PETROZSÉNYI NAGY PÁL

A ZENE HULLÁMHOSSZÁN

(TÖRTÉNETEK, KOROK, EMBEREK)

Kecskemét, 2016

ISBN: 978-963-12-4478-6

TETOVÁLTAK

– Góóóóóóóóól! Megnyertük a mérkőzést!

– Vége?

– Ennek igen, de ne izgulj, a Sport 1-en is fociznak, amit szintén megnéznék, ha megengeded. Megengeded? – kérdezte provokáló gúnnyal a borotvált fejű férfi Ottokárt.

A vékony csontú, nyúlánk fiatalember két kezét többször ökölbe szorítva mélyeket lélegzett.

– Mi az, ideges vagy? Manyika! Nézd, hogy rángatódzik a fiatalúr!

Péntekné megrebbenő szemmel pislantott a fiára. Az bizony tényleg pipás volt; mindig az, valahányszor ekkorákat szusszantgat.

– Nem ideges, csak szeretne ő is végre tévézni. Mit szeretnél nézni, Ottika?

A fiú lemondóan legyintett.

– Hozz még egy sört, és kapcsold be a második ventilátort is! – húzta le magáról a férfi a pólóját.

Ottokár undorodva bámult a tetovált testű emberre. Már egy éve, hogy Gedeon összeállt az anyjával, és eközben számtalanszor levetkőzött előttük, de még mindig nem szokott hozzá a macsó hátán terpeszkedő csúf pókhoz.

– Most mit stírölsz? Valami nem tetszik?

A fiú vállat vont.

– Na, álljon meg a menet, nagyfiú! – egyenesedett ki Gedeon a fotelben. – Vagy válaszolsz tisztességesen, amikor kérdeznek, vagy fogod a sátorfád, és fel is út, le is út.

– Szeretnéd, mi?

– Ottika!

– Kuss! – rivallt élettársára gorombán. – Ez a kettőnk dolga, úgyhogy, légy szíves, maradj ki a buliból.

Még csak az hiányzik, hogy ezek ketten itt összefogjanak ellene. De majd megmutatja ő, ki dirigál ebben a kégliben.

– Jaj, ne haragudj! – rettent meg a kicsi, sovány özvegyasszony. – Én csak arra szerettem volna kérni a fiamat, kérjen tőled azonnal elnézést.

– Ja? Az más – enyhült meg a szupermarketi vagyonőr, aki csupán tíz évvel volt idősebb a legénynél.

Hogy akkor mit akart egy 46 éves özvegytől? Hja, haver, a szerelem, az nem ismeri a korhatárt – magyarázgatta kacsintva, amikor eziránt érdeklődött valaki.

– Elnézést? Én? – képedt el Ottokár. – Csak azért, mert bátorkodnék végre én is tévézni?

– Majd utánam, öcsi, utánam. Mégis hogy képzeled? Én alkalmazkodjak egy köcsöghöz?

– Befejeznétek ezt a vitát, gyerekek! – próbálta kifogni a szelet a vitorlából az özvegyasszony. – Gedeonnak igaza van: elvégre mégis csak ő a családfő, másrészt öregebb, akit már a kora miatt is illik tisztelned.

– Hallottad? – terpeszkedett el a fotelben ismét a "„családfő”. – Hozz egy üveg sört apádnak!

– Hozom – engedelmeskedett az asszony alázatosan.

– Nem te! A fiatalúr, ha nem esik le a karikagyűrű az ujjáról.

– Mert?

– Semmi mert! Így akarom, és kész.

– Légy szíves! Nem azért mondom, de ha már illemről beszélünk, talán egy köcsögnek is dukál némi tisztelet. De tudod, mit? Szolgáld ki magadat! – makacsolta meg magát hirtelen Ottokár.

– Szóval nem mész?

– Nem, és nagyon szépen megkérlek, ne nevezd magad apámnak.

Ajaj, kezdődik – borult el az özvegyasszony. Persze nem csoda, hisz első perctől kezdve acsarognak egymásra. Ez valahol, mondjuk, érthető, egyedül az a baj, hogy a mai napig sem barátkoztak össze egy percre sem.

– Különben?

– Különben menj a…

A fiú nagyot nyelt. Csak azért sem ugrik be ennek a bakternek, merthogy megint provokálni akarja, az egyértelmű. Először még azt hitte, ilyen a természete, hogy csak akkor érzi jól magát, ha folyton ledorongolhat valakit. Hiszen még az anyjával is úgy bánik időnként, mint egy cseléddel. Nem is igen érti, miért tűri ezt a mamája. Később változtatott a nézetén: valószínűleg azért hecceli, hogy kiszekírozza őt a lakásból. Hanem abból nem eszik! Mi lenne akkor a mamából meg a kégliből is nélküle? Egyszerre veszítené el mindkettőt.

– No, nézd csak az égimeszelőt, hova akar ez engem küldeni! – sétált a férfi a fiúhoz.

– Sehova sem akar. Igaz, Ottika? – szólt közbe az anya sietve. – Ez csak olyan… olyan kifejezés. Nincs semmi jelentősége.

– Na, majd mindjárt meglátjuk! – lépett Gedeon még közelebb a fiúhoz. – Szóval, hova menjek, kispajtás?

– A sörért, és elnézést, ha valamivel megbántottalak – visszakozott a hosszúra nőtt fiatalember.

– Jól van, öcsi, semmi gond – paskolta meg Ottokár arcát a biztonsági őr. – Már csak a sör van hátra, és tovább nem is zavarlak.

– Hozom – sietett a fiatalember a konyhába. – Tessék!

– Köszönöm, aranyos vagy – húzott egyet a férfi az üvegből, de ki is köpte azonnal. – Pisi. Na, várj, te lótetű! Meg akarsz engem mérgezni? – kapta el a fiatalember lófarkát.

– Engedd el, kérlek, engedd el! – topogott mellettük tehetetlenül Péntekné. – Én vagyok a hibás. Elfelejtettem betenni a sört a hűtőbe.

A férfi dühösen lökte félre az özvegyet, aki hanyatt esett a parkettán. Ott is maradt, félrefordult fejjel, mozdulatlanul.

– Mama! – tépte ki magát a fiú Gedeon kezéből, odafutott az anyjához, és többször gyöngéden megrázta.

Péntekné nem mozdult.

– Mamaaaa! – bődült el a fiatalember. – Jól vagy? Felelj már, az istenért!

A kicsi asszony kinyitotta a szemét, és rámeredt.

– Hol vagyok? Mi történt?

– Kicsit elaléltál – dörmögte megkönnyebbülten Gedeon. – Egyébként kutyabajod, ha jól nézem. Gyere, lefektetlek, angyalkám!

Az asszony ellökte a férfi kezét, szótlanul megvetette az ágyat, lekapcsolta a tévét, és lefeküdt. Élettársa melléje akart bújni, de Péntekné megint csak ellökte magától.

– Mától kezdve a másik szobában, nem, a konyhában fogsz aludni.

– Mi? Én? – rökönyödött meg a kopasz „apuka”.

Mindenre számított, csak arra nem, hogy egyszer még kiküldik a konyhába. Pedig nyugodtan számíthatott volna erre is, miután ilyen után kikezdett ezekkel. Legalább addig várt volna, amíg a szipirtyó ráíratja a vagyonát. Most aztán lesheti, mikor kerülhet ismét helyzetbe.

– Miért a konyhába? – mosolygott Ottokár vidáman az anyjára. – Kívül tágasabb, úgyhogy én inkább az utcát javaslom. Egyébként gratulálok, végre te is rájöttél, mit akar tőled őkelme.

– Mit akarok? Mit akarok? Csak egy jó szót, kis figyelmet, amiről minden kóbor kutya álmodik – alakoskodott a vagyonőr. – De hát ilyen az én szerencsém: belém rúgnak, leköpnek. Már gyerekkorom óta, amióta kivert apám a házunkból – törölt ki a szeméből egy láthatatlan könnycseppet.

– Hát ez abszurdum! – ámuldozott a fiatalember. – Hallottad ezt a hóhányót? Először földhöz vág, utána azon tűnődik, miért rúgnak belé az emberek.

– Nono, pontosítsunk: én csak eltoltam Manyikát magamtól. Arról meg ki tehet, hogy megbotlott a szőnyegben? Ettől függetlenül sajnálom, és bocsánatot kérek tőled, angyalkám.

– Jó, jó, jó, rendben van! – tapogatta meg a nő a tarkóját. – Felejtsük el az egészet, de ha még egyszer hozzám érsz, itt, a fiam előtt esküszöm, megfogadom a tanácsát – figyelmeztette Gedeont.

– De mama…

– Pszt, így határoztam, és így is lesz. Most pedig hagyjatok magamra! Gondolkozni szeretnék.

– Köszi, és még egyszer bocsánat! Ezennel én is ünnepélyesen esküszöm, hogy másodszor nem fordul elő ilyesmi – fogadkozott a tar fejű.

– Helyes, és persze Ottira sem emeled többé a mancsodat, különben…

– Tudom, tudom, mondtad már: megfogadod a fiad tanácsát – csókolt kezet a felbőszült özvegynek. – Imádlak. Te vagy a föld legmegértőbb asszonya. Nem is tudom, mit csinálnék nélküled.

Péntekné elgondolkozva sandított a férfira. De fura pasi ez a vagyonőr. Eddig azt hitte, mint minden kivert kutyának neki is gyöngédségre van szüksége, és ő ennek megfelelően is bánt vele. Erre fogja magát, és belémar. Amikor azonban ő is belerúg, már a kezét nyaldossa.

– Elég, elég, ne hízelegj! Most az egyszer megbocsátok, maradhatsz – lágyult el a férfi bókjaitól. – Ottokár, Gedő, legyetek szívesek, és fogjatok kezet ti is egymással!

– Ez nem lehet igaz! – hitetlenkedett a fiatalember. – Úgy látszik, mama, te semmiből sem tanulsz. – Megyek, kiszellőztetem a fejemet. Remélem, mire megjövök, meggondoltad magadat.

– Kellemes szellőztetést! – kiáltott utána kajánul a vagyonőr.

Alkonyodott. A nap vérvörös korongja méltóságteljesen süllyedt lefelé az égboltról. Még egy perc, és a városra ráborult a szürkület. A főutcán, boltokban lassan kigyúltak a villanyok. Langyos szellő fújdogált. Ottokár céltalanul sodródott a tömegben. Legszívesebben beugrott volna valamelyik lokálba. Csakhogy ahhoz sajna pénz is kell, neki pedig még villamosra sem telik momentán – kotort a zsebébe, hátha talál benne mégis valamit. Persze nem talált, nemhogy bankót, de még egyetlen fémpénzt sem. Észre sem vette, hogy kilépett az úttestre, és egy pillanatra rá már el is ütötte egy személygépkocsi. Zutty! A fiú zöttyenve vágódott az aszfaltnak.

– Jól van? – segítette talpra az odasiető delikvens, egy vörös hajú, parfümtől illatos úrinő.

– Jól, jól, kutyabajom, komolyan.

– Hála istennek! Még szerencse, hogy idejében fékeztem. Miért nem figyel jobban a közlekedésre, barátom?

– És maga? – kérdezett vissza a fiú helyett valaki a hirtelen odacsődült tömegben. – Legalább 60-nal hajtott, ha nem 70-nel. Láttam ám én mindent, kezét csókolom. Meg is jegyeztem magamban, hogy az sem lehetett épeszű, aki jogsit adott kegyednek.

– Tessék? – csodálkozott rá a vörös hajú. – Úristen, maga vérzik! – fedezett fel egy apró vércseppet a fiú homlokán.

– Gyilkos! – sikoltott fel egy miniszoknyás tinédzser.

– Jöjjön, szálljon be, kérem, a kocsimba! – fogta karon a nő idegesen Ottokárt.

– De hát semmi bajom, ismétlem.

– Nem baj, azért csak szálljon be! Kérem, a kedvemért! – húzta maga után, betuszkolta a kocsiba, és gyorsan elhajtottak a helyszínről.

– Hova visz?

– A baleseti osztályra.

– Ezzel a karcolással? Kiszállok. Már megbocsásson, de nem fogom kinevettetni magamat.

– Ahogy óhajtja. Azért beköthetem a sebét, vagy azt sem engedi? Épp itt lakom pár méterre a közelben. Egy perc az egész, és megszabadul tőlem, kedves…

– Ottokár.

– Noémi. Érdekes neve van. Tudja, mit jelent?

– Természetesen: birtokot megőrző. Állítólag a híres germán fejedelem, Odoaker nevéből alakult.

– Hm. Nem nyelvész vagy történész maga véletlenül?

– Ki kell ábrándítanom: egyik sem. Csak egy szegény könyvtáros. Legalábbis formailag.

– Ezt hogy érti?

– Csak úgy, hogy eddig még egyetlen könyvtárban sem dolgoztam. Mi több: sehol sem, mióta beléptem a nagybetűs Életbe.

– Vagyis munkanélküli. Elég kellemetlen állapot, de azért még kár lenne ilyen hamar kisétálni belőle.

– Az életből? Miért gondolja, hogy ki akarok belőle sétálni?

– Hát mert olyan… olyan elesett, és ahogy az úttesten bóklászott… Hopp, megérkeztünk! – fékezett a nő egy impozáns ház előtt. – Szézám, tárulj! – kattintott a távirányítón, és már ki is nyílt a rácsos vaskapu.

– Ezt nevezem! – nézett körül Ottokár a kissé elhanyagolt, de még így is pompázatos díszkertben. – Szobrok, szökőkút, swimming-pool. My good, hova pottyantam!

– Tetszik?

– Oltári. Akár a gazdája – bókolt őszintén a vörös hajú, elegáns asszonynak.

– Nocsak! Már hízeleg is a fiatalúr! Ezek szerint kisebb a baj, mint képzeltem. Hanem a fejét akkor is megnézzük – tessékelte be Noémi mosolyogva a szalonba. – Foglaljon helyet, kedves Ottokár!

A fiatalember elbűvölve süllyedt egy fotelbe. Világéletében szerette a szép, finom dolgokat, legyen az ruha, festmény, bútorok… Ám eddig még csak múzeumokban látott effélét – felejtette tekintetét egy gyönyörű, paradicsomi jelenetet ábrázoló festményen. Vajon ki lehet, hol dolgozhat ez a dekoratív szépasszony, hogy megengedhet magának ekkora fényűzést?

– Szabad? – tapogatta meg a fiú fejét Noémi. – Itt van, meg itt is! – fedezett fel a homlokseben kívül még két apró vágást a haja közt, ezeket szesszel szépen, akkurátusan lemosta, végül nyomott rájuk három ragtapaszt. – Így ni! Köszönöm a türelmét, végeztem.

– Én köszönöm, és borzasztóan restellem, hogy ennyi bosszúságot okoztam.

– Inkább ijedelmet. Hú, majd megállt a szívem, amint láttam, hogy felbukik. Megkínálhatom egy pohár whiskyvel?

– Kösz, nagyon kedves, de nem szeretnék tovább zavarni – pillantott az órájára Ottokár.

– Siet? Várják otthon? No persze, a felesége.

– Otthon? – sóhajtott fel fanyarul. – Nem bánom, ide azzal a whiskyvel!

Ennek valami baja van! – libbent a nő a bárszekrényhez. Tán épp emiatt rohant neki a főutcán. Amúgy tisztelettudó, szerény fiatalember, ugyanakkor szexi és férfias, mint Kálmán volt 25 évvel ezelőtt. Ja, még a szemük és orruk is hasonlít – állapította meg sápadtan. Jézusom, de szerelmesek voltak akkor egymásba! Hozzá is ment volna örömmel, ha tiszteletreméltó szülei nem beszélik le róla. Tanulatlan éhenkórász – fitymálták le egymással versengve Kálmánkát. Egy ilyen bumburnyák bádogos oldalán akarsz te karriert csinálni? És ezzel, de csakis ezzel sikerült is megfogniuk, tudniillik tényleg ezt akart, miközben a bádogosban… Hát abba, szó, mi szó, egy leheletnyi becsvágy sem szorult. Mellesleg csakugyan bumburnyák – döbbent lassanként a valóságra, miután egyre ritkábban tudott elbeszélgetni a fiúval. Az ágyban megjárta, ott nem kellett csevegni, hanem utána csak ültek, és hallgattak: nem volt közös témájuk.

– Parancsoljon! A whisky sajnos elfogyott, de talán ez az ürmös is megteszi – töltött Ottokárnak és magának. – Csin-csin!

– Egészségére! – itta ki Ottokár a poharát fenékig. – De most már tényleg mennem kell.

– Messze lakik? Mert ha igen, hazaviszem a kocsival. Egyébiránt bármi gondja van, forduljon hozzám bizalommal – nyomta kezébe Noémi a névjegyét.

– Nagyon köszönöm az ürmöst meg a jóindulatát is, de rajtam már csak a jóisten segíthet – csúszott ki a fiú száján önkénytelenül.

– Na, idefigyeljen, barátom! Miért nem könnyít a lelkén, és meséli el nekem, mi bántja?

– Önnek?

– Miért ne! Igaz, egy icipicit késő van, és a becses neje is türelmetlenül várja már…

– Micsoda nejem?! Nincs nekem semmiféle nejem, asszonyom. Se nejem, se otthonom. Pontosabban van, csak … Nem tartozik magára – gondolta, de aztán mégis kibökte –, csak éppen most készülök elhagyni.

– A feleségét?

– Az otthonom.

– Szegény fiú. Láttam ám én, hogy valami nem stimmel magával. Nézze, nem akarok tolakodni, de, ismétlem, én igazán szívesen segítek, ehhez azonban kissé többet kéne tudnom magáról.

– Megtisztel, de mit szólnak majd a háziak? Például a férje, ha bekukkant, és meglátja, hogy még itthon, este nyolckor is *karitatív* ügyekkel vesződik?

– Komolyan érdekli?

– Azért kérdeztem.

– Engem nem. Persze, ha, túl… túl idegennek vagy antipatikusnak talál, megértem, elvégre majdnem elgázoltam a városban. Ebben az esetben isten áldja, és felejtsük el az egészet!

– Ihatok még egy pohárral?

– Kérem! Szolgálja ki magát!

A fiatalember arca kezdett kitüzesedni az erős italtól. Lehunyta a szemét, és átengedte magát annak a kellemes bódulatnak, amit általában akkor érzünk, ha megiszunk valamit.

– Alszik?

– Nem, dehogy, csak hallgatom a csendet.

Költő – mosolygott magában a ház asszonya. Valamikor ő is írt verseket, de aztán az élet kiábrándította a versekből. Kár, és Kálmánt sem kellett volna csak úgy szimplán dobnia. Legutoljára egy fiatal nővel, valószínűleg a feleségével látta a strandon napozni. Mellettük egy fiúcska meg leányka játszadozott, nevetgélt. A jelek szerint nélküle is megtalálta számítását a bumburnyák. Tulajdonképpen ő is. Nem mindenben, de nagyjából sikerült valóra váltania az álmait. Vagy… vagy mégse, mert hiszen mégiscsak ő unatkozik itt üres szívvel, egyedül.

– Szóval ott hagytuk el, hogy meg szeretne lépni otthonról.

Ottokár szeme elsötétült.

– Nem szeretnék, de muszáj, még mielőtt agyonverném az *apámat*.

– Az… az apját?

– Az apámat.

Hajaj – riadt meg a vörös hajú –, nem költő ez, hanem pszichopata, akitől jobb lenne minél gyorsabban megszabadulni.

– Vagy ő engem, s miután kettőnk közül ő az erősebb, nyilván ő nyírna ki hamarabb.

– Kellemetlen, igazán szívből sajnálom, de szerintem még minden jóra fordulhat, úgyhogy menjen szépen haza, és várjon azzal az izé… agyonveréssel – nyújtott kezet a fiúnak.

– Azt hiszi? – bizonytalanodott el Ottokár. – Á, lehetetlen! Nem olyan fickó ám az a bőrfejű, aki csak úgy simán kiengedné anyámat a markából.

– Hogyhogy az anyját? És ki az a bőrfejű?

– Anyám élettársa. Kb. egy éve csapódott az anyámhoz, amit meg is értenék, ha szeretné.

– Nem szereti?

– Csak a házát. No, nem olyan ház az, mint ez a kacsalábon forgó palota, de neki az is megfelel. Engem persze utál, és folyton abban sántikál, hogy elmarjon otthonról.

– Vagy úgy! Hát ezért akar maga lelépni.

– Ne lépjek?

– A dolog nem olyan egyszerű – vakarta meg az állát Noémi, akinek a fejében lassan összeállt a történet. – Ha lelép, lőttek az anyjának, plusz a háznak is. Ha nem, vagy a *bőrfejűnek* vagy önnek, egyszóval egérfogóba került, barátom.

– Így igaz. Fájdalom én is így érzem – állt fel elborult arccal Ottokár. – Asszonyom, köszönöm, hogy meghallgatott.

– Most hova megy?

– Nem tudom. Majd… majd útközben eldöntöm. Talán a híd alá, vagy vissza, a mamához, és beverem a Gedeon pofáját.

– Várjon! – állt fel az asszony is. – Hadd gondolkozzam még egy picikét – kezdett fel-alá járkálni a szobában. – Volna egy ötletem – torpant meg két perc múlva a langaléta srác előtt. – Maradjon nálam ma éjjel!

– Mit tetszett mondani?

– Aludjon itt, hiszen úgysincs hova mennie, és hagyja békén egyelőre azt a bőrfejűt.

– Pazar! Ohó, nem hiszem! Megtenne értem ilyesmit?

– Ha nem érti félre, szívesen. Van egy faházam odakünn, ott nyugodtan elalhat, aztán meglátjuk. Majd csak kisütünk ketten valamit. Jöjjön, megmutatom, merre van – vezette a faházba Ottokárt. – Na, hogy tetszik?

– Szuper! Ágy, szekrény, asztal… Van itt minden, úgy látom. Talán még főzőfülke is – mutatott a férfi a szemközti ajtóra.

– Is, hozzá spájz, toalett. Nézze meg nyugodtan, addig hozok önnek egy pizsamát – aprított hálóruháért Noémi, de mire visszatért, a fiatalember már az igazak álmát aludta.

Kukurikúúúú! Ottokár kinyitotta a szemét, felébredt. Pár pillanatig értetlenül bámult körbe a bungalóban, aztán eszébe jutott, mi történt. Kikecmergett a rézágyból, és odaballagott az asztalhoz, ahol egy papírlap fehérlett.

Jó reggelt, barátom! Remélem, jól aludt. Élelmiszer a konyhában, ez a kulcs pedig a kapukulcs. 17 órakor találkozunk, ugyanis addig dolgozom. Vigyázzon magára, és, ne kezdjen semmibe, amíg velem nem beszél. Noémi

Oké, akkor reggelizzünk! – sétált át a fülkébe, reggeli után pedig a díszparkba. Micsoda illatok! – szívta magába a fák és virágok illatát. Úszott egy jót a medencében, majd kifeküdt egy kicsit napozni. Ez ám az élet, tiszta dolce vita! – vetkőzött anyaszült meztelenre. Vajon mit gondol az anyja, ugyan bizony hol lehet, miért nem ment haza, hiszen eddig még sohasem ma-

radt ki egyetlen éjjel sem. Biztosan nagyon aggódik most miatta. Eh, annyi baj legyen! Hadd nyugtalankodjék, amíg el nem dönti, hogy számára Gedeon vagy a fia a fontosabb. Dél körül újból megéhezett. Semmi gond, tele a kamra, gyerünk ebédelni! Amint elverte éhét, sétált egyet a városban. Bár nem kívánta megkeresni az anyját, a lába önkénytelenül is odavitte, ahol a mamája pénztárosként, Gedeon pedig biztonsági őrként kereste a kenyerét. Beszóljon? Ne szóljon be? Már majdnem beoldalgott, amikor eszébe villantak Noémi szavai: *Vigyázzon magára, és ne kezdjen semmibe, amíg velem nem beszélt.* Erre kinn maradt, ám helyette elbandukolt a Városfejlesztési kft.-hez. Ennek volt ugyanis az ügyvezető igazgatója Noémi. De aztán ide se mert bemenni. Utóvégre semmilyen kapcsolatban sincs az asszonnyal. Amiért eltöltött egy éjszakát a házában, még nem nem jelenti azt, hogy csak úgy ki-bejárhat egy ilyen fontos személyhez. Tehát inkább megvárja – kutatott valami virág után, mert ez a személy nemcsak fontos, hanem kivételesen rendes és csinos, irtó csinos is, egyszóval különleges figyelmet érdemel. Ott vannak! Micsoda gyönyörű orgonák! Csak észre ne vegyék, amikor leszakít néhányat. Szerencséje volt, nem vették észre. Ezután várt még tíz percet, aztán megnyílt a kapu, és az udvarról kigördült az asszony kocsija.

– Ni csak, Ottokár! – hajolt ki a szépasszony. – Szálljon be gyorsan, mielőtt újra elütném.

A fiatalember pipacsvörösen csúszott az Opelbe.

– Mit keres maga itt, barátom?

– Semmi különöset, csak errefelé sétáltam, és ha már itt jártam, gondoltam, megvárom – nyújtott át a nőnek három szál orgonát.

– Ó, de aranyos! Tudja, hogy nagyon hasonlít a régi szerelmemre, Ottokár?

– Valóban?

– Bizony. Kissé fittebb volt, mint maga, de a szemük meg a lófarkuk ugyanaz. Valahányszor magára nézek, mindig Danika jut eszembe.

– Megkérdezhetem, miért maradtak el egymástól?

– Nem túl kíváncsi maga, kedves Péntek úr?

– Bocs, igaza van, de hát ön kezdte, én csak rákérdeztem a dologra.

– Mert hülyék voltunk, illetve csak én voltam, mert azt hittem, boldogabb leszek egy tanult, vagyonos férfi oldalán – fintorgott az igazgatónő.

Meg is bánta azonnal, amiért így bizalmaskodik ezzel a kölyökkel. Már az is hiba volt, amikor elvitte a házába. Végeredményben semmi baleset nem történt, ja, még csak fel sem írták a rendőrök, úgyhogy minden lelkifurdalás nélkül faképnél hagyhatta volna Ottokárt.

– Ebédelt?

– Igen, hála a spájzának. Meg fürödtem is a medencében engedelmével.

– És? Hogy határozott: visszamegy az anyjához?

– Nem. Van elég hajléktalan menhely a városban, ahol én is meghúzhatnám magamat. Na nem életem végéig, csak amíg munkát nem találok.

– És ha nem talál? Esetleg az is megeshet, hogy be sem fogadják a menhelyre, ugyanis magának *van hol laknia,* amit le sem tagadhat, mert ez a személyi igazolványában is benne van.

– Meggyőzött – roskadt magába a könyvtáros. – Ön mit tenne a helyemben?

– Jó kérdés – fogta el Noémi szívét a szánalom, s noha már letett eredeti tervéről, mely szerint munkát kínál a kölyöknek, most mégis visszakanyarodott ehhez az ötlethez. – Én bizony munkát kérnék a Városfejlesztési kft.-től – kacsintott a fiúra, mert azt azért sehogy sem venné a lelkére, ha Ottokár kárt tenne magában, ugyanis, ahogy itt elnézi, hamarabb megy ez a Dunának, mint a híd alá.

– Öntől? – döbbent meg a könyvtáros.

– Például. Épp szükségünk van egy raktárosra. Igaz, nem könyvtári munka, és a fizetés is szerény, de per pillanat ennél többet nem nyújthatunk. Ha úgy vesszük, nincs is olyan távol a két szakma egymástól, csak nálunk nem könyveket, hanem szöget, szerszámot és efféléket rendezget. Ami pedig a *dácsát* illeti, ott továbbra is ellakhat. Természetesen ingyen, és hogy ne

érezze magát adósnak, szabad idejében megmetszi a rózsáim, kicsit odanéz a kutyára, baromfira stb.

– Köszönöm. Ön igazi úriasszony – kapott Ottokár a szeméhez. – A franc egye meg, már megint berepült valami bogár a szemembe!

Raktárosi munka. Pfuj, de utálta! Ő aki mindeddig ideje nagy részét csupa könyv, Tolsztoj, Móricz, Hugo, Goethe társaságában töltötte, most napestig áruátvétellel, kiadással, a raktáron lévő készletek adminisztrációjával bíbelődött. Annál jobban kedvelte a kerti munkát, a fákkal, virágokkal és állatokkal való törődést. De nemcsak kedvelte, értett is hozzá, hiszen a nagyapja kertjében gyakran foglalkozott ilyesmivel.

– Nagyszerű, végre helyrepofozza valaki ezt a kertet is – dicsérte meg gyakran a mérnöknő. – Valamikor volt ugyan egy kertészem, de az folyton részeg volt, ezért hamar útilaput kötöttem a lábára.

Hét közben elég ritkán, akkor is csak futólag találkoztak. A hétvégi partik azonban, melyekért élt-halt Noémi, sűrűn összehozták a legénnyel. Ilyenkor Ottokár be is vásárolt, grillezte a húsokat, felszolgált, és apró szívességeket tett a hölgyeknek. Noémi eleinte elnézte, de aztán bosszantani kezdte a fiú túlzott *szolgálatkészsége*.

– Ajánlom, vigyázzon ezekkel a spinkókkal, mert nem minden férj díjazza felesége szabad elveit. Egyébként is mi a csudát lát bennük? Talán szebbek, kívánatosabbak, mint én vagyok? – tréfálkozott vele pajzánul.

Hűha, féltékeny! – nyugtázta magában meglepetten Ottokár. Máig úgy tekintett az asszonyra, mint egy csodatevő Mária-képre, aki segített rajta, amikor bajban volt. Szó se róla, azért látta ő, hogy szép és ingerlő. Még azt is észrevette, hogy, vice versa,[1] a nő sem vélekedik róla másképpen. Hát istenem, ez is előfordul, de ha már valaki féltékeny, nem árt, ha résen van, mert nem olyan biztos, hogy másodszor is kihúzza őt a lekvárból. És akkor agyő, édenkert, mehet vissza a bakterhez.

Ősszel elmaradtak a nagy baráti piknikek, ám Noémi továbbra is főzőcskélt. Hétköznaponként többnyire az önkormányzati menzán étkezett, de amikor eljött a vasárnap, egész reggel sütött-főzött a konyhában. Ez volt a hobbija, és hogy ne étkezzék magában, újabban meghívta Ottokárt is ebédre. Hiába, tetszett neki a lófarkú, s miután mindkettő művelt, nyíltszívű ember volt, remekül elszórakoztak egymással.

– Nézze ezt a göncöt! – mutatott neki egyszer egy öltönyt Noémi. – Legyes szíves, próbálja fel, hátha illik magára.

Illett, oda is ajándékozta azonnal.

– Köszönöm – ölelte át meghatottan Ottokár.

– Nem a legújabb divat szerinti, azért megjárja. Megkérhetem, hogy a farmer helyett ezt hordja ezentúl?

Október elején elkezdett hűlni a levegő. De még mindig kellemes meleg volt, különösen a déli órákban, ezért egy vasárnap kifeküdtek a kertbe napozni.

– Lám-lám megvan ám a globális felmelegedésnek is az előnye – pihegett a formás, hosszú combú háziasszony. – Ha így haladunk, felfalja a nyár az őszünket, utána a telet, és…

– Megfövünk, mint egy tyúktojás.

– Dehogy fövünk – nevetett Noémi. – Akkor jutunk másodszor az édenbe. Na, jöjjön, úszszunk egyet, Ádámka!

– Én inkább maradnék. Szeretném meghallgatni a híreket – kapcsolta be Ottokár a rádiót. – Semmi érdekes! – fordult a medence felé ásítva, és sehogy sem értette, hova tűnhetett Noémi, amikor az előbb még ott lubickolt előtte.

– Mérnöknő!

[1] Fordítva. (lat.)

Csend, csak a madarak énekeltek a lombok közt.

– Hahó!

Rosszat sejtve gázolt a medencébe, és a kristálytiszta víz alatt rögtön felfedezte a főnökét. Közelebb úszott, és elhalványodva látta, hogy apró buborékok törnek a felszínre.

– Atyaúristen, ez fuldoklik!

Kihúzta a partra, és kitapintotta nyaki erén a szívverést. A nő szíve gyengén, de még dobogott. Ekkor nekilátott az elsősegélynyújtásnak. Megtornáztatta, és szájával levegőt fújt Noémi tüdejébe. Fáradozását csakhamar siker koronázta: az asszony magához tért, és kihányta a vizet magából.

– Jaj, de rám ijesztett. Ha csak néhány másodperccel később érkezem, most tényleg a paradicsomból hallgatja a cinegék trilláját. Mi történt?

– Kicsit hideg volt a víz, és elfogta a görcs az izmaim. Képzelheti, hogy egy szempillantás alatt elmerültem, így aztán még segítségért sem kiálthattam.

Ettől a naptól kezdve Noémi hatványozott figyelemmel bánt a férfival, és mindent megtett azért, hogy jól érezze magát a házában. Legelső lépésként még aznap kiköltöztette a faházból, és átadott neki egy pazarul berendezett, tévével, számítógéppel és telefonnal ellátott helyiséget.

– Használja egészséggel, hozzá a fürdőszobát és konyhát, kedves barátom.

– De hölgyem, ez sokkal több, mint amennyit megérdemlek. A dácsa még hagyján, azért én megdolgoztam, de egy *ilyen* szobáért már albérletet illene fizetnem.

– És?

– Ennyi pénzem nincs, hiszen ön tudja a legjobban, mennyit keres egy raktáros.

– És? Kértem én ezért egy fillért is? Ezenkívül, kérem… kérlek, ne szólíts többé hölgyemnek. Mától kezdve Noémi vagyok, *te* meg Ottika. Továbbá olyan szót se halljak, hogy albérlet, mert az az ember, aki megmentette az életem, számomra sokkal több, mint egy szimpla albérlő.

Egy héttel később, újabb, ezúttal még váratlanabb hírrel lepte meg Ottokárt:

– Felvettünk egy raktárost… helyetted.

– Micsoda! – hökkent meg a Ottokár. – Ezt értsem úgy, hogy kirúgtok?

– Isten őrizz, dehogyis! Felőlem maradhatsz, de akkor más foglalja el a városi könyvtárnál a helyedet.

– Stop! Álljon meg a menet! Ehhez fel kell ám előbb venniük – meredt Noémi arcába, akiből hirtelen kipukkant a nevetés.

Na látják! Így megy ez, mióta világ a világ, akkor is, ha szocialista, meg akkor is, ha kapitalista urak vezetik. Amit Ottokár nem tudott elintézni egy év alatt, az megoldódott egy kurta telefonhívással. Ja, egyedül arra kel ügyelni, kik veszik fel a telefont.

– Rézpataky-rezidencia? – köhögött valaki Noémi videós kaputelefonjába egy vasárnap.

– Igen. Kit keres? – fürkészett a topogó, szakállas férfi arcába.

Hideg, téli reggel volt. A hó sűrű pelyhekben szitált odakinn.

– Jocó vagyok.

– Milyen Jocó?

– Hát a Schmidt. Nem ismersz meg? Dr. Schmidt József, az exférjed.

– Bocs, nem ismertelek meg ilyen torzonborzosan. Kocsival vagy?

– Azzal. Beengednél?

– Tessék! – engedte be kelletlenül. – Ülj le, és bökd ki gyorsan, mit akarsz!

– Ejnye, de sietsz. Öt év óta nem láttuk egymást, és te máris kitennéd a szűrömet? Egyébként semmit sem akarok. Volt egy kis dolgom errefelé, így néztem be hozzád is, hadd lássam, hogy irul-virul az én exnejem.

– Köszönöm, megvagyok, s miután semmit sem akarsz, ajánlom magamat.

– Még mindig haragszol rám?

– Ugyan! Ami elmúlt, elmúlt – vont vállat a Rézpataky-villa asszonya. – Elváltunk, elmentél: vége, pont. Már el is felejtettem az egészet.

– Nem mentegetőzésként mondom, de, remélem, ma már te is belátod, hogy ebben az országban egyetlen orvosnak sincs jövője.

– Lehet, én nem politizálok. Én csak annyit tudok, hogy aki a hazáját és feleségét szereti, nem hagyja ott néhány plusz dollárért. Különösebben nem érdekel, de… legalább megérte? Mert ha történetesen mosogatsz, vagy netalán szendvicsember lett belőled…

– Gúnyolódj csak, gúnyolódj? Sajnos ki kell ábrándítsalak, mert igenis megérte, és csak azt bánom, miért nem mentem ki hamarabb. De ezt hagyjuk most, inkább arra válaszolj, mit csináltál magaddal? Becsület szavamra, te semmit sem öregedtél, ugyanakkor szebb és kívánatosabb vagy, mint öt évvel ezelőtt.

– Nem öregedtem? – sétált csípőjét riszálva a tükörhöz. – Az tény, hogy lefogytam, azért a ráncok engem sem kímélnek – tapogatott végig a homlokán.

– Érdekes, én egyet sem látok belőlük – cammogott közelebb a pocakos, kopaszodó úriember. – Szabad? – simogatta meg Noémit. – Bőröd, mint a bársony, „a te két emlőd olyan, mint két vadkecske, amelyek a liliomok közt legelnek”[1] – csúsztatta kezét a formás halmok közé.

– Megkergültél! – lépett oldalt dühösen a mérnöknő. – Tapogasd a feleséged, te vaddisznó! Mégis mit képzelsz? Egyik percben eldobsz, a másikban lerohansz? Lehet, hogy nálatok, Bécsben így szokás, de itt utoljára tettél ilyet, mert legközelebb, esküszöm, be sem engedlek. Úgy, és most iszkiri, tűnj el a házamból!

Ebben a pillanatban kopogtattak, és Ottokár lépett a szobába.

– Bocsánat, zavarok?

– Nem, dehogy, gyere csak be nyugodtan! Doktor úr, örvendtem a szerencsének.

– Úristen, nem is mondtad, hogy beteg vagy! – riadt meg a könyvtáros. – Doktor úr, súlyos? Mi baja a…

– Hadd mutassam be a férjemet – villant meg a nő szeme. – Péntek Ottokár, a városi könyvtár igazgatója – hunyorgott titokban a férfira.

– A… a férje? – hűlt el az Ausztriába települt belgyógyász. – Örvendek. Dr. Schmidt József, szolgálatára.

– Szóval mi baja a… feleségemnek?

– Nyugodjék meg, semmi különös, csak egy enyhe gyomorrontás. Várjon, felírok valamit. Tessék, váltsák ki máris, és ha nem használ, keressenek fel a rendelőmben további vizsgálat céljából.

– Köszönöm, doktor úr.

Alig távozott az orvos, Noémiből kirobbant a nevetés.

– Most mi van? Rajtam nevetsz vagy az orvoson?

– Hahaha, hehehe, tudod ki volt ez az úriember?

– A háziorvosunk.

– Nem, az exférjem. Figyelted, hogy bámult ránk, amikor úgy mutattalak be, mint a férjemet?

– Tehát ő volt az. No, de miért neveztél férjednek?

– Ó, csak úgy tréfából. Hadd irigykedjék a vén kecske, amiért ilyen fiatal férjem van.

– Aha! És ez olyan mulatságos?

– Na hallod: te meg én… Hiszen az anyád lehetnék.

– És? Attól még elvehetnélek, ha akarnád. Bocs, most én vicceltem.

Az asszony szeme másodszor is megvillant.

– Vigyázz, mert még meggondolom, ha már olyan bolond vagy, hogy feleségül vennél egy negyven éves vénasszonyt – ingerkedett vele kacéran.

---

[1] Salamon: Énekek éneke.

A fiatalember szíve szaporábban kezdett dobogni. Már első perctől fogva tetszett neki a mérnöknő. Előbb csak mint nő, aztán megtanulta becsülni benne a melegszívű, intelligens embert is. Mennyire más nő ez, mint azok az üresfejű plázacicák, akikkel hébe-hóba ágyba bújt. Igazság szerint szívesen kikezdene vele is, ha a hála vagy isten tudja, mi miatt tabuként nem tisztelné.

– Vénasszonyt? Ne nevettesd már ki magadat! Különben sem nézel ki többnek harmincnál.

– De szépen tudsz hazudni. Azért köszönöm, így is jólesett.

– Nem, nem, ez a színtiszta igazság, és ebben a percben csak azt bánom, miért nem lehetek legalább tíz évnél öregebb.

– Miért?

– Mert akkor komolyabban vennéd az *albérlőd*.

A nő ringó léptekkel indult a hálószobájába, az ajtóban megfordult, és magához intette a könyvtárost.

– Gyere, mit állsz ott, mint egy sóbálvány?

Ottokár és Noémi kapcsolata színleg semmit sem változott. Otthon együtt éltek, aludtak, kifelé azonban eljátszották a nagynéni és unokaöcs szerepét. Tiszta ügy, amiben nem is lett volna semmi zökkenő, ha Ottokár nem zúgolódik emiatt.

– Azt, hogy nem jössz hozzám, üsse kő, ez a trendi manapság, de hogy egy kis korkülönbség miatt reggeltől estig hazudjunk… Látod, ez sehogy sem fér a begyembe. Néha az a benyomásom, hogy szégyellsz engem, nyuszikám.

– Tizenhat év nem kis korkülönbség. Szégyellni téged pedig nyilván nincs okom, ugyanis én vagyok az idősebb, és ilyen esetben legfeljebb a fiatalabb restelli a másikat – nézett a nő Ottokár szemébe.

– Igaz, igaz, erre nem gondoltam. Bocsáss meg, haragszol?

– Nem, persze, hogy nem, de ami tény, az tény: a világ egyelőre még nem elég érett ahhoz, hogy az ilyen kapcsolatokat is megértse.

– Nem kellene mégis házasságot kötnünk, nyuszikám? – vetette fel a kérdést tíz év múlva Ottokár.

– Az bizony jó lenne – bólogatott nagyokat Péntekné, aki szintén hozzá költözött, miután Gedeon mindenéből kitúrta.

Így ért véget a nagy románc, amit Ottokár réges-rég megjósolt. De még így is szerencsésnek mondhatta magát a kasszásnő, hiszen a bőrfejű akár agyon is verhette volna, amikor rájött az ihatnék.

– Minek? Talán egy papír megvéd attól, hogy elváljunk?

– El akarsz válni a fiamtól? – rezzent össze Péntekné.

– Szó sincs róla, csak kérdeztem.

– Nem. Legfeljebb megnehezíti, merthogy ehhez pénz, ügyvéd és idő is kell, nem szólva arról a tömérdek méregről, amit le szoktak nyelni ilyenkor – ismerte el a fiatalember.

– Akkor meg mi nyugtalanít? Esetleg az anyagiak, ki örökli a villát, pénzt, autót és egyéb javakat? Biztosítalak, manapság egy élettársnak szinte ugyanazok a jogai, mint a törvényes házastársnak.

– Tudom, csupán az a bökkenő, hogy még élettársak sem vagyunk, ugyebár.

– Hogy te milyen aggályos vagy! Ám legyen, a kedvedért megírom a végrendeletem, és mindenemet… rád hagyom.

Rá is hagyta, amire főként az bírta, hogy egyre gyengébb és gyengébb lett. Az orvos szerint sorvadnak az izmai, ajánlatos lenne megmasszírozgatni őket, és tornázni, tornázni. Az igazgatónő ugyancsak megszeppent, és elkezdett törődni magával. Fizioterápiára járt, gyógyszert szedett anélkül, hogy Ottokárral is megosztotta volna a gondjait. Majd elmúlik, minek idegesítse

ezzel is az emberét? – reménykedett a jóasszony. Mindhiába: állapota lassan, de fokozatosan rosszabbodott, így kénytelen-kelletlen bevallotta, milyen betegség támadt rá.

– Jaj, ne! – futott ki minden vér a férfi arcából. – De hisz ez rettenetes! És biztos, hogy nincs remény?

– Izomatrófiára nincs. Szerencsére eddig csak a nyakamat érintette, a többi izmom viszonylag fitt maradt. Viszont számítanunk kell arra, hogy idővel tolószékbe kerülök, és utána rokkant nyugdíjasként már csak itthon tekerek egyik szobából a másikba – vázolta fel jövőjét remegő hangon, ám blazírt arccal Noémi.

A férfit szinte megbénította a szánalom és tehetetlenség érzése, és csak állt, könnybe lábadt szemmel, szótlanul. De hát mit is mondhatott volna? Hogy azért se adja fel, és ha már az orvostudományban nem bízik, bízzon a csodában? No persze, a csodában, már ha egyáltalán létezik még ilyesmi.

Egy év múlva Noémi lebénult, és tolószékbe kényszerült.

– Íme, a Városfejlesztési kft. ügyvezető igazgatója – mutatott magára ekkor a mérnöknő. – Pontosabban, ami maradt belőle. Ezek után csöppet sem csodálnám, ha fognád a sátorfád, és egyszerűen lelépnél.

– Na, akkor, nem ismered a fiamat – tiltakozott Péntekné. – Ő ugyanis még ismeri a becsület és hála fogalmát.

– Becsület? Hála? – húzta el a száját az öregedő, de még mindig szép asszony. – Köszönöm szépen, nagyon lekötelez, de ha csak a miatt tart ki mellettem, máris felhúzhatja a nyúlcipőt.

– Nem a, hanem e miatt – tapadt a férfi Noémi szájára. – Világos, vagy magyarázzam meg külön is?

Egyrészt spórolási okokból, másrészt amiért Ottokár mindennél többre tartotta a személyes kontaktust, nemsokára maga is nekifeküdt a gyógytorna és masszázs tanulásának, hogy később átvegye a terapeuta szerepét. Néha, Noémi kifejezett kívánságára elkocsiztak egy-egy misére. Szegény nő minden módszert bevetett, beleértve a hitet, csodát is, ami visszahozhatná Ottokár ölelő karjába.

Ezekben a válságos időkben ismerkedett meg a férfi Lídiával, a megyei könyvtár új takarítónőjével. Eleinte észre sem vette a rövid hajú, tűzrőlpattant bombázót. Nem úgy a bombázó, aki addig-addig kacérkodott Péntekkel, amíg sikerült magára hívnia a figyelmét. Hanem ennél messzebb nem jutott. Ejha, hogy ezt a lófarkút milyen kemény fából faragták! De várjál csak, adod te még alább is – rohamozta meg újult erővel, amíg a férfiban mocorogni nem kezdett a … Szeretet? Nem, mert ő továbbra is Noémit lájkolta. A kedvességét, műveltségét, ami a takarítónőt távolról sem jellemezte. De ha nem szerette, akkor mi vonzotta annyira, hogy lassanként már többet gondolt rá, mint az asszonyra. Amikor erre ráébredt, mert végül is ráébredt, kerülni kezdte Lídiát.

– Állj! – állta el az útját egyszer a városban Lídia. – Te kerülsz engem, lófarkú.

– Én, dehogy kerüllek, illetve… Gyere, igyunk meg egy kávét, és öntsünk tiszta vizet a pohárba. Az a szitu, hogy… – kortyolt kávéjába Ottokár. – Kicsit nehéz, mert eddig még sosem beszéltem neked…

– Noémiról?

– Hm, úgy látom, ismered.

– Vili, ismeri itt mindenki a tolószékes nagyasszonyt.

– Akkor nyilván azt is tudod, hogy élettársak vagyunk immár tizenkét éve.

– Tizenkét éve? – csettintett a bombázó. – Hogy bírtad ki ennyi ideig? Bocs, folytasd csak! Csupa fül vagyok.

– Az egésznek nem volna különösebb jelentősége, ha te meg én… Szóval szimpla kollégák maradunk.

– Miért, nem így van? Talán lefeküdtem veled, vagy mi a fene?

– Természetesen nem, csak lelkileg… Az az igazság, hogy ma már sokkal közelebb érezlek magamhoz.

– Igazán? Akkor elég jól titkoltad, mert én semmit sem vettem észre mostanig. Még a végén kiderül, hogy belém zúgtál, lófarkú.

– A… azt éppen nem, de…

– Szóval nem szeretsz – szögezte le dühösen, amiért a férfit a mai napig sem tudta az ujja köré csavarni. – De ha se nem dugtunk, se nem csípsz, mi a problémád? Á, ne is folytasd: Noémi!

– Igen, Noémi. Tudod, milyen nagybeteg, de ettől függetlenül sem érdemli meg, hogy ilyen csúful átrázzam. Meg te sem, ezért nagyon szépen megkérlek, legközelebb ne hívj többé kávézni, diszkóba stb. A legtanácsosabb persze az lenne, ha másik állást keresnél.

– Na ne mondd! – húzta össze szemöldökét. – De miért *én*? Ha már itt tartunk, vagy azt hiszed, olyan könnyű manapság munkát találni?

– Sajna nem, meg nem is igazságos, ha jobban belegondolok, elvégre nekem van bajom veled, és nem fordítva – ismerte el a férfi kelletlenül. – Mindegy, a lényeg lényege: hogy utoljára ültünk így együtt asztalhoz.

– Megtisztelsz – ironizált vele a takarítónő. – Halló, pincér! Kérem, hozzon nekem egy Martinit! Te mit iszol? Utoljára, búcsúként – tette hozzá fanyarul.

– Én… Nem is tudom. Ugyanazt.

Megittak egy pohárral, aztán még eggyel és még eggyel, különösen Lídia.

– Most pedig, Ottikám, irány a b. *nejed* ! – állt fel kissé inogva az asztaltól. – Szeretném végre megismerni a nagyasszonyt.

– Semmi akadálya, előbb azonban hazaviszlek, ugyanis elég szépen bekávéztál – támogatta ki a bárból a könyvtáros, és leintett egy taxit az úttesten. – Hol laksz?

– Táncsics utca 34.

– Megérkeztünk. Ébresztő, kisasszony!

– Máris? – rezzent fel a takarítónő, valahogy kikászálódott a kocsiból, de már a lábán alig bírt megállni.

– Várj, beviszlek. Szabad a kulcsot?

A nő albérletben lakott, de külön bejáratú szobában, így nem is találkoztak senkivel.

– Na, megyek. Isten áldjon, és, ismét kérlek, ne haragudj, amiért nős ember létemre, vagyis … Eh, nem számít! Bye-bye, sok szerencsét!

Lídia átölelte a férfit, s mint egy vércse csapott a szájára, miközben Ottokár kezét rátolta a mellére. A könyvtáros megszédült, és tehetetlenül hagyta, hogy a nő magára húzza a rekamién.

– Szeretsz?

Nem válaszolt. Hazudni nem akart, hát inkább hallgatott. Hanem a szeme, keze mindent elárult. Levetkőztette a lányt, egymás után kétszer magáévá tette, majd kisurrant a szobából.

Az első szerelmes ölelést még sok, szenvedélyesebbnél szenvedélyesebb összeborulások követték. De azt a szót, hogy szeretlek, Ottokár ezután sem mondta ki. Nem is oktalanul, mert csakugyan nem szerette a bombázót. Túl nyersnek, kissé műveletlennek és számítónak is tartotta. Annál nagyobb hatással voltak rá a bájai: fekete, fiús frizurája, nagy szeme, búján ívelő csípője… Tulajdonképpen ez vonta magára első perctől a figyelmét, de csak miután szeretkeztek, vált tudatossá benne, mi vonzotta őt eddig a leányhoz. Alighanem emiatt érezte aztán egyre gyakrabban, hogy olyan nő mellett pocsékolja el legszebb ifjú éveit, aki ilyen szempontból semmit sem jelent a számára. Az elején persze kívánta, de ahogy öregedett a mérnöknő, úgy hidegedett el fizikailag tőle az immár 36. esztendejében járó Ottokár.

Lídia megelégedetten figyelte, hogy bomlik érte a lófarkú épp akkor, amikor már-már azt hitte, kicsúszott a markából. Ennél többet nem is akart elérni. Számára Ottokár nem volt más,

mint egy jópofa bélyeg, amivel gazdagítani kívánta az albumát, s miután ez sikerült, új bélyeg felé kacsintgatott.

Csakhogy észrevette ezt a férfi is, amitől aztán végképp kiborult. Nem csoda, hisz majd belebetegedett abba is, hogy megcsalta Noémit. De ha már megtörtént, csak nem hagyja, hogy két szék közül a pad alatt maradjon.

– Látom, meguntál – sóhajtotta bánatosan. – Egyáltalán szerettél te engem valaha?

– Annyira, mint te biztosan.

– És most?

– Mit most? Te visszamész a mámihoz, én meg férjhez megyek valakihez, elvégre már én is túl lennék a 30-on, s miután hozzád nem mehetek…

– Ki mondta, hogy nem mehetsz? – szakította félbe türelmetlenül.

– Hát elvennél? – nézett nagyot a meglehetősen becsvágyó takarítónő, aki nagyon is tisztában volt azzal, mennyire ragaszkodik Noémihoz a főnöke.

– Persze – vörösödött el Ottokár.

– Ezt nem tudom elhinni. Jól meggondoltad ezt, lófarkú?

– Jól – biztosította Lídiát; meghányta-vetette ő ezt magában elégszer, és csak az alkalomra várt, hogy megkérdezze

– És a nagyasszony? Volna szíved magára hagyni egy magatehetetlen rokkantat?

– Ilyen az élet! – sütötte le a szemét szégyenkezve. – Mindenkinek megvan a maga sorsa, keresztje. Szerencsére nem vagyunk házasok, így nem kell hivatalosan is elválnunk.

– Hivatalosan nem, de mi lesz a házzal, mert ha nem vagytok házasok, örökölni sem tudod, ha jól sejtem. Hacsak nem hagyta rád a nagyasszony.

– És ha nem? Akkor már nem is jönnél hozzám, a keservit?

– Ne te ne, mióta káromkodsz így, apukám?

– Nem káromkodok, csak kérdezem.

– Képzeld el, hozzád mennék. Azért az sem mellékes, hogy egy villában vagy albérletben fekszünk le estenként. Láttad, ugye, hol lakom. Igazán semmi kedvem, hogy életem végéig egy nyomorúságos odúban húzzam meg magamat.

– Tisztában vagyok vele, de ne aggódj, Noémi minden vagyonát rám íratta.

– Brávó! Látom, jól sáfárkodtál az időddel.

– Nem sáfárkodtam, így alakult.

– Elhiszem, paci, elhiszem, csakhogy mi haszna, ha a villát, autót stb. csak a Rézpataky aszszony halála után öröklöd. Na, pá, aludjunk egyet a dologra!

– Aludjunk – szorította össze szívét a félelem, amiért elveszítheti Liduskát. – Nem vigasztalásként, csak mint tényt közlöm, hogy már nem sok van hátra szegénynek, és akkor rögtön hozzám költözhetsz – restellte ismét el magát, hogy pont azzal kecsegtet valakit, amire alapozni felér egy istenkáromlással.

– Pontosabban?

– Két hónap, egy év. Elég nehéz megjósolni effélét.

– OK, kivárom. Egyetlen feltétellel: ilyen szó, hogy holtomiglan nálam nem létezik. Nem vagyok én apáca,/Nem élhetek bezárva – zendített rá Schöck Ottó közismert dalára. – Vágod? Én, kérlek, szabadnak születtem, és az is kívánok maradni, éppen ezért lehet, hogy nem is megyek hozzád feleségül.

– Hogyhogy? – ütközött meg a könyvtáros. – Hiszen nincs öt perce, hogy az ellenkezőjét ígérted.

– Azt ígértem volna? Akkor visszavonom, bár ettől még nyugodtan élhetünk együtt is. Úgy ahogy te élsz Noémi asszonnyal. Megegyeztünk?

Ottokár belement. Nem is tehetett egyebet, amennyiben a lányt meg akarta tartani. Hanem a nőt továbbra is lelkiismeretesen ápolta, miközben Lídia alig várta, hogy meghaljon. Meg is kérdezte szinte hetente.

– Hogy van a naccsága, bírja-e még sokáig?

– Egyelőre bírja, de az isten szerelmére, hogy lehetsz ilyen kegyetlen! Nem tudod türelmesen megvárni, amíg jobblétre szenderül?

– Juj de szépen mondtad! Nem írsz te titokban verseket?

– Már nem, csak hát az illem, az emberség…

– Eh, széplelkek! – legyintett lenézően.

A továbbiak során azonban már bölcsen hallgatott az asszonyról. Ehelyett arról kezdett beszélni, mi volna, ha beköltözne hozzájuk.

– Hová?

– A dácsába. Tudod abba a csini faházba, amiről annyiszor meséltél – remegett meg az ötlettől, hogy Noémitól alig pár méterre kettyinthet a férfival. – Albérletnek megfelel, és megvan az az előnye, hogy senki sem láthat meg, amikor együtt lógunk a városban.

Hűha, zsonglőrmutatvány égő fáklyákkal! – verte ki Ottokár homlokát a veríték. De már ebbe is belement. Elég perverz idea, ezzel szemben itt valóban senki sem láthatja meg őket kettesben.

– Megpróbálhatod, föltéve, hogy semmit sem tud rólunk. Sírd el neki, hogy árva és nagyonnagyon szegény vagy, a férjed alkoholista, és állandóan ver téged. Amilyen vajszívű, biztosan megsajnál, s talán még bérleti díjra sem tart igényt.

Noémi nem sokat vacillált, pöccre befogadta a bombázót, s vele együtt két kóbor macskát és kiskutyát.

– Nem lesz ez sok egyszerre? – nevetett Ottokár. – Ki fogja a baromfik mellett ezeket is gondozni?

– Hát te, meg én, meg Lídia. Tudod, az a boldogtalan asszony a faházból.

Így éldegéltek együtt hónapokig békében, amíg a bombázó bele nem unt ebbe is.

– Elég! Ami sok, az sok – vágott indulatosan földhöz egy poharat. – Ezt én nem vállalom tovább, feladom. Mi vagyok én, állatetető? Lehet, hogy nektek ez a hobbitok, de én ki nem állom ezeket a hápogó, ugató szörnyeket. Elég nekem, mit elég, túl sok nekem a könyvtárban a seprű is. Ebben csak az vigasztal, hogy a munkatársam, a Földiné diplomásan is ugyanezt csinálja. Már csak arra lennék kíváncsi, hol fogok dolgozni, ha elveszel. Remélem, nem hagysz tovább seperni.

– Magától értetődik. Legrosszabb esetben otthon maradsz, és alászolgája.

– Kösz – jutalmazta meg egy csókkal a könyvtárost. – Mindig tudtam, milyen rendes hapsi vagy. No de mikor, könyörgöm, mert ahogy elnézem, a mélyen tisztelt asszonyság nem nagyon siet meghalni. Basszus, elfelejtettem, milyen érzékeny vagy ebben a kérdésben.

A férfi keze önkénytelenül megrándult, de aztán lenyelte ezt a sértést is. Tisztában volt vele, mekkorát vétkezett, és vétkezik folyamatosan a mozgássérült nő ellen, ergo nincs joga elítélni Lídiát. Eldőlt a rekamién, és szórakozottan szemlélte, mint tesz-vesz a takarítónő a faházban. Huh, ha most hirtelen rájuk nyitna Noémi! Ami azt illeti, ő sem igen bánná már, ha nem kellene nap mint nap titkolózni, bujkálni – hunyta le a szemét fáradtan. Vajon gyanít-e az öreg hölgy róluk valamit? – tette fel a kérdést újból és újból magában.

– Alszol?

– Nem, csak úgy mélázok, töprengek.

– Miről?

– Rólad, a jövőnkről.

– Meg Noémiról – csipkelődött Lídia. – Lehet, hogy nem hiszed, azért én sem nézem örömmel, ahogy kínlódik itt előttünk. Ilyenkor mindig az jár az eszemben, nem lenne jobb, ha…

– Meghalna?

– Logikus, ha már úgysem épül fel. Legalább nem szenvedne annyit, nem igaz?

– Hát… van benne valami. Isten bocsássa meg bűnömet, de nekem is így tűnik – ismerte be a férfi zavartan.

– Én inkább szánalomnak nevezném, úgyhogy ostobaság volna emiatt lelkiismeret-furdalást érezned – simogatta meg Lídia Ottokárt.

– Nem érzek.

– Dehogynem. Pedig szerintem még az sem lenne bűn, ha… Kérlek, ne érts félre, de ezek után ugyancsak az lenne logikus, ha besegítenél egy kicsit a… kaszásnak – villant meg a nő szeme.

Péntek úr úgy ugrott le az ágyról, mintha kígyó csúszott volna a pléd alá. Odarohant a ruhájához, és elkezdett sebesen öltözni.

– Most hova mész? Valami rosszat mondtam, édesem?

– Rosszat? Megáll az eszem, esküszöm. Nem is tudom, a diliháznak vagy a rendőrségnek telefonáljak.

– Hóhóhó, hátrább az agyarakkal, lófarkú! Ez csak egy jóakaratú vélemény, amiről mostanság egyre több szó esik. Még nevet is kapott, úgy hívják, hogy atanázia.[1]

Erre a szóra megtorpant. Ez bizony nem mese, és a lány is csak azt mondta, amiről maga is sokat hallott beszélni.

– Mindegy, ez akkor is gyilkosság. Az élet isten adománya, s mint ilyent csakis ő veheti el tőlünk – dünnyögte.

Noémi betegsége lassan de biztosan haladt a végkifejlet irányába. Izomsorvadása átterjedt a törzsére, karjára, egyedül a légzőizmai működtek még úgy-ahogy. Ennek sorvadását azonban már nem akarta megvárni.

– Altassanak el! – esdekelt az orvosnak egy-egy hevesebb rángógörcs után. – Ne hagyjanak tovább kínlódni!

– Sajnálom, ezt a beavatkozást sem a törvény, sem az orvosi etika nem engedélyezi Magyarországon – dadogta megindultan az orvosa.

És ebben már Ottokár sem segített, bármennyire is szorgalmazta Lídia és Noémi egyaránt. Pedig egyszer az ő fején is átsuhant, mennyivel egyszerűbb volna minden, ha örökre elaludna a nagyasszony. Nem kéne más hozzá, mint egy halálos adag dormicum. Vagy még annyi sem, csupán hébe-hóba kihagyni egy-két gyógyszert, gyúrást, jeges fürdőt stb. Ettől az ötlettől rémült csak meg igazán! Istenem, hová jutottam!

– Megkérték a kezem, lófarkú – jelentette be egy napon Lídia.

– Már megint? Gazdag pasi?

– Te mit gondolsz?

– Tehát elhagysz. Talán jobb is így, mint minden nap azért görcsölni, mikor mondod be az unalmast – bandzsított rá gyanakodva a könyvtáros, ugyanis riogatták ezzel őt már máskor is, aztán kiderült, hogy csak taktikázik a leányzó.

– El. Vártam, amíg várhattam, de már az én türelmem is elfogyott. Neked megvan a magad élete, hadd legyen meg az enyém is.

– Mikor költözöl?

– Attól függ. Egy hét, hónap múlva, vagy… hamarabb szeretnéd?

– Nekem nyolc. Addig maradsz, amíg jólesik. Sok boldogságot! – adta a közömböst, míg a valóságban majd megszakadt a szíve egyrészt a leányért, másrészt az asszonyért.

De hát mit tegyen? Nem szakíthatja magát kétfelé. Ekkortájt találkozott egyik távoli rokonával, Bandi bácsival. Péntek András úr Floridából érkezett, ahova 1988-ban disszidált. Beszélgettek erről-arról, így került szóba Noémi.

– Izomsorvadása van? Annak a disztingvált, finom lelkű mérnöknek?

– Ismered?

– Felületesen. És az orvosok szerint nincs remény?

– Nincs.

[1] Eutanázia. Gyógyíthatatlan, fájdalmas betegségben szenvedő ember halálának előidézése.

– Pedig van – gondolkozott el a barázdált képű, galambősz öregúr. – Legalábbis egy professzor szerint nálunk, Miamiban, aki valamiféle őssejtizével gyógykezel, állítólag sikerrel.

– Ez komoly? – halványodott el Ottokár.

– Így hírlik. Az igaz, hogy nem ingyen. Forintba átszámítva két milkóba is belekerül egy kúra, de ahogy meséled, ti sem vagytok éppen koldusok.

– Megkérhetnélek, hogy tudj meg mindent erről a kezelésről, pontosan mennyibe kerül, és egyáltalán kicsoda ez a professzor? – csillant fel benne a remény úgyszólván a 24. órában, s már rohant volna is a hírrel Noémihez, aztán mégsem ment sehová.

Előbb talán nem ártana megvárni az újabb híreket, mert hátha kisül, miszerint… egy szó sem igaz az egészből. Vagy ha mégis igaz, ki sem bírná a profot fizetni. De tegyük fel, hogy kibírná, még mindig fennáll annak a veszélye, hogy ezzel a mondattal dobják be a törülközőt: az operáció sikerült, csak a beteg szenderült jobblétre. Egy szó mint száz, továbbra is csak úsznak, lebegnek ég és föld között. Pedig milyen jó lenne már kikötni – tekintgetett Lídia felé sóváran, és egyre kevésbé törődött az asszonnyal, már nem segített be a gyúrásnál, s néha még a gyógyszerét is elfelejtette beadni. Meg is halt az, pontosabban fulladt egy ködös novemberi délután. Erre átdülöngélt a leányhoz. Közben eszébe jutott, hogy talán már el is költözött. Ekkor elkezdett szaladni. Lélekszakadva robbant a faházba, és még megláthatta, amint becsukja a bőröndjét.

– Gyere! – vezette be a nagyházba. – Meghalt a nagyasszony.

– Na végre! – ejtette ki Lídia kezéből a cókmókját. – Bocs, nem azért mondom, de legalább nem szenved tovább szegényke. Hát akkor isten áldjon, lófarkú!

– Nem érted? – meredt Ottokár a leányra. – Meghalt a mérnöknő.

– Nyugodjék békében! Vigyázzon a fiára! – szólt oda a nő Ottokár csöndesen szipogó anyjának, és kisuhant a kacsalábon forgó kastélyból.

– Lídia! Noémi! – bődült el Péntek úr.

De már egyikük sem hallotta.

Temetés után kopaszra nyíratta a fejét, és tetováltatott a hátára egy tarantulát.

EGYEDÜL

Azt mondják, nem jó egyedül. Erre Pickovits úr akkor kezdett rájönni, amikor felesége meghalt és a lánya a fővárosba költözött. De még dolgozott, időnként be-bekukkantott egy-egy bárba, moziba, meccsekre járt, egyszóval még érezte, hogy ő is ehhez a világhoz tartozik. Mindebből semmi sem maradt, amint nyugdíjazták az öreget, s azontúl már nemcsak estefelé, hanem reggeltől estig nem volt kihez szólnia. Legalábbis otthon, a négy fal között, máshová meg már nem is kívánkozott. Eleinte még be-beballagott egykori munkahelyére, aztán azt is megunta, vele a mozit, meccseket, mindent, amihez eddig kötődött. Ez lenne az öregség? – kérdezte néha önmagától. Üsse kő, ha ez, hát ez, azért egy élettárs még jól jönne a toronyban. Ugyanis ott lakott egy toronyház utolsó emeletén, közel a jóistenhez. Igaz, egy asszony sem hasonlítható Bözsihez, de legalább lesz ki főzzön, mosson rá, plusz megbeszélheti vele a mindennapi élet örömeit, gondjait – játszadozott el a gondolattal, amiből végül a következő apróhirdetés született:

66 éves nyugdíjas szobafestő és mázoló dolgos, korban hozzáillő asszonyt keres élettársi kapcsolat kialakítása céljából. Lakás van, részletek telefonon: 24 71 36.

Mivel Pickovits úrnak nem volt számítógépe, nem is értett hozzá egyébként, a szöveget a helyi napilappal közöltette. Alighogy megjelent, már fel is hívta egy férfias hangú érdeklődő.

– Halló! Mester úr?
– Igen. Pickovits Mátyás, szolgálatára.
– Pecsovics?
– Pickovits.
– A szobafestő és mázoló?
– A szobafestő és mázoló.
– Az apróhirdetés ügyében zavarnám.
– Zavarjon csak nyugodtan. Figyelmesen hallgatom.
– Jakab Elvira. Mielőtt többet árulnék el magamról, kérem, feleljen néhány kérdésre.
– Kérem! Hölgyeké az elsőbbség.
– Hol lakik?
– Bánk bán utca, 13.
– Pontosabban?
– Egy 8 emeletes épületben. 13-as ajtó.

Katt! Letette. Ez vagy babonás vagy tériszonya van – mosolyodott el a mester úr.

Alig tette le a kagylót, már rá is csörgött a második.

– Halló! Vízvári Piroska. Az apróhirdetés ügyében …

– Tessék! Én vagyok.
– Neve?
– Pickovits Mátyás.
– Mestersége?
– Szobafestő és mázoló, amint azt az újságba is beírtam.
– Milyen élettársra tetszik gondolni?
– Nem olvasta a mai újságot?
– Dehogynem, csak tudja, a telefonbetyárok… Előbb meg szeretnék győződni, hogy tényleg maga hirdetett az újságban. De ha netalán zsenírozná…?
– Isten őrizz, engem az égvilágon már semmi sem zseníroz?
– Már? Azelőtt zsenírozta? Eh, mindegy! Szóval? Milyen élettársra tetszik gondolni?
Katt! Ezúttal Pickovits úr vetett véget a csevegésnek.
Az ismerkedő beszélgetések valahogy már ezen a szinten elakadtak. Feltettek néhány kérdést, és már nem is akartak személyesen találkozni Mátyással. Kivéve egyet, aki pár percen belül meg is érkezik – nézett az órájára a 10. hívás után izgatottan. Vajon ez a mámi hogy néz ki? Annyit tudott róla, hogy Kamillának nevezik, 62 éves, foglalkozására nézve ápolónő, két lánya van, három unokája stb. Gyorsan pergett a nyelve, alig bírta követni, de majd többet megtud róla itt, négyszemközt – lépett a tükör elé talpig ünneplőben, megigazította nyakkendőjét, és mélyen meghajolt. Hölgyem! Hm! Kissé vékony hangom van. Hölgyem! Mesteri!
Csengettek. Ez csak ő lehet! – nyitott ajtót egy magas, jól öltözött asszonynak.
– Pickovits Mátyás urat keresem.
– Megtalálta, én vagyok – válaszolta mély hangon.
A nő tekintete rémülten rebbent a filigrán, kb. 150 cm magas férfira.
– Bocsánat! Eltévesztettem a házszámot.
– Pickovits Mátyást mondott?
– I…genis.
– Akkor jó helyen jár. Fáradjon beljebb, Kamilla!
– De mégis, a…. a hangja! A telefonban mintha vékonyabb lett volna.
– Igazán? Valószínűleg a náthámtól – kapott elő zsebéből egy zsebkendőt. – De már, hála istennek, jól vagyok.
– Kellemes jobbulást! – lélegzett fel megkönnyebbülten Kamilla, és ő is szája elé kapta a magáét. – Nagyon sajnálom, de ebben az esetben el kell halasztanunk a randevút. Érti, nem? Az unokák! Nem venném a lelkemre, hogy egy kurta vizit miatt megfertőzzem a kicsiket. Viszontlátásra! Majd jelentkezem – hagyta faképnél az ünneplőben feszítő szobafestő-mázolót.
Pickovits úr tátott szájjal bámult a lift felé aprító nő után. Ápolónők! – legyintett végül gúnyosan. Azért nem átallotta még egyszer megvizsgálnia magát a tükörben.
– Kezem, lábam rendben, és nem vagyok sem púpos, sem kopasz még – állapította meg fennhangon, tudniillik újabban már magában szokott beszélni. – Igaz, hogy nem tanultam doktornak, de manapság egy szobafestő-mázoló sem akárki. A nyugdíjam… Lényegében az is megjárja, úgyhogy nem értem, becsület szavamra, sehogy sem tudom felfogni, miért nem állnak szóba velem az asszonyok – rázta meg a fejét komoran, és elhatározta, vár még egy picikét, aztán, ha akkor sem lesz sikere, nem próbálkozik többé, feladja.
Egyelőre azonban senki sem csöngetett be hozzá. Talán ha feladna még egy hirdetést… – kezdte fontolgatni, amikor valamelyik délután mégiscsak betoppant egy kevésbé elegáns, sőt, kifejezetten slampos hölgy. A férfi megütközve sandított a vendégre, udvariasan leültette, és megkínálta itallal, kávéval.
– Köszönöm, nagyon kedves. Csini a lakása, és innen felülről a kilátás is biztosan gyönyörű.
– Jöjjön, menjünk ki az erkélyre!
– Ez tényleg gyönyörű!
– Kiskegyed hol lakik?

– Én? – rezzent össze az ősz hajú, piros dzsekis öregasszony. – Megmondjam?
– Ha nem titok.
– A híd alatt.
– Hahaha, hehehe! Kegyednek aztán van humora! – nevetett Pickovits úr, amikor észrevett a nő szemében egy kigördülő könnycseppet. – Tyű, de lökött vagyok! Azt hiszem, megint bakot lőttem, a kiskésit.
– Értem. Akkor hát isten áldja, és bocsásson meg, amiért zavartam.
– Most meg hova megy?
– Vissza a híd alá!
– Mamám, ezt jól kifogtam! Mondja nem tévesztette el maga is a házszámot?
A nő előkapart dzsekije zsebéből egy újságot.
– Pic-pickovits Mátyás – silabizálta hangosan. – 66 éves nyugdíjas szobafestő és mázoló.
– Jó, jó, rendben van, de tulajdonképpen mit óhajt? Fessem ki a lakását?
– De uram! Eh, hagyjuk! – nyomta a napilapot Pickovits úr kezébe. – Úgy látom, maga sem különb a Deákné vásznánál – indult az ajtó felé.
– Megkérhetném, hogy üljön vissza az asztalhoz?
– Miért?
– Hogy miért? – ismételte a szobafestő.
Csakugyan: miért is, mert ugyan bizony mit kezdhet egy hajléktalan csövessel? Legfeljebb megeteti, azzal jóccakát.
– Nem akarom megsérteni, de evett máma egyáltalán?
– Hogyne: egy almát két kiflivel.
– Szereti a szalámit?
– Naná!
– És a narancsot, mert egyebem magamnak sincs pillanatnyilag.
– Azt is.
– Tessék! Fogyassza egészséggel! – halászott elő a kamrából némi élelmet, és mosolyogva szemlélte, milyen jó étvággyal szemelget az asszonyka.
– Megkérdezhetem hány éves?
– Ötvenöt.
– Ilyen fiatal?! Bocs, nem akartam megbántani.
– Nem bántott meg. Tudom, hogy csúfnak és öregnek látszom, de hát ilyen az élet, Pickovits úr. Egyszer lenn, máskor fenn, ma kivirulunk, holnap elhervadunk. Ha szerencsénk van, öregen, ha nincs, még mielőtt kiélveztük volna az életet.
– De bölcsen mondta! Látszik, hogy iskolázott asszony kiskegyed.
– Tévedni tetszik. Bár az lennék, mert akkor nem jutottam volna idáig.
– Elmesélné, hogy történt?
– Most… nem. Majd legközelebb, ha meghív ismét egy kávéra. Fincsi volt ez a kisüsti. Milyen kár, hogy már elfogyott – gyújtott cigarettára a hajléktalan.
Bírja a piát, az már bizonyos, és ahogy füstöl, beillene kéménynek – köhögött a cigarettafüstben Pickovits úr. Amúgy kedves, jó alakú hölgyike, és piszokul fiatal (legalábbis hozzá képest), akivel akár el is huncutkodhatna időnként.
– Család van? Gyerek, rokonok? – puhatolódzott diszkréten.
– Itt egy sem, odafent többen is – mutatott a nő az ég felé.
– Szegény asszony. A maga bőrében sem lennék szívesen.
– Mátyásnak van rokona?
– Feleségem meghalt, nyugodjék békében. Viszont van egy lányom, Eperke – tette hozzá bizalmasan a szobafestő-mázoló, aki, miért, miért nem, eddig még sohasem beszélt Eperkéről senkinek.
– Ő mit csinál?

– Táncol. Hivatásos táncosnő – derült fel az arca hirtelen.

– Itt, ebben a városban, miközben maga étlen-szomjan kóborol az utcákon.

– Nem, nem, Budapesten, vagyis már Párizsban. Bizony. Ilyen híres lány az én Eperkém – oldódott meg a nyelve lassacskán, s már az sem zavarta, hogy Micike telifüstölte a szobáját.

– Jé, már este van! – tekintett ki a nő az ablakon. – Azt hiszem, itt az ideje, hogy visszamásszak a híd alá.

– Maradjon! – szorította meg a kezét Pickovits úr. – Ma aludjon nálam, aztán… meglátjuk.

A nő maradt, ugyanis nemcsak a férfinak tetszett Micike, hanem Micinek is az iparos. Valószínűleg, ha nem is tetszett volna, ott marad, mert miben reménykedhet még valaki, aki a híd alá jár aludni. Még diskuráltak egy keveset, aztán Pickovits megmutatta a szobáját, megvetette az ágyat, adott neki egy pizsamát, és jó éjszakát kívánt leendő „nejének".

Amint Micike másnap reggel felébredt, rohant a fürdőszobába, ahol teljes egy órán át fürdött, szépítkezett, és olyan takaros hölgyet varázsolt magából, hogy az öreg nem győzte bámulni.

– Nahát, Micike, ezt nevezem átalakulásnak! Maga szinte tíz évet fiatalodott.

– Köszönöm – pirult el az asszonyka. – És most lássuk a früstököt!

– Azonnal!

– Á-á, mától fogva ez az én dolgom. Mutasd meg a konyhát, mondd meg mit ennél, aztán majd szólok, ha elkészítettem a reggelit!

Pickovits úr elégedetten dörzsölte kezeit. Végre megkapta, amiről álmodott! Csak leül az asztalhoz, és, csiribí-csiribá, már hozzák is a reggelit, ebédet. Már nem kell mosodába cipelnie az ingét, gatyáját, megvarrják a zokniját, és ami még ennél is fontosabb, nem lesz többé egyedül. Istenkém, de milyen süsü volt, hogy nem választott hamarabb élettársat magának.

– Ímhol, a konyha! Amott a spájz, ott mindent megtalálsz.

– Szereted az omlettet?

– Szeretem – vett elő egy újságot, és alig olvasott el egy oldalt, már el is készült a reggeli. – Finom! Szavamra, még sosem ettem ennél finomabbat.

– Örülök, hogy ízlett. Adnál egy papírt, ceruzát!

– Parancsolj!

– Kösz. Ebédre mit ennél?

– Amit csinálsz. Nem vagyok én olyan ínyenc, bármit megeszek.

– No, de mégis. Gombát, töltött paprikát, lekváros derelyét vagy valami extrábbat?

– Nem is tudom. Mondjuk, babgulyást. Azt nagyon szeretem.

– Tehát babot – írt a nő valamit a papírra. – Ezenkívül kellene még kenyér, tej, zsír… Ez kb. ötezer HUF – nézett merően a szobafestőre.

– Igen, és? Ja! – kapott észbe a férfi. –Tessék!

– Szia! Ezzel szépen bevásárolok, és két óra múlva itt vagyok.

A férfival madarat lehetett volna fogatni.

Letelt a két óra. Micike sehol. Pedig nemsokára egy óra, és ő pont ilyenkor szokott ebédelni. Várt még egy órácskát, aztán még egyet, mire belátta, hogy ezzel a tyúkkal is bakot lőtt. Pedig milyen becsületes, bátor és karakán nőnek tűnt. Még szerencse, hogy csak 5 000 forintot happolt el tőle. Vagy egyebet is? – nézett körül kutatóan a szobában. A kínai váza megvan, a zsebrádió, mobiltelefon, igen, így első pillantásra semmi sem hiányzik. Lefeküdt a rekamiéra, és lehunyt szemmel hallgatta a csendet, ahogy a költők szokták mondani. Alkonyodott. A nap még egyszer utoljára bekukkantott az ablakon, majd sűrű homály borult a helyiségre. Most már biztos, hogy nem látja többé viszont Micikét, illetve… Mintha csöngetne valaki – fülelt az ajtó felé szívszorongva. Újabb csöngetés, ezúttal hosszabb, követelődzőbb. Micike! – lesett ki a kémlelőnyíláson. Na megállj, te boszorkány!

– Kukukk!

– Te részeg vagy. Már csak ez hiányzott, a mindenit! Hol csavarogtál egész nap?

– Jaj, ne haragudj, drága Matyikám! Az úgy volt, hogy találkoztam néhány barátnőmmel, akiknek elmeséltem, milyen cuki úriembernek lettem a…

– Vendége.

– Az. Úgy, ahogy te mondod – hökkent meg az asszonyka. – Erre annyira megörültek, hogy összeadtak néhány fillért, és megünnepeltük az eseményt.

– Bevásároltál?

– Sajnos nem. Tudod, nálunk úgy szokás, hogy ha valakit meghívnak egy italra, a második rundot már ő fizeti. Ezt tettem én is. Így kívánta a becsület.

A férfi mérgében majd kilökte a nőt a szobából. De csak szusszantott egyet, és hallgatott.

– Haragszol? De hát az istenért, te mit tettél volna a helyemben?

– Majd holnap megbeszéljük. Addig is szépen lefekszel, mert már alig állsz a lábadon – szánta meg a „vendégét", aki lehet, hogy tyúkeszű, de semmi esetre sem szélhámos, ahogy eddig képzelte, mert ha az lenne, vissza sem jött volna. – Jól vagy? – ült másnap reggel az asszony ágyára.

– Persze, és még egyszer elnézést, hogy elköltöttem a pénzedet, de, megnyugtatlak, ahogy lehet, megadom.

– Kösz, megnyugtattál. Aztán miből, ha szabad kérdenem? Kiállsz az utcasarokra, vagy hogy gondolod?

– Na, idefigyelj, apuskám! – ült fel a nő vérvörösen. – Igaz, hogy utcalakó lett belőlem, de egy utcalakó még nem utcalány, sőt… Lehet, hogy nem hiszed, de eddig még koldulni sem koldultam – néztek farkasszemet egymással.

– Oké, elhiszem – enyhült meg Pickovits úr. – Ami történt, megtörtént, csupán arra kérnélek, hogy máskor ne forduljon elő ilyesmi. Lehet róla szó?

– Lehet.

– Ezenkívül azt sem nagyon díjazom, hogy ilyen alakokkal találkozgatsz, mert velük nemcsak magadat járatod le, hanem engem is. No meg a pia sincs éppen ínyemre, továbbá, hogy örökké telefüstölöd a szobámat. Ha én kibírom enélkül, te sem halsz bele, remélem – sietett pontra tenni a hölgyeményt, még mielőtt túl késő lesz. – Hogy a házirendet se hagyjam ki, örülnék, ha mindennap nyolc, egy és hét órakor tálalnál. Tizenegykor pedig záróra, ami azt jelenti, hogy…

– Kívül tágasabb. Mehetek a híd alá aludni – egészítette ki a nő csendesen.

– Miket beszélsz, dehogyis! Csak azt jelenti, hogy csipked magadat, mert valaki már nagyon aggódik érted a toronyban – kapott észbe az öregember.

Az persze nem vitás, miszerint már a kezdet kezdetén, meg kell mutatnia, ki viseli a nadrágot, de csak mértékkel, fokozatosan, különben megijed, és elrepül a madárka.

– Aggódik. Fölötte érdekes. Aztán mért? Hogy nem lesz nyolckor asztalon a vacsora?

– Nanana! Kérlek, ne csinálj elefántot a bolhából!

– Eszemben sincs, csak szeretem világosan látni a dolgokat, úgyhogy jobb, ha már most tisztázzuk: tulajdonképpen mit akarsz: bejárónőt, cselédet vagy élettársat?

– Természetesen élettársat – nevette el magát. – Egyébiránt csak vicceltem. Nem vagyok én olyan, majd meglátod.

– Ja, az más. Örülök, hogy ilyen humoros ember az *uracskám* – nevetett vele Micike, miközben pontosan tudta, hogy a majszternek esze ágában sem volt viccelni.

Meg is próbált eszerint alkalmazkodni az öreghez, az öreg meg őhozzá. Hiába, ilyen az élet: alkalmazkodnunk kell egymáshoz. Hogy ez mennyire sikerült, bizonyítja az a levélke, amit Micike egy év múlva hagyott hátra, mielőtt örökre kirepült volna a toronyból:

Kedves Matyi!

Köszönöm a vendéglátást, de már elegem van belőle. Isten látja lelkemet, megpróbáltam elviselni a heppjeid, csakhogy ehhez egy kicsit korábban kellett volna meg-

ismerkednünk. Tudod, a fiatal vessző még meghajlik, hanem az öregebb az bizony eltörik. Hát ezt akarom én elkerülni azzal, hogy visszamegyek a híd alá. Nyilván megvannak nekem is a hibáim, és te sem gondoltad át mindig, hol az a határ, amit nem tanácsos átlépni. De már megtörtént, és ezen már semmi sem változtathat. Vigyázz magadra, és ha megfogadsz tőlem egy tanácsot, legközelebb olyan madárkát csalj lépre, akinek már réges-rég levágták a szárnyait.
Micike

Pickovits mester alig hitt a szemének. Ez a cetli neki szól? Miből van elege Micinek, meg mi az, hogy lépre csalta a madárkát! Hiszen magától jött is, ment is, a túróba! Pedig de hányszor nyelt neki, és szégyenkezett is miatta. Sajnos kutyából nem lesz szalonna, úgyhogy nem is bánja, amiért lelécelt – szívta a fogát, füstölgött, amikor egy még váratlanabb esemény vágta földhöz a szobafestő-mázolót: meghalt a lánya Párizsban. Ettől még magányosabbnak érezte magát a toronyban, és egyre sűrűbben járt el otthonról. Összevissza csángált a városban, miközben kérdések, gondolatok tömege gomolygott a fejében. De jó lenne ezekről beszélni, eltereferélni a lányáról, Miciről, bármiről, csak kiönthesse a lelkét valakinek.

Egyszer a parkban nehéz mozgású, görbe orrú öregember telepedett melléje a fapadra. Szép szeptember eleji reggel volt. A nap sugarai átszüremlettek a lombokon.

– Pipipi! Gyertek ide, tubicák! – szórt némi morzsát a galamboknak. – Ugye, milyen édesek?

– Egen.

– Maga nem szereti a galambokat?

– Egen.

– Családja van?

– Egen.

– Unoka?

– Egen.

– Nekem nincs. Csak egy lányom. Híres táncosnő Párizsban. Vagyis csak volt, mert nemrég hunyt el… HPV-ben – ugrott a nyelvére, de még idejében visszaszívta.

Mit bizalmaskodjék ezzel a kukával, amikor csak beszél, beszél, miközben ő egy szót sem akar elárulni magáról. A szófukar öreg válasz helyett előhúzott zsebéből egy sonkás szendvicset.

– Jó étvágyat!

Halk, érthetetlen dünnyögés.

– Engem nem kínál meg? – pöccent be a szobafestő, amiért ennyire semmibe veszi a görbe orrú.

– Nem – állt fel a görbe orrú, és faképnél hagyta Pickovitsot.

– Viszlát! Örültem a szerencsének.

– Szabad? – huppant melléje nem sokkal ezután szuszogva egy ötven év körüli, nagydarab asszonyság. – Hű, de kifáradtam! – támasztott a padnak két dagadt bevásárlószatyrot.

– Nem túl nehezek? – csóválta meg a fejét az öregúr. – Hogy bírja?

– Bírom, mert bírnom kell, miután az úristen nem adott hozzá kocsit is.

– Messze lakik?

– Kb. két kilométerre.

– No, az nincs messze. Ha akarja, elviszem az egyiket.

– Maga? – húzta fel egyik szemöldökét az asszonyság. – Mennyiért?

– Hát csak úgy, szívességből.

– Igazán? Milyen kedves, udvarias úriember. Épp a minap mondtam a vejemnek, hogy manapság már teljesen kihalt ez az emberfaj. Tévedtem, mert itt van maga például. Magának sincs kocsija?

– Nincs.

– A vejemnek van, csak mindig nagyon elfoglalt. És nem csak ő: a lányom is, ugyanis mindketten fontos, ismert személyek.

– Az én lányom is az volt, mielőtt…

– Nem érnek rá ilyen csip-csup dolgokat cipelni. Már a benzin miatt sem, melynek ára maholnap az egekbe szökik, ugyebár. Legfeljebb a férjem segíthet, csak hát a szíve… Pedig milyen áldott jó ember. Meg is mondtam neki ápertén: Géza, ülj le a fenekedre, és ne hősködj, ha meg akarod érni az öregkort.

– Jó kegyednek! Az én feleségem sajna…

– Hát ezért cipelem én a szatyraim. De nem panaszkodom: házam, kertem, autóm, mindenem megvan, és az egészségemmel, kopogjuk le, szintén semmi gond. A maga neje is busszal jár a piacra?

– Már nem, ugyanis réges-rég…

– Maga vásárol be. Gondoltam.

– Egen. Kérem a szatyrokat, illetve… vigye maga, ha már ilyen fitt! – pattant fel a padról, és elillant; úgy tíz méter után azonban gondolt egyet, visszafordult, és szamárfület mutatott a gömböcnek.

És most? Hova, merre, Matyikám? Hazamenni korán van, meg nem is érdemes, mert mit csinálhat az ember otthon egyedül? Olvasni nem szeretett. Se regényt, se újságot. Valahogy nem tudta beleképzelni magát abba a világba, amiről a mai írók firkálnak. De a régibe sem, bár ez, ugye, érthető. Inkább tévét néz. Igaz, azt is egyre ritkábban, mert lassan kiütést kap attól a rengeteg reklámtól, celebtől, mely csaknem minden csatornán ott leselkedik a gyanútlan nézőre. Egy időben rendszeresen járt úszni, napozni, aztán arról is leszokott. Ki nem állta, hogy úgy bámulnak rá, mint egy cirkuszi törpére, pedig hol áll ő a maga 150 centijével a törpéktől! Amint ott állt, nézelődött, valaki hátulról ráütött a vállára.

– Hogy vagy, Matyi? Megismersz?

Pickovits fürkészően meredt egy piros pulóveres, simlisapkás öregre.

– Nini, a Bandus! Te vagy az, vagy csak a szellemed?

Egyik régi barátja, Subler András volt, akit már több mint három éve nem látott. Meghalt, külföldre költözött, ahogy annyi ismerőse, barátja mostanság? Nem tudta, csak eltűnt, mint a szürke szamár a ködben, és most, íme, itt vigyorog előtte.

– Szerinted? Húúúú! – lebegtette meg a karjait.

– Jaj, de örülök neked! Gyere, meghívlak egy kávéra.

– Kösz, most… most nem. Momentán nem érek rá, sietek. Üdvözlöm Bözsit és Eperkét!

– Mi az, te nem tudod?

– Micsodát?

– Majd elmesélem egy pohár… bor mellett. Nem? Akkor legyen gin. Tudom, hogy azt nagyon komálod.

– Nocsak, züllünk, züllünk! Nem ismerek rád, öregem.

– Szóval jössz?

– Ej, mondtam már, hogy rohanok. Holnap otthon vagy? Amint lesz rá időm, felkereslek.

– És ha neked adnám ezt a csipogót, amit meg akartál venni tőlem legutóbb? Most odaadom … ajándékba, ha most rögtön beülünk egy presszóba – ráncigálta le csuklójáról Matyi az óráját, de mire fölnézett, Subler úr már messze járt.

– Hogy az a magasságos…! – káromkodta el magát, és csak azért is beült abba a presszóba. – Egy deci gint kérek!

Ritkán ivott, akkor is csak egy-egy nagyobb ünnep alkalmából, ezúttal azonban mérgében, ki is ütötte magát szépecskén.

– Rohadt világ! Hogy fordulna fel fenekestül – rúgta ki a széket maga alól a harmadik deci után. – Nem kellett az órám? Rendben van! Ezennel az élő istenre esküszöm, az első fazont, aki meghallgat, megölöm. Hallották? Kinyírom, vagy csapjon belém az istennyila.

Az a szép, az a szép, akinek a szeme kék,
Akinek a szeme kék.
Lám az enyém, lám az enyém sötétkék,
Mégse vagyok a babámnak elég szép.

– Éljen! – tapsolták meg a vendégek közül néhányan, mások nevettek, amíg a tulaj ki nem penderítette az utcára.

Hogy hogyan keveredett haza, elfelejtette. Szó, ami szó, nem szokott az italhoz, ezért fáj most annyira a feje is – nyomogatta meg a homlokát.

– Va-vau!

– Hát te, hogy kerültél ide, kutyuli?

Megpróbált visszaemlékezni a kutyára, s valahogy úgy rémlett, mintha az utcán csapódott volna hozzá a fehér szőrű, kb. 30-40 centis terrier. Ha ugyan tényleg az. Valószínűleg adhatott neki valami kekszet, kiflit, ilyesmit mindig tartogatott a zsebében, és ezzel a kis állat egyből gazdájául fogadta.

– Elcsavarogtál, mi? Vagy elűztek?

– Vau-vau!

– Hogyha én ezt érteném? Most mit csináljak veled? Dobjalak ki én is az utcára?

Nem dobta. Ő is árva, a blöki is az, majd eléldegélnek itt együtt szépen a szobában. Szerencsés döntésnek tűnt, és nem bánta meg később sem. Eperke, így nevezte el a derék házőrzőt, úgy ragaszkodott hozzá, mint egy istenhez. Talán – ki tudja, mi járhat egy ilyen állat agyában – számára valóban én vagyok a Teremtő – gondolta Pickovits. Egyébként olyan értelmes, hogy már-már ő is elhiszi, amire annyian esküsznek, miszerint a kutyák igenis megértik a gazdikat. Nyílván nem mondatról mondatra, kivéve néhány szót, felszólítást, a mozdulataikat, érzelmeiket azonban mindenképp. Ja, és arra már ő esküszik, hogy Eperke még a szeméből is tud olvasni. Ezek után már ő is nagyobb kedvvel sétálgatott a környéken, és, Eperkének hála, haza sem ment már elszorult gyomorral. Így teltek, múltak a napok eseménytelenül, de békében, melynek folyamán az öreg körül is omladozni kezdtek a hallgatás falai, és egyre gyakrabban nyílt meg a… kutyának. Természetesen nem ilyen beszélgetőtárs után sóvárgott, de ha nincsen ló, jó a szamár is. Mellesleg még így is jobb, mintha magában dünnyögne. Egyik nap aztán még azt is kibökte, ami már rég kikívánkozott belőle, csak eddig még nem mondhatta el senkinek.

– Hallod-e, kislány, láttál te már ökröt emberben? Nem? Pedig itt áll előtted: én vagyok.

– Vau-vau!

– Hogy miért jutottam idáig? Mert Eperkét, nem téged, a lányomat, Budapestre engedtem táncolni. Aztán tessék, mi lett belőle? Sztriptíztáncosnő… Párizsban. Azt hiszed, sejtettem? Fogalmam sem volt róla, amikor viszont megtudtam, már bele is halt az én drága, egyetlen kislányom. Kíváncsi vagy, ki felelős ezért, ?

– Vau-vau-vau!

– Pickovits Mátyás, aki ugyancsak én vagyok. Mi az, már nem ugatsz? No, persze, mit lehet erre felelni. Életem második legnagyobb tévedése, mert kettő volt, amikor olyan könnyen lemondtam Miciről – fújt egy nagyot, és csodálatos mód megkönnyebbült.

Azon az éjjelen alig, hogy lefeküdt, szokása ellenére azonnal elaludt. Éjfél körül hirtelen kitört az égiháború, félelmetesen villámlott, zengett az ég, majd egy hang dörgött az öregre:

– *Ezennel az élő istenre esküszöm, az első fazont, aki meghallgat, megölöm.*

– Ki az? Istenem, te szólsz hozzám ilyen mérgesen? – ugrott ki az ágyból riadtan.

– Tudod, kinek a szavai ezek, Pickovits?

– Nem tudom.

– A te szavaid, melyeket akkor közöltél, amikor betörülköztél a presszóban.

– Én mondtam volna? Bocsáss meg, de én semmi hasonlóra nem emlékszem.

– Mindegy, nem számít. Én meghallgattalak, meg ez a kutya is. Pontosan úgy, ahogy kívántad. Most te következel: öld meg Eperkét!

– Igenis. Kicsodát?

– A kutyádat.

– Jaj, hogy kérhetsz tőlem ilyet, jó Atyám! – fehéredett el a szobafestő-mázoló. – Ez majdnem olyasmi, mintha másodszor is megölném a lányomat. Nem szólva arról, hogy, ha vétkeztem is ellene, ez a kutya ártatlan.

– Nem én kérem, te fogadtad meg esküvel. Ej, mi lesz már! Dobd le a kutyát az erkélyről, különben mindjárt beléd csapnak a villámok.

A férfi felriadt. Eperke nyüszített, és, micsoda egybeesés, ugyanúgy villámlott és zengett az ég, mint álmában.

– Eperke! Gyere ide, kiskutyám! Ez csak olyan zivatar. Ne félj tőle, nemsokára elvonul – cirógatta meg nyugtatóan az állatot, miközben az álombeli Istenen töprengett.

Nem volt különösen vallásos, és az álmokban sem igen hitt, de ebben a fogadalomban mégis csak lehet valami – idézte fel magában annak az ominózus napnak a klipjeit, amikor olyan csúnyán bepöckölt. Miért is? Valószínűleg, igen, igen, dühében, amiért senki sem állt le vele traccsolni. Akkor esküdhetett meg arra, hogy *az első fazon, aki meghallgatja, megöli.* Eddig világos, de honnan tud erről az Úristen, vagyis az a valaki az álmából? – gyöngyözött ki homlokán a verejték. A fenébe, hát onnan, hogy valóban ő volt az Úristen, és egy istent mindenképp komolyan kell venni, különben agyő, világ, emberek! – botorkált az erkélyre Eperkével a karjában. Felemelte a kutyát, és hirtelen megvilágosodott benne valami.

– Ismétlem: ez a kutya ártatlan. Egyébként is nekem azt a fazont kell megölnöm, aki *legelőször* hallgat meg. Más szóval *téged*, ugyanis *te* hallgattál meg először – nézett farkasszemet az univerzum urával.

Ezekre a szavakra akkorát mennydörgött, hogy belerezdültek az ablakok.

– Ne haragudj, igazán nem akarlak megbántani…

Nem folytathatta, mert váratlanul feltámadt a szél, és elfújta, mint egy porszemet.

ENNI, INNI, ALUDNI

1

Egy zimankós téli éjjelen halkan zörgettek a Jakab-ház utcára nyíló ablakán. A családfő nem ébredt fel, mire kissé erélyesebben kocogtatták meg az üveget.

– Emil, hallod? – riadt fel álmából Emil felesége.

– Hhhm! – horkant fel a testes, pufók arcú művezető. – Mit mondtál?

– Mintha kocogtak volna az ablakon!

– Mi? Éjfélkor? – fülelt kifelé. – Senki. Bizonyára álmodtál, mert én semmit sem hallok, pintyőkém.

Újabb kopogás.

– Hű, a zsaruk! Most mi legyen?

– Hogyhogy mi legyen? – rezzent össze Jakab Emilné. – Elkövettél valamit?

– Isten őrizz, de számít az? Ha egyszer ezek kiszállnak valahol, a következő gulyáslevest már biztosan odabent fogom szürcsölni.

– Jézus, Mária, Szent József, ne fesd a falra az ördögöt! – vetett keresztet a nem kevésbé duci asszonyság. – Inkább nézd meg gyorsan, ki zörget!

A férfi odakolbászolt az ablakhoz, felhúzta a redőnyt, és kilesett a hóviharos utcára.

– Ki az? – suttogta az asszony.

– Jenci, az unokatesóm – nyugtatta meg Emil a feleségét, és sietett ajtót nyitni a váratlan vendégnek.

Jakab Emilné rosszallóan húzta össze szemöldökét. Ennek is jókor jutott eszébe meglátogatni bennünket. De hogyhogy nem szólt erről egy kukkot sem, végül is az ilyesmit illik letelefonálni vagy levelezni előbb, ugyebár.

– Kézcsókom, Amálka! – lépett a szobába egy vékony, 40 év körüli férfi. – Elnézést az éjjeli zavarásért, de késtek a vonatok. Persze nem csoda, ilyen viharban már az is szerencse, hogy nem akadtunk el valahol félúton. A gyerek? Jól van? És ti? Hogy szalad az idő! Azt hiszem, van vagy öt éve, hogy nem jártam ebben a városban. Kicsit megteltél. Vagy tévedek?

– Sajnos nem. Pedig koplalok ám kutyául, pontosabban koplalunk – biccentett Amálka a férje felé kacsintva. – Igaz, pintyőkém?

– Igaz. Te… éhes vagy? Hozok valami ennivalót.

– Hagyd! Köszi szépen, de nem vagyok éhes. Legfeljebb kimerült – rogyott egy fotelbe Jakab Jenci bágyadtan.

A művezető kíváncsian sandított a meggyötört arcú emberre. Vajon mi történhetett vele, mióta nem látta? Merthogy történt, már messziről lekiabál az arcáról.

– Akkor megvetem az ágyat a gyereknél – sirült az asszony a másik szobába.

– Szóval – gyújtott cigarettára a művezető –, mi a gáz, *pintyőkém*?

– Honnan tudod, hogy gáz van? Mondtam én neked effélét?

– Ismerlek, Jenci, ismerlek, nem kell ezt nekem mondani.

– Pedig tényleg nincs, csak a szokásos, ám abból egy vagonnal.

– Aha, a szokásos. És mi lenne az a szokásos per pillanat, hogy még csak meg sem üzented, mikor érkezel?

– Igazán tudni szeretnéd?

– Nem szeretném, akarom, ugyanis valami azt súgja, most kivételesen nagyobb szarban vagy, mint bármikor. Tehát? Mibe keveredtél ezúttal?

– Gratulálok a szemedhez, de hidd el, néha az a legjobb, ha nem tudunk semmiről.

– Lehet, de akkor hogy segítsek rajtad, jóember?

– Sehogy, illetve kérd meg a pintyőkéd meg a gyereket, hogy maradjon ez a látogatásom titokban.

– Mert? Valamivel csak meg kell magyaráznom, miért kell egy egyszerű rokonlátogatást titkolni.

– Ez is igaz – gondolkozott el az őszülő, magas homlokú férfiú. – Pszt, hallgass csak! – rezzent össze ijedten. – Nem hallottál valami zajt, ugatást, ilyesmit?

– Nem.

– Megvetettem az ágyat, Jencikém – jelent meg Amálka az ajtóban.

Lefeküdtek. Reggel elsőnek Emil indult a csavargyárba melózni. Amálka meg a szakképzőbe, ahol titkárnőként ügyködött. Előtte azonban még el kellett vinnie Petit az oviba.

– Hahó, itt vagyok! – toppant haza négy óra felé a gyerekekkel. – Petike, köszönj szépen a bácsinak!

– Szia!

– Szia, kis legény, de megnőttél mióta utoljára találkoztunk – vette ölébe Jenci a kisfiút.

– Emlékszel rá? – kérdezte Málika. – Ő a te…

Ne, ne, ne! – integetett a férfi hevesen.

– Mindegy, nem fontos. Most menj szépen a szobádba játszani!

– Bocsáss meg, amiért letagadom magamat, de nem szeretném Peti orrára kötni, ki vagyok.

– Hajaj, itt valami bűzlik, szerkesztő úr. Aztán miért, ha nem titok?

– Sajnos az. Nézd, nincs szándékomban hazudni, elvégre atyafiak lennénk, vagy mi a szösz, de vannak esetek, amikor mégsem mondhatunk igazat. Apropó, ezzel kapcsolatban megkérhetlek, hogy senkinek se említsétek, ki kopogtatott be ma éjjel hozzátok?

– Rendben van. Nem említjük. Remélem, kisebb a baj, mint gondolom.

– Emil?

– Gmkázik. Ő csak úgy hat-hét óra körül szokott hazaérkezni.

– Hosszú műszak! Hogy bírja?

– Nehezen. Nem is igen pártolom, de hát szerinte csakis így juthatunk manapság egyről a kettőre. Szó, ami szó, meg is van mindenünk: telefon, tévé, frizsider… Még Trabantunk is lesz nemsokára. Csak, hát igen, nehogy a végén még az egészségével fizessen ezért a jólétért.

– Ez nektek jólét: telefon, tévé, frizsider?

Jakab Emilné vállat vont.

– Magyarországon igen, és ha tekintetbe veszem, Bulgáriában vagy Romániában hogy élnek, még büszkék is lehetünk „a legvidámabb barakkunkra”.

– És a szabadság, egyenlőség, igazság? Az nem számít, mert hiszen nem csak kenyérrel él az ember, Málikám – gyúltak ki a férfi arcán az izgalom rózsái. – Tudod ki mondta?

– Nem.

– Jézus. Ennek ellenére, úgy látszik, mi ennyivel is beérjük. Maximum azért könyöklünk, hogy fehér legyen, ne barna, és adjanak hozzá GMK-t, telefont, tévét és frizsit is. Jól tudta ezt

Néró, Kádár meg a többiek: Panem et cirsenses, kenyeret és cirkuszi játékokat – fakadt ki keserűen.

– Néró és Kádár? Elég fura párhuzam. Még jó, hogy Kádár elvtárs nem hallja – sápadozott Emil felesége. – Azt hiszem, kezdem sejteni, miért lesel mindig kifelé.

– Ééén? Ugyan, már miért lesnék kifelé! Hacsak nem azt nézem, mikor áll el ez az átkozott hóvihar.

– No persze. Ebédeltél?

– Még nem.

– Akkor gyerünk a konyhába! Miután egyikünk sem eszik idehaza, meleg étellel nem szolgálhatok, de ha van türelmed megvárni, még összerittyenthetek egy ebédet.

– Köszi szépen, megfelel nekem a hideg is – ült Jenci az asztalhoz, evett pár falatot, majd visszabattyogott a nappaliba, ott elővett egy újságot, és öt perc múlva már hortyogott.

– Jó napot adjon isten, vagyis már jó estét! – érkezett haza nem sokkal ezután a gazda is. – Amália hol van? Nincs itthon?

– Odaát főzi a holnapi ebédet.

– Megyek beszólok hozzá meg a gyerekhez. És te? Mit csináltál egész nap? – kérdezte Jencitől, amikor visszajött.

– Semmi különöset. Olvasgattam, néztem a tévét, miközben azon tűnődtem, meddig tart még ez a komédia.

– Micsoda komédia?

– Hát a Kádáré, plusz a mienk, tudniillik mindünknek megvan ám a maga szerepe. Bizony, komédiázik itt mindenki. Komédiázik, és tapsol, merthogy egyszerre vagyunk nézők és színészek.

– Igen, igen: színház az egész világ, ahogy már Shakespeare is megmondta. Más? Még mindig a Népszabadságnál dolgozol?

– Már nem. Hál' istennek, kirúgtak.

– Szép, vagyis… Most mik a legközelebbi terveid?

– Egyelőre meghúzom magam nálatok pár napig, a többit kérdezd meg a jóistentől. Talán az lenne a legcélravezetőbb megoldás, ha előbb ezt a Csermaneket[1] fütyülnék le a színpadról.

– Miféle Csermaneket? Ja, értem már!

– Elismerem, hogy klassz színész, de csak színész, semmi más. Az is tény, hogy remekül megtanult gúzsba kötve táncolni. Csupán az a kérdés, hogy értünk vagy saját magáért illegeti úgy magát. Tekintettel arra, hogyan intézte el Nagy Imrét meg a többi 56-os „ellenforradalmárt", továbbá milyen zseniálisan sikerült csődközelbe vinnie az államot, én inkább a második változatra szavaznék. Hű! – ugrott fel az exújságíró hirtelen. – Megfeledkeztem a poloskákról! Emilkém! Nincsenek itt véletlenül poloskák? – sétáltatta végig tekintetét a falakon.

– Ne viccelj! Nálam? Hiszen én a légynek sem ártok, biztosítalak. Málika dettó, még csak nem is politizálunk. Mi, kérlek, reggel felkelünk, és estig melózunk. Néha elmegyünk egy moziba, gyereket nevelünk stb. Nincs nekünk sem időnk, sem tehetségünk politizálni, kis apám.

– *Én* elhiszem. Elég jól ismerlek ahhoz, hogy ne kételkedjek a szavadban, de vajon *Ő* is elhiszi? Mellesleg nincs igazad. Pontosan azért jutottunk idáig, mert ilyen passzívan viszonyulunk a mindenkori hatalomhoz.

– Ezt inkább vágd azoknak a fejéhez, akikre tartozik. A mi feladatunk az, hogy termeljünk, másoké a politika, szervezés, ki mihez ért, nemdebár. A pacsirta énekeljen, a kutya ugasson, a suszter pedig szerintem maradjon csak a kaptafánál.

– Reménytelen eset vagy – legyintett az újságíró csalódottan. – Ezek után azon sem csodálkoznék, ha szerinted túl feketére festem az ördögöt, és idővel még a pillanatnyilag földbe tiport mezőgazdaság is talpra áll.

---

[1] Kádár Jánost.

– Miért, olyan lehetetlen? Én azt olvastam az újságban, hogy elkezdtünk közeledni a Nyugathoz. Példa rá az IMF és a Világbank, akik egész tekintélyes összeggel siettek Magyarország segítségére.

– Micsoda szolgálatkészség! Más szóval, nem elég, hogy semmink sincs, még el is adósítjuk az országot. Tudod, milyen következményei lesznek ennek, suszterkém?

– Hogyne. Új, a mostaninál modernebb gépekkel látjuk el a földeket, gyárakat, ezzel nyilván azonnal meggyorsul a termelés, intézményesítjük a GMK-t, a háztáji gazdálkodást, tökéletesítjük a szövetkezeti rendszert, bővül az infrastruktúra. Legalábbis így olvastam.

– Nahát, Emilke, ahhoz képest, hogy nem politizálsz, elég rendesen fújod az elvtársak leckéjét.

– Te nem hiszel ebben?

– Lehet, hogy ezzel a pénzzel megnyerünk egy csatát, viszont elveszítjük a háborút, melynek folyamán már nemcsak a ruszkik, hanem a Nyugat is a mi vérünket fogja szívni, te tyúkeszű. Bocsánat, most megsértettelek.

– Nem sértettél meg, annál is inkább, mert én is csak azt mondom, amiről ti, újságírók szoktatok firkálni.

– Vagyis te sem hiszel ebben a maszlagban.

– Nekem…izé… nekem nincs véleményem. Elolvasom a cikkeket, és ennyi. Nem foglalkozom tovább a dologgal.

– Jellemző. Akkor bizonyára az sem fordult meg soha a fejedben, hogy lehetne a kölcsönnél is hatékonyabb megoldás.

– Nem. Lehetne?

Az újságíró jelentőségteljesen hallgatott.

– Még egy 56? – pattant fel a székről a művezető.

– Például. Látom, még nem gyepesedett be az agyad teljesen. Én személy szerint azonban a kollektív akció helyett az egyéni leszámolást részesíteném előnybe. Egy népfelkelés mindig sok áldozattal jár, melynek során bizony ártatlanok is meghalnak. Lásd az 1848-as és 1956-os forradalmat! Szerencsére ez is kiküszöbölhető. Nem kell hozzá más, mint egy jól irányzott csapás a hal fejére, ugyanis fejétől bűzlik a hal, nem igaz?

– Konkrétan?

– Likvidálni kell az *öreget* – halkította le a hangját a publicista.

Jakab Emil szíve erősebben kezdett dobogni. Bolond ez a Jenci, vagy tényleg belekeveredett valamibe? Ebben az esetben máris kiteszi a szűrét innen, mert ha a rendőrség kiszimatolja, hol bujkál, unokatestvérével együtt vágják sittre, az hétszentség. Az ám, csakhogy ez a *bolond* véletlenül épp a rokona, azonkívül hova mehetne ilyen ítéletidőben? – nézett ki tanácstalanul az ablakon.

– Hallottad? Figyelsz te rám egyáltalán?

– Hogyne. Likvidálni kell az öreget.

– Megjegyzés? Javaslat?

– Nehéz. Miután tudom, hogy ami befészkelte magát az agyadba, azt onnan már az isten se tudja kiverni, tehát pont, ejtsük a témát, mert úgyis csak a süketek párbeszéde lenne belőle. Hogy pontosan mit akarsz elkövetni – ha ugyan már el nem követted –, nem tudom. De amit gyanítok, már az is elég ahhoz, hogy megkérjelek…

Itt egy pillanatra megállt, nagyot nyelt, aztán fülig vörösödve folytatta:

– Hagyd el sürgősen a házunkat.

A férfi szeme megrebbent.

– Tisztában vagyok vele, hogy isten egyszer még megver ezért a mondatért, de mit csináljak, nekem… nekem családom van.

Csend. Csak a szél fütyölt továbbra is odakünn.

– Esküszöm, egész más lenne az ábra, ha egyedül élnék. Csakhogy nem élek, így aztán gondolnom kell Petire és a feleségemre is, mert mi lenne belőlük nélkülem. Van hova menned?

– Nincs.

A kövér ember elbizonytalanodott.

– Barátok? Rokon, hiszen van neked egy nagybátyád, nagynénéd meg két másik tesód is.

– Akik szintén nem élnek egyedül.

– Igaz, erre nem gondoltam. Szegény Jenci, kellett neked politizálni! Most mit csinálják veled, mit csinálják? – vakarta meg a füle tövét.

– Semmit. Itt marad nálunk, és kész – hangzott fel a konyhaajtóban. – Legalábbis egyelőre.

– De pintyőkém!

– Semmi pintyőkém! Tudod, hány fok van kint, a fenébe? Mínusz 17. Ilyenkor még a kutyát is beengedik a szobába. Remélem, számodra ez a szegény ember sem alábbvaló egy kutyánál.

– Ez… ez erős volt – hebegett a művezető. – Sajnos a körülmények… Attól tartok, hogy nem látod át a helyzetet. Igaz, nem is tudsz annyit, hogy átláthasd, de azért gondolkozz, milyen következményekkel járna, ha a rendőrség bűnpártolással vádolna.

– Lárifári, szerintem várjunk néhány napot, amíg melegebb lesz, vagy kiókumlálunk valamit. Van egy ismerősöm a tanácsnál.

– Ajjaj, még csak az hiányzik, hogy egyenest az oroszlán torkába dugjuk a fejünket – keresztekintetével a vendégét. – Hát ez meg hova tűnt? – nyitott be sorba minden helyiségbe. – Te Málika, ez a tesó odébbállt!

Három nappal később újabb dörömbölésre ébredtek.

– Jenci! – szaladt az ablakhoz újfent a családfő.

– Rendőrség! – dörrent rá kívülről valaki. – Nyissa már ki a kaput, szarjankó!

– Igenis.

Ekkor három bőrkabátos alak csörtetett a szobába.

– Miért nem szereltet egy csengőt az ajtóra? – dörmögött a zömökebb. – Hol van?

– Micsoda?

– Na ne komédiázzon itt nekünk, mert megjárja.

– Én… én nem komédiázom, csak szeretném tudni, kit, mit keresnek, és… izé… van egyáltalán házkutatási parancsuk.

– Megvan! – rikkantott az alacsonyabb nyomozó, és kihúzott egy fehér zacskót a fiókból.

– Bilincseljék meg!

– De elvtársak! Milyen alapon, és mi az az izé a kezükben?

– Kokain – vigyorgott a bőrkabátos. – Ezennel letartóztatjuk tiltott kábítószer-fogyasztás és -csempészés vádjával.

2

Még aznap éjjel beszállították az őrsre, ahol vizsgálati fogságra ítélték, állományba vették, és azon melegében ki is hallgatták.

– Neve? – kérdezte egy farkasfogú, apró szemű alak; mellette vastag nyakú, kancsal őr meg egy fiatal, rózsás képű jegyzőkönyvíró üldögélt.

– Jakab Emil.

– Hány éves?

– Negyven, kérem tisztelettel.

– Lakhelye?

– Csillag utca 4.

– Munkahelye?

– Csavar- és kötőelemgyár. Megkérdezhetem, miért tartóztattak le valójában, mert ez a vád a kokainnal tiszta képtelenség? Én, kérem, soha életemben nem foglalkoztam effélével, és fogalmam sincs, hogy kerülhetett a házamba – tiltakozott a jámbor csavargyári dolgozó. – Hacsak oda nem csempészte valaki.

– Aha, aha! – nézett össze a vallatótiszt enyhén bandzsító társával. – Na, és maga szerint ki tette?

– Azt… azt nem tudom – harapott Emil az ajkába.

Ha jól meggondolja, az sincs éppen kizárva, hogy maga Jenci *felejtette* nála a kokaint, a többi mese, ügyes trükk, amivel csak a figyelmét akarta elterelni a lényegről.

– Nem látogatta meg mostanában valamelyik barátja, rokona, például Jakab Jenő újságíró?

Most légy okos, Domokos! Ha nemet mond, elveszett, ezzel szemben megmenti a rokonát. Ha igent, lőttek az unokatestvérének, vagy… ki tudja, hiszen azóta hetedhét országon túllehet.

– Ami azt illeti… Igen, valamelyik nap tényleg meglátogatott bennünket. De erről a kokainról sejtelmem sem volt, esküszöm.

– Köszönöm – villant a kihallgatótiszt szeme a vastag nyakúra. – Egyelőre ennyi. Holnap folytatjuk.

– Hogyhogy? Nem engednek haza, hiszen épp az imént jelentettem ki, hogy semmi közöm az egészhez.

– Bandzsi.

A vastag nyakú Emilhez battyogott.

– Kuss! – kiáltott rá hirtelen, és úgy gyomorszájon vágta, hogy Emilnek a lélegzete is elakadt. – Első szabály: csak akkor beszéljen, ha kérdezik.

Gyorsan állományba vették, majd elhelyezték egy hat személyes zárkába. Rabtársai vidáman fogadták.

– Végre egy új pofa! Isten hozott, 115-ös!

A művezető csüggedten nézett körül a zárkában, melyben nem volt más hat vaságynál, egy WC-fülkénél és TV-készüléknél. Az ajtón koszos nyomtatvány fehérlett.

Zárkarend

Ébresztő	05.15
Zárkarend kialakítása	05.15 – 05.20
Reggeli	05.20 – 05.40
Nyitás, létszámellenőrzés	05.40 – 05.45
Munkahelyre vonulás	05.45 – 0.50
Munkaidő	05.50 – 13.50
Munkahelyről bevonulás	13.50 – 14.10
Zárkarend kialakítása	14.10 – 14.20
Ebéd	14.20 – 14.50
Körletrend, zárkarend kialakítása	14.50 – 15.10
Fürdés	15.10 – 15.50
Szabadkörlet, szabadfoglalkozás	15.50 – 17.00
Vacsora	17.00 – 17.20
Körletrend, zárkarend kialakítása	17.20 – 17.45
Létszámellenőrzés	17.45 – 18.00
Szabadkörlet, szabadfoglalkozás	18.00 – 20.00
Zárás, létszámellenőrzés	20.00 – 21.00
Takaródóra felkészülés	21.00 – 21.15
Takaródó	21.15

– Elég feszes, mi? Egyébként Nátán vagyok, Kohn Nátán – mutatkozott be az alacsony termetű, pajeszos elítélt.

– Jakab Emil.
– Mivel vádolnak?
– Kokaincsempészéssel. Téged?
– Hát én, komám, mi tagadás, elsikkasztottam néhány forintot.
– Honnan?
– A Nemzeti Bankból, ahol mindaddig dolgoztam, amíg meg nem szállt a szentlélek.
– És megkopasztottál néhány elvtársat – mosolyodott el a művezető bágyadtan.
– Úgy van! Inkább ők egyenek fehér kenyér helyett feketét, minthogy a gyerekeim haljanak éhen egy szép napon.
– Na ne! Azért, remélem, itt még nem tartunk. Végül is hány gyereked van, Kohn Nátán?
– Hét.
– Szűzanyám, te aztán nem fecsérelted semmiségekre az idődet.
– Szaporodjatok és sokasodjatok, mondá az úr, és én mint hithű izraelita követtem a parancsát – vont vállat a kis ember.
– Hogy tetszik a szanatóriumunk? – csatlakozott hozzájuk egy nőies mozgású cellatárs.
– Vigyázz vele, homokos – súgta oda az exbanktisztviselő Emilnek.
– Megjárja – bólintott a művezető. – Ahhoz képest, amit a kóterekről pletyóznak, egész tűrhető. A házirend ugyan feszes, de ha a smasszerek és műhelymesterek rendesek, ki lehet bírni itt is valameddig.
A kihallgatásról hallgatott. Ezt a jelenetet még nem volt ideje eddig feldolgozni magában.
– Jaj, de cuki vagy! – csípte meg az arcát a homokos. – De még mennyire, hogy ki lehet. Főleg ilyen cellatárssal, mint te, drága…
– Emil. Drága nélkül – tolta el a kezét a férfi sokatmondó pillantással.
– Befejeztétek már a pofázást? – dörgött rájuk a tévé előtt üldögélő izompacsirta. – Hé, te hájbáj, idetolnád a seggedet!
– Menj oda! – figyelmeztette halkan Kohn Nátán. – Ki ne kezdj vele! Veszélyes bunyós. Mindenki fél tőle.
– Szia! – kacsázott eléje a kövér ember. – Szeretnél velem beszélni?
– Nem szeretnék, akarok. Szeretni legfeljebb te szeretheted ezt a kanibabát – mutatott a bunyós a homokosra.
– Értem. Hát akkor most beszéltél. További kellemes tévénézést, barátom.
– Barátod a f…m, és ki mondta, hogy elmehetsz? Hogy hívnak?
– Jakab Emilnek.
– Elfelejtettél bemutatkozni, amikor bejöttél.
– Bocs! Most már elmehetek?
– Most már igen, és ajánlom, vésd jól a fejedbe, ki a főnök ebben a kaptárban![1]
– Te lennél?
– Lennék? Vagyok – állt eléje a fél fejjel magasabb akadémikus.[2] – Bebizonyítsam?
– Fölösleges, elhiszem.
– Na azért, és azt se felejtsd el, hogyha tévézek, egy mukkot se halljak, mert cefetül idegesít, ha ilyenkor zavarnak.
– Kérlek. Igyekszem nem elfelejteni.
– Pá! – rúgta fenéken a művezetőt, aki egyensúlyát vesztve zuhant a padlóra.
Nevetés.
– Te mért nem nevetsz? – kérdezte Nátántól.
– Miért, kellene?
– Nem kellene, de aki nem rötyög velem, az nem a haverom, és aki nem a haverom, az az ellenségem, ahogy a nagy Lenin elvtárs szokta volt mondani.

[1] Cellában. (börtönszleng)
[2] Fegyenc. (börtönszleng)

Újabb, még nagyobb derültség.

– Én nem vagyok az ellenséged.

– Neeem? No, majd mindjárt kiderül. Vetkőzz le!

– Mi…mit csináljak?

– Kasu[1] vagy? Vedd le a nadrágod, és mutasd meg a pöcsödet! Csak úgy *barátságból*. Tudod, eddig még soha sem láttam, milyen egy vágott f…ú zsidó himbi-limbije.

– Juj, de izgis! – vihogott a homokos. – Éljen, Galóca, a 22-es fogszi császára!

– Nem vetkőzöm le.

Nem nehéz elképzelni, mi történhetett volna ezután, ha nem csörtettek volna be esti létszámellenőrzésre a fegyőrök.

3

Jakab Emil 21.15-kor holtfáradtan zuhant az ágyába. De nem sokat alhatott, mert csakhamar felrázták álmából.

– Keljen fel, kihallgatjuk – hajolt feléje két smaszi.

– Most, éjjel?

– Nem tetszik?

– Dehogynem. Épp meg akartam köszönni.

A kihallgatáson ugyanaz a farkasfogú hadnagy, kancsi jobbkeze és a jegyzőkönyvvezető fogadták.

– Á, itt van a mi kedves vendégünk! – vigyorgott rá a farkasfogú. – Hogy érzi magát, jól aludt?

– Kérek egy ügyvédet, és közöljék velem azonnal, mikorra tűzik ki a tárgyalást?

– Miféle tárgyalást? Ja! No, az még odébb van. Addig még tisztáznunk kell egy-két apróságot, például Jakab Jenővel kapcsolatban.

– De hát már bevallottam, hogy semmi közöm az unokatestvéremhez. Hiszen nem is lakunk egy városban. Nem tagadom, hogy a múlt héten nálam járt, viszont azelőtt, esküszöm, öt éve nem láttam.

– Igen, tudjuk – pislantott egy papírra. – Ám attól még telefonálhattak és levelezhettek is egymással.

– Hébe-hóba, miután Jencike… Hogy is magyarázzam? Egész másféle ember, mint én vagyok, így aztán nem nem is igen keressük egymás társaságát.

– Miért, milyen ember?

– Hát… izé… olyan *intellektuel*, aki mindenkinél mindent jobban tud, örökké kritizál és ógmóg valamiért. Amúgy ártalmatlan. Olyan kutya, mely csak ugat, ugat, de nem harap – vette védelmébe Emil az unokatestvérét.

– Maga?

– Én nem. Gyerekkoromban talán. Igen, akkor még én is kritizáltam, háborogtam, de már réges-rég leszoktam az efféle luxusról. Amit meg kell tenni, megteszem, törvényeinket betartom. Nem is büntetettek meg soha mostanig. Mellékesen ismét megjegyzem, ha egyáltalán jelent maguknak valamit, hogy azt a kokaint vagy micsodát is csak úgy csempészték be hozzám.

– Jelent, 115-ös, jelent, föltéve, hogy továbbra is lojális, hazánknak és pártunknak elkötelezett híve akar maradni.

– Természetesen akarok, és, ugye, akkor már drogcsempészéssel sem vádolnak – lélegzett fel megkönnyebbülten.

– Magától értetődik.

– Tessék?

– Mondom: magától értetődik. Mi több: elintézzük, hogy megtarthassa munkahelyét és művezetői pozícióját a csavar- és kötőelemgyárban is.

– Miért, elbocsátanak?

[1] Süket. (börtönszleng)

– Már el is bocsátották abban a pillanatban, hogy bekasztliztuk, barátom.

– Köszönöm. Önök igazán nagyon rendes emberek. Mikor engednek szabadon? Most rögtön, vagy kicsit később, kérem tisztelettel?

A hadnagy szája a füléig húzódott.

– Csípem a humorát. Mit szól hozzá, Bandzsikám?

– Én nem, szívesebben behúznék egyet ennek a madárnak.

– Nézze el neki! Ilyen a stílusa. Azért ő sem rossz ember. Mit kérdezett?

– Hogy mikor engednek ki innét. Nagyra értékelem, hogy ennyire bíznak bennem, és felmentettek a drogcsempészés vádja alól is, ámde mit ér az egész, ha még mindig *bent* vagyok.

– Csigavér, 115-ös, csigavér! Még nem felelt minden kérdésre.

– Akkor kérdezzenek, de ha lehetne, szaporán, még mielőtt elaludnék a lábamon.

– Miért rúgták ki rokonát az újságtól?

– Azt talán tessék tőle megkérdezni, mert nekem semmi ilyesmit nem mondott.

– Szokott-e írni a Beszélőbe, Hírmondóba, Demokratába?[1]

– Nem tudom. Mik azok? Szintén hírlapok?

– Milyen írókkal, költőkkel, esetleg politikusokkal tart kapcsolatot itthon és külföldön?

– Tőlem tetszik kérdezni?

– Hé, ne pimaszkodj, mert kinyírlak! – fenyegette meg a vastag nyakú.

– Hagyja, majd én. Miután maga is olvas újságot, valószínűleg ismeri Kis János, Csoóri Sándor, Nagy Gáspár írásait.

– Nem, és újságot is elég ritkán olvasok, ugyanis én… Szóval nem igen politizálok, kérem tisztelettel. Amit meg kell tenni, megteszem, törvényeinket betartom…

– Elég, elég! – idegeskedett a farkasfogú. – Ezt a lemezt már hallottuk. Kivel szimpatizál leginkább: Gorbacsovval, Reagannel vagy Kádár János elvtárssal?

– Én vagy az unokatestvérem?

– Az unokatestvére, de akár maga is.

– Elsősorban Kádár elvtárssal.

– Tehát Reagannel is.

– Vele nem. Imperialistákkal nem bratyizunk – szavalta a művezető, váltig azon töprengve, mire akar kilyukadni a kihallgató tiszt.

– Nos, kedves, 115-ös, az az igazság, hogy nem sokra mentünk magával. Jóformán semmi értékelhető információval nem segített bennünket – állt fel a farkasfogú az asztaltól. – Most még visszamehet aludni, de, figyelmeztetem, ha ezentúl is így hátráltatja a nyomozást, kénytelenek leszünk hatásosabb eszközöket bevetni.

– De, kérem, rajtam nem múlott. Amire tudtam, válaszoltam. Ennél többet, ha akarnék, sem mondhatok senkinek – sírta el magát szinte a derék csavargyári dolgozó.

– Dehogy nem mondhat, csak még maga sem gyanítja, mennyi információ van a fejében.

– Ha lemanikűrözzük a körmeit – tódította a vastag nyakú vészjóslón.

– Ejnye, Bandzsi, moderálja már magát! Hányszor magyarázzam el magának, hogy már nem Rákosinak szolgálunk. Nála előfordulhatott, nálunk nem, mert mi civilizáltan, az európai normáknak megfelelően vallatjuk a foglyokat.

– De az isten szerelmére, mit akarnak belőlem kihúzni? – szeppent meg Jakab mester még jobban. – Kérdezzenek csak bármit nyugodtan, elvégre magam is a szocializmust építem.

– Na látja! Ezzel kellett volna kezdeni. Most írja alá a jegyzőkönyvet! Egyelőre elegem van magából.

4

– Mit akartak tőled az éjjel? – érdeklődött Emiltől a reggelinél Kohn Nátán.

– Semmi érdekeset – válaszolta a művezető álmosan.

[1] Szamizdat sajtótermékek a 80-as évekből.

– Szóval titok. Egyébként igazad van: sok itt a forródrót.

– Főleg egy rokonomról érdeklődtek.

– Hm, információkat akarnak. Aztán kicsoda ez a te rokonod? Ő is kokainban utazik?

– Mi az, hogy is? – ütközött meg Jakab Emil. – Én nem. Én ártatlan vagyok. Egyszerűen rám akarják kenni az egészet.

– Nem dumálunk! – rivallt rájuk egy biztonsági felügyelő. – Tartogassátok a dumátokat a brodvéjre![1]

A műhelyben Emil ugyancsak laposakat pislogott, és alig várta az estét, hogy kialudhassa magát végre-valahára. Csak éppen a sors, illetve *Farkasfog* döntött úgy, hogy újfent a *társalgóban* töltse az éjszakát.

Mielőtt elkezdenénk a kihallgatást, felhívom a figyelmét, hogy szeretnék ezúttal tiszta vizet önteni a pohárba.

– Én is. Jó, a kokainvád kipipálva, ennek ellenére továbbra is kérdezősködnek, faggatnak, de hogy mi célból… ? Látják, ez a második dolog, amit sehogy sem tudok megemészteni.

– Hagyja már a francba azt az átkozott kokaint, inkább arra feleljen, miért akarja megölni Jakab Jenő pártunk és kormányunk szeretett vezérét, Kádár János elvtársat? – fúrta tekintetét Farkasfog a jámbor művezető szemébe.

Hohó, hát erről van szó! – halványodott el Jakab Emil. Sajna ez még a kokainügynél is ütősebb, nem szólva arról, hogy még álmában sem tételezett fel Jenciről ilyesmit.

– Meg akarja ölni? Hihetetlen! Hazánk nagy fiát, a Központi Bizottság első emberét?

– Figyeled ezt a nagy seggűt! Ez vagy tökhülye, vagy nagyobb színész, mint a kis Latyi[2] – fordult a hadnagy a kancsalhoz, mire az megköpte a markát, és odacammogott Emilhez.

– Ne, ne tessék engem megütni! – tartotta kezét arca elé védekezően Jakab Emil.

– Ne féljen. A haja szála sem görbül meg, ha rögvest elárulja, hol, mikor és kikkel akarják végrehajtani a merényletet! – puhatolódzott tovább a farkasfogú. – Nem érti a kérdést? Bandzsi!

Több sem kellett a kancsalnak, gumibotjával el kezdte agyba-főbe verni a szerencsétlen művezetőt.

– Most már felfogta?

– Elismerem, vétkeztem: az enyém a kokain, és, igenis, ügyvédet akarok fogadni.

– Már megint a kokain! Ennek, úgy látszik, ez a rögeszméje. Hadd kérdezzem hát meg még egyszer: hol, mikor és kikkel akarják kiiktatni Kádár János elvtársat?

A férfi kínlódva koncentrált. Már gyermekkorában nem bírta a testi fenyítést, és mindig mindent hoppszra bevallott, amennyiben kívánták. Igazából most is ezt tenné, csakhogy mit valljon be, istenem, ha egyszer tényleg nem tud semmiről.

– Egyéni akciót terveznek vagy inkább afféle puccsfélét, mint Hitler esetében például, amikor el akarták tenni láb alól?

Így puhítgatták a férfit reggelig. Hogy ne aludjon el eközben, néha fel-fellocsolták, vagy finoman odasóztak egyet Emilnek. Persze csak annyira, hogy fájjon is, meg nyom se maradjon utána, mert hát a törvények, ugye, értik, a kommunista etika…

5

A zárkában szánakozva sandítottak a félig agyonvert emberre.

– Most miről, kiről faggattak, merthogy nem a kokainról, azt már akkor sem hiszem el, ha te mondod? – kérdezte alig hallhatóan Kohn Nátán. – Emil, Emil, miért titkoltad el, hogy politikai vagy?

Volt két afgán menekült a rabok közt. Azok is odajöttek, és hadonászva magyaráztak valamit.

– Tisiná![1] – sodorta félre őket Galóca. – Hagyjátok békén, hadd térjen már magához!

---

[1] Sétálóudvarra. (börtönszleng)

[2] Latabár Kálmán.

– Nahát, főnök, ki hitte volna, hogy te afgánul is tudsz! – ámuldozott Kanibaba.

5.20 a reggeli ideje. Míg a foglyok komótosan kortyolgatták teájukat, Jakab Emil kábultan takarítgatott a cellában. Ezzel büntették, amiért tiszteletlenül beszélt egy fegyőrrel.

– Serényebben, 115-ös, fürgébben, mert ha így halad, nemcsak a reggelijének, de az ebédjének is lőttek, az holtbiztos.

Mit ad isten? Így történt, s mialatt társai odakint étkeztek, ő a konyhán mosogatott, amiért elszunnyadt pár pillanatra a műhelyben.

– Jaj, édesem, de sajnálom, hogy így rád szálltak ezek a csúnya pitbullok, ugyanis rád szálltak, ezt a vak is láthatja – sajnálkozott a zsanmari.[2]

– Csapdába estél, ez nem vitás – hümmögött a zsidó is. – De talán egy jó ügyvéd még kihúzhat a lekvárból. Persze ehhez lé is kell, amiből, úgy vélem, nem sok lehet a folyószámládon.

– Se pénzem, se számlám. Még jó, hogy a rezsimet ki tudtam mostanáig hátralék nélkül fizetni – rebegte a művezető, s már csak abban bizakodott, előbb-utóbb odafönt is rájönnek, miszerint hiába is kutakodnak, vallatják, mert ahol semmi sincs, ott bizony még az isten is hoppon marad időnként.

Hát nem jöttek rá, legalábbis egyelőre. Csupán ő fogyott le 90 kilóról 60-ra. Ezt, mondjuk, még nem bánta, hiszen elég régóta koplalt ahhoz, hogy leadjon néhány kilócskát. Eddig nem sikerült, most igen, hála az új típusú kihallgatási normáknak – göcögött olykor magában. Csak ilyen éhes ne lenne, nem szólva az álmosságról, ugyanis aludni továbbra sem engedték. Amikor meg alhatott, ínycsiklandó ételekről fantaziált. Logikus, hiszen az éhes disznó is makkal álmodik, amiben az volt a legfurcsább, hogy újabban szívesen megivott volna egy-két pohár bort meg kávét is, jóllehet azelőtt rá sem nézett ezekre.

Egyik éjjel szokatlanul barátságos fogadtatásban részesült.

– Foglaljon helyet, kedves Jakab elvtárs! Örömmel értesítem, hogy elfogtuk az unokatestvérét – harapott egy libacombba a kihallgatótiszt vidáman.

– Jencit? – döbbent meg a művezető. – Gratulálok! Akkor most már mindent tudnak, és szabadlábra helyeznek.

– Nana, azért itt még nem tartunk, ugyanis Jakab *Jenő* vallott, nem *maga* és ez nagy különbség. Őt felakasztják, magát pedig elítélik, amiért hallgatásával megnehezítette a nyomozást.

– Köszönöm a információt – meredt a jóízűen csámcsogó hadnagyra. – Ezért mennyit kaphatok?

– Bűnpártolásért? Úgy két évet, a kokainért ugyanannyit. Ez összesen négy esztendő, esetleg több, ha szigorú bírót fog ki.

– Igen ám, de nekem úgy rémlik, a bűnpártolás hozzátartozók esetében nem büntetendő cselekmény.

– Hol, melyik rendszerben? – hunyorított a farkasfogú a kancsira. – Maga el van tájolva, 115-ös. Egy lehetősége ugyan még megmaradt, viszont ez magát úgysem érdekli.

– Micsoda lehetőség? – gyúlt ki Emilben a remény utolsó szikrája.

– Ha minden részletről egyenesen és pontosan tájékoztat, amit a merénylettel kapcsolatban megtudott.

– Már megint? Egyébként nem értem. Mi értelme van olyasmiről tájékoztatni, amiről már minden kiderült?

– Hát épp ez az! Talán mégse minden, mert bármilyen készséggel dalol is igen tisztelt rokona, azért könnyen megeshet, hogy megfeledkezik egy-két részletről. Ekkor segítene be maga – remélhetőleg később is. Cserében minden vádat elejtünk, mert mi mindig megjutalmazzuk azokat, akik együttműködnek az állambiztonsági szervekkel. Nos, áll az alku, kolléga?

– Megtisztel. Esküszöm, besegítenék én is készséggel, de, mint már volt szerencsém közölni, engem senki sem avatott semmibe, annak meg semmi értelme, hogy összevissza hazudjak

---

[1] Csend! (orosz)

[2] Buzeráns. (szleng)

itt maguknak. Tudniillik úgyis rájönnek, és akkor, ugye, már nemcsak bűnpártolással, hanem a hatóság félrevezetésével is fognak vádolni – lombozódott le a művezető.

– Szóval nem dalol. Talán még le is néz bennünket, és borzasztóan büszke magára, amiért ilyen gógyis,[1] kemény fiú, miközben … Eláruljam, mi maga? Bandzsi! Maga szerint micsoda?

– Hülye seggfej, akinek annyi esze sincs, mint egy csirkének.

– Röviden tyúkeszű. Köszönöm a felvilágosítást, őrmester. Emellett gyáva, gerinctelen, és csak úgy teng-leng a világban. Hát így legyen büszke magára. Mi legalább tudjuk, mit akarunk, van egy célunk, ideológiánk. De miért küzd *maga*, mi van a *maga* lelkében, 115-ös?

– Ne tessék engem, kérem, sértegetni!

– Miért, nem ez az igazság? Mondja csak szépen utánam: gyáva tetű vagyok. Na, mi lesz? Megtagadja az engedelmességet?

– Gyáva… – dünnyögte, aztán megállt, és kinézett az ablakon.

– Őrmester, nézzen már utána, mi történt, mert megállt a tű a lemezen.

– Igenis.

– Gyáva tetű vagyok.

– Hangosabban!

– Gyáva tetű vagyok – ordította torkaszakadtából.

– Még mindig lenéz bennünket?

– Isten ments, hogy tennék én ilyesmit! Egyedül azt szeretném, ha végre békén hagynának, végül is nem ártottam senkinek, nem loptam, gyilkoltam, és a szocialista rendszer ellen sem lázítok.

– Szóval békét akar. És még mit szeretne?

– Enni, inni, aludni – tapadt tekintetével az étellel gazdagon megterített asztalra.

Volt ott minden, ami szem-szájnak ingere: libasült, sült kolbász, különböző mártások, burgonya, rizs, sütemények – szívta magába Emil az ételek illatát. Jaj, még boruk is van! Hány éve nem ivott már egy jófajta badacsonyit.

– Megkínálhatom? – nyájaskodott a farkasfogú.

– Maga? Engem?

– Miért ne! Utána annyit alhat, amennyi magába fér. Csupán azt kell kijelentenie, hogy elismeri bűnösségét a Jakab Jenő-féle összeesküvésben.

– Mit? Ne tessék már engem ugratni!

– Nézze, milyen fincsi ez a libasült! – emelt fel egy cupákot.

A férfi az asztalhoz vánszorgott, és a combért nyúlt, azaz nyúlt volna, ha hadnagy el nem kapja előle.

– Előbb a tánc, vagyis vallomás, utána a lakoma.

– Nem mondom – makacsolta meg magát a művezető.

– Jó, egyelőre hagyjuk! Akkor…

– Pitizzen! – ajánlotta a vastag nyakú.

– Brávó, őrmester! Magának egész jó ötletei vannak időnként, de kérhetünk-e effélét egy ilyen komoly, gerinces, elvtárstól?

– Hihihi, hahaha! – buffant ki a kancsiból a nevetés. – De régen nem kacagtam ekkorát.

– Na, 115-ös, mókázik-e nekünk egy kicsit a kedvünkért? Ezt sem? Ahogy óhajtja. Majd hazaviszem ezt a cubákot a kutyámnak.

A művezető letérdelt, és a kutyákat utánozva elkezdett szolgálni.

– Kitűnő! – tapsolt a kihallgatótiszt. – Tiszta Latabár. Nézzék csak a cifferblattját! Még arcban is hasonlít a Latyira, főleg azóta, hogy lefogyott. Ugatni nem tud? Próbálja meg, és, ígérem, még holnap utánanézek, mit tehetek magáért.

– Vauvau!

[1] Okos. (szleng)

– Hosszabban! – dülöngéltek a kacagástól; még a rózsás arcú írnok is mosolygott, bár ő mindeddig, miért, miért nem, elég savanyú képpel asszisztált mindahhoz, amit jegyzőkönyvírás közben végig kellett néznie.

– Vauuu, vauuu!

– Allez, hopp![1] – hajította a hadnagy Emil felé a cubákot.

De nem Emil, hanem az őrmester kapta el, s már bele is harapott kajánul vigyorogva a farkaséhes fegyencre. Jakab Emil számára ez volt az utolsó csepp a pohárban. Számtalanszor megalázták, megverték, és ő mindent elviselt. Hanem ami sok, az sok, most azért is enni, inni fog, utána nem bánja, ha Jenci mellé is akasztják.

– Gazember! – vetette magát váratlanul a zsernyákra,[2] és kezébe kaparintotta annak zekéje alól kivillanó stukkerét. – Kezeket fejre! Nem hallod? Most pedig térdelj le, és ne moccanj, különben ez volt az utolsó vacsorád. Maguk meg – intett a kővé dermedt hadnagynak és írnoknak – tegyék pisztolyaikat szép lassan az asztalra, és térdeljenek feltartott kezekkel a kancsi mellé szaporán!

– Maga bolond – tért magához legelőbb a farkasfogú. – Fel tudja fogni, mit csinált, egyáltalán mi a mennykőt akar ezzel elérni? Kijutni nem juthat, hiszen pár méter után rögtön lelövik.

– Lehet, de legalább nem egyedül megyek a pokolba.

– Ej, ne beszéljen már zöldséget! Tegye le a mordályt, és senki sem megy semmilyen pokolba. Maga jó ember, és, higgye el, mi sem vagyok gyilkosok, utóvégre csak a kötelességünket teljesítjük.

– Milyen megható. Ezért koplaltattak félholtra? – telepedett az asztalhoz pisztolyával mindvégig sakkban tartva az őröket. – Ami azt illeti, elég szépen hoz a konyhára a maguk fene nagy kötelességtudata – esett tüneményes gyorsasággal az ételnek, és öt perc alatt jóllakott. – Az anyját, máris jóllaktam, pedig van ám itt még egy-két finomság. Például ez a vérnarancs. Királyi! Hoppsza, a bor! Erről szinte megfeledkeztem. Egészségükre, elvtársak!

Gyomrában lassan szétáradt a melegség. Lehunyta a szemét, és maga elé képzelte feleségét meg a gyereket. Ilyenkor nyilván édesdeden alszanak, s még álmukban sem sejtik, hogy épp ezekben a percekben fogyasztotta el legutolsó vacsoráját.

A hadnagy és vastagnyakú tekintete összevillant.

– Volna szíves visszaadni a pisztolyom? – köhintett az őrmester.

– Szeretnéd, mi, aztán elcsíptek, és életem végéig korzózhatok a brodvéjon.

– Egyszóval mégiscsak lepuffant – eresztette le kezét a farkasfogú. – Ha így áll a helyzet, remélem, teljesíti legutolsó kívánságom – vetett sokatmondó pillantást az őrmesterre és írnokra.

– Hogy mit csinálok magukkal, nem tudom, azért csak mondja, tisztelettel hallgatom. Csókoljam meg a fenekét?

– Ne gúnyolódjon. Komolyan beszélek. Bevallom, gyerekkorom óta nem járok templomba, de még imádkozni sem szoktam esténként. Most, hogy elérkezett életem utolsó órája, úgy érzem, nem állhatok e nélkül az Úr elé.

– Hogyhogy nem állhat, hiszen maga meggyőződéses kommunista – pillogott Emil nem is annyira a csodálkozástól, mint attól, hogy majd elszunnyadt az asztalnál.

– Így igaz. Elég nagy marha voltam, belátom, de talán az Úr ezt is megbocsátja nekem, ha elmondom a rózsafüzérimát.

– Parancsoljon!

– Köszönöm. *Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is.*

A hadnagy társai egy ideig szótlanul hallgatták, majd maguk is bekapcsolódtak az imádkozásba.

---

[1] Rajta, kapd el! (franc.)

[2] Börtönőrre, zsarura. (szleng)

Üdvözlégy, Mária, kegyelemmel teljes! Az Úr van teveled. Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. Asszonyunk, Szűz Mária, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Ámen.

Emil szemei le-lecsukódtak. A fohászkodás – ismétlései folytán – jócskán elhúzódott. Nem is győzte kivárni, elaludt. A farkasfogú kihasználta az alkalmat, és kicsavarta kezéből a revolvert.

– Pancser tyúkeszű! Engem akartál te lelőni!

HÁROM JÓ BARÁT

Egy Nagyvárad melletti faluban lakott három jó barát: Magyari Dönci, Neagui Nelu és Meier Zsolt. Ugyanabba az óvodába jártak mindhárman, később iskolába, majd szakmunkásképzőbe Váradon. Magyarit a hegesztő szakma érdekelte, Neagui szabónak tanult, Meier pedig fodrásznak. Miután sokat jártak együtt, magyarán sülve-főve együtt voltak, elhíresztelték róluk, hogy melegek. Ki hitte, ki nem, illetve egyik változatra sem szavazott, ezzel szemben szerette volna megtudni, mi ebből az igazság. Ez utóbbiak közé tartozott Kun Fanni, Meier Zsolt egyik osztálytársa is.

– Úgy hírlik, meleg vagy. Igaz-e, vagy csak esti mese gyerekeknek? – kérdezte meg tőle kerek perec a kíváncsi természetű bombázó.

– És ha igen, akkor mi van? – simította félre haját Meier Zsolt a szeméről.

– Semmi, csak úgy kérdeztem – visszakozott a hosszú szemöldökű, karcsú kamaszlány. – De ha cikis, ne válaszolj.

– Nem cikis, egyébként nem vagyok, ha éppen tudni szeretnéd.

A lány úgy tett, mintha elhinné, és még aznap este meghívatta magát a moziba. Alig kezdődött meg a film, Zsolt lábai közé dugta a jobb lábát. A fiú elvörösödött, s hogy ő se tűnjék mulyának, elkezdte tapogatni Fanni combjait. Nocsak, nem is olyan málé ez a kis zsidó – állapította meg magában a bombázó, és úgy kezdte vizsgálni, mintha most látná először. Elég cingár srác, de olyan szép ábrándos szeme van, mint egy… mint egy költőnek. Isten bizony, talán még verseket is ír a kis borbély.

Ettől kezdve triójuk kvartetté alakult. Meier melle csak úgy dagadt a büszkeségtől, amiért az iskola legszebb csaját fűzheti, jóllehet valójában őt fűzte a bombázó. Sőt, nem csak őt, Döncit és Nelut is. Igaz, nem sokáig, mert elég hamar rájöttek, miféle csaj csatlakozott hozzájuk.

– Nahát, micsoda kígyó! – dühöngött a leendő hegesztő. – Esküszöm, szóba sem állok többé ezzel a ribanccal, és ha rám hallgattok, követitek a példámat.

– Kígyónak, mondjuk, kígyó, de a ribanc kicsit erős, nem gondolod? – pendített szelídebb húrokat a tarajos frizurájú Meier Zsolt. – Ehhez ugyanis töcskölni[1] is kellene.

– Miért, nem pöcs…, tőgy…? – keresgélte a szavakat a román nemzetiségű Neaguj Nelu, aki tökéletesen tudott magyarul, csupán a szlengben nem ismerte ki elég jól magát. – Mindegy, érted te így is, úgy is, nem?

– Nem, vagyis igen: tényleg nem töcskölt – ismerte be Meier Zsolt.

– Tulajdonképpen velem sem – vont vállat Magyari.

– Hát akkor semmi gond! Majd megkérjük, válasszon egyet közülünk, és bye-bye![1]

[1] Közösülni. (szleng)

Így is tettek, még maga Magyari is belement a dologba. De ami nem okozott gondot a srácoknak, jócskán megizzasztotta Fannikát.

– Hát ez egy picit nehéz lesz. Ugyanis én mindnyájatokat lájkollak – magyarázta fanyarul. – Zsoltit a szerénységéért, Nelut a lezserségéért, Dönci pedig leginkább az izmai miatt imponál – tapogatta meg Magyari kőkemény békáit. – Így alkottok ti, hárman egy egészet, s miután én az *egészet* szeretem, hogy választhatnék csak *egyet* a háromból?

– Hoppá! – kurjantott az örökké vidám és elegáns Neagui.

– Köszönjük, nagyon édes vagy, de hárommal egyszerre nem járhatsz – intette le Meier Zsolt. – Más népeknél talán előfordul, de nálunk ez nem szokás. Tény, hogy mi mindenen osztozkodunk egymással. Kivéve téged, úgyhogy döntsd el itt és most, kivel akarsz igazából keverni!

– Különben?

– Meg kell válnunk egymástól.

– Akkor váljunk, mert én még mindig nem tudom, ki a csudát válasszak.

– Moment! – vágott közbe Neaugui bosszúsan. – Lehet, hogy ti leléptek, de én nem állítottam ilyesmit, ezért ha Fanni elfogad…

Magyari és Meier meglepetten néztek egymásra.

– Az a nagy helyzet – fújta ki az orrát Magyari zavartan –, hogy én sem mondtam ilyesmit, más szóval bizony nekem sincs ínyemre lemondani Fanniról.

Ezen kissé elvitatkoztak, a kamaszlány legnagyobb örömére, aki már előre élvezte, mit szólnak hozzá a barátnői, amikor elmeséli, miként mentek ölre érte a krapekok.

– Megengeded? – húzta Magyari távolabb a társait, sugdolóztak pár percig, majd közölték Fannival, miszerint sorshúzással döntik el, ki jár vele ezentúl.

– Mit szólsz hozzá? Benne vagy? – kérdezte a tarajos hajú kis Meier.

– Nem – fagyott le a mosoly Fanni arcáról.

Mégis hogy képzelik, csak úgy minden harc nélkül? Legalább az orrukat veretnék be miatta, ha már annyira imádják. Elvégre mégis csak ő az iskola legszexibb gádzsija.[2]

– Szerintem úgy lenne méltányos, ha egy kicsit megverekedtek azért, akit komáltok. Ennyit megérdemel, a francokba, egyúttal az is kiderül, ki a legtutibb srác köztetek.

– Oké, verekedjünk! – buzdult fel egyből a harcias természetű Magyari.

– Isten ments! – mentegetődzött Meier Zsolt. – Haver haver ellen? Egy idegennel még hagyján, de egymással… Nem, Fannika, kérj tőlem bármit, megteszem, csak azt az egyet ne, hogy a havereim ellen forduljak.

– Nelu? Te sem veszed fel a kesztyűt, nyuszikám?

– Micsoda kesztyűt, és ki itt a nyuszika? – nézett körül Neaguj értetlenül. – Ja, értem már! – csapott a homlokára. – Bocsáss meg, én igazán nagyon tisztellek, de azért te se feledkezz meg magadról.

– Megfeledkeztem? – gúnyolódott a szép szemöldökű osztálytárs. – Lehet, főleg akkor, amikor ilyen nyuszikra pocsékoltam az időmet.

– Ne, kérlek, ne beszélj így velünk! Hidd el, hogy egyikünk sem nyuszi itt, csak… Most magyarázzam el még egyszer?

– Hagyd a túróba! – legyintett rá a hegesztő. – Ha ennyire lenéz, hadd nézzen, bár, ami igaz, az igaz: én se nagyon csípem a stílusát.

– Nyuszi! – nézett Fanni kihívóan a jókötésű kamasz szemébe; ismerte ő a fiúkat, ajaj, de mennyire, hogy ismerte, és nagyon jól tudta, mire érzékenyek a legjobban.

– Mit mondtál?

– Volt szerencsém! – fordított hátat a srácnak ajkbiggyesztve.

A fiú lángra gyúlt arccal rántotta vállon a bombázót.

– Megismételnéd?

---

[1] Pápá! (ang.)
[2] Nője. (szleng)

– Meg akarsz ütni? – sápadt el Kun Fanni.

Ki tudja, talán erre is sor került volna, ha Meier és Neagui le nem fogják kétoldalt.

– Eresszetek! Nem halljátok? Velem így az úristen sem beszélhet – fordult barátai ellen a heves természetű hegesztő.

Bánta is ő már Kun Fannit, legyen csak a haverjaié, ha már így alakult – dulakodott a skacokkal. Kezdetben csak úgy, kesztyűs kézzel, később keményebben, és bizony oda-odasózott nekik annak rendje és módja szerint. Ők meg vissza, végül is, hm, kölcsönkenyér visszajár.

– Stai[1]! – kiáltotta el magát váratlanul Neagui Nelu, és Fannira mutatott, aki kéjelegve figyelte, miként osztogatják a pofonokat egymásnak, pontosan úgy, ahogy eleve elképzelte magában.

– Tovább! Most miért hagytátok abba? Üsd-vágd, nem apád! – öklözött a lány a levegőbe.

Magyari megszégyenülten eszmélt fel.

– Köszönöm a szurkolást, de vége a játéknak. Legalábbis részemről.

– Ezt hogy érted?

– Úgy, hogy átengedlek a fiúknak. Meggondoltam magam, nem kellesz.

– Mi az, hogy nem kellesz! – pukkadozott a darázsderekú szőkeség. – Te nem kellesz nekem, apuskám! Gyere, hagyjuk itt ezeket a tuskókat! – karolt Meierbe.

– Bocs, de most… most van egy kis dolgom a városban – bontakozott ki a fiú Fanni karjaiból. – Nelu, Dönci, ki tart velem?

– Én – csatlakozott hozzá Neagui Nelu.

– Meg én – mormogta Dönci, és faképnél hagyták a bombázót.

Szerencsére idejekorán, mert mát kopogott az utolsó év, s vele együtt a szakmai záróvizsga a „három testőr” ajtaján. Nosza, gyerünk tanulni! Csajozni később is ráérünk.

– És most? – kérdezte a kakastaréjú hajszobrász, miután már ezen is túlvoltak.

– Próbáljunk szerencsét külföldön! – javasolta a hegesztő. – Ezzel nemcsak világot látunk, nyelveket tanulunk, de háromszor annyit keresünk, mint Romániában.

– Vagy ötször – tódította Neagui Nelu. – Az én bădiţăm[2] még csak három éve dolgozik Münchenben, s ma már kocsin jár haza nyaralni.

– Hát akkor rajta, próbáljunk mi is szerencsét! – füttyentett Meier Zsolt.

– Gondolom, együtt és ugyanabba az országba – jegyezte meg Neluka.

– Naná! Ovis korunk óta együtt vagyunk, miért ne maradhatnánk hát együtt továbbra is? – mosolygott Döncike.

– Éljen! Mindenki egyért, egy mindenkiért – tették a kezüket egymás kezére.

Szüleik két feltétellel támogatták az ötletet. 1. Várjanak még néhány esztendőt, mert akárhogy nézik is, 17 évesen még elég zöldek egy ilyen kalandhoz. 2. Aztán vissza is térjenek pár év múlva, hacsak nem akarják lelkük egy részét is itt hagyni.

A terv tehát maradt, csupán a megvalósításáig vártak még 3 esztendőt. Aztán, hát igen, ez a nap is elérkezett. Épp kedvenc presszójukban iszogattak, amikor Magyari visszatért a témára.

– Régi terv, az bizonyos, talán el is felejtettétek már. Én nem, és újra megkérdem: ki akar velem jönni Debrecenbe?

– Miért Debrecenbe? – értetlenkedett Neagui Nelu? – Miért ne, mondjuk, Münchenbe, ahol a bátyám is dolgozik?

– Mert Debrecen közel van, és bármelyik nap hazaugorhatunk, ha akarjuk. Mellesleg a bácsikám is ott lakik. Tudjátok, az a rokonunk, aki 85-ben szökött Magyarba.

– Aha, limpede[3], csak éppen nem erről volt szó 3 évvel azelőtt – ráncolta össze a homlokát. – Akkor úgy döntöttünk, hogy a pénz, fizetés és nyelvtanulás végett vállalunk állást külföldön. De mit kapunk ebből Magyarban? Semmi olyasmit, ami nálunk hiányzik, sőt, egynémely dologban még jobban is állunk, mint a magyarok.

---

[1] Állj! (rom.)
[2] Bátyám. (rom.)
[3] Világos. (rom.)

– Kifejthetném én is a véleményem? – köszörülte meg a torkát Meier Zsolt.

– Természetesen.

– Az igaz, hogy Münchenben, Bécsben stb. sokkal jobban lehet keresni, de olyan biztosak vagytok abban, hogy munkát is találunk? Én mindennap figyelemmel kísérem a híreket, s még egyszer sem hallottam, hogy szívesen alkalmaznak vendégmunkást az Európai Unióban. Mi legalább dolgozunk. Kevés léért, ez nem vitás, de éhen sem halunk, miközben odaát milliók nyomorognak.

– Már ahogy nálunk nem nyomorognak.

– Dehogynem, viszont van itt más is, *nyuszikák*. Egyikünk sem tud egy idegen nyelven sem, ami nélkül szóba sem állnak velünk sehol a világon. Persze ott is megtanulhatunk angolul, németül, ezért is mennénk ki többek közt. De valamicskét szerintem *már most* is tudnunk kellene. Egy szó mint száz, én azt javaslom, nem menjünk mi se Magyarba, se Münchenbe, hanem teremtsünk itthon egzisztenciát magunknak.

– Ezt nevezem 360 fokos pálfordulásnak – csettintett Neagui Nelu. – Pedig de megtapsoltad ezt a tervet valamikor.

– Ne bántsd, én… megértem. Meg téged is – fordult Magyari a szabóhoz. – Én mindenesetre megkérdeztem, amit régi terveink miatt meg kellett kérdeznem. A többi rajtatok múlik: maradtok, vagy mentek, amihez sok sikert kívánok.

Pár percig gondolataikba mélyedve hallgattak.

– Feladtad a leckét, cimbora – törte meg a csendet végül Neagui Nelu. A legjobban azt bánom, miért nem tanultam meg legalább alapfokon németül. Mivel foglalkozik a nagybátyád? – kérdezte Magyaritól.

– Pontosan nem tudom, csak azt, hogy valami fejesféle Debrecenben.

– Tehát állás kipipálva. Lehet, hogy pont ezért választottad Magyarországot?

– Is, legfőképp pedig azért, mert én olyan magyar vagyok, aki még sohasem járt Magyarban – ismerte be a hegesztő csendesen. – De most azért is megnézem, mert ez nekem olyasmi, mint a muszlimok Mekkája, ahová életükben egyszer kötelező elzarándokolniuk.

– Ja, és mennyi ideig maradnál? Egy évig, kettőig vagy végleg odaköltöznél, aminek persze ma már semmi akadálya – érdeklődött Meier Zsolt.

– Á, nem! – rázta meg a fejét Magyari. – Van nekem hazám, mit képzelsz, még ha ez a haza nem is éppen tündérkert, ahol kolbászból fonják a kerítést. De melyik ország állíthatja ezt magáról? Eldolgozgatnék itt úgy egy évet, utána viszlát, Magyarország, jöhet a következő stáció!

– Na, ez már más mâncare de peşte[1] – juhászodott meg Neagui Nelu azonnal. – Ebben már én is látok fantáziát. Talán, igen, miért ne, akár veled is tartanék, ha…

– Nagyfőnök bácsikád minket is bedugna valamilyen, nem, pontosítok: a mostaninál *fizetősebb* állásba, mert amit itt keresünk, azzal szerintem évek múltán sem jutunk egyről a kettőre – egészítette ki Meier Zsolt.

– Igazán?! – elevenedett meg a hegesztő.

Már-már lemondott a barátairól, nem éppen örömmel, de hát ember tervez, isten végez, erre, kiderül, hogy még koránt sincs minden elveszve.

– Majd megbeszélem a bácsival. Remélem, megteszi, és továbbra is együtt maradunk.

Dr. Magyari maximális jóindulattal támogatta unokaöccse terveit. Csupán két hetet kért, amíg mindent elintéz, utána már roboghattak is Debrecenbe.

– Neagui Nelu, Meier Zsolt – mutatta be Dönci a fiúkat.

– Örvendek. Dr. Magyari Adorján. Tehát maguk Döncike legjobb haverjai.

– Barátai – javította ki Meier Zsolt finoman.

– Már sokat hallottam magukról. Nagyon jól tették, hogy hozzám fordultak, mert én mindig szívesen segítek egykori honfitársaimon, hát még, ha azok unokaöcsém legjobb… barátai. Nem

[1] Tészta. (rom.)

áltatom magukat azzal, hogy a legalkalmasabb időpontban érkeztek. Sajnos elég sok a gondunk- bajunk mostanában: gazdasági válság, államadósság, munkanélküliség, súrlódások Brüsszellel... De ne féljenek, kimászunk mi ebből a kátyúból is, méghozzá sokkal hamarabb, mint a brüsszeli urak gondolnák – hadarta a partiumi menekült. – Jöjjenek, megmutatom a szobájukat!

– Be tetszik bennünket fogadni? – hatódott meg Neagui Nelu, aki mindeddig gyanakodva hallgatta Dönci szapora beszédű, erősen kopaszodó bácsiját.

– Ideiglenesen. Amíg megfelelő albérletet nem találnak. Itt vannak a címek, vállalatok, ahol már várják magukat – nyújtott át mindegyiküknek egy-egy cédulát. – Viszontlátásra! Ha valamire szükségük lenne, szóljanak nyugodtan. Dönci, volnál szíves velem fáradni?

– Eddig, kopogjuk le, minden flottul ment – könnyebbült meg a trió, amikor a beígért állásokat is megkapták.

Nem is lett volna továbbra sem galiba, ha egy kicsit jobban alkalmazkodnak szaktársai, hm, politikai nézeteihez. Meier Zsolt például olyan fodrászüzletben ügyködött, ahol valamennyi kartársa a Jobbik párttal szimpatizált. Ennek megfelelően a jobbikosok zöme is ebbe a borbélyműhelybe járt hajat nyíratni, borotválkozni. És jaj volt annak, aki a Fidesszel, vagy, ne adj isten, MSZP-nek szorított. Fantasztikus, ezt nem tudom elhinni! – pislogott hitetlenkedve a hajszobrász. Micsoda emberek közé pottyantam!

– Jut eszembe! Te melyik magyarországi párttal kacérkodsz? – feszegette egy nap zárás után Jánosi úr, egy határozott fellépésű, idősebb kolléga.

– Én? Egyikkel sem, sőt, nem is politizálok. Talán majd egyszer, nyugdíjas koromban.

– Helytelen, kérlek alásan, mert aki nem politizál, az sehova sem tartozik, egyszóval olyan harmadik utas, akit magán kívül senki sem érdekel. Lehet, hogy önzésből, passzivitásból, vagy egyszerűen azért, mert…

– Csak káposztalé van a fejében – kiáltott közbe valaki.

– Hahaha, hehehe! – nevették ki Zsoltot a társai.

– Ne törődj velük, gyerekek. Ismered a Jobbik programját?

– Nem.

– Na látod! Ezért vagy te még mindig semleges. Hát ide figyelj, kedves kolléga! Pro primo: szögezzük le, hogy a Jobbik Magyarország legszínvonalasabb politikai szervezete. Momentán még apró, jelentéktelen pártnak ismerik, de nézd meg, mivé növi rövidesen ki magát.

– Ha te mondod, de már bezártunk, és szeretnék én is hazamenni – igyekezett lerázni Meier Zsolt az agitáló öreget.

– Csak két-három perc figyelmet kérek, utána máris eldöntheted, melyik párt a legszimpatikusabb számodra.

– De Jánosi bátyám, nem említettem már, hogy egyik sem?

– Mostanig, de ha közelebbről is megismerkedsz a Jobbikkal, meglátod, te is mindjárt más húrokat fogsz pengetni. Nem volna kedved előtte beülni egy presszóba? Természetesen én fizetek.

– Nem, nem, jó lesz nekem itt a műhelyben is – süllyedt az egyik székbe kényszeredett mosollyal.

Vajon minden politizáló magyar ilyen rámenős? Mindenesetre ezt az egyet jól kifogta magának, mint interneten a kitörölhetetlen reklámot.

– Kösz, nagyon rendes vagy – telepedett a másik székbe a jó öreg. – Miután egy 88 oldalas programot lehetetlen pár mondatba sűríteni, ezért csak címszavakban sorolok fel néhány irányelvet: törvénybe foglaljuk a bankok egyoldalú szerződésmódosításának tilalmát, megakadályozzuk, hogy a bankok a lakosságra terheljék adóik egy részét, véget vetünk az etnikai alapú szociális támogatásoknak, az oktatásban megszüntetjük a bolognai rendszert – fújta, mintha könyvből olvasná.

Meier Zsolt unottan, le-lecsukódó szemmel hallgatta. A műhelyben kellemes meleg volt, ő meg fáradt, így csakhamar elnyomta a buzgóság. Amikor fölébredt, már senki sem ült mellet-

te. No, én szépen elaludtam, amivel nyilván úgy megsértettem az öreget, hogy rögtön itt hagyott! – nyújtóztatta ki a tagjait. Annyi baj legyen, legalább ezzel sikerült leráznom magamról!

Este kuncogva mesélte el a fiúknak, miként próbálták „megjobbítani" a műhelyben. Nálad mi a szitu? – kérdezte Nelutól. – Ti is egész nap politizáltok, mert ha nem, máris munkahelyet változtatok.

– Megnyugtatlak, nálunk is. Csak nálunk nem egy, hanem három pártról vitáznak: a Fideszről, MSZP-ről, és Gyurcsány Ferenc Demokratikus Koalíciójáról.

– Ki az a Gyurcsány Ferenc? Á, tudom már, a volt magyar miniszterelnök!

– Kicsit zöld még a gagiu1, de Jánosi úr majd kiokosítja – hunyorított Neagui Nelu Döncire.

– Amúgy sok a meló, hajtanak? Nem csipkelődnek a kollégák, főnökök? – érdeklődött Magyari, aki gyakran átsétált a fiúkhoz, olykor még ott is maradt éjszakára.

– Engem nem. El vannak azok foglalva magukkal: hol az MSZP-sek szidják a Fideszt, hol a Fidesz az MSZP-t, DK-t, miközben varrnak, szabnak, vasalnak.

– Fura egy munkahely. És ezt mind elnézik nektek a főnökök?

– Egy időben elnézték, de amióta egy MSZP-s és fideszes, egyébként édes testvérek, ölre mentek egymással, betiltották a munkahelyi politizálást.

– Még ilyet! Még szerencse, hogy nálunk fütyölnek a politikára, a fizu megjárja, a főnökök segítőkészek – számolt be a hegesztő is munkahelyi tapasztalatairól. – Csak azt nem értem, miért neveznek románnak, amikor magyar vagyok. Veled semmi gáz, amiért román vagy?

– Direktben semmi, csak úgy általában kritizálják a balkániakat, kínaiakat, afrikaiakat, hogy milyen lusták, megbízhatatlanok, mégis miattuk nem kapnak munkát maholnap.

– Ismerős ábra – bólogatott Magyari. – Azt meg végképp nem bírják, ha hibásan, idegen kiejtéssel „makognak", függetlenül attól, hogy mi, magyarok milyen pocsékul teljesítünk e téren.

– Engem meg a magyarok szkepticizmusa, kishitűsége szórakoztat. Nem véletlenül szúrják minden mondatukba a ha, talán, állítólag, reménytelen és hasonló szavakat – közölte megfigyeléseit a tarajos szabó is. – Jánosi úr kivételével – tette hozzá somolyogva –, akire sok minden fogható, csak az nem, hogy kishitű.

– Az még hagyján, hogy szkeptikusak, emellett reggeltől estig sóhajtoznak: kis fizetés, nagy adó, katasztrofális közbiztonság, korrupt politikusok. Szavamra, mióta itt élek, még egyetlen elégedett debrecenivel sem találkoztam – jellemezte őket Neagui Nelu.

– Én sem – erősítette meg a hegesztő. – De hát ők ilyenek, mi meg másfélék vagyunk. És? Nem úgy szép a világ, ha minél színesebb? Holnap vasárnap. Ki jön velem meg a bácsikámmal Hajdúszoboszlóra feredni?

Általában minden héten kiruccant valahova. Kezdte Debrecennel, folytatta Pesttel és Magyarország egyéb városaival. Elvégre ezért (nem a pénz miatt) jött ide dolgozni. Első benyomása az volt, hogy milyen tiszták a vonatok, utcák stb. Leszámítva a kutyaürüléket, mely még az impozáns fővárosi utcákról sem hiányzott. A közlekedés viszonylag normális, jóllehet jóval kevesebb rendőr figyeli árgus szemekkel a forgalmat. Csak ami a mosolyt, udvarias kiszolgálás illeti, úgy tűnik, itt ugyanolyan hiánycikk, mint a romániai éttermekben, boltokban. Az emberek barátságosak ugyan, de csak mértékkel, és távolról sem olyan közvetlenek, lezserek, mint a románok. Egyszer szeretett volna vásárolni rahatot, ez volt ugyanis a legkedvencebb nasija, amolyan keleti édességféle. Nem kapott, de még csak nem is hallottak róla.

– Más néven török puliszka – magyarázta egy cukiban.

– Török? Puliszka? – ismételte az eladó. – Mi az a puliszka?

– Na, jó éjszakát! Akkor… akkor adjon fél kiló halvát.2 Vagy ezt sem ismerik?

– Sajnálom.

Azóta sem evett sem halvát, sem törökpuliszkát, magyart is csak a nagybátyja házában.

---

[1]Alak, személy. (rom.)

[2] Indiából és Közép-Ázsiából származó, nugáthoz hasonló édesség.

Teltek a napok, hónapok. Meier Zsolt időközben beadta a derekát, és hozzácsapódott a Jobbikhoz, Neagui a Fideszhez, egyedül a hegesztő maradt pártsemleges. Igaz, nem is működött egyetlen párt sem az üzemben. Ezzel szemben ott sorjáztak a különböző érdekcsoportok, divatos szóval klikkek, akik közt ugyancsak körülményes volt az átjárás, és aki kint rekedt, az szinte nem is létezett. Szegény Dönci úgy járt-kelt, tett-vett az üzemben, mintha nem is tartozna közéjük. Alig szóltak hozzá, az meg végképp szóba sem jöhetett, hogy barátságot is kössön egyikkel-másikkal. Ezt nevezem meleg, családias légkörnek! – komorodott el csalódottan. De vajon csak most, kezdetben ilyen zárkózottak, hűvösek, vagy idővel mégis csak rájönnek, hogy esze ágában sincs kitúrni őket az üzemből, ha ugyan emiatt füstölögnek egyesek. Nagyobb baj az, miszerint Zsolt és Nelu is elhidegült tőle valahogy. Vagy… ő tőlük? Ki tudja, ebben a bonyolult, felgyorsult világban minden dupla sebességgel folyik, változik. Kiváltképp, mióta a haverok is elköltöztek a bácsitól. Azért, ha ritkán is, még találkozgattak egymással.

Így érkezett el az idő is, amikor választaniuk kellett, továbbmennek, vagy maradnak.

– Jó kérdés – vakarta meg a fejét Neagui Nelu tekézés közben, a Chili Cafeban, ahol összeösszejöttek időnként. – Az tény, hogy borzasztó kevés a fizetés, ráadásul semmi olyasmit sem tanulok, amit ne tudtam volna otthon is.

– Egy szóval odébbállsz – summázta Magyari.

– Talán. Per pillanat még nem döntöttem, de ez is benne van a pakliban.

– Egy Fidesz-szimpatizánssal kevesebb! – vihogott Meier Zsolt. – Attól tartok, el sem engednek, nehogy veszélybe kerüljön a kétharmad.

– De irigyled azt a kétharmadot. Ebből is világosan látható, hogy manapság már nem lehet egy intelligens nép szimpátiáját fekete mellényes gárdistákkal megnyerni – vágott vissza a szabómester. – Elismerem, mi, románok is megpróbáltuk ezzel zöld ingben, aztán tudod, mi lett az egészből.

– A vasgárdistákra[1] célzol? – rezzent össze a kis fodrász. – Az teljesen más tészta. Szerencsére akkor még meg sem születtem, és nem is igen hiszem, hogy bárki is nosztalgiát érezne irántuk.

– Hóhóhó, megállni! – csitítgatta a hegesztő kakaskodó társait. – Már megint politizáltok? Zsoltikám, főleg rajtad csodákszom. Mióta vagy te ilyen agitatív?

– Szó sincs agitációról, mindössze beláttam, milyen piszokul rossz érzés, ha valaki sehova sem tartozik.

Erre már a szabó is rábólintott.

– Csupán az nem mindegy, milyen programhoz adjuk a nevünket. Én például a világért sem bratyiznék azokkal, akik dübörgő gárdákat masíroztatnak az utcákon, egyforma mércével kezelik a cigányokat, zsidókat, melegeket, noha köztudott, hogy minden problémát differenciáltan kell kezelni.

Persze nem maradt adós a válasszal a fodrász sem.

– Én meg azokkal, akik már azzal, hogy sokan vannak, az egész parlamentet két vállra tudják fektetni. Ezt valahogy nem érzem igazságosnak. Az apám szerint ilyen volt az egypártrendszer is Ceauşescu és Kádár idején. Lehet, nekem ez már történelem, de annyi ziher, hogy ilyenformán erősen csorbul a méltányosság, az egyenlő esély elve is.

– Ez a parlamenti rendszer. Nem én találtam ki, elhiheted – gurította el golyóját Neagui Nelu. – Megjegyzem, ez a Ceauşescuval való párhuzam azért picit erős. A Fidesz, uraim, se nem despota, se nem demagóg, és ez óriási különbség. A magyar miniszterelnök is csupán betartja, vágod, kisöreg, egyszerűen betartja a parlamenti demokrácia szabályait. Nekem személy szerint semmi közöm a magyarokhoz, de amit ő csinál, az igenis figyelmet érdemel. Lásd az Európai Unióhoz való viszonyulást, a bankok megregulázását, a háztartási rezsicsökkentést…

[1] Antiszemita és magyarellenes náci mozgalom Romániában 1927–1941 között.

– Stb., stb. – ásított Meier Zsolt. – Újat nem tudsz mondani?

– Visszatérve az előbbi témára, hadd kérdezzem már meg tőled, tudják-e a Jobbikban, hogy te is zsidó vagy? – nézett a szabó jelentőségteljesen Döncire.

– És ha tudják, számít ez valamit?

– Semmit, csak úgy kérdeztem.

– De mégis. Mi bajod van neked a zsidókkal?

– Nekem? Térj magadhoz, kis haver! – kopogtatta meg a tarajos homlokát.

– Viszed innen a mancsodat! – ütötte félre Meier Zsolt a szabó jobb kezét.

Magyari és Nelu meghökkenve bámultak a csendes, szelíd természetű borbélyra. Még sohasem látták ennyire pipásnak beleértve azt az ominózus affért is, amikor Kun Fanni miatt kaptak össze egymással.

– Bocsánat! Csak be ne kapd a fejemet!

– Zsolti, Nelu, begolyóztatok? – választotta szét őket Magyari, megigazította Neagui Nelu nyakkendőjét, és a vendégekre mosolygott. – Mosolyogjatok ti is, ha jót akartok magatoknak! – suttogta.

– Van valami probléma? – lépett ekkor eléjük egy dagadó izmú Cafe bar-i alkalmazott.

– Semmi. Minden rendben, köszönöm.

– Pfuj, oláhok! – biggyesztette el a száját egy vendég mellettük. – Mit udvariaskodik itt ezekkel! Dobja ki őket, és kész!

A három jó barát megszégyenülve sandított egymásra.

– Ne fáradjon, éppen menni készültünk.

Az izompacsirta kikísérte őket az ajtóig.

– La revedere![1] – hajolt meg udvariasan. – Kérem, ne szívják mellre, azért nem mindenki ilyen, mint ez a… dzsentlemen. Üdvözlöm az otthoniakat!

Kint erős szél fújdogált, az égen komor felhők gomolyogtak.

– Eső lesz – kémlelt az égre Magyari. – De még vihar is lehet belőle – tette hozzá gyorsan, amint megdördült az ég felettük.

– Kérlek, ne haragudj, amiért annyira megfeledkeztem magamról! – mondta a fodrász a szabónak.

– Semmi baj, kamerád. Ettől még, remélem, barátok maradtunk – válaszolta Neagui Nelu tétován.

Eleredt az eső. Meier Zsolt fázósan húzta összébb magán az öltönyét. Talán meg sem hallotta, mit motyog a barátja.

– Sziasztok, illetve, pillanat! Végül is miben maradunk: továbbállunk egy országgal, vagy…?

Újabb mennydörgés. Még hangosabb, mint az előbbi.

– Én megyek. Münchenbe, ahol a bátyám is dolgozik – kiáltotta Neagui Nelu. – És te?

– Izraelbe – csillant meg Meier Zsolt szeme boldogan.

Csak a hegesztő hallgatott.

[1] Viszontlátásra! (rom.)

A ZENE HULLÁMHOSSZÁN

A Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet elvégzése után megpályázott egy tanári katedrát a szülővárosában, *-ön. Meg is kapta egyből, naná, hogy megkapta, miután véletlenül épp az édesapja volt az igazgató.

– Isten hozott a nemzet napszámosai közt! – ölelte át fiát az igazgatói szobában idősebb Tuba Antal, egy alacsony termetű, agilis történelemtanár. – Nem győzöm hangsúlyozni, miszerint attól a perctől kezdve, hogy ide beléptél, te már nem vagy a fiam, hanem ifjabb Tuba Antal ének- és zenetanár, én pedig Tuba Antal igazgató. Magyarán semmi plusz jövedelem, bizalmaskodás, kivételezés, sőt, neked, édes fiam, mindenben példát kell mutatnod. Ne felejtsd el, hogy nemcsak az egész tanári kar, hanem maga az oktatási osztály is árgus szemekkel figyeli minden lépésünk. A kollegák a rokoni kapcsolataink miatt, az osztály meg azért, amiért történelemtanár vagyok, akiből sosem lehet tudni, mikor bújik elő az igazi történelemtanár. Ugye, érted, mire gondolok.

– Igen, igen, ezt már megbeszéltük – nyomta el ásítását a Liszt Ferenc-hajú fiatalember. – Ne izgulj, nem lesz semmi gikszer.

És úgy lőn. Az igazgató elvtárs méltán lehetett elégedett a fiával, Anti az iskolával, és úgy általában az élettel, amikor egyszer csak elkezdett unatkozni.

Ilyen hamar? Mi lesz vele 10-20 év múlva, ha már most kiégett? – tűnt fel az apának Anti révedező tekintete, s nemegyszer arra ébredt éjfélkor, hogy a fia halkan pötyögtet a zongorán valamit.

– Anti, Anti valahogy nem tetszel te nekem. Még csak egy éve dolgozol tanárként, és máris úgy tűnik, mintha legszívesebben itt hagynád az iskolát. Jól látom?

A fiatalember eltűnődött.

– Igen, azt hiszem, nagyon jól látod.

– De hát mi történt? Kiábrándultál az iskolából?

– Félig-meddig.

– A tanításból vagy a gyerekekből? Esetleg a kollégákkal, ne adj isten, szülőkkel akadt összsze a bajuszod? Áruld csak el nyugodtan! Ebben a szakmában előfordul ilyesmi. Olyan ez, mint egy ficam, rándulás, aztán megint minden a helyére pattan… többnyire.

– Ebbe is, abba is belekóstoltam annyira, hogy rájöjjek, nem a megfelelő vonatra szálltam, édesapám.

– Hát az baj, mert az a tanár, aki unja a szakmáját, egyúttal a fél életét is átásítozza, és sajnos egyszer sem ér el a közepesnél jobb eredményt – csóválta meg a fejét a sokat tapasztalt iskolaigazgató. – Vele együtt azonban egyetlen diák sem, mert a bove maiori discat arare minor: nagyobb ökörtől tanul szántani a kisebb. Mindazonáltal én ezt is megértem, ugyanis sokan csak a gyakorlatban, a konkrét helyszínen eszmélnek rá, mibe vágták a fejszéjük. Aztán mondd, mi az a, nevezzük hobbinak, amit nagyobb előnybe részesítesz a zenénél!

– Nem a zenénél, a tanításnál, és zeneszerzésnek nevezik – szellemült át Anti arca hirtelen.

– Ja, az más! – könnyebbült meg a *-i igazgató. – Szerencsére a komponálás és oktatás jól megférnek egymással. Már attól kezdtem tartani, hogy új tanárt kell keresnem. Tehát ezért pötyögtetsz újabban éjjel is a zongorán. Most már csak arra lennék kíváncsi, mióta érzel magadban ilyen, hm, zeneszerzői késztetést.

– Tulajdonképpen mindig is éreztem, és számtalan dalt is komponáltam azóta, csak úgy, szórakozásból anélkül, hogy bárkinek bemutattam volna egyet is.

– Tudod, mit? Játssz el nekem akkor most egyet!

Így kezdődött. A továbbiakban Anti oktatói tevékenysége új elemmel gazdagodott, melyre úgy vetette magát, mintha egyetlen nap alatt akarná bepótolni, amit évek óta félvállról vett. Anyja, az ismert nevű ideggyógyász, nem is győzte mértéktartásra inteni.

– Örülök, hogy ilyen szépen magadra találtál, azért a munka mellett aludni, enni és szórakozni is tanácsos. Szoktad-e mérni újabban magadat?

– Nem.

– Helytelen. Erre valók a szobamérlegek. Legalább hetente egyszer állj rá, könyörgöm, nehogy maholnap úgy néz ki, mint a kisujjam.

Persze édesapja tanácsa sem maradhatott ki a parainézisből[1].

– Nekem meg az tetszik, hogy nem csapódtál valamelyik zenekarhoz, mint az énekesek, dalszerzők jó része, azzal a céllal, hogy majd a zenéből fog megélni. Egy fenét fog. Én ugyan nem vagyok otthon ebben a témában, de nem is kell lennem ahhoz, hogy belássam, miszerint egy ilyen kis ország, mint mi vagyunk, aligha tarthat el ennyi zenészt, írót, festőt stb. Arról sem kell meggyőznöd, hogy a zeneszerzéshez képest az énektanári munka csupán favágás, de az isten szerelmére, legalább vágj jó képet a dologhoz! Végül is a kenyeredről van szó, ugyebár, és ilyen savanyú képpel nem lehet, nem is szabad egy iskolai közösséget vezetni.

– Megértettem, úgy legyen! – bólintott rá ifjabb Tuba Antal blazírtan, és elénekelt Leoncavallo Bajazzók című operájából egy részletet.

Kacagj Pagliaccio, s kitör a tapsvihar!
Ha jajgat lelked, te járd a bolondját,
Mondj élcet élcre, ha szíved megreped!

Az apa megindultan ölelte magához.

– Szegény, fiam, mennyire sajnálom, de hát ez van, ezt kell szeretnünk.

– Tudom, ezért nem is gondoltam egy percre sem, hogy itt hagyom az iskolát.

És milyen jól tette, tudniillik valamennyi kamaraműve, szonátája, szimfóniái mind-mind süket fülekre találtak. Elavult, ultramodern, kidolgozatlan, túlkomponált, rövid, hosszú, monoton. Ilyen és ehhez hasonló jelzőkkel minősítették munkáit az ítészek. Pozitívum nuku, elismerés helyett ledorongoló kritika, legjobb esetben hallgatás volt Tuba Antal jutalma.

– Ilyen rossz lennék? – kérdezte olykor magától.

Barátainak, ismerőseinek tetszett, ám bennük nem bízott, és tapsaikat csupán baráti gesztusnak értékelte.

– Talán próbálkozz meg a könnyűzenei műfajjal – ajánlotta egyik kollégája a suliból. – Igaz, kevesebbet hoz a konyhára, ezzel szemben jóval kisebb az elvárás, no meg hamarabb is szerzel

[1] Irodalmi műfaj, erkölcsi intelem. (lat.)

nevet a szakmában. Ott van Rob Halford, Ken Hensley, nálunk Bágya András, Szenes Iván, Dobos Attila, Cseh Tamás. Csupa nagy hírű muzsikus. El tudod képzelni, mennyit keresnek ezek havonta?

– Felőlem. Gondolod, érdekel engem az ilyesmi?

– Nem érdekel?

– Egy szemernyit sem.

– Jó, de akkor mit akarsz elérni azonfelül, amit már amúgy is elértél?

– Szerinted?

– Gőzöm sincs. Ezért kérdezem.

– Akkor már ketten vagyunk – válaszolta Tuba Antal kedvetlenül.

Azért megfogadta kollégája tanácsát, és, próba szerencse alapon, elkezdett slágereket gyártani. Itt-ott egy-két zenekar, diszkó műsorra is tűzte őket, de sikert egyikkel sem aratott, sőt, egy fillért sem kapott a dalokért. La commedia è finita[1] – jelentette ki ekkor, mint Canio a Pagliacciban, és befejezte a házalást.

– Bölcs döntés – dicsérte meg az édesapa. – Kicsit megalázó, emellett fölösleges is furton-furt olyan árut kínálni, amire a kutyának sincs szüksége.

Hát még ha a portéka is ramaty – vágta mellbe Antalt a keserű felismerés. De ezt már megtartotta magának. Figyelme ezután lassacskán visszairányult a tanügyre, és csakhamar Bács–Kiskun megye legkeresettebb zenetanárai közt találjuk.

Ezzel akár véget is érhetne Tuba Antal sztorija, ha tíz évvel később, pontosabban 1986 nyarán hóna alatt egy mappával, benne legújabb művével újra Budapesten nem terem. Aha, eszerint mégsem szakított a zeneszerzéssel. Valóban. Egy ideig ugyan már csak dacból is ellenállt annak a bizarr, megmagyarázhatatlan erőnek, mely újból és újból a zongorához vonzotta. De aztán nem bírta tovább, engedett. Azóta megint komponál, ha nem is olyan iramban, mint azelőtt. Na ja, nem hiába állítják, hogy aki egyszer megízleli az alkotás örömét, annak vége, utána élni sem tud e nélkül. Ettől persze Tuba Antal még továbbra is *-ön maradhatott volna, ha az alkotási és közlésvágy nem lennének testvérek. Így aztán nem csoda, hogy csalódását mellőzve megint csak a fővárosba zötyögött. Ezúttal vadi új helyen, a *-ban próbált szerencsét.

– Jó napot kívánok! – köszönt illedelmesen egy harcsabajszú portásnak. – Az igazgató elvtárssal szeretnék beszélni.

– Milyen ügyben?

– Van itt egy szimfóniám – emelte fel a táskáját. – Ezt szeretném a tisztelt igazgató elvtárs figyelmébe ajánlani.– Bejelentkezett?

– Be kellett volna?

– Nálunk igen.

– Nem tudtam.

– Most tudja. Jöjjön el holnap reggel nyolc órakor, és iratkozzon fel a 15-ös szobában!

– Köszönöm a tájékoztatást, csakhogy én most akarok ám bemenni – nyomott egy bankót a kapus markába.

– Hogy hívják?

– Tuba Antalnak.

– Várjon! – tűnt el az öreg a portásfülkében, felvette a telefont, s fél perc múlva már intett is, hogy bemehet.

Be is surrant nagy boldogan.

– Jó napot kívánok!

Az igazgatói *szentély* előszobájában két nő és egy férfi tett-vett, gépelt, telefonált.

– Maga Tuba Antal? – kérdezte egy darázsderekú, ibolya szemű titkárnő.

– Igenis.

[1] A komédiának vége. (ol.)

– Foglaljon helyet! Az igazgató elvtárs pillanatnyilag foglalt. Majd szólunk, ha bemehet.

– Köszönöm.

A tanár leült, várt. Egy órát, kettőt, még el is szunnyadt pár pillanatra, aztán bejelentették, hogy az igazgató elvtársnak távoznia kellett, jöjjön vissza holnap.

– De hát én csak ezt a kottát szeretném neki átadni – húzta elő opusát a táskából. – A legújabb szimfóniám, amit…

– Igen, igen, értjük. Ha gondolja, máris iktathatjuk – mondta gépiesen a titkárnő.

– Igazán? Remek! Nagyon köszönöm, bár én inkább személyesen szerettem volna az igazgató elvtársnak átadni. Eh, mindegy. Parancsoljon!

– A neve, címe, telefonszáma benne van?

– Természetesen.

– Akkor viszontlátásra! Majd értesítjük.

Hogyne, május negyvenben – mormogta dühösen a*-i ének- és zenetanár, amiért megint fölöslegesen döcögött ebbe az átkozott városba.

Pedig tényleg értesítették, méghozzá hamarosan, hogy fáradjon be valamelyik nap a szerzeménye ügyében.

– Ez nem lehet igaz – közölte azonnal a hírt édesapjával. – Szerinted ez mit jelent?

– Hogy elfogadták a szimfóniádat – nyíltak ölelésre az öreg karjai. – Illetve stop, ez abszolút lehetetlen! – torpant meg hirtelen. – Mi is a címe annak az opusnak?

– Magyarország.

– Nem Magyarország, 1956? Legutóbb még az volt, vagy tévedek?

– Csak Magyarország, ugyanis utólag kitöröltem a címből az 1956-ot – nyugtatta meg Antika.

– Hála az égnek! Eszerint megfogadtad a tanácsom, mert ez az 1956 év nem a legjobb ajánlólevél ám az elvtársaknál.

– Nem, erre sajnos én is rájöttem.

– Akkor mire várunk, induljunk! Egyébként engedd meg, hogy gratuláljak. Mindig is tudtam, éreztem, hogy a talentumod, türelmed neked is rózsát terem valamikor.

Ezzel beugrottak a Trabantba, és meg sem álltak Budapestig. A patinás komolyzenei intézet igazgatója, csokornyakkendős, szúrós szemű úriember, azonnal fogadta őket, és tömören, de elismerőleg nyilatkozott a darabról.

– Csak a terjedelme, az a két óra, az bizony túl hosszú, márpedig manapság senki sem szereti a túl hosszú műveket. Mi sem, a közönségről nem is beszélve, ergo mindenképp le kell csípni belőle valamit. Amúgy minden a helyén van: friss, színes, dinamikus, és van egy óriási erénye: valamennyi akkordja, tétele meglepő originalitással kapcsolódik egymásba.

– Örülök, hogy tetszett – csörgedezett Anti szívében az öröm. – Tehát hosszú. Majd… majd átdolgozom, és lecsípek belőle egyet-mást. Mégis mennyit: öt percet, tízet?

– Ugyan! Másfél órát, kedves barátom.

– Mennyit?

– Másfél órát. Hiába, a közönség… – mentegetődzött az igazgató zavartan. – Felőlem még elcsúszna, annál kevésbé mellőzhetjük a közönség, a dolgozó nép igényét, akiért élünk, dolgozunk, nem fordítva, ahogy Kádár elvtárs szokta mondani.

– Szegény Magyarország! – kiáltott fel önkénytelenül az ének- és zenetanár.

Az igazgató meghökkent.

– Tessék?

– Hogy csonkítsam meg ennyire tíz év munkáját, mert annyit dolgoztam rajta, ha nem többet – törölte meg a homlokát Antika. – Öt, tíz perc még belefér, de másfél órát semmiképp sem vállalok.

– Dehogynem! – torkollta le gyorsan a történelemtanár. – Egy csonkítással több vagy kevesebb mit számít az már Magyarországnak.

– Hát igen. Ilyen az élet, elvtársak – tartózkodott a véleménynyilvánítástól az igazgató.

Tulajdonképp nem is igen értette, mire is céloz a történelemtanár. Csak nem Trianonra, mert akkor kétszeresen jobb, ha figyelmen kívül hagy egy olyan megjegyzést, amiről, miért, miért nem, még odafönt is hallgatnak.

– Viszontlátásra! – húzta maga után az apa Antikát. – Amint sikerül a *műtét*, rögvest közöljük, utána akár meg is írhatjuk a szerződést.

– Tuba elvtárs?

– I…igen, ahogy édesapám óhajtja.

– Megvesztél? – támadt rá az utcán a fiára. – Hogy mersz alkudozni egy ilyen nagy emberrel? Örülj, hogy egyáltalán szóba áll velünk, te okostojás.

Amint hazaért, Anti azonnal nekifeküdt a munkának, és két hét múlva újra beállított az immár alaposan átdolgozott opussal. Az igazgató átnézte, és nagyokat hümmögött.

– A múltkori kerekebb és ütősebb volt. Hangszerelés?

– Lesz, legalábbis szeretném, ha … megéri.

– Szerintem meg, bár ehhez a kollégáimnak is lesz pár szava, mert nálunk demokrácia van, elvtársam, és csak olyan művet mutatunk be, amit a többség is jóváhagy. Ennyivel tartozunk a művészi elvárásoknak és közönségnek egyaránt, aki nem kevés pénzt fizet ezért a húsz percért.

Újabb munka, furikázás Pestre be, Pestről ki, és még mindig nem értek a végére, tekintettel egy-két újításra, melyeket Anti a hangfelvételek során ötlött ki. A zenekar és stúdió fokozódó érdeklődéssel figyelte, hogyan formálódik, bővül színesebbnél színesebb elemekkel a kezdetben szimfóniának induló zenemű. Volt ebben ágyúszó, gépfegyverropogás, égzengés… Még Petőfi Talpra, magyar versét is bekomponálta a tanár úr.

– Ez igen, ez tényleg nem semmi – suttogták egymás közt a hangtechnikusok, zenészek, és ugyancsak rácsodálkoztak a férfire, amikor az megnézte az óráját, és váratlanul véget vetett a próbáknak.

– De hát miért? Nem értem – értetlenkedett egy pápaszemes nagybőgős. – Szavamra épp most kezdtem a legjobban élvezni.

A zenekar ütemesen megveregette a kottatartókat.

– Köszönöm az együttérzést, de a filharmóniával való megállapodásom értelmében a Magyarország nem tarthat tovább húsz percnél.

– Különben?

– Elő sem adják, kolléga. Kérdezzék csak meg a rendező elvtársat!

– Szerintem nem adják elő ezt másképp sem – fejtette ki véleményét a stúdiórendező. – Hacsak vissza nem állítja eredeti formájába. Leszűkítve húsz percre – tette hozzá komoran. – Talpra, magyar, hí a haza. Kedves maestro, maga elfelejti, hol élünk. Kár, mert ebben a változatban a Magyarország valóban briliáns zenei szerzemény.

– Egyetértek – helyeselt a hangmester. – Én mégis azt mondom, folytassa a munkát, Tuba úr. Aztán, ha elfogadják, jó, ha nem, az sem olyan nagy szerencsétlenség, csak minden kottára, szalagra, sőt: lemezre kerüljön.

– No persze, főként, ha belehallgatnak egy kicsit a próbákba, utána pápá, alászolgája, Tuba úr! – tamáskodott a rendező.

– Ez is előfordulhat, de ennek ellenkezője is, azaz annyira megtetszik Magyarország a törzskarnak, hogy esetleg mégis csak ráadja áldását. Legrosszabb esetben kicserélik a címet…

– Háború és békére – vigyorgott a nagybőgős.

– Vagy indexre teszik, ami mindnyájan tudjuk, mit jelent: azontúl tisztelt maestronk kizárólag a fióknak komponál – simogatta meg az arcát a rendező.

– Szerintem nem teszik – rázta meg a fejét a hangmester. – Hol vagyunk mi már azoktól az időktől, amikor Aczél[1] elvtárs dirigált. Ma, uraim, sokkal szabadabb szelek fújnak, mint akár két évvel ezelőtt. Mellesleg a Talpra, magyart eddig még a Kádár-kormány sem tette indexre.

[1] Az Országos Közművelődési Tanács elnöke (1974–76, 1980–82).

Egy szó mint száz én az igazgató döntésétől függetlenül a folytatásra szavazok, mert semmi kedvem végignézni ezt az abortuszt. Maguk? – fordult a füleit hegyező zenekarhoz.

Az együttes egyetértése jeléül hangos tust húzott.

A fiatal ének- és zenetanár meghatódva hajolt meg előttük.

– Köszönöm. Önök nagyszerű emberek. Akkor adták vissza a reményem, amikor azt hittem, számomra ez az ajtó is bezárult. Ezt… ezt sohasem felejtem el önöknek.

Két nappal később váratlanul betoppant a stúdióba az igi is, hadd lássa, mi a fenét kotolnak ezek egy húszperces szonátán.

– Már nem kotlunk, befejeztük – jelentette ki Tuba Antal szorongva: most perceken belül kiderül, érdemes-e továbbra is tervezgetni, alkotni.

– Na végre! Tessék! Mutassa be, hallgatom – foglalt helyet kíváncsian a nagy ember.

Az első akkordokat lehunyt szemmel, ellazulva hallgatta. A fegyverropogásra és ágyúdörgésre azonban erősen elsápadt, és tágra nyílt szemmel meredt a zeneszerzőre.

– Mi ez az izé?

– Talpra, magyar, hí a haza! – süvöltött végig a műtermen.

Erre már az igi is talpra szökkent, és szó nélkül kisietett a stúdióból.

A hatalmas koncertterem zsúfolásig megtelt az országos zeneszerzői pályázat eredményhirdetésére kíváncsi publikummal. Természetesen ott feszengtek az első két sorban a Magyarország, 1956 létrejöttében részt vettek is: Tuba Antal, a hangmester és egy-két zenész, akik még éltek a régi zenekarból.

Az elnök, egy megnyerő modorú, komoly arcú úriember, üdvözölte az ország minden részéből egybegyűlt zeneszerzőket, azok hozzátartozóit, barátait, méltatta a városi önkormányzat és zsűri segítségét, mely lehetővé tette egy ilyen nagyszabású, az 56-os forradalom évfordulójára szervezett pályázat lebonyolítását stb. Végül rátért a dicséretben részesültek, illetőleg díjazottak névsorára.

– Különdíjban részesült, Kadosa Károly, Budapest.

Tus, taps, részletek a műből, a nyeremények átadása.

– Harmadik helyezett Várkonyi Béla, Szombathely.

Tuba Antal egykedvűen vette tudomásul, hogy nem szerepel a győztesek közt. De már megszokta. Legalábbis azt hitte, hogy megszokta. Csip-csup ügyekben még el-elért egyet-mást, de már a nagyobbakban kudarcot kudarcra halmozott legyen az lottó, álláspályázat, önkormányzati támogatás, akármi. Pech, szükségszerűség? Egyre megy: tény, bármivel is magyarázzuk. Voltaképpen erre a versenyre is a felesége beszélte, és most itt van természetesen feleségével és két gyermekével az oldalán. De már nagyon szeretett volna hazamenni. Idegesítette a fel-felzúgó taps, üdvrivalgás, fütty, amit annyira szeretett valamikor. Titokban mindig azt remélte, hogy egyszer majd őt is hasonlóképpen ünneplik. Na nem azért, de már kezdte megunni, hogy a múltban is, most is csak másnak tapsolnak. Többször el is határozta, hogy abbahagyja a zeneszerzést. És megtette? Ördögöt, hiszen ebben a pillanatban is *ő* tapsol ezeknek – futotta el arcát a pirosság.

– Álljatok fel, hazamegyünk! – vetette oda kurtán a nejének.

– Haza? – csodálkozott rá Tuba Antalné, aki erre az alkalomra legszebb ruháját öltötte magára. – De hiszen még hátra van az est fénypontja: az első helyezett.

– Jöttök vagy nem jöttök, mert ha nem, úgy itt hagylak bennetek, mint Szent Pál az oláhokat.

– És most következik komolyzenei versenyünk első helyezettje Tuba Antal, nyugalmazott ének- és zenetanár – jelentették be a tanár felé mutatva.

Újabb, még hatalmasabb tapsviharral köszöntötték a komolyzenei verseny első számú győztesét.

– Állj fel az istenért, köszönd meg a tapsot! – súgta oda Tuba Antalné.

– Nekem tapsolnak? – állt fel hitetlenkedve az ősz mester.

– Naná, vagy van itt más Tuba Antal is a teremben?

A hangmester és társai körülfogták a zenetanárt és mindegyik külön gratulált a maestronak.

– Kérem, fáradjon fel a színpadra, és vegye át a díjakat!

Az öreg mintegy álomban, két fiától támogatva tipegett a színpadra. Még mindig nem tudta felfogni, hogy mindenki őt élteti.

– Köszönöm. Nagyon köszönöm – hajlongott jobbra-balra boldogan. – Hű, a derekam! – nyílalt belé váratlanul a fájdalom, és bizony alig bírt kiegyesedni.

Ettől minden jókedve elillant, és hirtelen azon kezdett rágódni, mire való ez az egész felhajtás, egyáltalán kárpótolja-e őt az elmúlt évek csalódásaiért?

– Nem tagadom, jólesik az elismerésük. Még ha egy kicsit el is késtek ezzel a vastapssal. Régen, évtizedekkel ezelőtt…

Nem tudta folytatni. Elfogta a köhögés. A teremben egy pisszenés sem hallatszott.

– Szóval régen biztosan százszor, ezerszer jobban élvezem, de akkor önök másoknak tapsoltak – buggyant ki belőle keserűen, őszintén. – Most én kerültem sorra. De ha önök azt hiszik, el lehet törölni egyetlen gesztussal évtizedek csalódását, keservét, biztosítom önöket, nem lehet. Sem eggyel, sem tízzel, mert mindennek megvan a maga ideje, mint a számonkérésnek, halálnak. Ezért ne fárasszák magukat. Ha eddig megvoltam, ezután is megleszek megtisztelő tapsuk meg e nélkül az izé nélkül is – emelte fel, és vágta földhöz a csillogó-villogó kristálytrófeát.

KVITT

A kézfogón ott feszített Jancsi teljes rokonsága a szüleitől az unokatestvérekig. Tünde részéről csak az anya, egy beteges, ráncos arcú asszony, olyan negyvenes, de ötvennél is idősebbnek tűnt. Hja, az élet, a gondok nem mindenki felett röppennek el ám nyomtalanul, és ha mással nem, néhány szarkalábbal mindenképp kedveskedik az emberfiának.

– Szóval beteg – nyugtázta Erzsók asszony mentegetődzését dr. Jónás, a megyei bíróság köztiszteletben álló elnöke. – Őszintén szólva azt hittem, valamiért megorrolt ránk Rostás úr.

– Nem, dehogy, egyelőre otthon fekszik lázasan – sietett megnyugtatni Erzsók asszony Jónás úr tekintetét kerülve. – Ami azt illeti, engedelmetekkel én sem maradnék sokáig, ugyanis én sem érzem elég jól magamat.

Ez meg is látszott rajta rendesen, nemhiába írták ki ebben az évben immár harmadszor, noha még csak éppen rügyezni kezdtek az almafák.

– Ajjaj, nem lesz ennek jó vége – morfondírozott élettársa, egy jóvágású, fekete hajú bárhegedűs. – Ha így folytatod, lapátra tesznek, vagy nyugdíjaznak, és akkor isten irgalmazzon neked, madárkám.

– Tudom – mosolygott az egykori szép asszony, merthogy az volt mindaddig, amíg valami ismeretlen kór meg nem támadta. – De hát mit tegyek, ha egyszer tényleg beteg vagyok?

– Jól vagy? – érdeklődött időnként Tünde lánya aggódva. – Nagyon köszönöm, amiért eljöttél a kedvünkért, de csak úgy illemből fölösleges itt hősködnöd.

– Kicsit fáj a fejem, de majd elmúlik, ha viszont nem, majd szólok a Jancsinak, vigyen haza sürgősen.

– Rendben, ahogy kívánod – libbent vissza a fiatal, frufrus hajú lány Jancsihoz.

– Hazavigyem?

– Egyelőre marad. Gyere, táncoljunk, hadd lássa a mamácskám, milyen boldog a kislánya.

– Gyönyörű pár – súgta oda Jónás úr a nejének.

– Az – válaszolta a kövérkés, ékszerekkel teleaggatott hölgyemény. – Ennek ellenére kitartok amellett, hogy a mi Jancsink ennél sokkal jobb lányt érdemel, mert a szépség, ugye, mulandó. Ma van, holnap megkopik, holnapután meg ugyanolyanná alakul, mint az a szegény asszony ott a sarokban. Brr, borsódzik a hátam, ha csak ránézek. És ez még nem minden: még ott a brazilunk, aki bármilyen nagy művész, mégiscsak egy kolompár.[1]

– És? Amanda, Amanda, toleránsabbnak hittelek. Mellesleg csak az apa *kolompár*, miközben Tündike igazi angyalka: erényes, okos, remekül főz, és egészséges, mint a makk. Kívánhat-e magának ennél ideálisabb menyet valaki? Elismerem, hogy se diplomája, se pénze nincs, de Jancsinak van, és a kettő együtt szépen kiegészíti egymást, nem gondolod?

– Nem, de hagyjuk! Egyszer majd magadtól is rájössz, kettőnk közül kinek van igaza. Mellesleg csodálkozom, hogy lehet egy törvényszéki elnök ennyire… kisstílű.

Jónás úr nem vitatkozott az asszonnyal. Quod dixi, dixi: amit mondott, megmondott, akkor is, ha b. neje másképp vélekedik Tündiről.

Erzsók asszony elmerengve nézegette a kecsesen libegő-lebegő párokat. Ki tudja, talán utoljára vesz részt hasonló estélyen – simított végig vékonyka karjain. Ezen a héten fogyott megint fél kilót. Ha így megy tovább, úgy elfogy, mint egy gyertyaszál. Lám, őt senki sem kéri fel táncolni, ami persze nem csoda, ha már maga is iszonyodik magától. Pedig most ő is szívesen belesimulna ám egy snájdig férfi karjába, és addig lebegne, úszkálna ezen a tükörfényes parkettán, amíg egyenest a mennyországba nem libbenne.

– Szép jó estét kívánok! – rezzentette fel mélázásából egy jól ismert hang.

Rostás Pali, Erzsók asszony élettársa állt kócosan, félrecsúszott nyakkendőben az ajtóban.

– Á, Rostás úr! – sietett eléje udvariasan a markáns arcú, galambősz házigazda. – Isten hozta minálunk! Kedves barátaim! Engedjétek meg, hogy bemutassam nektek Rostás Benjámint, a nászomat.

A teremben néhányan elkezdtek gúnyosan kuncogni.

– Örülök a szerencsének – hajolt meg a férfi könnyedén –, bár egyesek, úgy látom, kissé nevetségesnek találják, hogy itt látnak. Nem csodálom, mert ugyan bizony mit kereshet egy magamfajta dzsipszi[2] ennyi finom úriember közt. Arról nem is beszélve, hogy még a saját lányom eljegyzésére sem méltóztattak meghívni.

– Hogyhogy? – lepődött meg a testes, nyugdíj felé kacsingató öregúr. – Talán nem kapta meg a meghívót? Pedig meghívtam, kérdezze csak meg a tisztelt feleségét, akinek én magam adtam át a meghívót. Egyébként jól van? A felesége szerint ugyanis…

– Igen?

– Gyere, menjünk haza, jóember! – bukkant fel hirtelen élettársa mellett Kaál Erzsók. – Elnézést, kissé felöntött a garatra – fordult szégyenkezve a csendben figyelő rokonokhoz.

– Miért, baj? Elvégre most jegyezték el a lányomat. Egészségükre! – húzott elő Rostás úr egy lapos butykost a zsebéből. – Apropó, mi ez a mese a meghívóval?

– Semmi, parancsolj – nyomta kezébe élettársa az inkriminált meghívót –, és bocsáss meg, amiért elfelejtettem átadni.

– Aha, elfelejtetted! Jó, nagyon jó. Talán bizony még számítottak is rám ezek a derék… vendégek.

– Természetesen számítottunk, hiszen maga is a családhoz tartozik – bólintott rá sietve Jónás úr.

– Igazán? Hát akkor kérek egy keringőt, manusok! – intett a háromtagú zenekarnak Rostás Pali kajánul. – Asszonyom!

---

[1] Cigány.

[1] Cigány.

Jónásné viszolyogva hagyta, hogy a muzsikus körültáncolja vele a nagyszobát. A rokonok abbahagyták a táncot, körbeállták őket, és tapsoltak.

– Köszönöm a táncot és tapsot – hajlongott a városi nightclub prímása. – És most magukon a sor, hölgyeim és uraim – kapta ki a hegedűs kezéből a hegedűt, és rázendített egy ropogós csárdásra.

Ég a kunyhó, ropog a nád,
De szeretem én a barnát.
Míg a szőke lányt szerettem,
A barnát csak megvetettem.

Erzsók asszony tehetetlenül szemlélte élettársa bohóckodását, és erősen tartott attól, hogy ha tovább folytatja, olyan botrányt kavar a művész úr, hogy még meg sem tartották, máris felbontják az eljegyzést. Ismervén a férfit talán ezt is akarja, de azt már félig sem értette, mi kifogása van egy ilyen fess úr ellen, mint a Jancsika. Vagy inkább Jónásnét rühelli? Na, majd otthon tiszta vizet önt a pohárba. Először azonban haza kéne csalni ezt a ripacsot – vágódott el hirtelen elhatározással a parkettán.

– Elájult! – kiáltottak a vendégek. – Tündike, rosszul lett az anyukád!

Tünde, Jancsi és a háziúr ijedten szaladtak a asszonyhoz.

– Erzsike! – paskolta meg az arcát Jónás úr. – Hallod? Mondj már, kérlek, valamit!

– Semmi baj. Kicsit elszédültem, nem nagy ügy. Azért nem bánnám, ha hazavinne valaki.

Hazavitték, lefektették, s látván azt, hogy valóban semmi komolyabb baja nincs, magukra hagyták a Erzsók asszonyt és a hegedűst.

– Azt hiszem, itt az ideje, hogy tiszta vizet öntsünk a pohárba – jelentette ki a férfi ridegen.

– Így igaz. Én is éppen ezt akartam mondani, mert amit te művelsz, az messziről bűzlik valamitől.

– Bűzlik. Nem szeretem ezt a szót, de csak folytasd, kíváncsian hallgatlak.

– Elárulnád nekem is, mit akartál a ripacskodásoddal elérni, egyáltalán miért utálod a Jónás családot ennyire?

– Hogy miért?

– Igen, miért, miután Jónás úr meg a rokonai, barátai is befogadtak közéjük, mi több: úgy tekintenek rád, mint egy hegedűművészre.

– Egy hamisan csillogó, gyanús alakoktól hemzsegő nightclubban, akinek a lányát is csak azért fogadják a családba, mert fehérebb az arca, mint a nevelőapjáé.

– Jé, te még mindig ilyen lerágott csontokkal birkózol? – ült fel a kanapén Kaál Erzsi.

– Lerágott neked, de lennél csak te a helyemben, még álmodban sem feledkeznél meg arról, milyen bölcsőben ringattak valaha. Vagy ha mégis, tesznek róla, ne aggódj, hogy egyesek ezt is eszedbe juttassák.

– Szóval itt van a kutya elásva. Azért engem, remélem, nem sorolsz közéjük – szorította meg a férfi kezét melegen.

A férfi fagyosan húzta ki a kezét a nő kezéből. Már régóta, pontosabban azóta kezdett elhidegülni Erzsóktól, amióta a nőt megtámadta az a rejtélyes betegség, amitől úgy megöregedett a jó asszony, hogy lassacskán rá sem lehetett ismerni. Faképnél is hagyta volna, ha nem fordul a figyelme az időközben szexis nővé érő Tündére, és ugyancsak felszisszent, amikor Jónás János kerülgetni kezdte a szép leányt. Aztán jött a kézfogó, és most itt áll megzavarodva, sebzetten anélkül, hogy értené, valójában mi baja.

– Most mi a gond? Térdeljek le, és úgy kérjek elnézést, amiért megfeledkeztem arról az istenverte papírról?

– Légy szíves, ne nézz hülyének, hiszen, ha így volna, magadat is otthon kellett volna felejtsed. Egyébként nem számít, miután így is, úgyis elválunk. Ha nem is ma, nemsokára, ugyanis rájöttem, hogy mi sem passzolunk egymáshoz.

A nő szíve megdobbant, bár Pali elhidegülését tapasztalva nem is várt egyebet.

– Szép. Ez lenne hát az a tiszta víz, amit a pohárba akartál önteni. Aztán mióta világosodott meg így a tisztelt művész úr? Csak úgy máról-holnapra, vagy amióta ilyen kóserül kidekorált az úristen?

A férfi ismét hörpintett egyet a butykosból.

– Nesze! – kínálta meg az asszonyt is.

Kaál Erzsóknak sem kellett kétszer mondani, egy hajtásra kiitta a maradék kisüstit, majd földhöz csapta az üveget.

– Mars ki innen! Látni sem bírlak többé, te gennyláda.

– Hohó, lassabban a testtel, mamuci! Talán beszélhetnél finomabban is egy művésszel, mert én is tudok ám atyázni. Szerencsédre én úriember vagyok, és úriemberként is szeretnék tőled elválni. Más szóval ne provokálj, kérlek, ne provokálj, ha jót akarsz magadnak – futotta el a méreg a jóképű, lófarkos muzsikust, akit rendkívül meglepett Erzsók asszony reagálása.

Azt hitte sírni-ríni fog, összetett kézzel könyörög, hogy ne hagyja ilyen állapotban egyedül. Ehelyett mit csinál? Még sürgeti is, hogy szedje fel a sátorfáját, és máris távozzék. A franc se ismeri ki magát ezeken a tyúkokon. Csakhogy nem megy ez ilyen ripsz-ropszra, hiszen sok pénze van ebben a tyúkketrecben. Majd bolond lesz mindent itt hagyni.

– Nem provokállak, csak azt kérem, tűnj el az életemből, de azonnal.

– Nyugi, mondtam már, hogy eltűnök. De előbb még osztozunk. Van itt egy-két érték, amit együtt, illetve kizárólag én szereztem.

– Igen? Például!

– Az a tájkép ott az ágy fölött. Mennyit is ér? Száz-, kétszázezret? Aztán itt ez az extra számítógép. Ez is megér vagy félmilliót, nem szólva a hegedűkollekciómról.

– Elég, megkapod. Mindent megkapsz, csak hagyj engem békében meghalni – ugrott ki egy könnycsepp az özvegy szeméből.

– Hoppá, mégis csak jól látta: gyönge tyúk ez, még ha nem is esik térdre előtte. Mindenesetre van rajta fogás, úgy tűnik – kapta fel a fejét a jófejű élet- és hegedűművész. – Sajnálom, nem akarlak bántani, de… Van egy ötletem – nyitotta ki a bárszekrényt alkohol után matatva. – A fenébe, egy szikra pia sincs itthon.

Az asszony lekászálódott a díványról, és a fésülködőasztalhoz ült. Egyszer csak elfehéredett, és rémülten bámult a fésűre, melyhez maroknyi haj tapadt. Erre visszatámolygott a díványhoz, belefúrta arcát a párnába, és elkezdett zokogni.

Rostás Pali keze megmozdult.

– Ne sírj, na, kérlek, ez csak olyan izé… átmeneti állapot – simogatta meg a szerencsétlen Erzsikét. – Majd elviszlek egy menő specialistához, utána, meglátod, még több hajad lesz, mint azelőtt.

– Ugyan, miért izgatna téged az én hajam vagy bármi velem kapcsolatban, amikor pont az imént jelentetted be, hogy semmi közünk egymáshoz.

– Nos, ami azt illeti, éppen lehetne, ha… ha te is akarnád – mondta bizonytalanul. – De miután te is pont az imént küldtél a pokolba, meg sem próbálom kibökni, miként lehetne közünk mégis egymáshoz – ébredt tudatára Pali apránként, hogy *neki* mi baja, és mi lenne *erre* a megoldás.

A nő arcán átvillant egy halvány fénysugár, ugyanis a betegsége mellett volt még egy bánata: Rostás Pali máig sem kívánta anyakönyvvezető elé vezetni.

– Üres formaság, amire mostanában egyre többen fütyölnek, mert melyik házasságlevél garantálja a házastársak egymás iránti szeretetét, hűségét? Egyik sem. Megvan ez e nélkül is, nem igaz? Ha viszont hiányzik, megtörölhetjük vele a fenekünk – fejtette ki álláspontját a művész úr.

Ezzel maga Erzsók asszony is egyetértett. Az elején, aztán valahogy mégis ráhangolódott a dologra, és alig várta, hogy oltár elé vezessék. No, azt várhatta, mert Palinak továbbra is maximálisan megfelelt az egyszerű élettársi kapcsolat.

– Szerinted lehet-e még valami közöttünk?

– Abszolút. Persze, ismétlem, ha te is akarod.

– Attól függ. Talán ha mégis kiböknéd, én is többet mondhatnék.

– Jó: szerintem egy házassággal még helyrebillenhet az egyensúly.

– Mivel? – ugrott fel az asszony izgatottan. – Más szóval meggondoltad magadat?

– Meg, úgyhogy ezennel ünnepélyesen megkérem…

Forró csókba olvadtak.

– Oké, oké! – bontakozott ki a férfi Kaál Erzsi karjából. – Akkor hát hozzám adod a lányodat?

Az özvegyben megállt egy pillanatra a lélegzet. Most eszmélt rá igazán, miért néz Pali újabban olyan furcsán csillogó-villogó tekintettel Tündire. Nyilván emiatt ellenzi az eljegyzést is Jancsival. Világos: pipihúsra vágyik a művész úr. Én, hatökör meg azt hittem, engem akar elvenni. Megölöm! Lenyisszentem a fütyijét! – rontott késért a konyhába, de csak két jókora bőröndöt kapart elő a lomtárból.

– Pakold be a cuccod, és menj a pokolba!

A férfi nem értette.

– Mit csináljak?

– Vedd feleségül te a jó édesanyádat, ha már nálatok így szokás. Na, mi lesz? Pakolsz már, vagy telefonáljak Jónás úrnak – nyúlt a nő fenyegetően a telefonhoz. – Istenem, hova tettem az eszemet!

– Becsszavamra, ez a tyúk tisztára megörült! – kezdett a férfi pakolni, még mielőtt Kaál Erzsi csakugyan felhívná az öreget.

– Gyorsabban!

– Ennél gyorsabban nem tudok. Hol a csudában lehet a slusszkulcsom? Á, megvan!

Lezárta a bőröndjét, és köszönés nélkül lelépett.

Éjfél körül megérkezett Tünde is.

– Hát a Pali? Lefeküdt? – kérdezte, miután Jancsika visszarobogott az apjához.

– Kidobtam – válaszolta Kaál Erzsók, és elmesélte, mi történt.

– Hogy mik vannak! – esett a lány egyik csodálkozásból a másikba. – Az, mondjuk, elcsúszik, hogy megkérte a kezemet, jóllehet az apám lehetne. Manapság ennél cifrább dolgok is megesnek.

– Meg, meg, de csak megkérte, vagy ki is kezdett veled, kislányom?

– Nem. Néha ugyan elég furcsán méreget, amúgy eddig még egy ujjal sem nyúlt hozzám.

– Eddig, de ahogy ismerem, előbb-utóbb megtenné. Már azt is furcsállom, hogy mostanáig kibírta.

– Micsoda szatír! – sápadozott Tündike! – Ezt igazán sohasem tételeztem volna fel róla. Különösképp az dühít, hogy ilyen állapotban akart téged elhagyni.

– Sajna, de fátylat rá! A lényeg az, hogy mi ketten az esküvő után is együtt és barátnők maradjunk. Hacsak nem követed te is a nevelőapád példáját.

– Jaj, anyukám, hogy beszélhetsz így! Meg is verne az úristen, ha ilyen betegen hagynálak magadra. Majd szépen odaköltözöl hozzánk, keresünk neked egy csodadoktort, és minden rendbe jön.

Hát nem jött rendbe, sőt, súlyosbodott, és a kézfogóból sem lett házasság. Pedig az idő telt, telt, előbb egy, aztán két, három esztendő anélkül, hogy a férfi feleségül vette volna Tündikét. Egyszer valamelyik plazában összefutott a lány Palival.

– Ni csak, hercegnő! Megismered még az apádat?

– Nem – tért volna ki előle Tündike, de a férfi nem hagyta.

– Kérlek, ne siess! Beszélgessünk egy keveset, hiszen olyan régóta nem találkoztunk egymással. Zsike hogy van? Meggyógyult? Gyere, meghívlak egy feketére!

A lány feleletre sem méltatta.

– Így is jó. Majd eltrécselünk *odaát*, miután te is hozzám költözöl.

– Én? – botránkozott meg Tündike. – Te semmit sem változtál.

– Bárcsak így lenne. Akkor szia, és felejtsd el az apádat, bocs, nevelőapádat – szontyolodott el a nyirettyűs.

A lány figyelmesebben nézett a prímásra. Most látta csak, hogy tévedett, mert a férfi bizony jócskán lefogyott, megroppant, ha nem is annyira, mint az édesanyja, és olyan jól ápolt sem, volt mint azelőtt. Arca borostás, ruhája szakadozott és pecsétes.

– Beteg vagy? – csúszott ki a száján önkénytelenül, meg is bánta rögvest, mert mi köze neki Rostáshoz.

– Tárgytalan. Üdvözlöm az anyukád!

– Milyen szomorú! – állapította meg magában. – Vajon miért hangsúlyozta olyan furán azt a szót, hogy *odaát*? Csak nem halni készül a gazember! – Jó, nem bánom, igyunk meg utoljára még egy feketét azzal a feltétellel, hogy utána békén hagysz bennünket.

A kávézóban egy darabig mindketten zavartan feszengtek, kortyolgatták a kávét, és hallgattak.

– Köszi a kávét – szedelőzködött a lány, miután sehogy sem akart beindulni a purparlé. – Üdvözlöm a nejedet!

– Róla is tudsz? Csak az élettársam, és egyébként is elhagyott.

– No, ezt megkaptad! Te az anyámat, ő téged, merthogy isten nem ver bottal, az bizti. Aztán mit kifogásolt benned a kicsike?

– Amit észre sem vett mindaddig, amíg mindenemből ki nem forgatott.

– Téged? Egy ilyen dörzsölt, hétpróbás Don Juant?

– Don Juan? Hol van már a tavalyi hó, Tündikém? Kukk ide! Így néz ki neked egy Don Juan?

– Dolgozol? Mostanában nem láttalak a Nightclubban.

– Hogyne. Hol egy pubban, hol az utcán. A változatosság kedvéért.

– Csinos bukfenc. Tehát ezért dobott a kis csajszi?

– Többek közt, meg amiért *rom* vagyok. Ja, addig persze csak az számított, hogy művész úrnak szólítanak, no meg mennyi lé lapul a zsebemben. Bezzeg ti fütyöltetek rá, amit most utólag is köszönök. Tudom, hogy késő bánat ebgondolat, és az lett volna helyesebb, ha feleségül veszem az anyádat.

– Nem engem? – jegyezte meg ironikusan.

– Ó, hol vagyok én már ettől! – sóhajtott fel a pórul járt muzsikus. – De hagyjuk, beszéljünk inkább rólad, kislányom! Bocs, Tündikém. Igaz, hogy a te fejed sem kötötte még be az ügyvéd úr? Na, ne szégyelld! Megjósoltam én ezt már réges-rég. Megnyugtatlak: nem is fogja, amíg az anyja, az a boszorkány gondolkodik helyette.

Jaj, ne, de hisz ez abszurdum! – tiltakozott Kaál Tünde riadtan. – Bár tény, hogy Jancsika igen csak bízik az anyjában, és temérdek gondja-baja mellett nincs ideje foglalkozni velünk is, de ami késik, nem múlik, s még ebben a hónapban megtartjuk az esküvőt.

Nem jött be, és ezúttal nemcsak elnapolták, de Jónás János ügyvéd úr nagy sietve még az eljegyzést is felbontotta Tündivel.

– Férfiak! Egyik sem különb a Deákné vásznánál. Ehhez vegyük Jónásnét, s már nem is csodálkozom a dolgokon – summázta rezignáltan Kaál Erzsi.

Akkor már nagyon beteg volt, és két hónapra rá maga is elhunyt férje után költözött. A lány megpróbált belenyugodni a helyzetbe. Sikertelenül: sehogy sem tudta feldolgozni, de még megérteni sem, miért pont vele babrált így ki az úristen. Eleinte alig aludt valamit, amikor azonban elaludt folyton az anyjával, Jancsival, sőt, régen elhunyt apjával álmodott. Később már ébren is, s hol az egyik, hol a másik bukkant elő csak úgy, a semmiből. Erre megszeppent: ez már

több egyszerű bánatnál. Ebbe bele lehet őrülni, és bele is őrül, ha nem szedi össze magát azonnal.

Egy ködös november eleji délelőtt látogatója érkezett.

– Ki az? – kérdezte a kaputelefonban.

– Pali! Légy szíves, engedj be! Szeretnék veled sürgősen beszélni.

Beengedje, ne engedje? – tanakodott a lány magában. Vajon mit akarhat, egyáltalán hogy van képe idedugni az orrát ennek az embernek?

– Sajnálom. Pillanatnyilag semmi kedvem veled vagy akárki mással is csevegni.

Hanem a férfinak esze ágában sem volt elmenni, ehelyett újból és újból Tündire csöngetett, majd a kapu elé ülve elővette tokjából a hegedűt. Teltek a percek. Már félóra is elröppent, és ő csak húzta, húzta makacsul.

Keresek egy régi utcát, keresek egy régi házat.
Keresek egy régi kertben, egy halovány rózsaszálat.
Keresek egy régi nótát, amit egykor úgy szerettem.
Keresem a boldogságom, amit egyszer itt feledtem.

– Eh, beengedem, különben estig sem hordja el magát. – Bújj be, phuró![1] Nyögd ki gyorsan, mit akarsz! – mordult Tünde a zenészre, amikor az bebattyogott a szobába.

– Szia! Már azt hittem, örökké elcincoghatok itt neked anélkül, hogy egyetlen garast is odadobnál egy szegény utcai zenésznek. Bocs, csak vicceltem. Tulajdonképpen azért bátorkodtalak zavarni… Ja, igen: részvétem. Édesanyád nagyszerű asszony volt. Úgy látszik, a jobbakat mindig hamarabb szólítja magához a jóisten.

Tünde gyorsan elfordult, nehogy a férfi meglássa kibuggyanó könnyeit.

– Térj a tárgyra, kérlek, és számoljunk, mert hiszen ezért jöttél, ha jól sejtem.

– Látom, még mindig haragszol.

– Nem haragszom én már senkire. Elfáradtam, Pali, nagyon elfáradtam – hunyta le a szemét megtörten.

– Így már akkor ketten vagyunk – roskadt a férfi egy fotelbe. – Én mégis azt mondom: bizakodjunk! Valamiben okvetlenül hinnünk kell, mert mi ér az élet hit nélkül.

– Semmit. Te? Te még hiszel valamiben?

– Elsősorban istenben.

– Ajaj! – nézett nagyot Kaál Tünde. – És mióta, mert azelőtt hamarabb térdet hajtottál egy sarkangyal, mint Szűz Mária előtt a templomban.

– Hát… ez is előfordult. De az már régen volt.

– Gratulálok. Ezt nevezem pálfordulásnak! Csak legyen, aki elhiggye – tette hozzá félhangon. – És tőlem mit akarsz?

Van egy problémám, vagyis nem csak egy, jó néhány, egyben, nem, kettőben azért te is segíthetnél a… a nevelőapádon.

– Konkrétabban?

– Szükségem volna sürgősen, ne, ne, ijedj meg, természetesen csak kölcsön, ötszáz…

– Forintra? Pillanat! – nyúlt a retikül után.

– Ezerre – nyelt egy nagyot a lófarkos, borotválatlan exprimás.

– Mennyire?

– Ötszázezer forintra.

Tünde kezéből kiesett a retikül.

– Sok? Milyen butaságot kérdezek? Hát persze, hogy sok. Kértem is kölcsön ettől-attól. Hiába. De hát honnan is lenne pénze egy magamfajta hajléktalannak. A többieknek, a rajongóimnak, a régi jó barátoknak talán lenne, csakhogy azok már meg sem akarnak ismerni.

[1] Öreg. (cig.)

– Már hajléktalan is vagy? Te, az Estike nightclub egykori frontembere? Pali, Pali hogy süllyedhettél idáig? – sajnálkozott a zenészen.

– Nagy sora van annak. Majd… majd egyszer ezt is elmesélem, de most tisztelettel várom a válaszod.

– Ennyi pénzem nincs, de még ha sem lenne, sem adnék – keményítette meg a szívét dacosan. – Kell ez az ötszáz, vagy idáig már le sem alacsonyodsz?

– Egy csepp a tengerbe? Eláruljam, mi függ ettől a félmillió forinttól?

– Ne. *Ez* a te kereszted. Cipelje csak mindenki a magáét… egyedül, mint az anyám, amikor elhagytad.

– Azért elárulom. Hátha kitalálunk mégis *együtt* valamit, még mielőtt kitekerik ezért a nyakamat.

– Sok szerencsét! Majd ha visszavesznek a nightclubba, hívj meg engem is egy koktélra.

– Nem érted? Ki akarnak nyírni, kislányom.

– Mi? Félmillió forintért? Nevetséges. Nem hazudnál valami hihetőbbet, *édesapám*?

– Köszi a választ, megértettem – horgasztotta le a fejét Rostás Pali. – Ezek után már meg sem merem kérdezni, befogadnál-e néhány hónapra, amíg szállást és állást találok? – emelte tekintetét Tündére.

A mindenit! – röppent ki a nőből egyszerre minden gyásza, bánata. Hát már sehogy sem tudom levakarni ezt a piócát!

– Byue-byue, nyirettyűs! Jó fűrészelést az utcákon!

Ez hatott.

– Kösz, nagyon kedves vagy – állt fel a muzsikus. – Eddig két dologban hittem. Az egyikről már beszéltem, a másikról nem. Most ezt is bevallom. Ez a másik *te* voltál. De úgy tűnik, tévedtem. Mea culpa. Volt szerencsém!

Tünde szíve akkorát dobbant, hogy szinte kiugrott a helyéből. Ennek ellenére még egyszer utoljára nagyot csípett a férfiba.

– Pancser móré! Még hegedülni sem tanult meg rendesen. Ezt, ugye, most megkapta! – ölelte magához utóbb a maciját, akihez változatlanul úgy beszélt, mint kislánykorában, amikor még abban is hitt, hogy a maci megérti.

Ezzel meg is nyugodott, mi több, elégedettség és béke szállt a szívébe. De csak egy pillanatra, mert a másikban belehasított a gondolat, miszerint hátha mégis kinyírhatják a lófarkost. Végül is ki tudja, mibe keveredett a nyomorult, és a rosszfiúk nem sokat teketóriáznak ám senkivel. Na jó, tegyük fel, hogy megússza. Akkor sincs se pénze, se otthona, ami bőven elég ahhoz, hogy búcsút mondjon az életnek – verte ki a verejték. És ez a bűntudat nyilván egész életét végig fogja kísérni, amibe aztán tényleg bele is őrülhet. Odarohant az ablakhoz, és kinézett az utcára. Az utcán, sűrű köd lévén, alig járt valaki, és persze nem látta Rostás Palit sem, bármerre is tekintett.

– Palika! Gyere vissza, meggondoltam magamat!

Talán nem ártana utána szaladni. Olyan messzi még biztos nem lehet, s csupán ettől a nyavalyás ködtől nem látja.

– Paliii!

– Elvesztetted az apukád? – vigyorgott rá egy dzsekis járókelő. – Add ide a kacsódat, majd a bácsi hazavisz.

Akkor vette észre, hogy a maciját még mindig ott szorongatja a kezében. A környékről csakhamar a központba szivárgott, besurrant néhány mulatóba, miközben maga is felhajtott egy-két decivel.

– Helló, bébi, csak így, szólóban! – lépett hozzá az egyikben egy felnyírt hajú tinédzser.

– Csak – nézett rá lesújtón, és kiaraszolt a presszóból.

Az ajóban felhajtott gallérú férfiba ütközött.

– Jézus Mária, Palikám! Csakhogy végre előkerültél!

A férfi dörmögött valamit, és gyorsan odébbállt. Hűha, fejembe szállt a pia, ez Nem Pali! – rázta meg a fejét Tünde kábultan. Gyilkos! – harsant fel ekkor váratlanul mögötte. Villámgyorsan megfordult: senki, ezt is csak képzelte. Menjünk haza, Egonka! – súgta oda a macinak. Becsiccsentett a mamácskád.

Micsoda köd! Tulajdonképp hol vagyok? – kémlelt körül később a város szélén, vagy hova is tévedt ebben a homályban. Mivel nagyon elfáradt, pihent egyet a sínek közt, ugyanis éppen azok közt botorkált. Egyszer csak furcsa zakatolásra lett figyelmes. Igazából ekkor ébredt tudatára milyen veszélyes pihenőhelyet választott. Ösztönösen felugrott, és rémülten dermedt a mozdonyra, mely alig húsz méterre robogott egyenesen feléje. Sajnos nemcsak a tekintete, a lába is megdermedt, mint annyiszor álmában, amikor menekülni akart volna. Csakhogy bármennyire is erőlködött, nyöszörgött meg sem bírt moccanni. Irgalmas isten, nem lehet, hogy most is csak álmodom? – csípett pislogva a karjába. A mozdonyvezető kétségbeesetten fütytyentett, s valószínűleg elütötte volna Kaál Tündét, ha valaki le nem rántja a sínekről.

Pár percig szótlanul pihegett egymás mellett Tünde meg a *muzsikus*, tudniillik ő volt az, aki a lány segítségére sietett.

– Te vagy az? Igazán te vagy az? – borult a lány Rostás Pali keblére.

– Nyugodj meg, kérlek, ne sírjál. Ezt a vágányt meg, ajánlom, kerüld el máskor minél messzebbre! Remélem, nem öngyilkos akartál lenni, te kis butus.

– Nem, én csak téged kerestelek, és véletlenül… Bocsáss meg, ó, bocsáss meg, Palika!

– Nincs mit, kislányom – simogatta meg fejét a hegedűs. – Na, megnyugodtál? Hát akkor isten áldjon, te pedig, macikám,vigyázz a mamádra, és máskor ne engedd, hogy hörpöljön! Ezek után úgy érzem, nem tartozunk többé egymásnak, más szóval kvittek vagyunk, Kaál kisasszony – csókolta homlokon, és eltűnt a sötétben.

ÖTÓRAI TEA

Öles, 190 cm magas fiatalember volt. Ott lakott az édesanyjával a Vacsora közben egy tetőteres, négyszoba-konyhás családi házban immár huszonöt esztendeje. Édesapjára nem emlékezett, mert már két éves korában elhunyt, amikor ráborult a munkahelyén egy farakás. Később maga Pityu is itt vállalt munkát, és azóta is itt dolgozik az 1-es számú fatelepen közkedveltségnek örvendve. Hogy miért kedvelték annyian?

– Hát mert olyan szerény és udvarias – nyilatkozta róla a telepőr.

A szakiknak főleg az tetszett, hogy bármilyen szívességre kérték a melákot, ő azonnal és habozás nélkül állt a rendelkezésükre. De nemcsak az övékére, bárkiére, legyen az rokon, szomszéd, akárki. Dicsérték is özvegy Hanáknét, amiért ilyen derék, jóravaló embert nevelt a fiából.

– Hát istenem, minden anya erre törekszik. Csak nem mindenkinek sikerül, mert hiába jó az asztalos, ha selejtes anyagot nyomnak a kezébe. Nekem szerencsém volt, és, íme itt az eredmény – válaszolta szerényen a jó asszony.

Csak egy bánata volt, és nem is aprócska, hogy Pityuból sohasem lehet mérnök, ügyvéd, orvos stb. – árulta el egyszer bánatát a szomszédasszonyának, Sturznénak.

– Miért? Ennyire lusta vagy inkább ambíciótlan ez az áldott jó gyerek?

– Ugyan, dehogy! Egész másról van itt szó.

– No, persze, a pénz. Hogy ez eddig nem jutott eszembe! Manapság nem kis pénzbe kerül egy főiskolán, egyetemen tanulni. Bezzeg a mi időnkben… Pedig akkor még csak a szocializmust építettük.

– Más itt a baj, Etuskám. Pityu… Hogy is mondta a doktor úr? De… deb… Mellékes. Röviden és magyarul: kissé nehéz felfogású a fiatalúr.

– Ó, csak ez a baj? Azt hiszed az én Angélám észkombájn? De hát az egyik ember szép, a másik csúf, mint a sötét éjszaka, nyomorék vagy éppen vasgyúró, úgyhogy drága Stefikém, egyet se búsulj, amiért a te Pityud sem jutott egy fatelepnél messzebbre.

– Igazad van, nem kéne. Nem is beszélnék én erről senkinek, neked is csak azért mondom, mert… Szóval csak csak úgy kicsúszott belőlem. Angéla? Még mindig a konzervgyárban dolgozik?

– Á, az már rég csődbe ment. Jelenleg takarítónő a Márai moziban. Ha már itt tartunk, hadd áruljak el én is valamit: úgy vettem észre, Angéla beleszeretett a fiadba.

– Ne szédíts! – lepődött meg az őszülő, kedves arcú Hanákné. – Csak úgy egyik napról a másikra?

– Nem, nem csak úgy, hiszen bírta ő Pityut régen is, csak éppen Pityu nem vett észre ebből semmit sem.

– Érdekes, én sem. Most már csak az érdekel, mit akarsz ebből kihozni.

– Nem sejted?

– Nem.

– Nos, a dolog pofonegyszerű: itt van két egészséges, dolgozó fiatal. Mindkettő szabad és szimpatizál is egymással. Akár össze is boronálhatnánk őket szerintem.

– Micsoda? Pityut Angélával?

– Miért ne! Összeillenek, nem?

– De, nagyon is. Csak ehhez azt sem ártana tudni ám, mit szól hozzá Pityuka?

– Hát kérdezd meg, illetve… Várjunk csak! Előbb hívj meg bennünket párszor ebédre vagy ötórai teára, hogy személyesen is megfigyelhessük a párocskát. Utána meghívlak én, és máris látjuk, hány óra. Na, mit szólsz hozzá, Stefikém?

– Hm. Őszintén szólva mindenre gondoltam, csak erre nem. De az ötlet jó, sőt, kitűnő, ezért, ajánlom, ne is sokat lacafacázzunk, vágjunk bele ízibe! – tetszett meg egyre jobban az özvegynek Sturzné plánuma. – Ezennel tisztelettel máris meghívlak egy teára holnap ötre, ha megfelel.

– Itt leszünk.

El is jöttek mindhárman, mármint Sturz úr, Sturzné és Angéla szépen kiöltözve, ahogy illik azoknál, akik még adnak az illemre. A kölcsönös üdvözlések után nekiültek teázni. Egy ideig csöndben szürcsölgették teájukat, miközben fél szemmel Angélát és Pityut vizslatták.

– Kisfiam, volnál szíves szórakoztatni a vendéget! – figyelmeztette Hanákné látván azt, hogy a másik nagy gyerek alig-alig szól a leányhoz.

– Igenis! – felelte a férfi szófogadóan, csak azt nem tudta, mi módon; eszébe jutott ez is, eszébe jutott az is, végül fogta magát, és elkezdett grimaszolni.

A lány elnevette magát.

– Pityu!

– Hagyd! Angélának tetszik, a többi nem érdekes – mosolygott Sturz asszony.

– Micsoda hűhót csináltok ti ebből a dologból – csóválta meg a szemét Sturz úr, egy hegyes állú és orrú buszsofőr. – Ki a franc fújja fel így manapság az ilyesmit? Bírják egymást, vagy nem bírják? Ha igen, ásó, kapa és a nagyharang … Ha nem, arrivederci[1], Roma!

– Normális esetben. Csakhogy a mi lányunk… Tudod, milyen naiv és bumfordi. Bár már nem gyerek, mégis úgy gondolkozik, mint egy éretlen kamaszlány. Ezért kell nekünk, szülőknek helyette is gondolkoznunk, drága férjuram. Igaz, Stefikém?

– Hajszálra. Én biz el sem merem gondolni, miként boldogulna Pityu nélkülem. Szinte olyan vagyok neki, mint rövidlátónak a szemüveg. Pityukám, húzd ki magad, mert puklis maradsz!

– Igenis.

– Angéla, drága, Angéla, kérlek, ne vihogj olyan hangosan! Fiatal hölgyeknek nem illik így vihogni – szólt rá a lányára Sturzné is.

– Jó, rendben, annyira azért egyik sem olyan *bumfordi*, hogy hülyét csináljunk belőlük – mormogta a buszsofőr.

– Azt hiszem, itt az ideje, hogy táncoljanak is egy kicsit a gerlicék – tért át gyorsan más témára Hanákné jólesően nyugtázva, mennyire hasonló módon gondolkoznak Sturznéval. – Pityukám, bekattintanád nekünk a lejátszót?

Hallom a hangodat
érzem az illatod.
Alattam hintaló,
ölemben csillagok.

– Ez az, köszönöm. És most kérd fel a hölgyet táncolni!

– De hát én nem tudok táncolni.

[1] Viszontlátásra! (ol.)

– Kicsit szégyellős a fiúka. Pedig még tánciskolába is járt egy időben – mentegetődzött Hanákné, aki mindent megtett azért, hogy Pityuka legalább beszédben és illemben felvehesse a versenyt bármelyik tanult fiúval.

– Tényleg? – nézett nagyot a gépkocsivezető. – Még a végén kiderül, hogy angolórára is járt a fiatalúr.

– Eltaláltad. Plusz gitározni, csak hát egyikhez sem volt elég… izé… tehetsége, így amit megtanult, azt is elfelejtette lassanként. Ismered a mondást: Übung macht den Meister.[1]

– Így igaz – bólintott rá Sturz úr, bár fogalma sem volt, mit jelent, annak ellenére, hogy jártában-keltében sok idegen szó ráragadt.

– Pityu!

– Igenis.

– Meg akarod bántani a mamádat?

A férfi nehézkesen felállt, és meghajolt a lány előtt.

– Szabad?

Összesimulva, bár nem egészen zökkenésmentesen táncoltak. A lánnyal nem volt baj, csupán a férfi lépett minden két percben Angéla lábára.

– Ez aztán a medvetánc! – kuncogott a buszsofőr. – Kérdezd meg Hanáknét, nem volna kedvük a cirkuszban is fellépni!

– Halkabban, öreg, halkabban, még meghallják. Hanem figyelted a lányunkat? Becsületszavamra még sosem láttam ennyire boldognak.

– Tulajdonképp én sem, de hogy a melák nem kattan rá, arra is mérget vehetünk.

Amint hazamentek a vendégek, Hanákné rögtön vallatóra fogta a hosszúra nőtt gavallért.

– Ugye, milyen helyes lány ez az Angéla?

– Megjárja.

– Mi az, hogy *csak* megjárja? Szerintem *elbűvölő* teremtés. Elsősorban magas, hallod, magas, ami a te esetedben nem elhanyagolandó előny, mert hol találsz te ebben a városban ilyen hozzád illő sudár nőt. Azért persze a csípői, mellei sem akármilyenek, és ahogy főz… Akár a pesti Hiltonba is elmehetne séfnek, úgy bizony – kacsintott a legényre tapasztalatból tudván, mivel lehet a férfiakat megfogni. – Ja, és mostanában a Márai moziban dolgozik.

– A Márai moziban? – lelkesült fel a fiatalember, aki négy dolgot szeretett legjobban a világon: a mamáját, olvasni, enni és mozizni. – Az jó, oda én is gyakran eljárok.

– Ezután még gyakrabban eljárhatsz, mert Angéla ingyen is beereszt.

– Engem? Ezt ő mondta?

– Ő. Föltéve, hogy nem leszel hozzá továbbra is olyan kimért és szűkszavú.

– Az voltam?

– Egyelőre igen, holott már ezerszer figyelmeztettelek, hogy hölgyekhez még udvariasabbnak kell lenned, mint egy férfihoz, elhalmozod bókokkal, és időnként megleped őket egy csokor virággal.

– Virággal is?

– Ó, édes istenem – nézett az égre Hanákné –, mennyi gond van egy gyerekkel különösen, ha apa nélkül kell nevelnünk.

– Meglepem. De vajon Anitát is beereszti-e?

– Az meg kicsoda?

– A barátnőm.

– Na ne! – bosszankodott Hanákné. – És ezt csak most mondod?

– Bocsánat, de még én is csak két hete ismerem.

Aha, tehát ezért nem közeledett a leányhoz! Kár, mert ezt a két embert az isten is egymásnak alkotta. De talán még nem késő. Minden attól függ, mennyire jutottak ezek ketten itt egymással.

[1] Gyakorlat teszi a mestert. (ném.)

– Szereted?

– Anitát? Imádom – pirult el Hanák István a füle tövéig.

– És ő?

– Azt… azt nem tudom.

– De azért már csókolóztatok, mi? Na, édesanyádnak nyugodtan bevallhatod. Elvégre nem szégyen, valamikor én is csókolóztam ám az apáddal.

– I… igen, előfordult néhányszor.

– És? Ennyi? Más nem történt?

– Miért, minek kellett volna történnie?

Most az anya jött zavarba.

– Á, semminek, csak… csak úgy kérdeztem.

Kicsit hallgattak, aztán Hanákné folytatta a vallatást.

– Egyébként mivel foglalkozik ez a fura nevű leányzó?

– Virágot árul az utcán, piacon, bárokban.

– Bárokban is?

– Ott is, mindenütt, ahol lehet, és megengedik szegénynek.

– Aj-aj, baj van Köpecen. Szülei élnek?

– Hogyne. Az apja ugyan elhagyta, de az anyjával remekül egyezik.

– Ő micsoda? Varrónő, szakács, kertész?

– Effélét nem kérdeztem. Tulajdonképpen nem is dolgozik. Betegnyugdíjas, emellett kártyát vet, tenyérből jósol, old, köt, ilyesmi.

– Finom kis família! Legalább szép, okos leány a te Anitád, vagy mi a neve?

– Majd meglátod, ha meghívjuk egy teára.

– Őt is? – szökkent fel az özvegy asszony szemöldöke.

Utóbb azonban beletörődött ebbe is. Nem mintha Anitát helyesebbnek találta volna a Sturz lánynál, de mit csináljon, ha a fia Anitáért van oda. És ki tudja, talán ő maga is másnak látja majd, ha személyesen is megismeri. Az mindenképp elgondolkoztató, hogy Anita okos nő, mert a fiának ugyanolyan társra van szüksége, mint amilyen ő hozzá. Röviden: nem csak főz, mos Pityura, hanem szinte kézen fogva vezeti. Hiába, az ilyen oktondi emberek, mint az ő fia sohasem boldogulnak egyedül. Elképzelését ilyesformán módosítva meghívta Anitát… ebédre. Hadd egyen valami finomat is ez a szegény lány, merthogy szegény, az máris borítékolható, bár a ruhája ennek ellenkezőjét bizonyítja. Kissé ugyan kihívóan öltözködik, főleg a szoknyája lehetne hosszabb egy arasszal, ráadásul túl is sminkeli magát a hölgyike – állapította meg, amikor Anita vasárnap betoppant hozzájuk.

– Ezt Stefi néninek hoztam – nyújtott át Anita három szál tearózsát az anyának.

– Ó, de kedves. Köszönöm. Honnan tudtad, hogy épp a tearózsát kedvelem?

– Tőlem – mondta a fiatalember.

– Foglaljatok helyet az asztalnál! Mindjárt hozom a pápai sonkalevest. A kedves mama? Pityu, csak nem felejtetted el meghívni Anita mamáját is?

– Nem felejtette el – válaszolta Pityu helyett Anita –, csak gyengélkedik az öreglány, ezért inkább máskor tenné tiszteletét.

– Szabad érdeklődnöm, mi baja? Remélhetőleg nem nagybeteg, s nemsokára őt is üdvözölhetjük.

– Nem, nem! Kicsit taknyos, ennyi, de mivel ez fertőző, jobbnak látta, ha nem fertőz meg minket is.

– Na megyek. Itt a finom leveske! – rebbentette szét a fiatalokat, amikor visszatért a gőzölgő levessel.

– Fincsi – dicsérte meg a levest Pityuka, és mohón bevágott még egy tányérral.

Csak a virágáruslány hallgatott, és nem dicsért meg végig semmit sem. Pedig a Wellington módra, vajban sült, fahéjas körtelevéllel és zellerkrémmel készített csirkemell igazán megérde-

melt volna némi méltatást. Megenni azonban már mindent megevett. Étvágya ezek szerint van, még ha nem is túl beszédes a kisasszony – vonta le a következtetést Hanákné, aki – tanítónő lévén – igen éles megfigyelő volt. Mindent összevetve tetszett neki a jósnő leánya. De még tétovázott, nem adta be teljesen a derekát. Volt valami a leányban, ami óvatosságra intette. Különösen azt furcsállta, hogy sohasem nézett szembe senkivel. Mintha attól félne, hogy kiolvassák a szeméből, hogyan érez, mit gondol. Eh, szamárság! – hessegette el aggodalmát a tanítónő. Ugyan, mi rejtegetnivalója lehet egy gyereknek.

Alig zajlott le a Pityu –Anita-találka, meghívta Sturzné is őket teára.

– Hálásan köszönöm a meghívást, de őszintén szólva ennek a látogatásnak már semmi értelme.

– Hogyhogy? – rökönyödött meg Sturz asszony. – Nem úgy beszéltük meg eredetileg, hogy később visszahívlak titeket?

– Úgy, persze, és mennék is szívesen, csakhogy mi haszna, ha Pityuka másnak udvarol?

– Ez új. Erről eddig miért hallgattál, mert ha ezt tudom, már az első vizitet is megspórolhattuk volna, jó asszony.

– Bocsáss meg, kérlek! Sajnos ez nem csak neked, nekem is új, és én alkalmazkodom az új helyzethez. Te talán nem ezt tennéd?

– Nem, drága Hanákné, mert ha én azt mondom valamire fekete, azt a lányomnak is el kell fogadnia, miután egy látó és vak közül mindig a látónak van igaza. Cáfolj meg, ha tévedek!

– Nem tévedsz, csak…

– Meggondoltad magadat. Értem én, Stefi, értem én, de hát a te dolgod. Sok szerencsét az új menyasszonyjelölthöz!

Még mondani akart valamit, de csak legyintett, és sértődötten elrohant.

Pityu életét lassanként, mit lassanként, hirtelen és teljesen betöltötte a szerelem. Egyetlen nap sem telt el anélkül, hogy ne beszélt volna a leányról: Anita így, Anita úgy, a tegnap azt mondta, ma ezt mondta. Együtt jártak fürödni, táncolni, moziba, noha azelőtt hat ökörrel sem lehetett kimozdítani otthonról, bármennyire is noszogatta Pityut Hanákné.

– Nem megyek én sehová. Nagyon jól megvagyok én itthon is – ellenkezett vele a fiatalember konokul.

Most még a focimeccsekre is eljárt Anita kedvéért, bár minden sport közül ezt utálta a legjobban.

– Helytelen. Nem lájkolom. Sport nélkül uncsi az élet, te balfácán. Ajánlom, lépj be te is egy kosár- vagy röplabdacsapatba – méregette a lány Pityu testméretét.

Belépett, mert Anita akarta. Csupán arra nem bírta sohasem rávenni, hogy együtt iszogassanak valamelyik bárban, presszóban. Ezért többnyire csak kávét, esetleg limonádét fogyasztott. Vagy csak úgy üldögélt a lány mellett, és fizette a cecheket.

– Oké, nekem nyolc. Limonádé Joe[1]. Ha nem piálsz, nem piálsz. Biztosan a mamád nem engedi – jegyezte meg Anita nem minden gúny nélkül.

– Meg a doktor úr.

– Mert?

– Gőzöm sincs. Egyszer elmagyarázta, de már elfelejtettem.

– Akkor mi bajod volt?

– Hát… izé… majd megkérdezem a mamát, ha érdekel.

– De süket ez a csávó, még azt sem tudja, mi baja – csodálkozott a virágáruslány.

– Mellékes, nem számít, amíg kifizeted a cecheim – tréfálkozott a nagydarab legénnyel.

Egyik délután elborult arccal és szokatlanul korán állított haza Pityuka.

– Veled meg mi történt? – puhatolódzott a tanítónő. – Elhagyott a szeretőd?

[1] Csehszlovák filmparódia főhőse.

A férfi válaszra sem méltatta, csak bezárkózott a szobába, ahonnan ki se dugta az orrát reggelig. Másnap elment ugyan dolgozni, de amint hazajött, azonnal lefeküdt.

– Ma nincs kosárlabda edzésed?

Semmi válasz.

– Anita jól van? Vele sincs randevúd?

Erre sem reagált. Mint mindig, valahányszor mélyebben érintette valami. Végül kiderült, hogy csókolózáson kapta a hölgyikét.

– A kis cafka! Legalább szájon vágtad ezt az álszentet, illetve nem, bocsánat, kultúrember nem viselkedik ilyen alpárin.

– Nem vágtam szájon, csak megkérdeztem, miért babrált ki így velem?

– Mire ő?

– A szemembe kacagott, hogy mégis mit vártam, amikor nem vagyunk sem jegyesek, sem házasok, és… és beszari nyulacskának nevezett, akiben annyi kurázsi sincs, hogy megkérje egy csaj kezét.

– Aha, alakul: felhívás keringőre.

– Milyen keringőre?

– Mire te? Megkérted?

– Meg, mármint arra, hogy legalább addig várjon, míg megbeszélem veled is a dolgokat. Micsoda, kiáltotta el magát. Tudod, mit? Menj a fenébe!

– Nézd csak a kis cafkát, még ő áll az erdő felé!

– Kérlek, ne nevezd cafkának! Az igaz, hogy kinevetett, de ettől még nem cafka.

– Jól van, nem cafka – csitítgatta a fiát Hanákné. – Felejtsd el, és jóccakát! Van még más jány is a világon, jobb is, szebb is, mint a te Anitád.

– De én őt szeretem! – dobbantott a fiatalember. – Mama, édes mamácska, én megölöm magamat.

A tanítónő arca elszürkült. Nagyon jól ismerte a fiát, és meg volt győződve, hogy elmeállapotát tekintve bizony még ez a lehetőség is fennállhat. Azért még várt pár napot, hátha mégis észre tér. Még az is megfordult a fejében, hogy felhajt neki egy pillangót, mert mi kellhet egy férfinak, ha elveszíti a nőstényét – nézett szembe Hanákné józanul a tényekkel. Vagy hozzam össze ismét a Sturz lánnyal? Talán mégse, inkább meglátogatom a kis cafkát, és a sértődéseket mellőzve megkérem, költözzék össze a fiammal. Nem lelkesedett ugyan az ötletért, csak hát mit tegyen, hogy egy könnyű románcból ne váljék ballada.

– Milyen minőségben? – firtatta Anita anyja, egy bicebóca, karika-fülbevalós hölgyemény.

– Maga mit javasol?

– Én magát kérdeztem.

– Mint élettárs, ha már annyira szereti Pityukát a leánya. Hangsúlyozom: sze-re-ti, mert e nélkül máris elfelejthetjük az egészet.

Anita szeme megvillant.

– Csak élettárs? – szisszent fel a hölgyemény. – Meg akar sérteni?–

– Isten ments, de nem árt, ha többek közt ezt is helyben tisztázzuk.

– Nézze, tisztelt asszonyom! Lehet, hogy maradinak tart, de nálunk ez nem divat. Üsse kő, a papot kipipálhatjuk, de az anyakönyvvezetőhöz ragaszkodunk.

– Ez az utolsó szava?

– A legeslegutolsó. Egyébként nem értem, mi kifogása van ellene.

– Megmagyarázzam?

– Magyarázza!

– Mert nem bízom a lányodban – vágta rá gondolatban Hanákné. – Egyszerű: lassan járj, tovább érsz. Egyelőre hadd próbálják ki így egymást, aztán ha minden összevág, jöhet az esküvő.

– Kipróbálták ők már egymást, ne féljen, úgyhogy ismétlem… Te meg mit mutogatsz ott, kislányom? – szólt idegesen Bangó Turcsi a lányára. – Bocs, úgy látom, szeretne valamit mondani – siettek át a másik szobába. – Rendben van. Elfogadjuk az ajánlatát – jelentette ki, amikor pár perc múlva visszatért. – Holnap délután magukhoz költözik a kis kincsem. – Nászasszony, isten hozott a családba! – ölelte át váratlanul Hanáknét.

Ettől kezdve Pityuval madarat lehetett volna fogatni. Dehogy akart már meghalni, még az étvágya is visszatért, s kétszer annyit evett, mint azelőtt – örvendezett a tanítónő, s csupán később eszmélt rá, milyen „menyet" választott. Eleinte nem volt baj. Anita igyekezett alkalmazkodni hozzájuk. Szorgalmasan mosott, varrt, takarított, de már a konyhába csak alkalmanként ugrott be. Hébe-hóba összecsapott egy levest, rántottát, azzal stop, itt meg is állt a tudománya.

– Fura, de ami késik, nem múlik. Majd én megtanítalak főzni, ne búsulj! – ajánlotta fel segítségét az özvegyasszony készséggel.

Nyilván meg is tanította volna, ha a menyecske kevesebbet kóborol, méghozzá Pityu nélkül ezúttal, olykor még este is, hogy eladhasson néhány csokor virágot. Egyedül keresni alig keresett ezzel valamit.

– És? – vonogatta vállát Anita egykedvűn. – Remélem nem engem okoltok, amiért egyre kevesebb virágot vásárolnak mostanság.

– Nem, persze, hogy nem – nyugtatta meg Hanákné –, de akkor miért nem keresel normális állást magadnak?

– Keresek, Stefi néni keresek.

Csak éppen nem talált. Ha ugyan tényleg keresett, mert már ez a gyanú is felmerült az asszonyban. Azért, ha szűkösen is, megéltek. Két dolgozó ember közt egy munkanélküli is elvegetál. Hanem a hölgyike ennél többet óhajtott: pénzt, ruhát, italt stb., és a lapaj fizetett, mint a katonatiszt.

– Túl vagyunk a próbán, most már megkérheted a jattomat – mosolygott rá bájosan egy szép napon a Hanák-ház második számú úrnője.

– Micsoda próbán? – értetlenkedett Pityuka.

– Nem emlékszel, miben maradtunk? *Ha minden összevág, jöhet az esküvő*. Hacsak nem Angélát akarod mégis elvenni.

– Még mit nem! Azt a hosszú orrú paszulykarót? Hányszor ismételjem, hogy én téged komállak – ragadt rá egyre több szó, kifejezés Anita meglehetősen színes szlengjéből.

– Nem rossz éca, de szerintem várjunk még egy évet – húzódozott Hanákné, aki kezdte sejteni, mi célból csapódott a Bangó lány Pityuhoz.

– Évet? – rándult meg a nő ajka. – A pi…, ne nézzen már gyagyásnak! Napot. Ja, annyit még megvárok, de ha azután is hintáztat bennünket, pöcre visszaköltözöm a muterhez.

Több sem kellett Pityunak.

– Nem költözöl te sehová. Itt maradsz nálunk, megesküszünk, és kész – lázadt fel édesanyja ellen életében először.

Anita cuppanós csókkal jutalmazta.

– Látja, asszonyom? Így lesz férfi egy gyerekből – nézett diadalmasan a tanítónő szemébe.

– Szóval megesküdtök. Szép, úrilányra jellemző elhatározás. Hanem akkor viszed ám a férjedet is magaddal – taktikázott Hanákné, hátha erre meggondolja magát Pityuka.

Istenkém, már megint mennyi zűr van ezzel a legénnyel! De könnyebb lenne minden, ha megbízhatna a leányban, vagy Pityuba szorult volna több spiritusz. Mindenesetre a fiát már elveszítette, de talán a házát, kertjét még megmentheti.

– Hova viszel? – ütődött meg a langaléta. – Bangó néni házába? Miért? Jól érzem én magam itthon, könyörgöm, meg téged sem akarlak itt hagyni.

– Milyen megható! – szisszent fel a virágáruslány. – Hát nem vágod? Éppen az tenné ki a szűrőnket, akitől nem szeretnél elválni.

– Igen? Nem hinném, még ha annyira is haragszik rám pillanatnyilag. De majd megbékél, és csinál nekem egy somlói galuskát. Erről jut eszembe: miért nem tanulsz meg már sütni-főzni rendesen, hogy te is csinálj nekem effélét.

– Te nem vagy normális! – kapott elő egy cigarettát. – Akkor most mi legyen: költözünk vagy maradunk? Esküszünk, vagy *mi* válunk el egymástól?

– Szabad? – vette ki szájából a cigarettát Hanákné. – Köszönöm a megértésed.

– Majd később megbeszéljük – tekintett a férfi a faliórára. – Előbb megnézek egy krimit a tévében.

Miközben dr. Csont viszontagságain izgult, Anita összepakolt, és odébbállt.

– Ó, a hálátlan!

Egy napig dúlt-fúlt mérgében, a második napon lecsihadt, végül elhatározta, hogy ha kell, akár erővel is visszahozza a feleségét.

– Azt aligha, ugyanis nem a feleséged – józanította ki gyorsan a nemzet napszámosa. – Azonkívül nem is érdemes, mert ha szeret… Szeret?

– Természetesen. Összeköltözött volna velem e nélkül?

– Akkor magától is visszajön. Nem szólva az egész más természetű, ennél még nyomosabb okokról – gondolta magában, amiről azonban egyelőre hallgatott, nehogy még jobban elkeserítse ezt a nagy gyereket.

– És ha mégsem?

– Akkor bizony hazudott.

Pityu megsemmisülten roskadt magába.

– De miért, mama, miért? Befogadtuk, eltartottuk, meg szeretjük is, nem igaz? Én legalábbis imádom. Nem, mama, én ebben nem hiszek.

Jól tette, tényleg visszajött. Az anyjával, bár erre kerek fél évet kellett várnia.

– Bocsáss meg, Pityu, bocsáss meg! – kérte bocsánatát a menyecske. – Tudom, sok mindenben hibáztam, de hidd el nekem, megbántam. Nézd, hoztam neked valamit – nyomott Pityu kezébe egy skatulyát. – Tessék, bontsd ki, aranyom!

– Somlói galuska!

– *Én* sütöttem. Ez meg a Stefi nénié – nyújtott át neki egy szentképet.

Házasságról nem esett szó. Ezzel szemben megígérte, hogy regisztráltatja magát a munkaügyi központban, mert dolgozni szeretne.

Az anya megenyhült.

– Brávó, díjazom az ötletet, miután nálunk, te is láthattad, alkalmi virágárusként nem igen lehet megélni. Hány osztályod van?

– Nyolc.

– Puff neki! Bangóné, mit csinált ez a lány idáig?

– Miért? – horkant fel a vajákos. – A maga fia mit csinált?

– Egy nulla a javára – harapott az ajkába Hanákné. – Tény, hogy Pityuka sem tanult tizenkét vagy még több évig, de erről talán máskor beszéljünk. Most nézzük a lényeget!

– Nézzük!

– Szakma nélkül, mert, ugye, az nincs Anitának.

– Nincs.

– Szóval szakma nélkül nem könnyen rúghat senki sem labdába. Magyarán: előfordulhat, hogy olyan munkát is el kell majd vállalnia, amivel bepiszkítja a tenyerét – világosította fel tárgyilagosan.

Nem gúnynak szánta, de már maga is érezte, hogy akár annak is érthető. A jósnő felpattant.

– Tudom, ez is benne van a pakliban – intette le anyját a hölgyike. – Sajna van itt ennél nagyobb gondunk is.

– Nevezetesen?

– Elárverezték a mutter kéglijét.

– Mit csináltak?

– Tetszett hallani: kirúgtak bennünket a lakásból.

– Még ilyet! – esett le a tanítónő tantusza: hát ezért bánta meg plazacicánk a bűneit. – Aztán miért? Ezúttal mi nem stimmelt?

– Hosszú – sóhajtott az „anyatárs". Csak néhány mondatban. Felvettem egy jelzáloghitelt, és belevágtam egy vállalkozásba.

– Maga.

– Én. Amiért sánta vagyok, attól még dolgozhatok, hát még, ha muszáj is, mert ennyi nyugdíjból lassacskán csak az éhezőművészek tudnak megélni. Egy ideig minden flottul ment, amíg el nem fogadtam egy-két *jóakaróm* tanácsát. És íme, itt az eredmény: jégre vittek, mehetek. Akár a Dunának is, hölgyeim és uraim.

– Hát azt azért nem ajánlom. Valamelyik rokona csak befogadja átmenetileg.

– Ugyan, rokonok – biggyesztette le az ajkát Anita. – Törődnek is ők a muterrel.

– Haragszanak rá?

– Még csak nem is haragszanak. Nagy urak azok, egyik-másik már meg sem akar bennünket ismerni.

– Elég nem szép tőlük, de hát ilyenek az emberek. Én a helyetekben haladékot kérnék a bankomtól, vagy… Igen, miért ne, egyenesen a polgármesterhez fordulnék.

– Kihez? – állt fel hirtelen Bangóné.

– A városi polgármesterhez.

– Na, isten áldja magukat!

– Maga most hova megy?

– A Dunának. Közelebb van az a szegény emberhez, mint azok az urak odafönt.

– Minket kihagyott: őt, őt meg engem is, akiknek az ajtaja mindig nyitva áll, még ha mindenki becsukta is a magáét – mutatott Pityuka váratlanul a szentképre, anyjára, majd saját magára.

Így költözött Bangóné meg a lánya egyszerre Hanákné házába.

– Hanem a kuruzslást felejtse el, ha kérhetném – kötötte ki előre a tanítónő. – Ilyen blődséggel nem szeretném kinevettetni magunkat. Maga hisz ebben, Bangóné?

– Magától értetődik. Csak vicceltem. Néha bejön, legtöbbször viszont nem, márpedig minden jóslat annyit ér, amennyi megvalósul belőle.

– Pontosan! De akkor miért eteti a világot ezzel a tésztával?

Lehet, hogy tészta, de még mindig ártatlanabb annál a maszlagnál, amivel az állam szokott etetni bennünket.

– Miért, mivel etet, illetve ne keverjünk már ebbe is politikát! Én csak arra szeretném megkérni, ne csináljon jósdát a házamból.

– Jaj, Hanákné, miért nem tetszem én sehogy sem magának? Gyere, lányom, tűnjünk el innen! Nem látnak bennünket itt szívesen.

– Ördögöt nem látjuk – nyomta vissza a székre Pityuka. – Egyébként mondja csak, tenyérből is tud jósolni?

– Válaszolhatok? – kért engedélyt Bangóné az özvegytől.

– Felőlem.

– Természetesen. Tenyérből, kártyából, kávéból, arcból, mindenből.

– Ejha! Anita, gratulálok a mamádhoz. Ugye, nekem is jósol, ha szépen megkérem.

Teltek-múltak a napok. Bangóné és a lánya kezdték nagyon jól érezné magukat a terebélyes kerttel körülvett gyönyörű villában.

– Vajon kitől örökölte Hanákné, merthogy egy tanítónői fizetésből erre nem telik, az 100 % – találgatta a füvesasszony irigyen. – Kár, hogy mindebből mi, illetve te mint szimpla élettárs már semmit sem örökölsz.

– Ja. Ezért akartam, hogy feleségül vegyen ez az égimeszelő.

– Csak akartad? Más szóval már nem akarod?

– Reménytelen ügy, hát még a folytatás. Arra már alig merek gondolni – sóhajtott Anita.

– Én sem, pedig kellene, mert mi lesz, ha a vénasszony új kérőt talál a kölyöknek.

– Úgy kidobnak, mint a sissz, akkor aztán csakugyan mehetünk a Dunának.

– Bolond vagy? Különben messze vagyunk még attól. Az adu, mármint Pityuka még mindig itt van a kezedben.

– Adu? Miféle adu, amikor mindenben a tanci néni dirigál.

– Te viszont Pityunak, s ugyan mi tart vissza attól, hogy rávedd a melákot, kérje meg a kezedet – rukkolt ki Bangóné diadalmasan az ötlettel.

– Semmi. Rá is veszem a szentségit! – villanyozódott fel Anita, de csak egy pillanatra, utána ugyanilyen sebesen elvetette az ötletet. – Eh, hagyjuk, egyszer már megpróbáltam.

– És?

– Azonnal tanácsért szaladt az anyjához. A folytatást ismered.

– Most ne hagyjad! Vagy megkéri ott helyben, vagy örökre elváltok.

– Szerinted ez hatni fog?

– Ezer százalék. Előbb azonban még dresszírozd, puhítgasd kissé a párodat, aztán majd ha teljesen megpuhult, megkéreted a kezedet.

– Becsszavamra legszívesebben csapot-papot itt hagynék, és olyan sráchoz csapódnék, akivel nincs annyi difi, mint ezzel a pubival.

– Én is, Anita, én is, de hát ez van átmenetileg. Holnap? Ki tudja? Ezért jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok, ugyebár?

– Oké, akkor nézzük, mit lehet ebből a verébből kihozni!

Nem panaszkodhatott, sokat kihozott, és nemsokára úgy hallgatott rá a famunkás, mint kutya a gazdira. Amit kértem, megkaptam – emlékezett vissza Hanákné arra az időre, amikor azt kívánta istentől, bárcsak olyan nőre találna, aki valóban kézben tudja tartani Pityukát. Hát ez a nőcske képes rá, mi több, teljesen ki is vette a kezemből.

– Az átneveléssel meglennénk – dugta össze Anita fejét az anyjával. – Most következik a második felvonás. Van egy hírem, pubi: állapotos vagyok – vallotta be egyik nap Pityunak a nagy eseményt.

A férfi odavolt az örömtől, és ott helyben megkérte a kis hölgy kacsóját anélkül, hogy egyszer is eszébe jutott volna tanácsért rohanni az anyjához. Az özvegyasszony persze nem kevésbé örült, csak a hirtelen megkéréstől fagyott le arcáról a mosoly.

– Aztán mikorra tervezitek az esküvőt?

– Minél hamarabbra. Akár erre a hétre is, ha már eljutottunk idáig.

– Szép. Azért szólhattatok volna nekem is, mert mi van akkor, ha ellenzem.

– De mama!

– Te hallgass! Ne szólj abba, amihez nem értesz! Mivel én felelek érted, és nekem mindenekelőtt a te érdeked a legfontosabb, megint csak azt mondom, várjunk még ezzel az esküvővel.

– Oké, várjunk! – rántott egyet a vállán idegesen Anita; várt két hetet, aztán így szólt: – Be szeretnénk adni az iratokat, Stefi néni.

– Nem tudnál várni még egy hetet, lelkecském?

– Már megint kezdi? – fintorgott Anita. – Isten áldjon, nagyfiú! Engedelmeddel mi most újra, de ezúttal végleg lelépünk. Csak egy utolsó tanács, a legeslegutolsó: ha legközelebb nősülnél, vedd feleségül az anyádat.

Erre már a *nagyfiú* is úgy begorombult, hogy elkezdte anyját kilökdösni a szobából.

– Menj innen, mama, menj innen, és, ha lehet, máskor ne avatkozz a dolgomba. Az sem lenne rossz, ha végre belátnád, hogy nem vagyok sem hülye, sem gyerek már.

A tanítónő mélyen lesújtva hátrált kifelé, hirtelen megbotlott a küszöbben, el is vágódott azonnal.

– Hagyd! – szólt kajánul Anita az anyja segítségére siető férfira. – Kutya baja, túléli.

Ebben a pillanatban vetődött haza valahonnan Bangóné.

– Ni csak, mekkora csótány mászkál a szobában!

– Miii, ezt nekem mondta? – tápászkodott fel a tanítónő.

– Bocs, visszavonom. Egyébként mi történt? – nézett Bangóné egyik személyről a másikra.

– Csak annyi, hogy éppen most jelentette be a naccsága, miszerint inkább ő menne feleségül Pityuhoz – kuncogott Anita.

– Kikérem magamnak ezt a hangot! Pityu, te hagyod, hogy így beszéljenek a mamáddal?

A férfi vállat vont.

– Tehát így állunk. Gyere át a szobámba, légy szíves! Szeretnék veled komolyan beszélni.

– Pityu marad! – emelte fel a kezét a fekete szemű, fiú frizurás élettárs. – Ő hozzám tartozik. Meg ehhez a klapechoz – tette Pityu kezét a hasára.

– Így is jó – fogta el Hanáknét valami nagy, nagy fáradtság. – Lehet, hogy más kitenné innen a szűrötök, amihez meg is lenne minden törvényes jogom, ugye, tudjátok.

– Tudjuk – erősítette meg Bangóné sötéten. – És ez végig így is maradna, ha olyan palik lennénk, amilyennek maga néz bennünket.

– Palik? Maguk? Ellenkezőleg: okosabbak maguk, mint én vagyok. Nos, részben ezt is megértem, de értsenek meg már végre engem is! Hogy bízhatnám Pityut meg a vagyonom erre a leányra, amikor se mestersége, se állása sincs, emellett nem is olyan biztos, hogy szereti a fiamat.

– Nanana, álljunk csak meg kicsinyég! – ugrott fel a fiatalember. – Kit nem szeret Anita?

– Téged.

– De hiszen a múltkor azt mondtad…

– Ne törődj vele, kamuzik. Én meg a mutter is csípünk téged, pubikám – húzta Pityut magához Anita, és szájon csókolta.

– Bár így lenne, akkor a fejem is csak félig fájna miattad – csóválta meg a fejét a tanítónő. – De ne aggódj, azért sem téged, sem a mutered nem utasítom ki a házamból. Egyrészt a gyerek – mutatott Anita hasára –, másrészt Pityu miatt, aki egy percig sem akarna élni nélküled.

Anita és Bangóné szeme összevillant.

– Köszönjük. Igazán nagyon kegyes tetszik lenni mihozzánk. Mindössze a házasságba nem egyezik bele, jól sejtem?

– Jól.

– Ennek persze semmi jelentősége, mert ti nyilván beleegyezésem ellenére is megesküdtök egymással.

– Nyilván.

– Pityuka?

A férfi el kezdte rágni a körmeit. Az anya percekig némán töprengett. Látszott rajta, hogy valamiért erősen vívódik magával.

– Még egyszer és utoljára megkérlek, gyere velem a szobámba! – fordult végül a fiához. – Valami nagyon-nagyon fontosat kell veled közölnöm.

– Itt nem lehet? Szeretném, ha Anita is hallaná.

– Én viszont nem vagyok rá kíváncsi – fogott gyanút a Bangó lány. – És te sem, ugye, aranyom? – ölelte át a férfit gyöngéden.

– Rendben van, legyetek boldogok! De nélkülem – fújt takarodót a tanítónő, és fiához hasonlóan ő is bezárkózott a szobájába.

– Hát ezt a boszorkát nem sikerült megtörni – ismerte el másnap Bangóné. – Hanem a fiát jól megfőzted, annyi szent. Kicsit mafla, de…

– Nagyon jó fiú, disz… Hogy is mondják? Disztingváltan beszél, sohasem üvölt, verekszik, mint a legtöbb pasinger, s még a fizuját is letejeli – lágyult el a lány egy pillanatra.

– Neked? Ebben az esetben több, mint mafla: hiányzik egy kereke – vihogott az öregasszony.

– Örülök, hogy ilyen helyzetben is tudsz hülyülni. Hopp, csörög a telefon! Megnézem, ki keres. Halló!… Igen, a Hanák család… Micsoda, nem ment be tanítani?… Dunsztom sincs, mi baja. Talán elaludt… Hogyne, utánanézek… Viszonthallásra! Ez a nyanya megint kifundált va-

lamit – tájékoztatta anyját Anita. – Nézzük már meg, miért nem ment ma dolgozni! Halló, Stefi néni, itthon van? – kopogott be az özvegyhez.

Csend. Lenyomta a kilincset. Az ajtó zárva volt.

– Senki. Úgy látszik, nincs itthon a tannéni.

– Pszt, hallgass csak! Valaki rádiózik odabent. Hanákné, nyissa már ki az ajtót, az ördögbe! – dörömbölt be erélyesen az ajtón Bangóné.

Az özvegyasszony még hangosabbra kapcsolta a rádiót.

– Ez megőrült! No, majd kinyitja a fiának, ha hazajön.

Jól számított, kinyitotta. Pityu aggódva sietett az anyjához, kb. tíz percet beszélgetett vele, majd halotthalványan botorkált ki a szobából.

– Attól tartok, el kell halasztanunk az esküvőt. Sokkot kapott a mamácska. Csak ül, ül, és sír, mint a záporeső – törölte meg a szemét a férfi is.

– Síiír? – mulatott Bangóné. – Ez jó, ezt kéne lássák a suliban a gyerekek. Bocsánat! Tulajdonképp miért pityog? Mérgében, meghalt egy rokona, beteg, vagy mi lelte?

– Azt nem mondta. Csak sír, jajgat, és folyton arra kér, hagyjam őt meghalni.

A két nő szeme ismét összevillant.

– Kis hiszti, majd elmúlik – legyintett a kártyavetőnő.

Este nyolckor volt a vacsora, amire külön meghívták a mamát is. Persze nem jött át. Sem aznap, sem azután, és Pityun kívül továbbra sem engedett be senkit magához.

– Jézusom, mit tegyek? Legalább enne, ha nem is mozdul ki itthonról – tördelte kezeit kétségbeesetten Pityuka. – Ha így folytatja, rövidesen éhen hal.

– Nem hal az, ne félj, megeszi ő a magáét, csak éppen akkor burkol, amikor nem látják – vélekedett a *nászasszony*. – Elárulta már, hogy miért sztrájkol?

– Nem, de van egy ötletem. Itt lakik nem messze tőlünk Sturz néni. Valamikor ő meg a mama nagyon jó barátnők voltak, aztán összetűztek valamiért. Szerintem mégsem annyira, hogy megkérjem a nénit, beszéljen a mamával.

Anita azonnal elvetette az ötletet.

– Fölösleges, ez családi ügy, mi a túróba keverjük hát bele Sturz nénit?

– Mert… Ne keverjük? – bizonytalanodott el a fiatalember. – Gondoltam, majd a néni kiszedi a mamából, miért akar meghalni.

Ezt meg Bangóné nem lájkolta, meg is pirongatta a melákot.

– Ne okoskodj, hé! Annyi tiszteletet talán megérdemlünk, hogy nem pletykálsz rólunk úton-útfélen.

– Bocs, ne haragudjék! Én igazán csak…

– Ácsi, el van felejtve, ha cserében utánozol nekünk egy… egy gorillát, nem, inkább tehenet.

– Mama!

– Most mi van? Megtette ő ezt már máskor is.

Meg, csakugyan megtette. Persze, játékból, és csakis Aninak.

– Múúú!

– Ezt a marhát! – nyúlt el a nevetéstől a sánta nő. – Nem voltál te tehén előző életedben, nagyfiú? Most meg ki csenget? – bicegett az ablakhoz. – Két csajszi. Nem tudom, kicsodák, de mintha láttam volna őket már valahol.

– Megyek, megnézem, mit akarnak – sietett Pityuka szolgálatkészen a kapuhoz. – Jé, Angéla, Sturz néni! Épp az előbb említettem, milyen régen tetszett járni már minálunk.

– A mamád itthon van?

– Itthon, és alig várja, hogy Sturz nénivel beszéljen.

– Kedves tőle – mormogta zordan Sturz asszony, aki még mindig nem tudta megemészteni, milyen csúful *dobták* egy plázacica kedvéért; most is csak azért jött, hogy a saját két szemével láthassa, mi igaz abból, amit újabban Anitáról meg az anyjáról pletykálnak az emberek. – Ők is itt vannak?

– Bangó néniék? Igen, itt vannak.
– Menjünk! Remélem, nem dobnak ki, beleértve a mamád is.
– Miért, haragszanak a nénire?
– Majd elválik, fiúka, elválik. Amúgy jól van az én kedves *barátnőm*?
– Sajnos nincs, ezért külön örülök, hogy meg tetszett látogatni bennünket.
– Csak nem beteg a Stefike? – hökkent meg Sturz asszony.
– Az sem lehet kizárva, ugyanis napok óta nem eszik. Csak ül, kesereg, és folyton arra kér, hagyjam őt meghalni.
– Állj félre! – tolta félre a kapuból Pityukát, és harciasan berontott a villába.
– Maga kicsoda? – meredt rá a sánta nő.
– Sturz Péterné, Hanákné szomszédja és barátnője. Sürgősen beszélnem kell Stefivel.
– Most nehezen, ugyanis beteg, magas láza van. Esetleg legközelebb. Csak máskor jelentkezzék ám be telefonon, ha nem haragszik. Tudja, úri házaknál általában így szokták.
– Meg egy-egy szeánsz előtt a kliensek, nemdebár?
Bangóné elsápadt.
– Maga ismer engem?
– Hallottam egyet-mást magukról.
– Szólhatok? – köhintett Pityuka.
– Hogyne, de előbb, légy szíves, kísérd ki a kedves vendéget!
– Igenis.
– Viszontlátásra! Mellesleg hány fokos láza van a mamádnak? – kérdezte Sturzné Pityutól.
– Láza lenne? Nem, szerintem nem lázas.
– Érdekes. Mit szól ehhez Bangóné?
– Semmit nem szól – avatkozott közbe Anita. – Ugye, nem hiszi komolyan, hogy elkezdünk itt magyarázkodni magának.
– Kellene? Egyébiránt megsúgom, nem is vagyok rá kíváncsi. De azt csak megengedik, hogy váltsak néhány szót ennek a boldogtalan fiúnak az anyjával.
– Nono, már miért lenne boldogtalan? Muter, Pityuka, halljátok, miket fantáziál az öreglány?
– Kérlek, ne nevezd öreglánynak! – kelt anyja védelmére Angéla. – Egyébként nem fantáziál, főként, mert nekem is pont ez a véleményem.
– Oké, de most már elég volt! – perdült Angéla elé a kis nő mérgesen. – Pityu, dobd ki, kérlek, innen ezt a nőszemélyt!
– Hohó, lassabban a testtel, cicuskám! – masírozott lánya mellé Sturzné is. – Kit akartok ti innen kidobni?
– Mi senkit? – dadogott a férfi. – Bangó néni, Anita, engedjük már be őket a mamához!
– Te hallgass! Mit szokott mondani ilyenkor a mamácskád? Ne szólj abba, amihez nem értesz!
– Hagyd, meggondoltam magamat! – dobta be a törölközőt Sturz asszony. – Elmegyünk mi magunktól. Hogy miért rejtegetik elülünk Stefikét, nem értem, de majd elmeséled te, ha… akarod.
– Nem rossz kérdés, de talán kérdezzük meg inkább Bangónét! – hangzott fel váratlanul az ajtóban.
– Stefikém! – aprított hozzá Sturzné vidáman. – Végre-valahára kibújtál te is az odúdból! De rossz színben vagy! Megsápadtál, lefogytál. Csak nem vagy beteg, szegénykém?
– Fáradjatok, kérlek, a szobámba, illetve mégse, játsszunk inkább nyílt színen, hölgyeim és uraim.
Bangóné és Anita rosszat sejtve pillantott az asszonyra.
– Kezdjük az előbbi kérdéssel: pontosabban ki és miért nem engedte be hozzám Evelint?
A tanítónő várt egy keveset, de senki sem válaszolt.

– Szóval nincs válasz. Második kérdés. Pityuka! Valld be igaz lelkedre, szereted te még az anyádat?

Sturz asszony fészkelődni kezdett.

– Nem volna helyesebb, ha inkább négyszemközt…

– Attól függ, barátnők vagyunk-e még, vagy nem vagyunk. Ha nem, viszontlátásra, ha viszont igen, nem bánnám, ha ti is végighallgatnátok bennünket.

– Maradok. Ahogy elnézem, elkel itt az erősítés.

– Köszönöm, ez jólesett. Megismétlem a kérdésem: szeretsz te még engem, kisfiam?

– Jaj, mama, de furcsa vagy! Hát persze, hogy szeretlek.

– De Stefi néni! – mérgelődött az asszonyka. – Azt hittem, nálunk ez már nem téma.

– Kissé változott a helyzet, gyönyörűm. Időközben rájöttem, hogy túl hamar adtam fel a játékot, ugyanis még van egy-két adu a kezemben.

– Miféle adu? – nyugtalankodott Bangóné.

– A teljes őszinteség, igazság. Más szavakkal eljött az igazság órája, hölgyeim és uraim. Hogy miért nem vágtam ki eddig ezeket az adukat?

– Miért? – érdeklődött Sturz asszony.

– Mert féltettem a fiamat. Meg voltam győződve, hogyha megtudja, kicsodák Bangóék, azonnal kiugrik a padlásszoba ablakán, mert Pityuka valóban szereti ezt a kishölgyet.

– Hajjaj! És mi az igazság?

– Mármint az *ő* igazsága – helyesbített Bangóné.

– Semmi igazság! – feszengett a fiatalember. – Szeretem és kész.

– Igen, ez tény, de ő, pubi, ő nem szeret, és ez a másik tény.

– Nem igaz, szeret, szeret, szeret – ismételgette makacsul.

– Ejnye, kisfiam, hát hazudtam én neked valaha? És ez még nem minden.

– Vigyázzon, Hanákné, vigyázzon, nehogy mégis kiugorjon ez a gyerek az ablakon – figyelmeztette Bangóné.

Az anya megtorpant, nem úgy Sturz asszony, aki kíméletlen őszinteséggel folytatta:

– Ráadásul fűvel-fával megcsalja. Természetesen nem ingyért, csak ha megfizetik a bájait. Be is gyűjtötték már ezért egypárszor. Akárcsak a mutterjét, bár őt legfőképp kuruzslás miatt figyelik.

– Fax, honnan tudja! – pörgött be az egykori virágáruslány. – Maga is ott volt? Bizonyítsa be, különben kitépem a séróját – kapott Sturzné hajába.

– Én meg a tiedet – ugrott anyja segítségére Angéla.

– Stop, megállni! – rikoltozott a tanítónő. – Mamám, ezek itt mindent széttörnek. Te meg mit állsz ott, mint a sóbálvány! – kiáltott Pityura. – Válaszd már szét őket! No, ez kemény menet volt – állapította meg, miután némiképp lecsillapodtak a kedélyek. – Hanem Evelin, honnan tudsz te ennyi mindent ezekről?

– Nem mindent, csak amennyit mindenki tud a környéken.

– Kivéve a fiamat, amiben az a legrosszabb, hogy szerintem, még most sem hisz nekünk.

– Még szép, hogy nem hisz, ha egyszer mindenki hazudik, méghozzá olyan dörzsölten, hogy a végén még Pityu is feketének látja a fehéret – tapogatta meg Anita az arcát, fogait.

– Befejezted? – komorodott el egyre jobban a famunkás. – Köszönöm, az anyámat pedig, légy szíves, ne nevezd többé hazugnak. Ő sohasem hazudik, és Stefi néni sem. Világos?

– Kitűnő! Rendes fiú vagy – veregette vállon Sturz asszony. – Örülök, hogy mégsem vagy olyan naiv meg málé sem, mint gondoltam.

– Hihetetlen! – ámuldozott a tanítónő. – Úgy tűnik, meggyőztük, bár, ki tudja, talán nem is kellett őt olyan nagyon meggyőzni – fürkészett a fia arcába.

– Amennyiben?

– Amennyiben maga is tudott mindenről, csak éppen nem kötötte az orrunkra. Eltaláltam, Hanák úr?

A férfi elfordult, talán azért, hogy ne lássák kibuggyanó könnyeit.

– Véleményem szerint… – köszörülte meg a torkát Bangóné.

– Befogná?!

Ezt a csatát megnyertem – ujjongott a derék asszony magában. A java, a legutolsó ütközet persze még hátra van, de ha azt is megnyerem, az egész háborút megnyertem…

– Csinos csavar! – ingatta meg a fejét jobbra-balra Sturz asszony. – Most már csak a folytatásra lennék kíváncsi. Pityuka? Remélem, kiteszed a szűrét ennek a bandának.

A fiatalember odaballagott az ablakhoz. A jókora park fáiról – ősz lévén – lassan peregtek a levelek. Az egyik elkerített kiskertből Perec kutya vonítása hallatszott.

– Stefi?

– A válasz egyértelmű: kitesszük.

Angéla arca kigyulladt, és elkezdett önkénytelenül tapsolni.

– Sajnos nem tehetem – hűtötte le a férfi ekkor keserűen.

– Neeem? – hüledezett a tanítónő. – Evelin, mondd, hogy rosszul hallottam!

Anita éledező reménnyel borult a fiúra, és összevissza csókolta, ölelte.

– Köszönöm, drágám, áldjon meg a jó isten, hogy ennyi vád után sem löksz el magadtól.

A fiatalember hidegen tűrte a becézést, de már visszacsókolni nem csókolta vissza egyszer sem. Angéla közelebb lépett hozzájuk, egy darabig csak állt, keserűen nézte őket, majd kisprintelt a szobából.

– Elnézést! – mondta Sturz asszony, és a következő percben maga is lelécelt.

– Alászolgája! – kiáltott utána kárörvendően a sánta nő. – Kellemetlen alakok! Én nem akarom őket, meg Hanáknét sem bántani, de az fix, hogy én nem bratyiznék ilyen népséggel. Eh, lényegtelen, fő, hogy újból együtt van a nagy csapat. Ennek örömére ajánlom, igyunk egyet az ifjú párra – halászott elő valahonnan egy üveg pálinkát.

– Magával? Maga vagy megőrült, vagy engem néz hülyének. Ennél jobban érdekelne viszont, te nagy legény, miért ragaszkodsz még mindig ehhez a loty… leányhoz

– Na hallja! Csak nem cserél fel egy olyan csini csajt, mint az én lányom arra az uborkaorrú paszulykaróra.

– Nem magát kérdeztem.

– Mert akármi történt is, továbbra is ő marad leendő gyermekem *mutterje*. Ettől függetlenül ki dobna egy várandós anyát az utcára? – válaszolta a nagy legény csöndesen.

– A… a gyerek? Hát persze! – ütött a homlokára Hanákné. – Róla teljesen megfeledkeztem. Fájdalom megint csak rossz hírt kell közölnöm. Elég sokat rágódtam azon, hogy elmondjam, de ha már ennyi mindent megtudtál, hadd tudd meg a legfontosabbat is, kisfiam.

– Előbb igyunk! – töltötte tele a poharakat gyorsan Bangóné. – A rossz hír ráér, vagy akár el is maradhat. Miért kell a magyar embernek minden rossz hírről okvetlenül tudnia? Isten isten!

– Hagyd ezt a pálinkát! – vette ki Hanákné fia kezéből a poharat. – Tudod, hogy árt neked.

– Hát aztán! Ki a francot érdekli ez már, mamácska – keseredett neki a huszonhatodik évét taposó fiatalember, és egy hajtásra kiitta a méregerős kisüstit.

Irgalom atyja, ne hagyj el! Ennek most befellegzett! – hanyatlott egy székre a tanítónő, és eszébe jutott, milyen rosszul lett egyszer az alkoholtól Pityuka.

– Pazar, és most halljuk azt a rossz hírt, amitől még a föld sem fog többé forogni.

Az özvegyasszony tanácstalanul törölte meg a homlokát.

– Jól vagy?

– Remekül. Egész fincsi ez a sárkánytej. Nem is értem, eddig miért nem ittam ilyesmit.

– Az a rossz hír, hogy… Ne halasszuk holnapra?

– Ne. Itt és most akarom hallani. Ne görcsölj, túlélem, ha a többit is túléltem.

– Szóval az az újság, hogy Aninak nem lesz semmiféle gyereke – vágta ki Hanákné legutolsó aduját.

A férfi elfehéredett. Csend. Odakint egy percre még Perec is abbahagyta a vonítást.

– Hazudsz, és ezt most én mondom.

– Esküszöm ez az igazság. Ezek ketten itt eleitől kezdve az orrodnál fogva vezetnek, és csak egyetlen céljuk van, amire nyilván te is réges-rég rájöttél: megszerezni a házam, kocsim stb. Te voltál az áldozati bárány, a gyerek meg a csalétek. Nem tudom, érted-e, mit akarok ezzel mondani.

– Mi, hogy, áldozati bárány, csalétek? – rázta meg a fejét a famunkás.

Hiába, kicsit sok volt neki ez így egyszerre. Azt még felfogta, hogy megcsalják, ennek ellenére szeretik, gondolta, mire kiderül, hogy ez sem több humbugnál. Csak ez a gyerekügy, ezt nem teljesen érti még!

– Miért olyan ziher, hogy Aninak nem lehet gyereke, amikor máris várandós?

– Így van! Okos fiú! – helyeselt Bangóné. – Erre feleljen, tisztelt tanárnő.

– Jó, másképp fogalmazok: nem lehet gyereke, mert nem is esett teherbe.

– Stefi néni szerint! – sziszegte Anita.

– Nem, dr. Szeberényi Ákos szerint – dobta vissza a labdát a tanítónő, és odaballagott a telefonhoz.

– Halló, itt Hanák Péterné, Bangó Anita *anyósa*… Jó napot kívánok, tisztelt főorvos úr!… Igen, megint én vagyok, de most kivételesen nem én, hanem a fiam szeretne kérdezni öntől valamit… Hálásan köszönöm, főorvos úr… Akkor szíves engedelmével átadom a kagylót a fiamnak… Pityu, ez a te meneted. Most mindent megtudhatsz, amire kíváncsi vagy.

– Halló, Hanek István Kiskunhalasról… Kérem, nagyon megtisztel a főorvos úr, de nekem csak egy kérdésem volna egyelőre: viselős-e vagy sem az élettársam?… Köszönöm a felvilágosítást.

– Na, most már hiszel nekem? – csillogtak-villogtak az özvegyasszony szemei.

Pityu visszaült az asztalhoz.

– Csirió! Egészségetekre!

Az anya és leánya értetlenül nézett egymásra.

– Csirió!

Koccintottak, ittak komótosan, békében, mintha mi sem történt volna.

– Még egyet?

Ezt is lehajtották, utána a többit, amíg egy csöpp sem maradt az üvegben.

– Táncoljunk! – rúgta ki maga alól ekkor a széket Pityuka, és bekapcsolta a Dankó rádiót. – Szabad? – hajolt meg az anyja előtt. – Emlékszel? Valamikor te tanítottál meg táncolni.

A korondi halastó, halastó,
Beleestem szekerestől, lovastól,
Jaj, Istenem, ki vesz ki, sej de ki vesz ki?
Sajnál-e meg engemet valaki?

– Ti meg mit ácsorogtok? – süvöltött oda Anitának, miután udvariasan helyére kísérte a mamáját.

Bangóék megkönnyebbülten libbentek a férfihez. Nem éppen ezt várták, és Pityut sem igen értették, de mit számít ez itt most! Az a fő, hogy ép bőrrel megúszták. Meg kellett úszniuk, mert hiszen, lám, még sem tették ki a szűrüket. És erre tényleg inni kell, énekelni, csörögni. Csörögtek is szíves örömest, amíg bírták szusszal, erővel.

– Köszi a táncot, nagyon élveztem, és, biz isten, ropnám én tovább is, csak a lábam bírná még. De hát nem bírja, hiába, én sem vagyok már tizenhat éves – dobta be a törülközőt leghamarabb Bangóné.

– Dehogy nem bírja. Ropja csak, hadd élvezzek egy kicsit én is magukkal!

– Jaj, nem bírom, kegyelem! Görcs állt a lábamba.

– Tovább! – húzta le derekáról az övét Pityu úr, s valahányszor egyik-másik megállt, odacsördített egyet a lábára. – Köszönöm a táncot, én is nagyon élveztem – kapcsolta ki a rádiót, miután mindketten végignyúltak a szőnyegen, és még aznap kizavarta őket villából.

Teltek-múltak a hónapok. A Hanák ház nyugalma fokozatosan helyreállt. Egyik este kedvenc hintaszékében hintázva így szólt a tanítónő Pityuhoz:

– Érkezett egy új tanítónő az iskolába. Nem szép, de *módos*, kedves lány. Mit szólnál hozzá, ha valamelyik nap meghívnánk teára?

LÍVIA

– Anyu, anyu, állásinterjúra hívtak a Mc Donaldba! – újságolta egyik nap lelkendezve Enikő.

Özvegy Bíró Gáborné nagyot rikoltott örömében.

– De hiszen ez nagyszerű! Pont a Mc Donaldba! Ha te oda bekerülsz, megfogtad az isten lábát, tudod-e?

– Az is valami! – biggyesztette le száját fitymálóan Tifani, az özvegy középső leánya. – Legalább jól fizetnek, mert mint rang, pozíció nekem ugyan semmit sem mond, és, azt hiszem, másnak sem.

– Hát ez relatív. Egy leendő vegyész számára talán, de kérdezd meg egy varrónő vagy közmunkás véleményét is.

– Vagy akár az enyémet – tódította Lívia, a legidősebb Bíró lány, aki egy wellness központban dolgozott. – Szinte egész nap gyúrom a jó népet, mégis épp hogy megélek. Mikor is lesz az az interjú?

– Holnap reggel nyolc órakor.

– Sok sikert hozzá, bár ha itt is olyan skótul fizetnek, jobb, ha máshol próbálsz szerencsét.

– Isten ments! – intette le Bíró Gáborné. – Hogy adhatsz ilyen buta tanácsot a húgodnak? A Mc Donald igenis príma munkahely, de még ha nem is az lenne, hány hónapja futkosol te már állásért?

– Nyolc.

– Na látod! Vedd csak fel szépen holnap a legszebb kosztümöd, és…

– Mosolyod, amitől a legfagyosabb főnök is elolvad – ugratta Tifani. – Főleg, ha a bugyidból és melledből is kivillantasz valamit.

– Dehogyis villantok! – méltatlankodott Enikő. – Nem vagyok én olyan lány. Egyébként is nő az üzletvezető.

– Akkor jó – nyugodott meg Bíró Gáborné, mert ezek a férfi főnökök…, na, erről mesélhetne ő is egyet- mást. – Azért nem árt, ha elolvasol néhány tanácsot az állásinterjúkkal kapcsolatban.

Másnap reggel Enikő pontosan nyolc órakor dobogó szívvel jelentkezett a főnöknél.

– Foglaljon helyet, kedves… !

– Enikő.

– Enikő. Két kávét, legyen szíves, és gondoskodjék róla, hogy az állásinterjú közben senki se zavarjon! – utasította a molett, negyvenes éveiben járó hölgy a platinaszőke titkárnőt.

– Igenis.

– Nos, Enikő. Milyen szép neve van. Hány éves?

– Huszonkettő.

– Gyönyörű kor. Ránctalan arc, lendület, optimizmus, és, istenem, semmije sem fáj. Bárcsak én is huszonkét éves lehetnék. Férjnél van?

– Nem vagyok.

– Helyes, nem is kell ám ezzel sietni. Előbb ki kell élvezni ezt a kurta életet, lehetőleg minél korábban, aztán jöhet a karrier, végül a család: férj, gyerek, bár szerintem ez akár el is maradhat, amennyiben további önmegvalósításunkat gátolja. Maga szerint?

– Ez valami újfajta trükk vagy mi a franc? Mindenesetre csöppet sem hasonlít semmiféle állásinterjúhoz – feszengett Enikő. – Szerintem is, illetve… nem tudom. Eddig még sohasem foglalkoztatott ilyesmi.

– Hát foglalkoztassa, mert a fiatalság bizony hamar elszáll – sóhajtott fel a nadrágos, férfias mozgású üzletasszony. – Egyedül él?

– Nem, az anyámmal, és még van két nővérem. Mindhárman ott lakunk a Móricz Zsigmond utcában. Végzettségemet illetőleg…

– Részvétem. Apa nélkül felnőni… Nehéz lehetett magának. Nincs valami fotója, mondjuk, a tesókról? – villant meg a nő szeme. – Tudja, mi itt a Mc Donaldban olyanok vagyunk, mint egy nagy család, akinek távolról sem közömbös, milyen szociális körülmények közt élnek a kollegák.

– Egy… egy fotó?

A lány meghatódott. Milyen kedves, barátságos asszonyság. Még a végén igaza lesz az anyjának, amennyiben csakugyan megfogja az isten lábát, ha felveszik ide dolgozni.

– Pillanat! – kotort a retiküljébe. – Parancsoljon! – nyújtotta át nővérei képét a mélyhangú, pubi frizurás asszonynak.

– Csinik a nővérei. Főleg ez az izompacsirta itt jobboldalt – mutatott a nő Lívia teljes aktos képére. – Csodás izmai vannak! Nem atletizál véletlenül?

– Á, nem, de nincs is rá szüksége, fitnesz- és wellneszasszisztens ugyanis.

– Ja, az más. Mondja meg neki, ha új munkahelyet keresne, nálunk bármikor sikerrel startolhat. Azért ne féljen, magácskán is van mit fogni ám – cirógatta meg Enikő karját, mellét, combjait. – Hé, most hova szalad? Még nem fejeztük be az interjút.

– Felvettek? – kérdezte az anya, miután leánya pipacspiros arccal esett a szobába.

A lány elmesélte, mi történt.

– Hű, a keservit annak a leszbinek! – De kedvem volna nekem is megtapogatni egy kicsit a gigáját. Az ilyeneket régen lecsukták, ma akár feleségül is vehetnénk.

– Még egy fiaskó! – szipogott Tifani. – Most aztán kereshetsz megint új melót magadnak.

Enikő zokogva borult anyja keblére.

– Nyugodj meg, és felejtsd el azt az interjút! A munka miatt pedig ne aggódj! Egyszer ez is csak sikerül. Addig meg kihúzzuk mi is valahogy – csitítgatta leányát a jó asszony.

– Egyszer, hogyne: május negyvenben, borjúnyúzó pénteken – tamáskodott a vézna, gyenge testalkatú Tifani. – Bezzeg Lilinek nincsenek, nem is voltak soha ilyen gondjai.

– És? Az is baj, amiért szerencsésebb vagyok Eninél?

– Szerencsésebb, okosabb, aki mindig fel tudja mérni, mit jelent visszautasítani egy főnököt – csipkelődött szokása szerint az egyetemi hallgató, aki, mint mindig, most sem tudta megállni, hogy csípjen egyet valakin.

A célzást talált, ugyanis Lívia valóban kiszolgált már egy-két főnököt, pontosabban átrázott, de hogy milyen fortéllyal, már senkinek sem kötötte az orrára.

– De erkölcsös lettél hirtelen! Persze így a könyv mellől könnyű ítélkezni, bírálni. Kerülnél csak te azok helyébe, akik a mély vízben csápolnak. Vajon akkor is belekapaszkodnál egy szalmaszálba, ha ezt tabunak, erkölcstelennek ítélnék?

– Nem – köhögött Tifani –, amihez azonban semmi köze sem lenne az erkölcsnek, hanem egyszerűen azért, mert eddig még sohasem fordult elő senkivel, hogy egy szalmaszálba fogózva ne fulladjon vízbe, nővérkém.

– Logikus, mert te ilyen vagy: hidegvérű és számító – fejtette ki véleményét az anya is. – Lívia viszont rugalmas, amit te magad is elismertél, miközben Enikő imponálóan tiszta és egyenes, egyszóval embere válogatja, ki hogyan oldja meg a gondjait. Abból viszont több is van, mint kellene, bármennyire is dübörög a gazdaság, csökken az infláció, olcsóbb a gáz, áram, élelem… Képzeljétek, újabban már arról regélnek, és ez nem vicc, a két fülemmel hallottam, hogy maholnap a *fejlett* országok kategóriájába léphetünk.

– Juj-juj- juj! – szisszent fel Tifani. – Kapcsold ki, kérlek, a rádiót! Inkább arról beszéljünk, hogyan fizessem ki az esedékes tandíjat! – nézett gondterhelten az anyjára, róla pedig Lilire, akiknek anyagi támogatása nélkül bizony aligha tanulhatott volna vegyésznek.

– Megoldjuk. Még nem tudom, hogyan, de majd kitalálok valamit – vakarta meg az állát Bíró Gáborné. – Gabi, Gabi, miért nem vártál még pár évecskét azzal a mennyországgal? – emelte tekintetét a magasba. – Hoppá, a Renault-nk! Végső soron azt is eladhatnánk.

Ez a megoldás azonban Enikőnek nem tetszett.

– Nem á! Akkor mivel furikázok a városba, színházba, bulizni, már ha egyáltalán én is hozzáférhetek ahhoz a nyavalyás kocsihoz? Viszont ott a laptopod, hifi berendezésed, MP 4 lejátszód. Miért nem azokat adod el, ha már mindenképp el kell adni valamit?

– Kösz, hogy ilyen nagylelkűen sietsz támogatni a tesódat – fújta ki az orrát Tifani. – De megértem, és Líviát is megértem, amiért időnként szemébe röhög a világnak.

– Én? – lepődött meg a szürke szemű, sportos alkatú asszisztens. – Pontosítsunk! Talán tényleg röhögök, de nem a világ szemébe, hanem vele együtt, más szóval nem az ár ellen, hanem vele együtt úszom, kisanyám. De hát mit tegyek? Mondd, mit kellene tennem azért, hogy életben maradjak?

Ez költői kérdés volt. Nem is válaszoltak rá. Egyedül Enikő tátogott, végül ő sem mondott semmit sem.

Amint megvirradt, Lívia nagyot ásítva csusszant ki az ágyából. Még nem volt hét óra (ilyenkor szokott felkelni), de már visszafeküdni sem akart, ezért kislattyogott a konyhába. Nézzük, mi legyen a reggeli! Ma Enikő ugyan a soros, de ha már úgyis fenn van, elkészíti ő helyette. Különben sem biztos, hogy felkel ezért a kis húgi, hiszen most is úgy alszik, mint a mormota. Tifani meg már réges-rég kikerült a névsorból, amit többnyire azzal indokolt, hogy rengeteget kell tanulnia, nem beszélve arról a két napról, amikor hoszteszként dolgozik az Auchanban. Ennél többre, nagyon sajnálja, de nem képes, és ha ezt nem értik, elmehet mosogatni Münchenbe.

– Jól van, Tifani, ezen ne múljék, de aztán mindent bele, kislányom, nehogy a végén még egy tányért se tudj elmosni – figyelmeztette az anyja komolyan.

Ilyenformán aztán inkább csak ő, az anyja és időnként Enikő főzött, mosott, takarított.

Megterítette az asztalt, megevett három főtt tojást, majd elővett egy női magazint. Gondolatai azonban továbbra is Enikő és úgy általában a munka körül csapongtak. Vajon ki és hogyan segíthetne a kis húgán? – tépelődött magában, továbbá mi igaz abból, hogy újabban náluk is létszámleépítést terveznek? Talán meg se kéne várnia, amíg őt is kirúgják, és Enikővel együtt robogna mosogatni Münchenbe vagy még messzibb, ahol nem úgy *dübörög a gazdaság,* hogy száz emberből tíz gazdagabb, kilencvenből pedig még szegényebb lesz, mint azelőtt. Vagy ilyen hely nincs is a világon? Lehunyta a szemét, és el próbálta képzelni, milyen fitnesz–wellnesz-centrumban ugrabugrál majd külföldön.

– Hát te mit ücsörögsz itt a hidegben? – kapcsolta melegebbre a radiátort Bíró Gáborné. – Te is most spórolsz a gázzal, amikor újabb rezsicsökkentésről csiripelnek a verebek?

– Miről? Te vagy az? – rezzent fel Lívia, akit időközben elég szépen elnyomott a buzgóság.

Álmában frankó, ultramodern kondigépekkel berendezett fitneszteremben sétálgatott gangosan, mint egy hadvezér a katonái közt. Ez volt ám a jó érzés, mert szép, szép az edzői munka is, de tulajnak lenni még ennél is nagyszerűbb.

– Látom, kész a reggeli. Elég nyúzott a képed, Lilikém. Rosszul aludtál? – kent meg egy szelet kenyeret dzsemmel az özvegyasszony. – Jut eszembe! Nem kellene beszélni mégis azzal a leszbivel? Na, nem azért, de hátha nem is leszbikus az a nő, csak egyszerűen kedves volt. Ej, ne vágj már ilyen képet, angyalkám! Vannak ilyen tapizó nénikék, én magam is találkoztam nem eggyel, aztán kiderült, hogy veszélytelenebbek a csigánál.

– Érdekes hasonlat, de hogy valaki csak úgy *kedvességből* nyúlkáljon a mellemhez, azt nyilván te sem gondolod komolyan.

– Eszerint nem vállalod. Pedig de elkelne egy kis plusz segítség! Ugye, tudod, hogy teljesen tönkrement a háztetőnk, cserepezni, majd festetni kellene. Csakhogy miből, az istenfáját ennek a betyár világnak! Egyszer már beáztunk, és ha újra ilyen mázlink lesz, megint csak nem úszszuk meg szárazon.

– Előfordulhat, ám én akkor sem, érted, anyuci, akkor sem könyörgök egy ilyen repedtsarkú kurucnak.

– Nono, te csak ne kurucozz, mert ha továbbra sem mászunk ki ebből a gödörből, ki tudja, egy szép napon még magunk is beállhatunk közéjük.

– Pfuj, most aztán tényleg megnyugtattál!

– Ilyen az élet – vonta meg az állát Bíró Gáborné.

– Oké, nem bánom, beugrom ehhez a *kedves nénihez*, és megpróbálom meggyőzni, alkalmazza Enikőt.

– Ragyogó! – simult ki az anya homloka. – Látod, most megint olyan vagy, mint az a bokszoló, akit akárhányszor küldenek padlóra, ő mégis mindig talpra áll.

A Mc Donald főnöke gyanakodva fogadta Líviát.

– Maga, ha jól sejtem, Bíró Enikő nővére.

– Jól tetszik sejteni. Azzal a céllal keresem…

– Ne fáradjon! A Bíró-ügyet lezártuk. Mivel nem felelt meg az elvárásainknak, elutasítottuk a kérvényét.

– Ön a főnök, maga dönt. Én csupán azért bátorkodom zavarni, hogy tisztelettel felajánljam önnek ezt a prospektust – nyújtott át a nőnek egy szórólapot Lívia.

– Még egy reklám! Köszönöm, nagyon kedves, de már tele van velük a szemétkosarunk.

– Én meg az őszinteségét köszönöm – mosolygott.

– Nincs mit, de most, bocsásson meg, sürgős dolgom van.

– Csak egy percet kérek, egyetlen percecskét! Engedje meg, hogy tisztelettel felajánljak önnek egy igen kedvezményes fitneszbérletet.

– Nekem? Az én koromban? Maga viccel velem, kedves Lívia.

– Miért, hány éves? Harmincöt? Negyven? Bocs, az intim kérdésért!

– Negyvenhárom.

– A legjobb kor ahhoz, hogy elkezdjen egy kicsit magával is törődni.

– Ezt hogy érti?

– Szabad a karját! Köszönöm. A karizmai… Hm, nem kimondottan petyhüdtek, azért rájuk férne némi testedzés, no meg a feneke, combjai sem annyira soványak, hogy ne akarjon megszabadulni néhány kilótól – tapogatta meg őket lassan, kéjesen. – Vagy nem akar?

– De, akarok. Ne álljon meg, folytassa!

Fél órával később hányingerrel küszködve támolygott ki az asszonytól. A járókelők megvetően tértek ki előle. Azt hitték, benyakalt, egy idősebb hölgy meg is szólta emiatt:

– Íme, a mai ifjúság! Vegyenek róla példát, hölgyeim és uraim!

Alig fejezte be, Lívia már ki is adta magából a reggelit.

Délutánra rendbe jött, és rezzenéstelen arccal közölte, hogy Enikőt felvették eladónak a Mc Donaldba. A lány sikongva borult nővére nyakába.

– Köszönöm, Lili, köszönöm. Anyu, Tifani, hallottátok, mit mondott?

– Ügyes, belevaló lány – fogott kezet vele a családfő. – Megmentetted a családot.

– Még hogy ügyes: fantasztikus! – áradozott Enikő. – Elárulnád, hogy csináltad?

– Nem. Vannak dolgok, amikről jobb, ha nem tudunk semmit sem.

– És ez ilyen dolog?

– Ne faggass, kérlek, ne faggass! Boldogabb lennél, ha megtudnád, hogy ezért az állásért eladtam a lelkemet?

A szobában egy pillanatra még a levegő is megfagyott.

– A… a micsodát?

– Rá se ránts! – sietett közbeszólni Bíró Gáborné. – Nem ismered Líviát? Csak azért riogat, hogy a végén nagyot nevessen, amiért így átdobott téged a palánkon.

– Nem hiszem – rázta meg a fejét Enikő –, illetve nem is tudom már, mit higgyek, de az biztos, hogy *engem* senki sem fog eladni.

– Persze, nyugodj meg. Te tisztességes leány vagy. Lívia, szólj már neki, hogy csak blöfföltél – kacsintott rá az özvegyasszony.

– Így igaz. Ne haragudj!

– Esküszöl?

– Esküszöm – vágta rá gondolkodás nélkül Lívia, és örült, hogy ezután Enikő már az *ő lelke* eladását sem firtatta.

A Bíró család egyensúlya, ha nem is egy csapásra, de kezdett fokozatosan helyreállni. Már nem kellett eladni a Renault-t, Tifani laptopját stb. Csupán a cserepezés és festés kérdése maradt aktuális. Na ja, ez már tekintélyesebb, több, mint egy milliós befektetést igényelt. Nagy pénz ez, legalábbis egy szegénynek. Átmenetileg le is mondtak a tetőről. Aztán felbukkant a láthatáron Boldizsár. Vele a wellnesz gyógyfürdőben ismerkedett meg az agilis, magát minden helyzetben feltaláló Bíró Gáborné. A férfi, ha nem is kifejezetten művelt, de jól informált, víg kedélyű ember volt, tetőfedő, ami, ugye, nem utolsó körülmény. Eleinte vasárnaponként találkoztak, akkor is csak a fürdőben, aztán az özvegy gondolt egyet, és meghívta az iparost ebédre.

– Engedjétek meg, hogy bemutassam nektek Siklós urat. Boldi, ez itt a családom! Lányok, mutatkozzatok be a mesternek!

A családnak tetszett a jó modorú, közlékeny fürdőtárs, aki folyamatosan licsegett-locsogott bókokkal halmozva el a lányokat, legfőképp pedig Bíró Gábornét. Ekkor akadt meg Boldi úr szeme a beázott plafonon.

– Ni csak, beáztatok? Ejnye, Nikikém, miért nem jelezted eddig nekem is a problémát? Tessék a névjegyem: Siklós Boldizsár tetőfedő, szobafestő és -mázoló.

– Nagyon kedves vagy, csakhogy egy ilyen munkát meg is kell ám fizetni, amit mi per pillanat nem igen engedhetünk meg magunknak.

– Hát igen a pénz – savanyodott el a snájdig iparos. – Pénz beszél, kutya ugat. Mostanában ugyancsak rájár a rúd a magyarra, és csak az marad talpon, aki ügyesebb, erősebb az átlagnál.

– Ügyesebb vagy dörzsöltebb, hogy a hús mellé, gyümölcs, bor és egyéb finomság is kerüljön az asztalra – egészítette ki Nikolett. – Ez már azért nem semmi, különösen ha bankár, milliomos vagy miniszterelnök is lesz a barátunk. Apropó, bankok! Ki tudja, visszafizették-e már azokat a milliókat, amiket a hiszékeny devizahitelesektől csaltak ki?

– Eh, már megint ez a politika! – töltött tele Tifani a tetőfedő poharát. – Élünk, ahogy élünk, de majd csak kievickélünk ebből a gazdasági válságból is, a szentségit.

– Egyetértek, de ezt szentségelés nélkül is megértjük – jegyezte meg csípősen Enikő.

– Ki, ha ki. A múlt évben meg azelőtt is reméltük, és lám, még annyit sem sikerült elérnünk, hogy bevezessük az eurót – itta ki borát az özvegyasszony. – De igaza van Tifaninak, hagyjuk a politikát, és beszéljünk inkább… Miről is? Van-e elég munkád mostanában, mester úr?

A következő vasárnap ismét összejöttek Bíró Gábornénál az *öregek*, utána hét közben, egyszóval úgy járt Boldizsár az özvegyhez, mint aki maga is ott lakik.

– Feltételezem, tudod, mit csinálsz – ráncolta össze homlokát Lívia. – Ez a férfi nős ember, plusz öt évvel fiatalabb, és a tető javításával sem igen törődik, úgyhogy nem értem, valójában mit akarsz tőle, anyukám?

– Nem tetszik neked a Siklós úr?

– Nekem? – gondolkozott el a gyógytornász. – Az biztos, hogy szórakoztató, dumás tag, még hasonlíttok is egyben-másban egymásra. Ennél többet azonban nem is tudunk a fickóról. Egy szó, mint száz a helyedben én nem bíznék meg benne ennyire.

– Ne féltsd te az anyádat! Tudok én vigyázni magamra, és semmi akadályát nem látom, hogy … izé… amennyiben úgy alakul, akár össze is költözzek Boldival. Végül is hol van az megírva, hogy egész további életemet férfi nélkül kell leélnem? Vagy túl öregnek tartod már ehhez az anyádat?

– Nem, dehogy, csak…

– Akkor bízd rám a dolgot, és ne aggódj, mert addig úgysem költözöm össze Boldival, amíg nem válik el a nejétől. És ez nemsokára be is következik, mert már be is adta a válópert, továbbá még ott a tető és festés is. Ez a másik feltétele annak, hogy *élettársi* kapcsolatba lépjek a pasival.

Hogy igazából miért vált el Boldizsártól az exneje, csak akkor kezdték sejteni, amikor a férfi egyre többször állított be részegen. Emellett kártyázott, talán nőzött is, bár ezt természetesen tagadta.

– Rúgd ki! – tanácsolták a nővérek. – A tető kész, a szobák kifestve, mi hasznod lehet ezenkívül még ebből a dumagépből?

Az özvegyasszony motyogott valamit, és, úgy tűnt, meg is fogadja a tanácsot, aztán maradt mégis minden a régiben. Siklós úr vérszemet kapva folytatta a lumpolást, amihez persze pénz, egyre több pénz kellett. Nosza, kérjünk kölcsön a lányoktól! Kért is, a jóember, amit azonban nem igen szokott megadni.

– Így aligha jutunk egyről a kettőre – summázta Lívia. – És tudjátok, mi a legszomorúbb az egészben? Hogy minél jobban igyekszünk kimászni a lekvárból, annál mélyebbre és mélyebbre süllyedünk.

Ekkor következett be az a pillanat, amikor Bíró Gáborné is észre tért.

– Idefigyelj, kisapám! Ha még egyszer, csak egyetlen egyszer megkopasztod a lányokat, vagy meglátlak a haverjaiddal inni, kártyázni, Gábor emlékére esküszöm, azonnal kiteszem a szűrödet.

Siklós Boldizsár szánta-bánta bűneit, és ünnepélyesen megígérte, hogy leszáll a lányokról, a haverjait pedig elküldi a pokolba. Így is tett, nehogy véletlenül megint úgy járjon, mint legutóbb az első nejével, másrészt akárhogy is spekulál, többet ér egy vityilló, tele csini csajokkal, beleértve a mamát is, mint hajléktalanul lődörögni néhány lökött haverral.

– Kezet rá!

Kezet ráztak. Az özvegyasszony fellélegzett: egy gonddal kevesebb, mi eshet még le ezután? Három férj a lányoknak, egy diploma Tifaninak, amivel nyilván végleg kimásznak a lekvárból – tervezgetett, ábrándozott, és ugyancsak leesett az álla, amikor Líviának is felmondtak.

– Ilyen nem létezik! Ha ez igaz, megeszem a fésűmet.

Líviának eszébe jutott az a csodálatos magánfitneszterem, amiről nemrég álmodott, és elkezdett kacagni. És csak kacagott, nevetett perceken át eltorzult arccal, görcsösen. Enikő és Tifani értetlenül tekintettek egymásra.

– Jól vagy? – sietett hozzá aggódva a családfő.

– Te mit gondolsz? – válaszolta Lívia, és kirohant az utcára, hogy kisétálja fejéből a gondjait.

Kellemes májusvégi délután volt. Az emberek derűs arccal jártak-keltek örülve a napnak, melegnek. Egy kávézó előtt összefutott legjobb barátnőjével, Trudival.

– Nini, a Lilike! De el vagy kenődve! Gyere, meghívlak egy kávéra, majd odabent mindent elmondasz. Szóval mizus?[1] Ledorongolt a főnököd, vagy mi a gáz? – kérdezte a lány kávéját szürcsölve.

– Ledorongolt? Kirúgott, hogy a mennykő csapna belé a neve napján!

– Ez tényleg gáz, de: egyet mondok, kettő lesz belőle: gyere velem Münchenbe!

– Miért, te oda mész? – csodálkozott Lívia. – Jó, tudom, hogy oda szerettél volna szerződni, de… ezek szerint sikerült?

– Bizony – csillant fel a dundi, kerek képű lány szeme. – Majd bolond leszek itthon minimálbéren gürcölni, amikor Münchenben egy ápolónő havonként 2200 eurót is megkeres.

– Szép kis summa – csettintett Lívia. – Ráadásul nincs is ez a kórház túl messze. Kis kórház?

– Egyike a legnagyobbaknak a városban, fizikoterápiával stb., és itt, ugye, gyógytornászok is dolgoznak.

Csábító lehetőség. Még meggondolom. Én előbb itthon próbálok szerencsét, mert aki innen elpucol, nem olyan biztos, hogy vissza is akar vagy tud jönni. Márpedig én szeretem az anyámat, a tesóim, a hazámat, és egyiktől sem válnék el szívesen.

– Haza, család – húzta el száját a kis gömböc. – Ébresztő, ez a XXl. század, Lívia!

– Akár az, akár nem, *egyelőre* maradok. Majd hívj fel Skype-on, jó? Föltéve, hogy addig nem felejtesz el engem is – gondolta Lívia.

Útban hazafelé villant csak az eszébe, hogy hátha van valami kapcsolat az álombeli fitneszterem és München közt. Magyarán: hátha pont azt a termet látta álmában, mely egyszer még az övé lesz, ha maga is csatlakozik Trudihoz. Nahát, milyen babonás lettem egyszerre! – csiklandozta megint a nevetés. Majd pont én és pont ott csinálok karriert, ahol „sem rokona, sem ismerőse nem vagyok senkinek."

Másnap bejelentkezett a munkaügyi központnál, és türelmetlenül várta, mikor kínálnak fel neki is egy képzettségének megfelelő munkakört. Nem kínáltak, ezzel szemben kilátásba helyezték, hogy rövidesen közmunkai feladatokat láthat el.

– Hol, mit? – kérdezte Lívia fanyarul.

– Mi az, maga nem is elégedett? – tűnt fel a hivatalnoknak Lívia csalódottsága. – Pedig, higgye el, nem mindenki részesül ilyen *kegyben*, kisasszony. Tény, hogy csak a minimálbér 80 %-át keresheti meg havonként, ez idő szerint tehát nettó 50-60 ezer forintot, de az is több, mint 23 ezer, amit munkanélküli segélyként kaphat az államtól.

– Ezer köszönet, de mégis mit fogok csinálni?

– Attól függ. Én az utcaseprést ajánlanám, de beoszthatjuk erdei vagy mezőgazdasági munkára is, irthat parlagfüvet, kiseperheti a vasúti várótermeket… Még munkaruhát is biztosítunk, tudja, olyan sárga mellénykét.

– Sárga csillaggal?

– Miféle sárga csillaggal?

– Semmi, semmi, nem fontos.

– Csigavér, Lili, türelem! Ez sem tart ám örökké. Még néhány hónap, és az országgal együtt mi is kimászunk a lekvárból – vigasztalgatták a nővérek, legfőképp Boldizsár, aki egyre gyakrabban nézett be reggelenként Lilihez.

Egyik nap kissé felöntött a garatra, és a vigasztalása csakhamar tapizásba torkollott. A lány dühösen védekezett, és úgy rúgta hasba Boldizsárt, hogy az hétrét görnyedve fogta a hasát percekig.

– Ízlett? Még kaphatsz belőle, ha rám teszed a mocskos mancsodat – helyezkedett kickbox alapállásba a gyógytornász.

– Oké, oké, most mit izélsz? Azt hittem, csípsz engem, és te is akarod.

[1] Mi újság? (szleng)

– Én? Te tiszta hülye vagy, hiszen akár az apám is lehetnél. De még ha akarnám is, csak nem kezdek ki anyu élettársával.

– Neeem? Enikő kettő.

– Mi? Te vele is…?

– Ugyan, mit képzelsz! – kapott észbe a tetőfedő. – De ha nem, nem. Nincs erőszak.

– Még szép, hogy nincs. Egek, ha ezt anyunak elmesélem!

A férfi meghökkent. Kicsit habozott, majd elővette a tárcáját.

– Nesze, itt van az a 10 ezer forint, amivel tartozom, csak Nikolettnek ne szólj, kérlek, semmiről!

Líviának volt annyi esze, hogy ne áztassa el Boldizsárt, amivel két legyet is üthetett volna egy csapásra: kiiktatja a mester urat, de vele együtt az anyját is, aki szemmel láthatólag lájkolja ezt a hóhányót. Még az a szerencse, hogy annyira tart az anyjától, így nemigen fogja molesztálni még egyszer.

– Szerintem fog – vélte Trudi, akinek Lili Skype-on mindenről részletesen beszámolt. – Ajaj, ismerem én a férfiakat. Nem adok két napot, és újból le akar fektetni. De, ismétlem: miért nem hagysz itt csapot-papot, amikor se munkád, se pénzed, tetejében olyan háromszögbe kerültél, amiből valószínűleg egyikőtök sem jut ki ép bőrrel.

– Én nem látok ilyen borúsan. Legfeljebb, ha minden kötél szakad, igen, akkor, de csakis akkor én is felszedem a sátorfám.

Boldizsár mester eközben napokig dúlt-fúlt magában, s egyre azon töprengett, miként vegyen elégtételt magának. Még soha életében nem alázták meg ennyire, ugyanakkor nem is kívánt így valakit, mint ezt a csupa izom amazont.

– Van egy ajánlatom, de aztán köztünk maradjon – toppant be egy délelőtt újfent Lilihez, aki éppen ebédet főzött a családnak. – Tudod, mennyire bírom és tisztelem is az anyádat, ezért nem szeretnék vele konfliktusba kerülni.

– Én meg azt ajánlom, menj a dolgodra, vagy inkább feküdj le, hiszen megint olyan részeg vagy, hogy alig állsz a lábadon.

– Naná, hogy lefekszem, csakhogy veled együtt, te vadmacska – vigyorgott Lilire, és hirtelen átkapta a derekát.

Egy ideig némán birkóztak, amíg a lány ezúttal a leveseskanállal sózott oda akkorát, hogy a férfi szédülten esett az asztalnak.

– A nemjóját, de keményeket tudsz ütni – tapogatta meg a fejét Siklós úr. – Nem baj, én így is szeretlek.

– Én viszont nem, és, esküszöm, most aztán nincs pardon, mert mindent kipakolok anyunak.

– Pakolj! – szólalt meg az ajtóban váratlanul özvegy Bíró Gáborné.

Hogy mikor lépett be, és mit hallott-látott az egészből, nem tudták, de ott volt, és válaszolniuk kellett a kérdésre. Csakhogy mit, hogy a nő is elhiggye?

– Tessék? Nem hallom. Mit kell nekem kipakolni? Egyáltalán mi ez a rumli itt?

– Ez? Hát izé… Rumli van? – nézett körül a tetőfedő. – Lívia! Miért nem csinálsz soha rendet ebben a nyavalyás konyhában?

– Máris – gondolta meg magát Lívia.

De nem Boldizsár, hanem megint csak az anyja kedvéért hallgatott, aki akár infarktust is kaphatna, ha megtudná, milyen kígyót melenget a kebelén.

Az anya szótlanul nézte, mint tesz-vesz, rakosgat a leánya.

– Hagyd ezt a széket, és nézz a szemembe! – szólt rá végül idegesen. – Úgy, és most mondd el szépen, mi történt!

– Semmi különös. Most esküdjek meg, vagy mit akarsz?

– Tehát semmi. Így is jó. Boldizsár! Légy szíves, gyere velem a szobánkba!

A következő napokban alig váltottak néhány szót egymással. És a lányok is hallgattak. Feltehetőleg nem is tudtak semmiről. Boldizsár pedig eltűnt, állítólag kiruccant a szüleihez néhány napra vidékre.

– Trudi, döntöttem: kimegyek hozzád dolgozni Münchenbe – jelentette be ekkor a Skypeo-n Lívia.

– Hoch! Heil![1] – ujjongott az ápolónő. – Megjegyzem, irtó mázlid van, mert épp most keresünk egy gyógytornászt.

Másodszor Enikő repült ki a fészekből, tudniillik férjhez ment, utáni Tifani szerzett diplomát, és Budapestre költözött.

– De üres a ház nélkülük! – idézte fel emléküket néha az özvegyasszony.

Legkevésbé a Líviáét, jóllehet titokban majd megszakadt a szíve azért a könnyűvérű, hálátlan gyerekért.

Hát igen, nem vagyunk egyformák. Egyik ember tisztességes, mint a legfiatalabb Bíró lány, a másik célratörő, mint Tifani, a harmadik pedig „könnyűvérű és hálátlan”, mint Lívia.

[1] Éljen! (ném.)

EMBEREK ÉS FARKASOK

A városka határában, egy viszonylag kis, de sűrű erdőben szoktak tanyázni. Nyáron még megjárta, sőt, egész kellemes volt, télen azonban bizony mindnyájukat megvette az isten hidege. Ezen a télen pedig különösen hideg volt. Már napok óta 25 fok fölé kúszott a hőmérő, így a banda napról napra fogyott, végül már csak öten maradtak.

– Brr, de fázom! – húzódott közelebb a tűzhöz Fekete, egy erősen barna bőrű fiatalember.

– Lütyő, ettől még jobban fogsz dideregni – babrált hordozható tévéjén a cingár Zébaker.[1] – Pont a fordítottját mondd: hű, de melegem van, hű de melegem van!

– És attól melegem lesz?

– Egyeseknél bevált. Ez olyan izé… önszuggesztió. A franc essen ebbe a skatulyába! Sehogy sem akar beindulni.

– Nem is fog az ilyen megveszekedett időben. Nem hallod, hogy fütyöl a szél a fák fölött? – jegyezte meg Picuri, a legmegtermettebb csöves az öt közül.

– Semmi zűr, a rádió is megteszi – nyúlt a másik zsebébe Zébaker, hirtelen megdermedt, és elkezdett fülelni. – Hűha, halljátok, amit én hallok?

– Farkasok – állapította meg Fekete.

– Magyarországon? Ebben az erdőben? Nem értem, már azért sem, mert még sohasem láttam egyet sem errefelé belőlük. Pedig van pár éve, hogy idejárok aludni.

– Farkasok? – ugrott fel rémülten Kisapám, egy kiálló szemfogú fiatalember. – Akkor sziasztok, és további jó estét!

– Leülni! – ripakodott rá a hosszú hajú, forradásos képű Herfli.[2] – Most mit hisztizel! Félnek ám azok a tűztől meg az embertől – dobott néhány ágat a lobogó lángokba.

– Egy lehet, hogy fél, de tíz, nem biztos, úgyhogy bye-bye, emberek!

A férfi elkapta a nadrágját, és szó nélkül visszahúzta magához a tűz mellé.

– Hé, ne parancsolj nekem, hallod-e!

Herfli fenyegetően pillantott a fiúra. Ettől a pillantástól félt itt mindenki, ugyanis olyankor a következő percben már ütött is. És akire ő vágott, azt rendszerint puhára is verte egy perc alatt. Amúgy nem látszott erősnek, mint például Picuri, és dirigálni sem szokott, de ha nem is mondta senki ki, Herfli volt a vezérük.

– Oké, maradok. De ha ezek a bestiák ránk törnek… Jó, bocsi, semmi probléma.

---

[1] Zsebtolvaj. (szleng)

[2] Szájharmonika.

– Hogy te milyen beszari vagy! – biggyesztette el száját Fekete.

– Jobb félni, mint megijedni, kisapám, és persze ne feledkezzünk meg a medvékről sem.

– Magyarországon nincsenek medvék, te tyúkeszű.

– No persze, mint ahogy farkasok se nagyon, és, lám, mégis itt vannak. Épp a tegnap hallottam, hogy mostanság már a medvék is átsétálnak a határon.

– Előfordul – bólintott Zébaker. – Ebben a felfordult világban minden megeshet, bár ahol farkas van, oda a medve sem jár szívesen. Legalábbis így mondják.

– Még szerencse – nevetett Picuri fanyarul. – Pszt, mintha közelednének a bestiák! – intette csendre a társait, és valóban: ezúttal tisztán és egész közelről hallották, hogyan vonítanak az ordasok.

– Állj! – fogta vissza Herfli Kisapámot, amint az megint csak el akart illanni.

– Hagyj, el akarok innen menni, de azonnal! Ó, istenem, hova tettem az eszemet, amikor nem húztam meg magam valamelyik hajléktalanszállón!

– El akarsz menni? Csak tessék, erre várnak a farkasok is, de ha te olyan tökös vagy, hogy szembe mersz szállni egy egész falkával…

– Akar az ördög. Na, emberek, most aztán benne vagyunk a lekvárban! – szeppent meg a fiatalember, de a többi is, és aggodalmasan kémlelt a fák közé.

– Azt hiszem, igaza volt az öcskösnek : nem kellett volna idejönnünk – komorult el Picuri.

– Szerintem se – dünnyögte Zébaker. – Most már csak arra vigyázzunk, nehogy kialudjon a tűz, mely, remélem, csakugyan visszatartja a vadakat.

– Ebben a felállásban? Nem hinném. Talán, ha nem mi ülnénk a tűz körül, hanem a tűz venne körül bennünket – szólt közbe a tapasztalt Herfli.

– Stimmel. Akkor hozzunk még ágat, rönköt, effélét, és rakjuk körbe fával magunkat.

– Én viszont azt mondom, menjünk vissza a városba, méghozzá *mind az öten egyszerre*. Akkor talán nem lesz merszük ránk támadni – okoskodott Kisapám.

– Még egy ilyen félnótást! – mérgelődött Picuri. – Hát nem érted? Csak a tűz körül, pontosabban azon belül vagyunk biztonságban.

– Á, dehogyis nem érti – legyintett megvetően Fekete. – Csak olyan tökös srác, hogy mindjárt beletojik a gatyájába. Ha ugyan bele nem tojt már eddig is.

– Leszállnál rólam, kisapám? Nem tudom, mi bajod velem, de… Megbántottalak valamivel, hogy folyton velem kekeckedsz? – méltatlankodott a kiálló fogú hajléktalan.

– Kekeckednék? Bocsánat, de mit tegyek, ha egyszer allergiám van a nyusziktól?

– Miii?

– Nyuszikaaa! – mutatott szamárfület neki Fekete.

– Ezt talán halasszátok későbbre! – választotta szét őket a tagbaszakadt cimbora. – Első a biztonság, utána folytathatjátok a csevegést.

Miután alaposan kibővítették a tűzrakást, ki-ki elővett valami harapnivalót, ettek, és hallgattak.

– Figyuztok? – törte meg a csendet Zébaker. – Mit szólnátok hozzá, ha mindegyik elmesélné, hogy került az utcára. Na, nem azért, de már két éve járunk együtt, és még azt sem tudom, hogy hívják például Picurit.

– Hát Picurinak – nevette el magát a mackós termetű csavargó.

– Minek? – húzta el száját a barna bőrű fülklipszes. – Vagyunk, akik vagyunk. Senkinek semmi köze hozzá, meg nem is érdekel.

– Engem igen, csak ne velem kezdjük! – egyezett bele Picuri.

– Oké! Akkor kezdjük Feketével! – húzott elő Zébaker egy pálinkás butykost a zsebéből. – Egy kis nyakolaj, hogy jobban menjen a mesélés – nyújtotta oda Feketének.

A fiatalember mohón meredt a butykosra.

– Egye fene, nem bánom – adta be végül a derekát, és nagyot hörpintett a flaskóból. – A nevem Sztojka Sebők.

– Sebők! – köhintett Zébaker. – Érdekes név.

– Népes családból származom, hatan voltunk testvérek.

– Ejha, ez aztán nem semmi! – füttyentett Picuri.

– Nem, de azért megvoltunk. Szeretetben, szinte gondtalanul éldegéltünk egy városszéli viskóban. A dolgok akkor kezdtek rosszra fordulni, amikor meghalt a faterom.

– Ja, minden ezzel kezdődik.

– Anyám élettársát nem igen érdekelte, mit eszünk, hol vagyunk. Nem is igen járt haza, legfeljebb kamatyolni a muterrel. De még ez sem lett volna gond, ha nem próbálkozik velem is.

– Micsoda szemétláda! És a mutered?

– Kiverte a dilit. Eleinte, aztán meg azért, amiért nem akartam. Szerinte jobb, ha velem hancumancuzik, mint ezer idegennel, különben sem vagyok a leánya.

– Mije? – villant meg a vékonydongájú zsebes szemében valami.

– A… a… fia, természetesen.

– De te lányt mondtál.

– Igen? Lehet, de hát nem csoda, ha közben fél szemmel folyton azt lesem, mikor vesznek körbe a csikaszok.

– Ha csendben maradunk, semmikor. Talán még szagot sem fogtak, és elmentek – bizakodott Herfli.

– Vazze, az előbb egész másként szövegeltél – káromkodott Kisapám. – Akkor mire várunk? Nem kéne mégis lelépni? – fordult a többihez.

– Ami biztos, az biztos. Én maradok – mondta Picuri.

Társai vállat vontak, és ettek tovább csendben, szótlanul.

– Folytasd! Szóval rád mászott a mostohád – faggatta tovább Zébaker.

– Mászott az agyad! Csak akart volna, ezért húztam el a csíkot otthonról. Azóta élek az utcán. Veletek.

– És a mutered hagyta? Sosem keresett meg téged?

– Dehogynem. Még lóvét is ígért, ha ezentúl hármasban hetyegünk.

– Na ne, de… várjunk csak! Most jut eszembe, egyszer én is láttam veled az anyádat. Csak akkor ő Sacinak szólított.

– Engem? – rezzent össze a fülklipszes. – Te összetévesztesz valakivel.

– És ha mégsem? – markolt bele Zébaker váratlanul a sliccébe. – Semmi.

– Hogyhogy semmi? – rökönyödött meg Kisapám.

– Hiányzik a szerszáma. Más szóval ez itt egy hölgyike. Ja. Tisztelt uraim, engedjék meg, hogy bemutassam önöknek Sztojka Sárikát.

A hajléktalanok megdöbbenve meredtek barna bőrű társukra.

– Ez igaz? – kérdezte Picuri.

– Természetesen kamuzik – rázta meg a fejét Fekete. – Vagy talán olyan vékony hangom lenne, mint a csajoknak?

– Nem, dehogy, de mégis miért kamuzna?

– Kérdezd meg tőle!

– Vagy fogd meg te is, és mindjárt meglátjuk – ajánlotta Kisapám gúnyosan.

– Engem aztán nem! – pattant talpra a fülklipszes, és kezébe kapott egy rúgós kést. – Mégis minek néztek ti engem? Vásári tehénnek, kurvának, akit bármikor kedvetekre tapiztok?

Erre már Picuri is közelebb cammogott.

– Mi ez? Kettő egy ellen? – fordult hol balra Fekete, hol jobbra attól függően ki honnan próbált hozzáférkőzni.

Kisapám és Herfli tétlenül szemlélték, hogyan kerülgetik egymást a cimborák. Még akkor sem moccantak, amikor sikerült Feketét a hátára fektetni.

– Húzd le a nadrágját! – fogta le Zébaker Fekete kezét hátulról. – Most mindjárt kiderül, kisasszonyhoz vagy fiatalúrhoz van szerencsénk.

A fülklipszes könyörögve nézett Kisapám szemébe, de az nagyot köpött, és elfordult. Ebben a pillanatban ismét felüvöltöttek a farkasok, melyek eközben körülvették a tűzrakást. A férfiak megdermedve bámultak a sötétben villogó szemekbe.

– Mars! Mars! Tűnjetek el innét! – tért magához legelőször Herfli, felkapott egy égő faágat, és a farkasokhoz csörtetett. – Te pedig menj a pokolba! – hajította egyikbe a kését messziről.

A farkasok rávetették magukat vinnyogó társukra, és eltűntek vele a fák között.

– Ennek annyi – lélegzett fel Picuri. – Engedd meg, hogy gratuláljak – fogott kezet a sebhelyes arcúval. – Szerinted visszajönnek még ezek a bestiák?

– Attól függ, mennyire éhesek. Ha igen, vissza, ha nem, nem. Imádkozzunk, hogy így legyen.

– Á, többre mennék egy mobillal, amivel kihívhatnám a zsarukat. Sajnos lemerült. A tied sem működik?

– Pillanatnyilag nem, egyébként is elcsórták? – fúrta tekintetét Herfli Zébaker szemébe.

– Én nem, esküszöm – tiltakozott a cingár zsebmetsző. – Motozz csak meg, ha nem hiszed!

– Oké, nem számít. Meglehet, úgysem veszi hasznát a kutya sem. Hacsak odafönt vagy odalent, ki hova kerül, ugyebár.

– Te hiszel az ilyesmiben? – kérdezte Picuri.

– Nem, csak amikor bajban vagyok. Olyankor bizony megesik, hogy elmormogok egy-két imát magamban.

– Az jó. Eszerint akármilyen picikét, mégiscsak hiszel Istenben. Én viszont nem, mert ha létezne, nem engedné, hogy felfaljanak a farkasok.

– Hát… egyszer valami ehhez hasonlót makogtam én is egy atyának.

– És mit válaszolt?

– Ne ítélj, hogy ne ítéltess! Az Úr mindig tudja, mit csinál. Te, gyermekem, csak imádkozz, és hagyd az ítélkezést Istenre! Zébaker! Te meg mi a fészkes fenét csinálsz ott?

– Én csak azt, amit az atya tanácsolt – ereszkedett térdre a vékonydongájú cimbora.

– Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved…

Fekete, majd némi habozás után Herfli is követte példáját.

– … jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod – mormolták, végül ugyanúgy, mint a templomban, kezet fogtak egymással.

– Békesség! – nyomta Zébaker Herfli kezébe az elcsórt telefont.

Picuri fojtogatta a nevetés, de türtőztette magát, és Herflire való tekintettel mégsem mert vihogni.

– Kisapám merre van? Néhány perce még itt sütötte a szalonnát. Fekete?

– Tessék?

– Nem láttad a nyuszinkat?

– Nem.

– Kisapám! Hahó, Kisapám! – kiáltozott Picuri.

– Ne kiabálj! Még visszajönnek a farkasok! – rémüldözött Zébaker.

– Nem jönnek, mert már itt vannak – mutatott Herfli a hordára.

– Akkor végünk van – vetett keresztet Zébaker, visszaült a tűzhöz, és komoran hallgatta, hogyan szájharmonikázik a vezérük.

Éjfél. Odabent a városban rázendítettek a harangok. Váratlanul elállt a szél, és elkezdett havazni. Dermesztő, csontig ható hideg volt. Közben minden fa leégett, s már csak itt-ott pislákolt néhány ág az éjszakában. A hajléktalanok lassan álomba merültek.

– Ne aludjatok, hé, ne aludjatok! – rázta fel őket a forradásos képű. – Elaludt a tűz, szerezzünk valahonnan fát, testvérek!

Zébaker meg sem moccant, azt ugyan rázhatta. Picuri feleslegesnek ítélte, ugyanis ahhoz át kellett volna vágni a farkasok gyűrűjén. Herfli tehetetlenül feküdt vissza a tűz mellé, és hamarosan maga is elszunnyadt. Csak Fekete küzdött még az álmossággal keményen. Attól tartott, ha itt most elszundít, vagy a farkasok, vagy a „testvérek” rohanják le álmában. De akár meg is

fagyhat, még mielőtt az ordasok gyomrába vándorol. Csak eggyel nem számolt: a félelemmel, mely olyan hevességgel támadt rá, hogy összekoccantak a fogai. Most értette meg igazán, mit érezhetett Kisapám, akit annyiszor kicsúfolt emiatt.

– Istenem, ha tényleg létezel, most az egyszer húz ki minket a lekvárból! – fohászkodott hangosan, és megbénulva figyelte, hogyan ugranak társaira a farkasok.

Zébakerrel és Picurival egy szempillantás alatt végeztek. Szegénykék fel sem ébredtek, kivéve Herflit, aki puszta kézzel fojtott meg egy bestiát.

– Gyertek csak, gyertek! Azt hiszitek, félek tőletek? – üvöltötte több sebből vérezve, amíg ő is ugyanarra a sorsra jutott, mint Zébaker és Picuri.

– Ébresztő, Fekete! Ne engedd őket magadhoz! – hallatszott ekkor valahonnan a magasból. – Kapj fel egy égő fát, és védekezz!

A fülklipszes mintegy álomból ébredve tekintett fel arra a terebélyes tölgyfára, ahova Kisapám menekült.

– Gyorsan, gyorsan, mert egy csikasz máris kiszemelt magának!

A legény engedelmeskedett, és az égő fával hadonászva a férfi felé araszolt.

– Remek! És most, uzsgyi, mássz fel a legközelebbi tölgyfára!

Felmászott. Épp idejében, mert a farkas már a lábai után kapdosott, de csak a Fekete nadrágját bírta elkapni.

– Tovább! Rántsd ki a lábad a szájából!

– Nem bírom. Nem engedd.

A férfi arcába szökött a vér, és rettegését legyűrve lecsúszott a tölgyfáról.

– Ide, komám! Én nem kellek? Húúús!

A farkas eleinte rá sem hederített, majd gondolt egyet, és Kisapámhoz viharzott. Erre várt a férfi is, s a következő pillanatban, már kúszott is villámgyorsan vissza a magasba.

Megmenekültek. Utóbb akár le is mászhattak volna, de nem mertek, hátha ott ólálkodnak még a közelben a farkasok.

– Ébren vagy? – szólt át Feketéhez Kisapám.

– Igen.

– Kitartás. Még egy-két óra, és megvirrad. Addig is ajánlom, szólítgassuk egymást időnként, mert ha elalszunk, már csak jégszoborként ébredünk fel odafent.

Így is tettek reggelig, s amikor a nap sugara átszüremlett a lombokon, leszálltak a fáról, és kivánszorogtak az erdőből.

– Na, ezt megúsztuk – ölelte át Kisapám Feketét. – Jut eszembe! Mi a mennydörgős mennykő vagy te tulajdonképp: srác vagy csaj, kisapám?

Fekete válaszként lesózott egyet a fiúnak?

– Hohoho, ezt most mért kaptam?

– Amiért hagytad, hogy hanyatt fektessenek a haverok. Ezt pedig, amiért megmentetted az életem – csókolta szájon forrón a fiatalembert. – Na, magyarázzam tovább, mi vagyok.

– Fölösleges, vagyis miket is beszélek! Természetesen magyarázd, hát persze, hogy magyarázd!

AZ UTOLSÓ POFON

Karácsony. Hó nuku, hőmérséklet 20 C fok. Háy Béla füstölögve bóklászott a meglehetősen néptelen főutcán. Füstölögve? Háborogva, amiért már megint így megtréfálta őket ezzel az idővel az úristen. Bezzeg régen, úgy jó húsz éve még milyen szépen pilinkélt a hó karácsonykor. Az emberek békések és figyelmesek voltak egymáshoz: jó napot, Kovács úr, boldog karácsonyt, Szabó kolléga, üdvözlöm a kedves feleségét! Ma mindenki jön-megy, rohan, és jobb esetben rád sem hederít, szinte láthatatlan vagy a számára. Másik része a legártatlanabb szavadra is úgy ugrik neked, mintha azonnal meg akarna fojtani. Szerencsére nála ilyen nincs. Nála mindenki figyelmes, és törődik a másikkal – szálltak szerte szét gondolatai a térben és időben, miközben be-bekukkantott egy-egy kirakatba. Rend, gerincesség és tisztelet. Ez a stúdiója szlogenje. Kis mikrovilág a makróban. Olyanok is ők, mint egy nagy család, ahova az egész stáb örömmel jár dolgozni. Nincs is olyan nap, hogy meg ne kérdeznék: ma hány kilót fogyott, főnök úr? Tudniillik fogyókúrára fogta a háziorvosa.

– Vagy lefogy, vagy elhájasodik a szíve, a többiről nem is beszélve, és akkor már csak odafönt igazgathatja valamelyik mennyei tévé ügyeit – adta be az ultimátumot a vén zsivány.

– Többi? Mi baj lehet még ebből? – szeppent meg, no persze, ki nem rezelt volna be a helyében?

– Soroljam? Magas vérnyomás, depresszió, epekő, cukorbaj, szívizominfarktus, stroke… Az egész csak idő kérdése.

– Jaj, elég, elég! Megadom magamat. Mondja el gyorsan, mit tegyek, hogy újból visszazsugorodjak 75 kilóra!

– Brávó, igazgató úr! Ezt vártam magától. Egy: diéta. Keressen meg egy dietetikust, és tartsa magát szigorúan az előírt étrendhez! Kettő: életmódváltozás…

– Ezt mondtam én is – tett rá a felesége otthon még egy lapáttal. – Egyél keveset, mozogj sokat. Pofonegyszerű, csak akarni kell, ugyebár.

– Igazad volt – ismerte be bűnbánóan –, de ne búsulj holnaptól kezdve minden másképp lesz.

Kezdte azzal, hogy mindenből háromszor kevesebbet evett, mint azelőtt. Fehér kenyér, zsír, kövér húsok, édesség kizárva. Hogy milyen gyötrelembe kerül betartani ezt a diétát, csak az tudja, aki maga is átment hasonló tortúrán.

– Büszke vagyok rád, Pufikám, és hidd el, borzasztóan sajnálom, hogy így meg kell szenvedned néhány vacak kilóért – dicsérte meg a felesége, Szerénke.

Ugyanígy szánták munkatársai a Stúdióban is, mi több, elhatározták, hogy szolidarizálnak a főnökkel. Ennek érdekében kihirdették az általános diétaprogramot, és kifüggesztettek egy grafikont, ahova napról napra beírták ki hány kilót fogyott a tévénél – emlékezett vissza Háy Béla a kezdeti napokra. Hónap végén volt a díjkiosztás, amit természetesen mindig ő nyert meg. Sikerén felbuzdulva bevezette a reggeli aerobicgyakorlatokat is. Ez már kevésbé tetszett

a hölgyeknek, uraknak. Szólni azonban senki sem mert ellene. Mire mégis összeszedte volna a bátorságát valaki, már le is vette a napirendről mindkettőt.

– Pufi, Pufi, így akarsz te lefogyni! – sápítozott Szerénke.

– Nem bírom, nem megy. Ha beledöglöm is, enni és pihenni akarok.

– Hát… most mit mondjak? Az biztos, hogy nem sokáig bírtad szusszal, barátom. Más szóval, már ne is haragudj, de nincs benned elég kitartás.

– Bennem?

– Benned.

– Oké, ebben is igazad van – ismerte be pirulva. – Gyönge akaratú, puha ember lett belőlem.

– Az. De ne búsulj, majd ha megüt a guta, már nem lesznek ilyen gondjaid. Most már csak arra vagyok kíváncsi, mit szólnak a stúdióban mindehhez.

– Hogyhogy mit? Helyeslik. Legalábbis remélem, mert nálunk valamennyi dolgozó együtt érez a főnökkel. Na nem azért, de mi olyan vagyunk, mint egy…

– Nagy család. Tudom, és büszke is vagyok rád, amiért ilyen bámulatos teamet neveltél ki magadnak.

– Na látod! Ezek szerint semmi gond, a férjed ezt is simán megoldja. Köszönöm, hogy olyan lelkesen támogatták a fitneszprogramot – jelentette be másnap a stúdióban. – Sajnos kellemetlen hírt kell közölnöm. Bizonyos okok miatt, melyekre most nem szeretnénk kitérni, le kell fújnom a programot. Ellenvetés van? Nincs? Köszönöm, hogy ezúttal sem kellett csalódnom önökben, és aki ezentúl diétáról vagy aerobicról próbál beszélni, az máris kereshet új munkakört magának – tette hozzá tréfásan.

– Éljen!

A torna tehát kiesett. Helyette mindennap kiugrott (ugyancsak orvosi utasításra) a városba sétálni. No, az gyorsan ment, miután maga is ott lakott a főutcán. Pár lépés s már koptathatta is az aszfaltot. Hetente egyszer fürdött, pontosabban úszott, ám ide is csak gyalog mehetett. Haj, nehéz ám egy kövér ember élete! Bezzeg a soványak! Azok nyugodtan bevághatják magukat a kocsiba, és, hipp-hopp, ott legyek, ahol akarok, plusz bármennyit ehetnek, mégsem híznak egy grammot sem. Mindezek tetejében még piszokul egészségesek és fittek is. Nekik nem kell folyton nyögni, izzadni, és a cipőjüket is gond nélkül befűzik. Becsületszavára irigyli őket, sőt, már-már ingerlik is a soványak.

Milyen melegen süt a nap! Mintha nem is lenne karácsony. De most már elég a sétából, teljesítsük Szerénke kérését, melynek értelmében meg kell hívnia egy szegény embert, lehetőleg hajléktalant ebédre. Nagy hülyeség, de hát ez az asszony határozott kívánsága, ugyanis ő… izé … baptista, és náluk állítólag ez a szokás karácsonykor. Vagy a katolikusoknál is? Eh, egyre megy, hívjunk hát meg valakit! Talán azt a vörös hajú, piros dzsekis lányt ott a bisztró előtt.

– Bocsánat, meghívhatom egy ebédre?

– Naná, hogy meghívhat, ha már olyan kedvesen invitál – fordult hátra egy erősen kisminkelt, 35-40 év körüli hölgyemény.

– Az anyját, messziről de fiatalnak láttalak! – borzadt össze Háy Béla. – Bocsánat, összetévesztettem valakivel.

– Igen? Sebaj, attól még nyugodtan meghívhat, de nem mehetnénk valami jobb helyre? Na ne féljen, nem vagyok ám olyan drága, mint képzeli.

– Maga, hm, hajléktalan, mert ha nem…?

– Olyan fontos ez? – pislogott értetlenül a dzsekis hölgy.

– Nekem nem, csak tudja, a feleségem…

– Aha, tehát hármasban. Ebben az esetben hatezer a tarifa.

– Miféle tarifa! Ja, vagy úgy! – kapott észbe a szerkesztő. – Ajánlom magamat.

– Sok? Legyen ötezer, de egy fillérrel sem kevesebb.

– Boldog karácsonyt! – aprított el sietve, még mielőtt meglátná ezzel a ribanccal valaki.

Szegény Magyarország, hova jutottunk! Bezzeg az átkosban szóba sem jöhetett efféle. Prostik persze voltak akkor is. Pult alól. No, ez sem éppen erkölcsös, de legalább diszkréten, kulturált körülmények között árulták a nők magukat, miközben ma… Láthatják! Ma már apróban vagy akár a nyílt utcán is gyúrják a szexipart. Mi, hogy a szabadságba ez is belefér? Lehet. Neki nem, jóllehet sem vallásos, sem kommunista elvek nem vezérlik.

A szentségit, mindjárt delet harangoznak, és még egy vendéget sem talált a nejének – pásztázta végig tekintetével a főutcát. Hirtelen két traccsoló férfira lett figyelmes. Az egyiket mintha ismerné. Mi az, hogy ismerné? Ismeri, ez bizony régi iskolatársa, Paál Artúr. Ő éppen jó lesz *vendégnek*.

– Szia, Artika! Bocsánat! Beszélhetnék veled négyszemközt?

– Béluci? Nahát, öregem, de régen nem láttalak! – ölelte át az egykori osztálytárs.

– Viszlát! – búcsúzott el Artúr ismerőse a férfitól. – Majd felhívunk telefonon, ha akad véletlenül valami.

– Ráérsz? Mit szólnál hozzá, ha meghívnálak ebédre?

– Nagyon rendes vagy, de hát nem akarlak épp karácsonykor zavarni.

– Ellenkezőleg: segítesz – magyarázta el a Háy Béla, mi célból bóklászik itt a centrumban.

– Rendben, el van vacsorázva, illetve ebédelve. Mellesleg hogy a csudába tudtál ilyen marhául elhízni?

– Te meg lefogyni. Szinte hálni jár a lélek beléd, Don Juan.

Valamikor így becézték, irigyelte is érte rendesen. És nemcsak ezért. Remekül gitározott a nyavalyás, és az osztályban leghamarabb neki vett motorbiciklit a fatere. A csajok persze imádták, így nem csoda, hogy miatta egy lánynál sem rúghatott labdába.

– Íme, a vendégünk! – mutatta be Szerénkének a hajdani nőcsábászt.

– Paál Artúr – csókolt kezet a molett asszonynak.

– Ni csak, milyen illemtudó! – nézett nagyot Szerénke. – Foglaljon helyet, és érezze otthon magát minálunk! Ti pedig – fordult a gyerekekhez –, uzsgyi, mossatok kezet azonnal! És most meséljen! Hogy s mint telnek egy szegény ember napjai? – ült le végül maga is a falatozó családhoz.

– Köszönöm a kérdést, vegyesen. Néha lődörgök, néha dolgozom, már ha van mit, kezit csókolom.

– Nincs szakmája, vagy csak úgy elbocsátották,

– Mondjuk úgy, hogy leépítettek. Amúgy munkaügyi előadó lennék, kérem alásan.

– Nem rossz szakma, és maga ennek ellenére sem talált egyetlen stabil, munkakönyves állást sem? – csóválta meg a fejét Háy Béla.

– Képzelje, nem találtam, és nem csak itt, Londonban sem, kérem tisztelettel, merthogy megjártam én már, kérem, Londont is.

– Hű, a bácsi járt Londonban? – kerekedett ki a nagyobbik srác szeme.

– Bizony. Igaz, nem munkaügyi előadóként, hanem gitárosként és énekesként akartam befutni, ugyanis ez a hobbim, nem mondtam?

– Nem. És sikerült?

– Akkor nem lennék itt, asszonyom.

– Konkrétabban? – kíváncsiskodott Háy Béla.

– Az ánglusok valahogy nem csípik az olasz zenét, én meg persze az övéket, ezt a dallamtalan, afroamerikai zenebonát. Mindenesetre rossz lóra tettem, az bizonyos. Ekkor fogtam magam, és…

– Átrepült Olaszba.

– Tőke nélkül? Nem mertem. Inkább hazajöttem, és…

– Folytatta a munkaügyi előadók megszokott életét.

– Á-á!

– Nem? Eszerint okult a londoni esetből, és ma már bármit eljátszik, amire csak felkérik, tudniillik nem a vendégek vannak miértünk, hanem mi vagyunk a vendégért – sóhajtott fel rezignáltan. – Akárcsak nálunk, itt a tévénél: mindig azt kell szeressük, amit a közönség favorizál, különben lehúzhatjuk a rolót a stúdióban.

– Igen? Hát ehhez én nem értek, és azon sem igen töprengtem, ki kiért van. Abban viszont biztos vagyok, hogy csak egy iparosnak lehet előírni, mit tegyen, a művésznek soha, ellenkező esetben maga a művész is iparossá változik.

– Van benne valami – tűnődött el el a kövér ember. – Maga melyik utat választotta: alkalmazkodott, vagy megpróbált a szél ellen pisilni?

– Maga mit gondol?

– A másodikat? – mérte végig egykori osztálytársát.

Pecsétes, elnyűtt zakó, borostás arc, beesett mell, pipaszárlábak. Szinte hihetetlen, hogyan irigyelhette valaha ezt a 40 éves, de 50-nek látszó szerencsétlent!

– Jó emberismerő, eltalálta.

– És… megéri? Nem lenne mégis okosabb visszatérni a kaptafához? – kérdezte az igazgató ugyancsak testes, amúgy melegszívű felesége.

– Isten uccse, már ez is megfordult a fejemben – hangolódott le egyre jobban a munkaügyi előadó. – Azt még elviselném, hogy sem nevet, sem vagyont nem szereztem magamnak, mi több, alig élek egyik napról a másikra. De legalább biztos lennék abban, hogy így is megélek, és nem kellene folyton azért aggódnom, mikor melyik zenekar szűnik meg megfelelő anyagi háttér vagy érdeklődés hiányában. Magának nyilván nincsenek ilyen gondjai – mutatott körül Paál Artúr a pazarul berendezett helyiségben. – Hej, ha én is ilyen palotában lakhatnék!

– Na, azért én sem élek ám olyan gond nélkül – dőlt hátra székén jóllakottan Háy Béla. – Maga legalább egészséges, de nézzen rám, barátom! Tudja, hány kiló vagyok momentán?

– 110?

– 140, kedves uram, 140, és ez már nem játék. Van fogalma arról, ez mit jelent?

– Mit?

– Magas vérnyomást, depressziót, epekövet, szívizominfarktust, stroke-ot, cukorbajt…

– Jézus Mária, ennyi betegségben tetszik szenvedni?

– Még nem, kivéve a magas vérnyomást, depressziót stb. A többi egyelőre csak lesben áll. Kis figyelmetlenség, kevésbé következetes diéta, azzal nyekk, már ki is tekerték a nyakamat.

– Félelmetes – sápadozott a nyeszlett, tisztviselőből lett gitáros. – Képzelem, hányféle szert szed naponta. Aludni tud, merthogy így akár halálfélelmei is lehetnek, vagy túloznék?

– Vannak, uram, vannak, és valóban elég sokszor virrasztok. És ez még nem minden. Ezek még csak amolyan személyes problémák, melyektől esetleg még aludni is tudnék nagy néha. Ám emellé vegye, kérem, számításba a városi tévét is! Egy ilyen vállalatot fenntartani, vezetni egy gazdasági válság kellős közepén ugyancsak nem játék.

– Hát, öregem, akarom mondani, igazgató úr, az ön élete sem fenékig tejföl, úgy látom – harapott egy jókora cubákba. – Őszintén szólva már nem is olyan nagyon irigylem öntől ezt a… palotát.

– Ejha! – lepődött meg a potrohos. – Csak nem sajnál engem, Paál bátyám?

– Miért, nem kéne? Apropó, TV! Már rég meg szerettem volna egy médiaszakit kérdezni, miért nem tiltják ki a tévékből a reklámot, celebes, Való világ , Édes élet, Éjjel-nappal Budapest és hasonló népbutító műsorokat.

– Ne, ne, kezdje már maga is! Hiszen maga is jól tudja, hogy a tévé és a reklám szimbiózisban élnek egymással, ezért ha az egyik kihalna, azt a másik sem élné túl. Más szóval lehúzhatnánk a rolót nélkülük. Elismerem, megpróbálkoztak ezzel már mások is, ez idő tájt például az oroszok, de eddig még mindegyiknek beletört a bicskája. Ami pedig a dolog szórakoztató oldalát illeti, biztosítom, hogy a helyi tévékben nincsenek celebek, való világ stb., ami a többséget, kerek perec valljuk be, igenis szórakoztatja, mert mi kell a jó népnek? Panem et cirsen-

ses: kenyér és cirkuszi játékok. Ha ezt megkapja, befogja a száját, és nyugton van. Maga nem szereti, ha béke és nyugalom van az országban? – ráncolta össze ingerülten a homlokát.

– Dehogynem, de a kultúrát, kérem tisztelettel, a minőségi szórakoz(tat)ást is szeretem, horror, vámpírok, pornó, burkoltan idealizált agresszió kipipálva, egyszóval anélkül, hogy hol magukból, hol belőlünk csináljanak bohócot.

– Tessék?

– Pufikám, a vérnyomásod… ! – figyelmeztette Háy asszony.

– Bocsánat, nem akartam cukkolni. Ha óhajtja, akár el is mehetek – mentegetődzött Paál Artúr.

A kövér ember idegesen törölte meg a szemüvegét. Micsoda sumák alak ez a giliszta! Eddig azt hitte, szánakozik rajta a muzsikás. Elég abszurd dolog, de valahogy mégis elhitte. Még meg is illetődött emiatt, holott mindvégig bohócot csinált belőle. Na ja, kutyából nem lesz szalonna, magyarán: megint kinevette, átrázta, mint annak idején nemegyszer a gimiben.

– Maradjon csak, nem cukkolt. Remélem, ízlett az ebéd, művész úr – vágott barátságos képet, miközben már ki is fundálta, miként fricskázza vissza a vendégét.

– Igazi karácsonyi ebéd volt. Szívből köszönöm. Áldja meg az isten önöket. De most már mégis mennék, ha megengedik – szedelőzködött a munkaügyi exelőadó.

– Pillanat! – tartóztatta az asszony kedvesen. – Hadd pakoljak valamit a családnak. Tulajdonképp hányan vannak otthon, művész úr?

– Négyen.

– Két perc, és máris itt vagyok – tűnt el a konyhában, és egy jócskán teletömött szatyorral tért vissza. – Fogyasszák egészséggel!

– Igazán nem kellett volna. Ilyen szegények azért még nem vagyunk – vörösödött el a gitáros.

– Karácsony van, nem? A béke és szeretet ünnepe. Legalább ilyenkor segítsünk egymáson, és persze imádkozzunk is, hogy az Úr áldja meg ezt a szerencsétlen világot. Ön szokott imádkozni, művész úr?

– Hagyd, kérlek, magánügy – intette le Háy Béla. – És ezt a pakolást sem tartom igazán jó ötletnek. Mintha egy koldusnak adnál alamizsnát. Elnézést! – vette ki Artúr kezéből a tasakot. – Duci, duci, hogy tudtad ennyire megalázni városunk egyik legtehetségesebb polgárát?

– Nem alázott meg – búcsúzott búsan Paál Artúr a szatyortól.

Az igaz, hogy nem koldus, és étel is akad otthon egyelőre, de távolról sem olyan isteni falatok, mint amivel megtölthették ezt a tarisznyát.

– Nem? Akkor viszont nyugodtan el…

– Elfogadhat néhány öltönyt cserében, melyeket akkor viseltem, amikor még belefértem egy normális szerkóba – tréfálkozott Háy Béla. – Sajnos nem sokáig, éppen ezért szinte újak még, és a minőségük sem utolsó. Ezzel már remélem, nem alázom meg a művész urat sem.

Az asszony értetlenül nézett a férjére, de nem kommentált, ráhagyta.

– Megtisztel. Ön nagyon gavallér.

– Volna szíves követni? – vezette vendégét Háy úr egy szekrényhez, és felpróbáltatott vele néhány rend ruhát, köztük egy igen elegáns szmokingot. – Mázlija van, passzolnak. Egyikremásikra ráfér ugyan egy kis szűkítés, de a legtöbbje csodálatosan áll magán.

– Igen, tiszta úriembert csinálnak belőlem – illegette magát a tükör előtt Paál Artúr.

– Viselje egészséggel! Viszonzásként, remélem, elénekel nekünk is egy-két dalocskát.

– Készséggel. Most vagy valamelyik diszkóban, ahol zenekari kíséret is van, mert e nélkül, nem igen szeretek ám énekelni?

– Most. Ducikám, légy szíves csomagold be ezeket a ruhákat, aztán hozd ide a gitárom! Ez az, köszönöm! Játsszak én, vagy inkább maga magát kíséri!

– Micsoda kérdés! Természetesen én játszom – csapott a húrokba, és elkezdett énekelni.

A kövér ember elámulva hallgatta. Tudta, hogy Artúr remekül énekel, de ekkora virtuozitásra nem számított. Érces hang, abszolút zenei pontosság és túlcsorduló érzelmek jellemez-

ték, bár az utóbbiból vizuálisan nem sokat mutatott. Mimika nuku, színpadi mozgás, koreográfia zéró, csupán a szeme villant meg időnként.

– Éljen! – tapsolták meg a Hay család, különösen a gyerekek, akik már kérték is az autogramot Artúrtól.

– Maga született tehetség – áradozott Szerénke. – Hogy lehet az, hogy eddig még sosem láttam a tévében? Pufikám, rendeld okvetlenül a stúdióba, majd protezsáld be a Rising Starba[1] is.

– Oda aligha, ugyanis már jelentkeztem.

– És?

– Már az előválogatáson kirúgtak. Szerintük ilyen mozgással és faarccal „legfeljebb egy házibuliban számíthatok sikerre" – idézte a férfi keserűen.

– Így igaz – csapott gyorsan Háy úr a mondatra. – Ez a kettő, mármint a mimika, testbeszéd a modern tévé egyik alapkövetelménye, és ez nálad, akarom mondani, magánál tényleg hiányzik.

– Annyi baj legyen, majd megtanulja – legyintett Háy asszony. – Elvégre megtanulható, és ebbe majd a stúdió is szépen besegít, ugye, bucikám?

– A dolog nem olyan egyszerű, még ha, technikai kérdésről lévén szó, de facto elsajátítható. Sajnos akad itt egyéb mínusz is: a zenei hallás, a hang színe, ereje, amiket már elég bajos lenne technikával pótolni – füllentette a direktor.

Ez övön aluli ütés volt, de hadd eméssze csak magát egy kicsit Don Juan, mint ahogy ő is pukkadozott valamikor miatta.

– Hogyhogy? Szerintem csodálatos hangja van, és egyetlen hamis hangot sem hallottam tőle mindvégig.

– Hagyja, kérem, egy ilyen szakember, mint az ön férje nyilvánvalóan nem téved, és ha ő állít valamit, az úgy is van, kezit csókolom – omlott össze a muzsikus.

– No, ezt megkaptad! Már csak az utolsó pofon hiányzik – ujjongott a diri magában. – Nono, mindenki tévedhet, nem is bánnám egyébként, mert maga nagyon szimpatikus nekem, amigó. Jaj! – kiáltott fel hirtelen. – Hogy a mennykőbe repült ki a fejemből!

– Micsoda? – kapta fel a fejét rosszat sejtve Háy asszony.

– Hogy ezeket a rucikat, fejemnek grácia, egytől egyig a Máltai Szeretetszolgálatnak ígértem.

– Az a magasságos… – káromkodta el magát Paál Artúr. – Bocsánat, megfeledkeztem magamról. Eh, mindegy! Még egyszer köszönöm az ebédet, és boldog karácsonyi ünnepeket kívánok! – fogta a kalapját, és szinte kirohant a lakásból.

– Magának is – biccentett a kövér úr, és sehogy sem értette, miért ég az arca annyira.

[1] Zenei tehetségkutató műsor.

ÍGY KEZDŐDÖTT

Egy szemétgyűjtőnek dőlve bukkant rá éjjel 11 óra tájt két köztisztasági dolgozó. Vállas, 30 év körüli férfi volt, feje kopasz, homlokán fura tetkó fehérlett.

– Már megint egy hajléktalan – morogta oda társának az alacsonyabb kukás. – Becsszavamra, ezek úgy szaporodnak, mint az egerek. Nini, valami világít a homlokán! – hajolt kíváncsian föléje. – Valami keresztféle – rántotta el mellőle a hulladékgyűjtőt kajánul.

– Mi az, miért nem hagytok aludni? – tápászkodott fel a tetkós mogorván.

A kukás arcáról lefagyott a vigyor, és ámulva meredt a föléje magasodó két méteres emberre.

– Bocs a zavarásért, csak kiürítettük a kukákat! – mentegetődzött.

A vörös inges, farmernadrágos langaléta az ég felé emelte karjait. Szokatlanul forró, júliusvégi éjjel volt. A hold és a csillagok közömbösen meredtek rá a magasból.

– Hapci!

– Egészségedre!

– Hol vagyok?

– Nem tudod? Hát te elég szépen leszophattad magadat, ha azt sem tudod, hogy kerültél az utcára.

– Melyik utcára?

– Nem mindegy, hiszen bármelyik utcán otthon vagy – nevetett a kukás, fellépett a kocsira, és intett a sofőrnek, hogy indulhat.

– Te, komám, ez teker utánunk – nézett vissza a magasabbik szemetes.

– Pápá! – intett búcsút az alacsonyabb.

A vörös inges, farmernadrágos csóró nem tágított, ellenkezőleg: még jobban rávarrt, és csakhamar utol is érte a gépkocsit.

– Hű, apám, micsoda kenter! Még sosem láttam senkit ilyen gyorsan sprintelni.

A sofőr fékezett, és megkérdezte, mit akar.

– Csak azt szeretném kérdezni, hol vagyok.

A kukás a fejére mutatott, mint akinek nincs ki mind a négy kereke.

– A földön. Te? A Marsról vagy honnan jöttél, nagy fiú?

– Nem tudom.

– Hogy hívnak?

– Jó kérdés – vakarta meg a füle tövét a vörös inges. – Dodinak, vagy valami efféle.

A három ember elkezdett nevetni.

– Vicces fiú. Na, további jó kocogást! – ugrott vissza a gépkocsivezető a kabinba. – Hé, neked meg ki engedte meg, hogy mellém ülj!

– Nem szabad?

– Csak ha megengedem, különben is mit keresnél a hulladéklerakó telepen, merthogy éppen oda tartunk.

– Semmit, csak úgy kimennék. Nem viszel ki?

– Felőlem. Szóval viccen kívül: hogy hívnak? – kérdezte, amint kidöcögtek a városból.

– Ricsinek, Dodinak… Nem emlékszem.

– Idevalósi vagy?

– Passz.

– Á, értem már! Miért nem bökted ki hamarabb, hogy emlékezetkiesésed van, jóember?

– Emlékezetkiesésem? – tűnődött el a tar fejű.

Az bizony meglehet. Mindenesetre halvány lila gőze sincs, kicsoda, hol élt eddig, mit keres itt… Mindössze az maradt meg a fejében, hogy a gazdája ideküldte valamiért. De hogy miért, arra már, bármiként is erőlködött, sehogy sem tudott visszaemlékezni.

– Megérkeztünk!

Kiürítették a kukát, majd továbbhajtottak. Dodi nélkül, ugyanis a férfi még körül akart nézni a telepen.

– Ahogy gondolod – vont vállat a gépkocsivezető. – Egyébként sokan szoktak itt guberálni. Akad itt minden a varrótűtől a fürdőkádig. Egyszer, képzeld elé, én is találtam 100 000 forintot. Te mit keresel?

– Én… izé… csak úgy nézelődöm.

– Hát csak nézelődj, keresgélj, hátha találsz te is 100 000 forintot. Ja, igen, és ajánlom, találj ki sürgősen egy nevet magadnak, ha nem akarod, hogy ne nézzen mindenki hülyének.

– Mert?

– Mert minden embernek van neve, akinek viszont még sincsen, az nem is létezik.

Ezek a mondatok még sokáig ott motoszkáltak kopaszka agyában, mialatt végigsétált a telepen. Megnézett egy-két tárgyat, elriasztott néhány patkányt, majd összeeszkábált magának egy vackot szemétből. Enyhe szellő fújdogált, a szemétgödör körül orrfacsaró bűz terjengett. Ennek ellenére itt maradt, elnyúlt a földön, és csakhamar mély álomba szenderült. Úgy két óra múlva nagy sürgés-forgásra lett figyelmes. Egy csapat guberáló, nők, gyerekek, férfiak rohanták meg a lerakatot. Ki élelemre hajtott, ki ruhára, fémre stb., melyeket autóra vagy szekérre hajigált. Általában csendben, serényen turkáltak, s csupán nagy néha koccant össze a fejük valamelyik cucc fölött.

– Engedd el! Ez az enyém, az anyád keservét!

– Egy nyavalyát, én találtam rá hamarabb – huzigálták ilyenkor jobbra-balra a tárgyakat, amíg az erősebb el nem marta a gyengébbet.

Dodi laposakat pislantva figyelte a csapatot, és egy pillanatig nem tudta eldönteni, ébren van, vagy álmodik, főként, amikor újabb csoport ereszkedett a gödörbe. A guberálok gyilkos szemekkel méregették egymást, aztán már nem csak méregették, ölre is mentek egymással.

– Álljatok meg, emberek, begolyóztatok! Van itt szemét elég, jut is, marad is mindenkinek! – kiáltott rájuk a férfi többször békítően, amíg fejbe nem vágta valaki hátulról.

– Halló, nagy fiú, te még mindig itt guberálsz! – csodálkoztak rá a kukások, amint másnap éjjel is ott találták a környéken.

– Nem guberálok, csak úgy itt vagyok.

– Az jó, valahol lennie kell az emberfiának – mondta a gépkocsivezető. – De miért pont egy olyan depóban, ahova gyakran csak gázálarcban mennek a munkások?

– Akkor mit kerestek itt azok az alakok, akik ellepték a telepet, sőt, még össze is verekedtek ma éjjel?

– Azok? Na, ez egy kicsit más kérdés. Ők nem munkások, hanem többnyire hajléktalan szegények. Olyanok, mint te, és ezzel mindent megmondtam – magyarázta az alacsonyabbik köztisztasági dolgozó.

– Nincs lakásuk?

– Nincs. Se munkájuk, se kenyerük, ezért járnak ide egyesek néha enni is.

– Gázálarcban?

– Nem, dehogy, vagy te abban láttad a csávókat?

– Fura. Én azt hittem, minden embernek alanyi jogon jár egy lakás, ruha és élelem, ami az élet alapvető követelményeihez tartozik.

– Hm, nekem meg a te gondolkodásod különös. Jó, megértem, hogy bizonyos dolgok kihullnak az agyadból, de még ha csak ez lenne! Emellett úgy szövegelsz, mintha tényleg egy másik bolygóról, talán egy párhuzamos világból származnál.

– Egy bolond százat csinál – nevetett a magasabbik. – Neked meg, úgy látom, a sci-fi ment az agyadra.

– Kész, végeztünk – zárta le a vitát a kocsivezető. – Jössz, vagy maradsz? – kérdezte Doditól.

– Jön – vette pártfogásába a kis termetű, lófarkos hulladékszállító. – Nem való ez a hely neked, Góliát.

– Ki az a Góliát?

– Ugorj be a tragacsba, később ezt is elmesélem.

A városba érve be akarta dugni egy hajléktalan szállóba, de aztán gondolt egyet, és elvitte inkább magához.

– Egyelőre ott az a kamra, húzd meg magad ott éjjelre, utána megpróbáljuk együtt tisztázni, ki is vagy te tulajdonképp.

– Köszi, haver, nagyon rendes vagy.

Lefeküdtek. Dodi a kamrában, a lófarkos meg bent, a felesége mellé.

Dél. A templomtornyokban felzúgtak a harangok. A kukás kinyitotta szemét, nagyot nyújtózott, és eszébe jutott a vendége.

– Jó reggelt! Gyere, bemutatlak a családnak!

– Ez kicsoda? – meredt bosszúsan a kukás neje Dodira.

– Dodi, egy szegény, de becsületes csövinger.

– Becsületes csövinger nincs, úgyhogy isten áldja, Dodi úr!

– De szívecském, hogy beszélhetsz így egy ilyen szerencsétlen emberrel!

– Ki mint vet, úgy arat. Miért nem élt úgy, ahogy te, én meg a többiek? Akkor biztosan sosem jutott volna idáig – tromfolta le a férjét csípőre tett kezekkel, amit a férfi ugyancsak nem hagyott szó nélkül, aztán csak bámultak, amikor kiderült, hogy a kopasz eközben kisurrant a szobából.

Az utcán alig lézengett valaki. A boltok zöme zárva, és olyan pokoli hőség volt, hogy olvadozott a férfi alatt a bitumen. Tiszta Afrika. Nyilván ezért melóznak a kukások éjszaka, és van zárva ennyi bolt is momentán – fürkészett körül, hol ebédelhet meg sürgősen, mert majd kilyukad a gyomra az éhségtől. Dancing – olvasta az egyik cégtáblán. Talán ez a csehó kivételesen üzemel – nyitott be egy lokálba, mely kb. húsz méterre húzódott a föld alatt. Jól saccolta, üzemelt, neki is esett egyből egy hatalmas őzcombnak, utána sört rendelt, és elbágyadva figyelte, hogyan táncolnak a vendégek. Szó mi szó, ilyet sem látott, mióta rácsodálkozott erre a városra, tudniillik egyesek pucéran, összeölelkezve csörögtek, méghozzá nemcsak férfi a nővel, hanem férfi a férfival és nő a nővel is. Istenem, milyen világba csöppentem! – emelte tekintetét sóváran az ég felé, s még csak nem is sejtette, mi vonzza őt a mérhetetlen magasba.

– Köszönöm az ebédet.

– 50 000 – nyújtotta át a számlát a felszolgáló.

– Mi 50 000?

– Forint. Vagy euróban óhajtja kiegyenlíteni a számláját?

– Tessék? Ezért a pár falatért? Nem tagadom, finom volt, de mióta kell ezért fizetni?

– Hallottad ezt a bőrfejűt? – szólt az odasietőkidobólegényhez. – Magyarázd el neki szaporán, kik ehetnek-ihatnak nálunk lé nélkül.

A legény, egy Dodinál is termetesebb vasgyúró, fenyegetően lépett a farmernadrágos férfihoz, felemelte a karját, s a következő pillanatban már egy táncoló pár közé repülve tapogatta a fogait. Hirtelen olyan csend lett a teremben, hogy még a légy zümmögését is meg lehetett hallani.

– Éljen! – tapsolta meg váratlanul valaki, s nemsokára mindenki vele együtt ünnepelte a bivalyerős idegent.

A biztonsági őr kirántott zsebéből egy rúgós kést.

– Stop! Állítsd le magad! – nyomta le a kezét egy fekete körömlakkos hölgyemény. – A fószer az enyém. Hogy hívják? – tapogatta végig Dodi mellén, karján az izmokat.

– Dodinak.

– Nem volna kedve ebben a lokálban dolgozni?

– De főnök…!

– Kuss! Te ki vagy rúgva, elmehetsz! Nos? Volna, vagy nem volna?

– Miért ne! Ha ezért ételt-italt és szállást kaphatok, plusz azt sem igen szeretném, ha miattam rúgná ki ezt a szegény kollegát.

– Oké, így legyen! Most pedig lássuk, hogy táncol! – simult hozzá szenvedélyesen, és alig két perc múlva már a férfi nadrágján matatott.

– Bo…bocsánat! Mit tetszik csinálni?

– Vesd le! Minek neked a ruha ilyen melegben!

– Köszönöm a táncot. Meggondoltam magamat – bontakozott ki Dodi a karjaiból, és a kijárat felé somfordált.

– De én nem! Gyere csak vissza! – toporzékolt a negyven év körüli, ijesztően kifestett bártündér. – Ki engedte meg, hogy csak úgy, engedély nélkül lelépjél!

– További jó mulatást!

– Várj! – göcögött Dodi után a biztonsági őr. – Meg szeretném köszönni, amiért pártomat fogtad a főnöknél – mosolygott rá, és hálából belerúgott a hasába. – Hülye köcsög! Javaslom, ezentúl számolj háromig, mielőtt olyan emberbe kötsz bele, mint én vagyok! – öklözött bele még néhányszor, majd bedobta a liftbe, és ott hagyta.

A férfi már-már visszarohant, hogy megtorolja a rajta esett sérelmet, de aztán csak legyintett, és folytatta felfedező útját a városban. A város peremén minden talpalatnyi földet feltúrtak, és az egész környék építkezési telep benyomását keltette.

– Mit építenek itt, uraim? – szólított meg egy sisakos építőmunkást.

– Hát egy új lakónegyedet, sőt: várost, nem látja?

– Nem? Csak gödröt, árkokat, effélét.

– Maga nem idevalósi?

– Nem. Ausztráliából érkeztem – hazudta, hogy ne nagyon firtassák, miért olyan tájékozatlan, mint egy kisgyerek.

– Maguknál még nem építkeznek lefelé?

– Miért? Kellene?

– Na ne! Akkor a globális felmelegedésről sem hallott még?

– De, arról hallottam.

Persze ezúttal is füllentett. Elég fura memóriája van, az nem vitás. Egyes dolgokra emlékszik, másokról a leghalványabb gőze sincs. Most már aztán csakugyan jó lenne tudni, kicsoda, nem utolsó sorban pedig mit keres ezen a környéken – ballagott vissza a központba, és betért egy templomba hűsölni. Az atya éppen az eljövendő világvégéről prédikált.

– Tehát még egyszer mondom, testvérek: ne féljetek, mert Isten mindig megsegít, és ha körülöttünk minden élő és élettelen dolog is elpusztul, a föld örökké fennmarad. Jó, tudom, valamennyi tudós arra esküszik, hogy a Föld és vele az egész univerzum megsemmisül egy szép napon. Logikus, ha minden másodpercben égitestek milliói ütköznek egymásba, válnak porrá, gázzá, és tűnnek el valahol a kozmoszban, miért lenne pont a Föld kivétel, amikor annyi veszély leselkedik reánk is: cunamik, földrengések, jégkorszak, gammasugárzás, metángáz…

Állítják a tudósok. Nem kétlem, bizonyára nem alaptalanul állítják. Csak egyet nem tudnak, amit viszont mi tudunk: Isten megóv bennünket, és paradicsommá változtatja a bolygónkat. Igaz, az első édent Évának hála elszúrtuk, de a másodikban már mindenki boldog lesz. Itt senkinek sem kell aggódnia semmiféle ózonlyuktól, szupervulkántól stb., és a sátán sem kísért meg többé senkit sem, mert akkor már nem is létezik. Sem halál, sem betegség, ha bűneinket megbánva visszatérünk az Atyához.

– Visszatérünk – mormogta a gyülekezet. – Mea culpa, mea maxima culpa.

– És most imádkozzunk! Könyörögjünk Istenhez, hogy mentse meg a világot!

Dodi megindultan nézett a felhevült, búskomor arcokba. De meg lehetnek ezek az emberek riadva, ha még a hitük és saját papjuk sem tud beléjük reményt önteni! De vajon valóban olyan kelepcébe kerültek, ahonnan már senki sem szabadulhat? Erről kétségtelenül csak úgy tudhatna meg még többet, ha másokat is megkérdez – törölte meg izzadt homlokát. Ahhoz képest, hogy templomban van, itt sincs sokkal hűvösebb. Na, és ez a plébános…! Vajon miért fixírozza őt ilyen makacsul?

– Alleluja, dicsőség a mindenható Istennek, amiért meghallgatta imánkat, és elküldte hozzánk Őt a mennyekből! – mutatott a görnyedt hátú pap váratlanul Dodira, akinek a homlokán nagy fénnyel csillogott-villogott a rátetovált feszület.

A gyülekezet szinte egyszerre fordult Dodi irányába.

– Rólam van szó? – nézett Dodi jobbra-balra zavartan.

A tisztelendő boldogan aprított feléje. Egyszer csak meghökkent, és alig hitt a szemének. Az előbb azért, amit ott látott, most meg azért, mert már nem látott.

– Megengedi? – tapogatta meg a férfi homlokát.

Semmi kétség, tévedett, ez egy szimpla *skinhead*, semmi más.

– Bocsánat, csak a szemem káprázott!

Dodi elképedve hátrált ki a templomból. De bolondok itt az emberek! Még a végén boldoggá avatják! Egy ideig még ide-oda lézengett, majd elnyúlt egy padon, és elmélázva szemlélte, hogyan csúszik le a nap a házak peremén. Aludni azonban most sem sokat alhatott, mert ezúttal kiabáló tüntetők vonultak fel a főutcán. Úgy látszik az az ő sorsa, hogy sohase alhassa ki magát rendesen.

– A képviselőtestület mondjon le! Csillagász-képviselőket akarunk!

– Több támogatást a tudósoknak!

– Teljhatalmat az egyháznak!

– Le a tudósokkal! Egységes egyházállamot akarunk élén a pápával! – virítottak a jelmondatok a felvonulók tábláin.

Pár méterre Doditól egy sovány, erősen napbarnított alak gesztikulált.

– A Föld agonizálása nem ma kezdődött, hölgyeim és uraim, hanem attól a perctől kezdve, ahogy létrejött.

– Pontosabban megteremtette az Úristen – tette hozzá, úgy két méterrel távolabb egy másik, testesebb beszélő.

– Volna szíves hallgatni! – méltatlankodott a vékonyabb. – Majd ha magára kerül a sor, beszélhet. Addig sétáljon, vagy imádkozzék egyet valamelyik templomban.

– Elnézést! Parancsoljon, de aztán maga is hallgasson, föltéve, hogy engem is szóhoz enged jutni ma este.

– Köszönöm. Szóval… Látja, most elvesztettem a fonalat. Szóval alaposan benne vagyunk a csávában. Mentségünkre legyen mondva nem mi akartuk. Legalábbis eleinte, és szerencsére nem is láthattuk, hogyan pusztulnak ki a dinoszauruszok, jegesedik el a Föld, özönli el az ár, vagy borul lángba időnként. Aztán jöttünk mi, emberek, és sajna, úgy tűnik, rövidesen mi is úgy végezzük, mint azok a szegény dinoszauruszok 65 millió évvel ezelőtt

– Nem végezzük úgy, mert a mi Urunk, Istenünk nem hagyja elveszni a híveit – harsogta közbe a vallásosabb.

– Főleg, ha maguk a hívek is besegítenek egy kicsit a mentésbe – jegyezte meg gúnyosan a hallgatóságból valaki. – Lásd az atombombát, az erdők *hasznosítását*, vizeink vagy magának a levegőnek globális szennyezését… És ez még csak az érem egyik oldala. Csoda, hogy a Föld – *Isten segedelmével* – eddig is kibírta.

– Pontosan, ezért fogjunk össze mindenekelőtt mi, emberek – helyeselt a vékonyabb. – De nem így, ahogy most tesszük. Pártok ugyan nincsenek és a politikusok is sorra-rendre elfogytak, de ott van helyettük az egyház és a tudomány, melyek, valljuk be őszintén, még jobban megosztják a világot. Ilyen feltételekkel azonban még az üvegházhatás gondjait sem oldjuk meg, miközben ketyeg az óra, jaj, nagyon ketyeg, uraim.

– Szerintem megoldjuk, sőt, már meg is oldottuk azzal, hogy maximálisan csökkentettük a szén-dioxidtermelést – jelentkezett szólásra egy optimistább tüntető. – Addig is folytatjuk a földalatti létesítmények építését is, ugyanis nem hagyhatjuk figyelmen kívül a Naptevékenység csökkenését, illetőleg a jövendő, öt milliárd év múlva bekövetkező megsemmisülését sem.

– Még egy ilyen balfácánt! – köhögött egy szemüveges bámészkodó. – Ilyen egérlyukakban akar maga a Nap, üstökösök, aszteroidák elöl elbújni?

– Ideiglenesen, csak ideiglenesen – vette át a szót ismét a cingárabb. – Legalábbis addig, amíg nem építjük fel intergalaktikus űrhajóinkat. Csakhogy ehhez össze kellene fognunk, uraim. Tudós a pappal, katolikus a pogánnyal, hinduval, zsidóval, moszlimmal…

– A cigányokat kihagyta – észrevételezte egy aranynyakláncos roma sötéten.

– Megengedik, hogy én is kérdezzek valamit? – lépett ekkor közelebb az összeverődött tömeghez Dodi is.

– Tessék, kérdezzen!

– Mik azok az intergalaktikus űrhajók?

– Nem tudja?

– Szégyellem, de egy kukkot sem értek semmiből. Maguk tudósok, csillagászok vagy mifélék, hogy ennyire vágják ezeket a dolgokat?

– Ugyan, mit képzel! Annyit azonban még egy gyerek is tud nálunk, hogy mik azok az intergalaktikus űrhajók.

– Mik?

– Hát olyan űrhajók, melyekkel elvileg képesek vagyunk egyik galaxisból a másikba repülni.

– Szép. De miért olyan messzire? Én bizony megelégednék a Holddal vagy Marssal is.

– Elhiszem, egyedül az a bökkenő, hogy az emberiségnek olyan élettérre van szüksége, ahol levegő is van, meg víz, élelem, megfelelő tömegvonzás stb. Márpedig ilyesmit az egész naprendszerben sem találtunk.

– Értem. Tehát még messzebbre kell repülnünk. Erre szolgálnának az intergalaktikus űrhajók.

– Elvileg, mert gyakorlatilag még csak nem is léteznek.

– Igazán? – képedt el a tar fejű. – Akkor miről beszélünk, egyáltalán miért tüntetnek itt az utcán éjnek éjjelén?

– Majd én megmondom – hajolt a mikrofonhoz a kövérebb. – Tanult barátunk, bocs, kollégánk azért háborog, amiért a miniszterek felét papokra, szerzetesekre akarják cserélni.

– A felét? Nem volna rossz. Még akár igazságosnak is tartanám, ha tényleg így lenne. Csakhogy maguk teljhatalmat akarnak. Olvassa csak el a felvonulók tábláit: teljhatalmat az egyháznak! Amúgy nem háborgok, csupán igazságtalannak és butaságnak is ítélem, mert csak együtt, egymást bíztatva és segítve élhetjük túl Földünk egyik legnagyobb válságát.

– Éljen! Százszázalékosan igaza van! – helyeselt a téren összegyűlt sokaság többsége.

– Túléljük hát, méghozzá anélkül, hogy nyakunkba vennénk a galaxist, ami persze nem is sikerülne. Másrészt nem is érdemes, hiszen egyetlen univerzumban sincs biztonságosabb hely a Paradicsomnál – vélekedett egy ájtatos arcú nénike.

Taps. Egy kajla bajszú, ugyancsak idősebb személy cuppanós csókot nyomott az öreg hölgy arcára.

– Paradicsom? Maszlag. Ádám és Éva? Fantázia – legyintett egy felnyírt hajú fiatalember. – Ebben biztos vagyok, meg abban is, hogy imával nem lehet kormányozni egy államot.

– Nana! Hátrább az agarakkal, fiatalúr! Amiért maga ateista, még tisztelhetné a Bibliát – fedte meg szigorúan egy fekete ruhás tüntető.

– Tisztelje a jó édes…

Nem folytathatta, mert a nénike jókorát sózott rá hátulról.

– Istentelen pogány! Az ilyenek miatt haragszik ránk a Jóisten!

Újabb szimpátiataps. Némelyek nevettek, mások összevissza ordítottak, és ugyancsak emelgették az ökleiket.

– De, uraim, kérem, mérsékeljék magukat! – toporgott a mérsékelt pártiak képviselője. – Akinek még van mondanivalója, nyilatkozzon, de csak sorban, egyenként, és *tettlegesség* nélkül, utóvégre mindnyájan egy csónakban evezünk.

Puff! Most meg valaki a szónokot dobta meg úgy egy kaviccsal, hogy azonnal bedagadt a bal szeme.

– Aljas áruló! Még hogy ő evez velünk egy csónakban!

A szónok testőrei azonnal rávetették magukat a tettesre, amit viszont a kövérebb hívei nem hagyták szó nélkül. A tüntetők pár percig tétlenül szemlélték a biztonsági emberek párharcát, majd maguk is ölre mentek egymással.

– Le a papokkal!

– Éljenek a tudósok!

Itt-ott fel-felvillant egy-egy fényképezőgép, tv-kamera, hogy aki nem vonult ki az utcákra, otthonról szemlélhesse a tűntetést.

– Uram – fordult Dodi a soványabbik szónokhoz –, nem kéne kihívni a rendőrséget?

– Ott vannak – mutatott a férfi a tér szélén álldogáló zsarukra.

– És miért nem oszlatják fel a tömeget?

– Mert a tüntetés nálunk állampolgári jog, barátom, és amíg nem rongálnak meg valamit, továbbá vér sem folyik az utcákon, senki sem avatkozhat semmibe – húzta fel vállát a tudósok szónoka.

– No, majd én beleavatkozom – füttyentette Dodi el magát.

Hogy miért tette, nem tudta. Végső soron mi köze az egészhez? És mégis úgy érezte, valamiért neki kell kézbe vennie a dolgokat. A verekedők a tagbaszakadt emberre meredtek.

– Nézzétek, kereszt világít a homlokán!

– Isten angyala! – esett térdre a harcias nénike.

– Háp-háp-háp-háp! – utánozta a récét egy süvölvény, és Dodihoz kacsázva megtapogatta a homlokát; vissza is rántotta ízibe. – Az angyalát, megégette az ujjamat!

Hirtelen megdördült az ég, és akkora eső zúdult a városra, hogy percek alatt elborította a város összes utcáit. A tüntetők, maga Dodi is csapot-papot otthagyva rohant fedezékbe. Csupán az öregasszony térdepelt továbbra is a záporban.

– Menj haza, testvérem! – süvöltötte Dodi egy cukrászda teraszáról.

Eltelt egy óra, és az eső még mindig nem akart elállni. Reggelre kelve mérséklődött a zivatar ereje, de az ég továbbra is felhős maradt, és csak esett, esett órákon keresztül. A fenébe, legalább bent ülhetne valahol egy jól védett, légkondicionált szobában, bánná is akkor, milyen idő van odakint – sandított ki a teraszról. A legnagyobb baj azonban, hogy már megint megehült, és még csak kéregetni sem kéregethet, miután egy lélek sincs az utcákon. Kivéve azt a három kutyát a szemközti bolt előtt, melyek közül egyikük éppen most ugrott egy hulladéktároló tetejére. Apropó: hátha kikerülne neki is néhány falat a szemétből! – közelítette meg óvatosan a kutyákat. A konténer előtt megtorpant, ugyanis az állatok figyelmeztető morgással jelezték, csak eddig és ne tovább!

– Nyugi, barátaim, jut is marad is, csak engedjetek közelebb!

Az ebek nem szívesen, de közelebb engedték. Dodi felnyitotta a szeméttárolót, és könyökig beletúrt, anélkül, hogy bármiféle ételmaradékra bukkanjon. A jelek szerint elég nagy lehet az éhínség ebben a városban. Számításba véve a hőséget, viharokat stb. nyilván a mezőgazdaság is haldoklik. Megvan! Ez az az a gondolat, ami végig itt motoszkált a fejében, csak megnevezni nem tudta: ez az ország *agonizál*. És, ki tudja, talán egész Európa vagy… Gyorsan felborította a konténert, mielőtt tovább találgat. A kutyák rávetették magukat a szemétre szinte ugyanabban a pillanatban, amikor váratlanul felhorkant két szintén éhes vaddisznó.

– Huj ne! Hecce ne! – próbálta elűzni Dodi a kanokat.

Hasztalan, rá sem hederítettek, ehelyett maguk is megrohamozták a konténert. A kutyák persze nem hagyták, és néhány perccel később öt halálra sebzett állat vonaglott az aszfalton.

A férfi vérző szívvel lábalt tovább a zuhogó esőben. Istenem, micsoda apokaliptikus világba pottyantam! Vajon jártam én itt máskor is? – kémlelt körül immár ki tudja, hányadszor. Talán még itt is laktam valamikor? Nem, nem, képtelenség, hiszen nem csak én nem emlékszem senkire, más sem emlékszik énreám. Na, végre, valaki! – figyelt fel a Szociális Otthon előtt kígyózó sorokra.

– Elnézést, miért áll sorban itt ez a sok ember?

– Hát reggeliért, mi másért.

Erre beállt ő is közéjük. De mire ő is bejutott, elfogyott a reggeli.

– Hm, eszerint mi akár éhen is halhatunk. Vagy törjünk be inkább egy bisztróba?

– Sajnálom, ez van – tárta szét a karját a szocmunkás. – Nem adhatunk mindenkinek mi kenyeret. Próbálják meg esetleg egy másik szociális egységnél!

– Nem hallották?! – mordult rájuk az ételosztó mellé rendelt fegyveres. – Kérem, hagyják el az otthont azonnal!

A tömeg szitkozódva özönlött vissza az utcára.

– Maga maradjon! – tartotta vissza Dodit a szocmunkás. – Kalácsom ugyan nincs, egy tanácsot azért még adhatok.

– Igen?

– Gondolom, munkanélküli, így még a melósoknál is többet éhezik, bár ahhoz képest meglepően jó erőben van.

– Kopogjuk le, egyelőre.

– Akkor miért nem csap fel eresnek? Ott lasszóval fogják az olyan tagokat, mint maga, hapsikám.

– SS-nek? – döbbent meg a férfi. – Magyarországon?

– Nem SS-nek, eresnek.

– Azok kicsodák?

– Maga külföldi?

– Ausztráliai állampolgár vagyok.

– Az más! Pedig megmertem volna esküdni, hogy…

– Ismer valahonnan? – jött izgalomba a vörös inges.

– Igen, vagyis… nem. Csupán a sógoromra hasonlít egy picurkát.

– Tehát kik azok az eresek?

– Az RE-sek a város rendfenntartó erői. Régen rendőröknek nevezték.

– Köszönöm az információt. Nincs véletlenül egy zsebtükre?

– Nincs. Honnan lenne nekem zsebtükröm?

– Akkor mondja meg, de őszintén mi csillog a homlokomon?

– Hol?

– Itt, a homlokom közepén.

– Miért, kellene?

– Én kérdeztem először.

– Semmi. Várjon, hátha össze tudok kaparni mégis valami reggelit! Tessék, ez a magáé! A jóllakáshoz kevés, de legalább nem hal éhen egy darabig.

– Köszönöm. Isten fizesse meg a jóságát!

– Szegény köcsög. Agyára ment az éhezés – súgta oda társának a szocmunkás.

Amint elverte úgy-ahogy az éhségét, Dodi egyenest az RE-be slattyogott. A kapitány, egy ragyás képű, szikár eres, nem sokat habozott, azon nyomban felvette.

– Fizetés nélkül – hangsúlyozta. – Ételt-italt, egyenruhát kap, ennél többet, ha akarnánk, sem nyújthatunk. A mezőgazdaság romokban, az ipar, mint a koldus taligája csikorog-nyikorog, miközben a fél város munka nélkül vegetál.

De akkor miből fizessem az adót, rezsit, gyógyszereket, effélét? – kívánkozott ki a kérdés Dodiból, aztán mégis lenyelte, nehogy megint marslakónak vagy hülyének tekintsék.

– Lakása van?

– Momentán nincs.

– Akkor a laktanyában fog enni, aludni. A szolgálati idő normátlan, vagyis folyamatos készenlétben kell állnia, hogy bármelyik pillanatban bevethessük, ha szükséges. De ne aggódjon, azért lesz ideje csajokra – hunyorított fél szemmel Dodira a parancsnok. – És éhezni sem fog, garantáljuk, ami mostanság többet ér az aranynál. Cserében feltétlen engedelmességet várunk magától – keményedett meg az arca egyszerre. – Indoklás, komment, reklamáció, sajnálat, habozás nálunk ismeretlen fogalmak, egyszóval mindig csak azt teszi, amit a szolgálati szabályzat előír. Nos, még mindig be akar állni az RE-be?

– Más munkahelyen sincs fizetés?

– Munkahelye válogatja. Egyes helyeken fizetnek, máshol nem. Ki mit talál fontosabbnak, a bért, élelmet vagy egyéb juttatásokat.

– Az RE-t választom.

– Helyes! Remélem, ha a szolgálatban is olyan remek lesz, mint amilyen a kondija, maga is, mi is megtaláljuk a számításainkat – tapogatta végig tekintetével Dodi izmos termetét. – Őrmester, vezesse a közlegényt a személyzeti osztályra! Ezt pedig vágja be, mint a miatyánkot! – nyomta Dodi kezébe a szolgálati szabályzat egyik példányát.

Három nap kiképzés után, Dodit egyből bedobták a mélyvízbe. Osztagával egy tüntetés békés lefolyását kellett biztosítania. Fantasztikus! Hát ebben a városban mindennap tűntetnek!

– A városfő jöjjön ki! Tárgyalni akarunk a városfővel! – skandálta a sokaság csökönyösen mindaddig, amíg a városfő (polgármester?) meg nem jelent a városháza előtt néhány gorillával az oldalán.

– Halljuk, mi a panaszuk!

– Mondjon le! Mondjon le!

– Ácsi! – lépett elő ekkor a tömegből egy alacsony, lófarkos emberke.

Dodi csodálkozva ismerte fel benne ugyanazt a kis kukást, aki olyan barátságosan adott neki szállást nemrégen.

– Íme, a *panaszunk*, helyesebben kérésünk, még helyesebben petíciónk – lobogtatott meg egy papírlapot. – Felolvasok belőle néhány részletet:

1. Követeljük a nem hasznosítható hulladékok környezetszennyezés nélküli tárolását és ártalmatlanítását!

2. Lássanak el minden lakást napkollektorral!

3. Függesszék fel meghatározatlan időre a kadmium, arzén, higany tartalmú, plusz metánt is fejlesztő rizstermesztést!

4. Térjenek át legalább megyei szinten a szén-dioxidot kibocsátó kőolaj-, földgáz-, szén- és faenergiáról más, kevésbé ártalmas anyagok felhasználására!

5. Ne csak megállapítsák, de gondoskodjanak is a lakosság alanyi jogon járó létminimumáról!

A tömeg minden felolvasott pont után hosszan tapsolt és éljenzett.

– A többit, kérem, olvassák el odabent!

– Más óhaj, sóhaj?

– Mi újság a Noé bárkái projekttel? – kíváncsiskodott egy nyurga tinédzser.

Ez több szempontból is kényes kérdés volt, egyike azon problémáknak, amikről egyre többen beszéltek, de csak egyes tudósok elvetélt ötletének tartották. Ugyanis némelyek arra esküdtek, hogy evakuáljuk a bolygónkat. Ezzel mindnyájan egyet is értettek, ha már a Terra előbb-utóbb úgyis megsemmisül. Oké, de milyen rakétákkal lépjünk le, hiszen ehhez olyan intergalaktikus űrhajók kellenek, melyek automatikusan feltöltődő üzemanyaggal rendelkeznek, végül, de nem utolsósorban a fény sebességét is elérik.

– Sajnálom a Noé bárkája projekt nem tartozik rám, illetőleg a városra.

Egyébként is fantazmagória, amivel nem sokat érdemes törődni – gondolta a kivételesen jó húsban levő városfő. Erről azonban felsőbb utasításra hallgatott, nehogy az emberek a kiúttalanságot látva apátiába essenek, vagy, ami még ijesztőbb, öngyilkolják magukat.

Alig fejezte be a mondatot, fejbe vágták egy tojással, de ripityára törték a városháza ablakait is.

– Oszlassák szét a tüntetőket, azt a lófarkost pedig hozzák elém azonnal! Szeretnék egy kicsit elbeszélgetni a töpszlivel – utasította embereit az osztagparancsnok.

Az eresek, köztük Dodi is siettek végrehajtani a parancsot.

– Maga velünk jön! – tette kezét a kukás vállára.

– Én? Miért? Ejha, mit keres maga, itt Dodi úr? És ez a maskara? Csak nem csapott fel maga is eresnek?

– Ismered? – bökte oldalba Dodit mellette álló bajtársa.

– Soha életemben nem láttam. Biztos összetéveszt valakivel.

Hogy miért tagadta meg a kukást, maga sem igen értette. El is pirult emiatt, de ha már megesett, megesett. Remélhetőleg utoljára fordult elő vele ilyesmi.

Tévedett: a mundér és az esküje még nagyon sokszor rábírta, hogy másokkal együtt magát is naponként megalázza, gyötörje. Egyik legkellemetlenebb feladatai közé tartozott megvédeni egy-egy pékséget, hentesboltot, gyümölcsöst, haszonállatot. Akciói során gyakran megfigyelte, hogy a tettesek többnyire habozás nélkül vetették magukat a megkívánt zsákmányra, és bizony nemegyszer megtörtént, hogy életüket adták egy szelet húsért is. Milyen igaza volt a kapitánynak, amikor megjegyezte, hogy a víz és élelem mostanában többet ér az aranynál. Mindezek tetejében valamennyi börtönük tele volt, így sokszor kisebb nehézségbe ütközött megakadályozni egy-egy bűntettet, mint elszigetelni akár átmenetileg is a közösségtől valakit. A népesség pedig egyre nőtt, dagadt. És nemcsak a városban, hanem egész Európában, tudniillik a többi kontinenst sokkal pusztítóbb mértékben sújtotta az aszály, földrengés, orkán, cunami, ezért a világ nagy része megrohanta Európát. Itt, a városban is nyüzsögtek a kínaiak, négerek arabok, akiket nyilván eltartani is illett volna. Egy ideig meg is tették a derék városatyák, végül, mit tehettek egyebet, feladták. Miközben Európa népessége tovább nőtt, a világ összlakossága az említett katasztrófák következtében félelmetesen zsugorodott. De megtizedelték a Földet a szív- és érrendszeri megbetegedések is, a melanoma, asztma, malária, sárgaláz, agyvelőgyulladás, hasmenés…

Az emberek zöme csonttá soványodott, s gyakran Dodi előtt estek össze az utcákon. Máskor utcai prédikátorokba ütközött, akik az óvilág végét és egy eljövendő új világ eljövetelét hirdették. Őket nem bántotta az RE.

– Hadd szövegeljenek – mondta a kapitány. – Ha hitük szerint ez a végítélet, úgy legyen, ha nem is úgy értelmezik, ahogy mi látjuk. Hogy utána feltámadunk-e vagy sem, megint csak hit, értelmezés kérdése.

– Nem lenne rossz dolog, de ha arra gondolok, hogy velem együtt az anyósom is feltámad… – mélázott el egy bozontos üstökű őrvezető.

Nevetés. Még az egyébként szigorú természetű kapitány arca is mosolyra derült egy pillanatra.

– Akkor már ketten vagyunk. De félre a tréfával! Én személy szerint még sohasem hallottam, vagy olvastam olyanról, kivéve persze a Bibliát, aki valaha is feltámadt, ezért természetesen továbbra sem hiszek ilyesmiben. Sajnos van itt ennél sokkal nagyobb baj – borult el a tekintete. – Azt, ugye, tudjátok, hogy a városfő utasítására tüskés dróttal kerítettük be a megyénket. No de miért? Ezt is tudjátok? Nem? Pedig egyszerű: ezentúl csak különleges engedéllyel léphet a megyénkbe valaki.

– Kolera – sápadt el egy idősebb eres. – Fiúk, karanténba zártak bennünket.

– Így is mondhatnánk, de nyugodjanak meg, ez nem karantén, csupán, nos, igen, meg akarjuk védeni a megye víz- és élelmiszerkészletét.

– Uram, szólhatok? – jelentkezett szólásra a kapitány jobb keze, egy vékony bajszú fiatalember.

– Tessék, beszéljen!

– Ez valami állam- és kormányfő által is helybenhagyott rendelet, vagy csupán a tisztelt városfőnk egyik zseniális találmánya?

– Maga nem szereti a városfőt, őrmester?

– Erre muszáj válaszolnom?

– Nem muszáj.

– Akkor engedelmével hallgatnék.

– Igen, a kormányunk is tud róla, mi több, már maga az egész Európai Unió is fontolgatja Európa elszigetelését a többi földrésztől. Az ok ugyanaz, amiért mi is védelmezzük magunkat.

– Jó, jó, ez eddig rendben van, de mi történik akkor, ha a többi földrész is stratégiát változtat, és fegyveres erőkkel támad Európára? – ijedezett egy tinédzser korú tizedes .

– Semmi különös nem történne, azonkívül ami amúgy is is várna ránk, azzal a különbséggel, hogy pár héttel vagy hónappal hamarabb költözünk az örök vadászmezőkre.

Erre bezzeg már senki sem kacagott. Sötét, baljóslatú árny borult a lelkekre. Néhány percre még azok is mély letargiába süllyedtek, akiknek a paradicsomi feltámadás reményében mindeddig sikerült megőrizniük lelkük nyugalmát. Uram atyám, mi következhet még ezután, és hátha tényleg nincs is paradicsom, se feltámadás, se Isten, csak egyedül az, ami a szemük előtt itt és most lepereg.

A tizedes önuralmát vesztve borult a mellette álló bajtársa nyakába.

– Meghalunk, Bandi, mindnyájan meghalunk. Elhagyott minket az Úristen!

– Nyugi, Tomi, uralkodj magadon, felbőszíted a kapitányt.

– Bánom is én, kapja be! Felmondtam. Nem érdekel többé a dumája, étele, de még ez a nyomorult mundér sem – vetkőzött anyaszült meztelenre, még egyszer, utoljára szalutált, és díszlépésben elvonult.

– Vissza, katona!

– Ezt ni! – mutatott fügét az RE-parancsnoknak, és rágyújtott egy nótára.

A bundának nincs gallérja, mégis bunda a bunda
Ihaj bunda, tyuhaj bunda, mégis bunda a bunda.
Ihaj bunda, tyuhaj bunda, mégis bunda a bunda.

– Visszahozzam? – kérdezte az őrmester.

– Fölösleges. Ha menni akar, hadd menjen! Katonák! – fordult az udvaron felsorakozott katonákhoz. – Az új fejlemények értelmében új beosztásba helyezem a város rendfenntartó erőit. Az 1-ső szakasz marad a belvárosban, a 2. szakasz körülveszi a várost, a 3.– 10. szakaszt pedig megyei határőrszolgálatra rendelem.

Dodinak a megye déli határát kellett védenie azzal a szigorú paranccsal, hogy mindenkit lőjön le, aki engedély nélkül akar átjönni. Még csak ez hiányzott a botcsinálta *zsarunak*, aki már

ezerszer is megbánta, hogy az RE szolgálatába szegődött. Bár követte volna a tizedes példáját, és ő is kiszáll ebből a halálbrigádból. Igaz, még nem ölt meg egyetlen embert sem, de ki kezeskedik arról, hogy ezt itt a határon is megússza. Érdekes: eddig mindig úgy érezte, tennie kellene az emberekért valamit. Talán éppen e célból küldte ide a Teremtő. Erre mit tett? Végig az ellenkezőjét, így aztán már az is megfordult a fejében, hogy nem is a mennyei Atyát, hanem a Sátánt szolgálja.

A határzár óriási felháborodást keltett a környező szegényebb városokban, falvakban, de a feltételezett agresszív reakció egyelőre elmaradt. Aki időt nyer, életet nyer – tartja a közmondás. De ebben már senki sem hitt a megyében, és rettegve várta azt a pillanatot, amikor csapatostól rohanják meg a vasfüggönyt. És amire vártak, be is következett egy ködös, őszi hajnalon. Szerencsére mindössze öten bukkantak fel a határon, két afrikai, két kínai és egy néger nő hátán egy gyerekkel.

– Állj! – fogta rájuk Dodi a fegyverét. – Forduljatok vissza, vagy tüzet nyitunk.

A két afrikai és kínai hanyatt-homlok rohant visszafelé, egyedül a néger nő nem mozdult. Dodi társai kézzel-lábbal mutogattak, hátha úgy jobban megérti, mire a nő válaszként megindult … feléjük.

– Tűz! – harsogta az őrsparancsnok.

Puff, puff, puff! – dördült el hat lövés egyszerre. A nő megtorpant, majd folytatta útját feléjük.

– Rá lőjetek, ne melléje, hacsak nem akartok hadbíróság elé kerülni.

Újabb lövések, némelyik talált is, de egyik sem volt halálos.

– Gyáva csürhe, ezért még számolunk – tajtékzott a parancsnok, és pisztolyával saját kezűleg végzett a négerrel.

A következő napokban Dodi másra sem tudott gondolni, mint arra a jelenetre, amikor rálőtt az asszonyra. Ekkor vált bizonyossá számára, hogy ő igazából a Sátán küldötte. Csalódásában és iszonyatában akkorát üvöltött, hogy messzire elhallatszott.

– Megbolondultál? – bámultak rá a társai.

– Mondjátok meg nekem, mit láttok a homlokomon: kígyót[1] vagy keresztet!

– Semmit – vigyorogtak a bajtársak.

– Nem hiszem. Adjatok egy tükröt azonnal!

Megkapta. A feje, szó, mi szó, sima, mint a biliárdgolyó. Hanem a homlokán ő sem látott semmit sem.

– Aha, szóval bújócskázol velünk, pokolfajzatja. Apage, Satanas![2] – ordította ismét el magát, és őrhelyét otthagyva menekült vissza abba a városba, ahol utoljára találtak rá a kukások.

Elhatározta, végez magával. Így veszi elejét, hogy továbbra is ártson az embernek. Noha őszre hajlott az idő, forró szél fújdogált. Az utcák kihaltak, a fákon egyetlen madár sem trillázott. Szájába vette pisztolyát, és utoljára az égre tekintett. Ó, bárcsak mindent elölről kezdhetne!

– Bocsáss meg, Uram, de nincs más választásom. Vagy… vagy mégis? – döbbent belé a gondolat, mely szerint megszabadulhat ő úgyis az ördögtől, ha egyszerűen kiűzeti magából.

Előfordult ez már mással is. Csak beszól egy-két papnak, a többi már az ő dolguk. Eldobta a revolvert, és hálatelt szívvel tekintett újból az égboltra. Amit azonban most látott, attól rémült csak meg igazán. A magasból sűrű fehér felhő gomolygott a föld felé. Metánfelhő! – hasított Dodiba a felismerés. Még néhány perc, és a városban minden teremtett ember megfullad.

– Állj! – emelte fel a kezét tiltóan, amikor a felhő már-már őt is elérte.

De már túl késő volt. A felhő pár pillanatra ugyan megtorpant, aztán lassan elnyelte az égre tárt kezekkel álló Dodit is.

Egy szemétgyűjtőnek dőlve bukkant rá éjjel 11 óra tájt két köztisztasági dolgozó. Vállas, 30 év körüli férfi volt, feje kopasz, homlokán fura tetkó fehérlett.

---

[1] A Sátán jelképe.

[2] Távozz tőlem, Sátán!

– Már megint egy hajléktalan – morogta oda társának az alacsonyabb kukás. – Becsszavamra, ezek úgy szaporodnak, mint az egerek. Nini, valami világít a homlokán! – hajolt kíváncsian föléje. – Valami keresztféle – rántotta el mellőle a hulladékgyűjtőt kajánul.

– Mi az, miért nem hagytok aludni? – tápászkodott fel a tetkós mogorván.

A kukás arcáról lefagyott a vigyor, és ámulva meredt a föléje magasodó két méteres emberre.

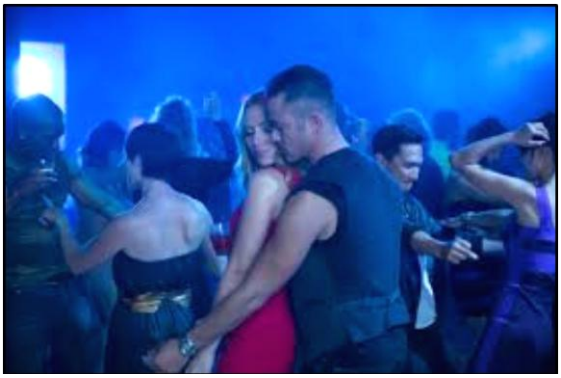

SZERELEM, 2016

A lány szőke volt, a fiú barna, felnyírt hajú és fél fejjel magasabb. Táncoltak.

Ma este végre a sarkamra állok,
az lesz a program, amit én akarok,
elég a sok okos véleményből,
ez egyszer csak magamra hallgatok,
egy ilyen lánynak a diszkóban a helye,
ahol a srácok táncra hívnak.

– Egész jól csörögsz – mondta a fiú.
– Kösz.
Öt perc múlva partnert váltottak.
– Szabad? – kérte fel nemsokára ismét néhányszor, aztán már le sem szállt a szösziről.
A szünetben meghívta egy italra.
– Tudod, hogy beléd estem? – jelentette ki mélyen a lány szemébe pillantva. – Nálad mi az ábra?
– Dettó.
Szünet.
– Most mi a difi? Azt mondtam, dettó.
– És?
– Hozzád vagy hozzám?
– Hozzád is lehet? – csillant fel a szeme boldogan. – Csak azért, mert az őseim nem igen csípik, ha hazaviszek valakit.
– Ja. Ezek az őskövületek mind egyformák.
– A tieid is? De akkor, hogy engednek be minket? Vagy külön bejáratú kéglid van?
– Bingó, csak épp albiban (*albérletben*), úgyhogy indulás, hacsak meg nem gondoltad magadat.
Alig tettek meg 100 métert, a lány már jelezte is, hogy ott lakik.
– Jó kis kéró (*fészek*), de hol a mercedesz? (*ágy*) – nézett körül a fiatalember.
– Hát ott! – mutatott a lány egy matracra.
– Elég fukar lehet a házinénid, hogy még egy ágyat is sajnál tőled.
– Az nem kifejezés, sőt, ha tőle függne, már rég kikergetett volna a házából.

– Mert?
– Hosszú. Engedj! De sürgős lett egyszerre, pedig a részleteket még meg sem dumáltuk.
– Milyen részleteket?
– Nem ismered a közmondást? Pénz beszél, kutya ugat.
– Vagy úgy! Jó8 (*jó éjt*), örültem a szerencsének!
– Állj, csak vicceltem. Kíváncsi voltam, milyen arcot vágsz, ha megtudod, kit csíptél fel a diszkóban. Nem vagy éhes?
– Dehogynem. Hamm, mindjárt bekaplak!
– Akkor összerittyentek magunknak egy kis rántottát.
– Nem lehetne utána?
– Mi után?
– Ezután – döntötte a fiú a lányt se szó, se beszéd a padlóra, néhányszor sebesen végigszántott rajta, majd elterült, mint sprint után az atléták.
– Ennyi?
– Nem volt zsír (*jó*)?
– Azt nem mondtam, csak egy kicsit gyors a tempód, apukám.
– És az baj?
– Is is. Néha igen, máskor nem – ugrott fel a lány a matracról, és összecsapott egy rántottát.
– Fincsi. Madonna mia (*szűzanyám*), tizenegy óra!
– És?
– Á, semmi, csak lejárt a kimenőm – tréfálkozott a fiatalember.
– Szegény bumburnyák. Hány éves vagy te tulajdonképp?
– Huszonegy.
– És te még mindig úgy táncolsz, ahogy az őseid fütyölnek?
– Nem táncolok, csak ez az… izé… házirend.
– Ic (*értem*). Akk (*akkor*), sipirc haza a mamihoz!
– Te most haragszol rám? – ölelte át a lányt békítően.
– Hagyj! Dedósokkal nem kezdek.
Erre maradt, és reggelig még jó párszor megizzasztották egymást a matracon. Reggel a fiú ébredt fel hamarabb.
– Cicuskám, alszol? Sajnos mennem kell melózni.
– Bb (*viszlát*)! Üdvözlöm a mutered – ásította a lány álmosan, és magára húzta a takarót.
A fiú gondolkozott egy keveset, firkantott néhány szót egy cetlire, majd kisurrant a szobából. Akkor jutott eszébe, még csak meg sem kérdezte, hogy hívják. Eh, nem számít, majd megkérdezi délután, ugyanis elhatározta, amint vége a műszaknak, újból beugrik a kicsihez. Szerencséje volt, otthon találta.
– Nini, a diszkós srác! Téged meg mi szél fútt erre?
– Ej, ne bolondozz! Vajon mi fújt volna, ha egyszer komállak ?
– XD (*mosoly*), ezt lájkolom (*tetszik*). Csak aztán ki ne kapj otthon ezért a mamitól.
– Tudod, mit? Hagyjuk a mamát, és foglalkozzunk inkább magunkkal! Szóval beengedsz?
– Parancsolj! Isten hozott Vikinél!
– Így hívnak?
– Szolgálatodra. Téged?
– Mikinek.
– Nahát: Miki és Viki! Egész jól hangzik. Hé, máris! Legalább csüccs le előbb, és fújd ki magad!
– Majd utána, Mimi, utána – markolta meg Miki a lány kicsiny, feszes melleit.
A lány bosszúsan ütött a kezére.
– Leülni!
– Kérlek! – hökkent meg a fiatalember. – Ha zavarok, akár el is mehetek.

– Nem zavarsz, csak… Almás (*érdektelen*), magánügy. Nem hiszem, hogy érdekel.

– És ha érdekel, úgy is elmondod?

– Nem – gyújtott a lány egy cigarettára.

– A barátodnak sem?

– A barátomnak igen. De te nem vagy a barátom.

– Egyelőre tényleg nem, de még lehetek, ha… te is szeretnéd – fűzte tovább a fiatalember. – Szeretnéd? – húzott elő a kezében levő tasakból egy üveget.

– Mi tudom én. Épp elég bélyegem, akarom mondani, barátom van ahhoz, hogy szükségem legyen még egyre.

– Ohó, eszerint mégsem csípsz? Mert a tegnap még azt mondtad.

– Az a tegnap volt, másrészt… Add már ide azt a palackot! Másrészt a barát egy, a hancúr meg kettő, *barátom* – kortyolt a konyakba.

Hallgattak. Nem volt több mondanivalójuk egymásnak.

– Mit melózol? – kérdezte a nő, csakhogy mondjon valamit.

– Üveges vagyok. És te?

– Pultos a Puskás Öcsi kávézóban.

– A szüleid? Meghaltak vagy nem laknak ebben a városban? Bocs, csak az albi miatt kérdezem.

– Itt laknak, de hogy kicsodák? Azt inkább hagyjuk, még mielőtt felszökne a vércukrom. Neked bezzeg, ahogy elnézem, nem sok fejfájást okoznak.

– Tévedsz, okoznak, de nem annyira, hogy miattuk albérletbe költözzek. Remélem, a tulajjal simán kijössz, vagy… vele sem?

– Hát éppen ez az: vele sem – húzta meg ismét a palackot. – Állandóan molesztál.

– Nem csoda! Egy ilyen bombázó még egy aggastyánt is tűzbe hoz. Azt viszont már nem vágom, miért nem keresel másik albit magadnak.

– Eláruljam?

– Ha akarod – válaszolta a férfi óvatosan, ugyanis kezdett rájönni, nem árt vigyázni ezzel a cicussal, mert egyből ott van a plafonon, és biztosan karmolni is tud, ha ingerlik.

– Kerestem, sőt, már össze is pakoltam, erre mi történt? Megjelent a tulaj felesége, és felajánlott 10 000 forintot.

– Ejha! Aztán mért?

– Hogy tűnjek el minél előbb a házából.

– Aha, aha, szóval rájött a naccsága, miben sántikál a tisztelt férjura. Ezek után nem értem, mit keresel még mindig itt?

– Türelem, mindjárt megtudod. Ez történt tegnap. Ma volt a folytatás, nem sokkal azelőtt, hogy becsöngettél az ajtómon. Most maga Boldi úr, így hívják a vén kopaszt, surrant be hozzám.

– Mit akart?

– Hogy maradjak, le is perkált rögtön 20 000 forintot, plusz behozta ezt a rekamiét.

– Hoppá! Mire te?

– Maradtam, azzal a feltétellel, hogy ezentúl csak a naccsás asszonnyal vagy a naccsás aszszony egyedül léphet a szobámba – melegedett a traccsba fokozatosan Vikike, végül nagylelkűen megengedte a fiúnak, hogy megint csak vele töltse az éjszakát.

Miki kimondhatatlanul boldog volt. Belezúgott ő már más csajba is, de nem annyira, hogy már másra se tudjon gondolni.

– Figyelj csak! – lepte meg a lányt ismerkedésük után két hónappal – Mi volna, ha összeköltöznénk?

– Semmi, költözzünk!

– Benne vagy?

– Miért ne, hiszen e nélkül is mindennap nálam kukorékolsz, ami még elcsúszna, ha hazamennél estére, jegyezte meg a satrafa.

– Erről is tud?

– Ő? Mindent lát-hall, még az egerek cincogását is a padláson. Ámde legyen, tette hozzá kajánul, semmi kifogása ellened, ha ezentúl ugyanolyan lakbért fizetsz, mint bármelyik albérlő.

– Zsugori egy boszorkány. De bánja a vakbelem, ha te is lájkolod.

– A boszorkányt? – incselkedett Mikivel a kis szöszi.

– Jaj, egyem a szívedet, tudod, hogy mennyire imádlak! – csókolta összevissza a hosszú hajú, szőke bombázót. – Még ma áthozom a cuccaim.

– Frankó (*remek*), de: hogy fog tetszeni a mamádnak?

– Tetszik, nem tetszik, hozzád költözöm. Ez az én életem, amivel azt csinálok, amit akarok.

– Brávó, üveges, így kell karcolni az üveget. De 2.

– Kettő is van?

– Van bizony, méghozzá olyasmi, ami nélkül, jobb, ha máris búcsút veszünk egymástól.

– Hallgatlak.

– Csak egy szó: szabadság. Magyarázzam meg, mit jelent?

– Okszi (*oké*): szabadság, egyenlőség, testvériség[1]. Hogy is mondják franciául?

– Ne humorizálj, mert komolyan beszélek. Ezt *magyarul* úgy értem, hogy egyikünk se avatkozzék a másik dolgába. Vágod, kisapám?

– Igenis.

– Ha, tegyük fel, holnaptól háromszínű hajat viselek, akkor azt viselek, vagy, tudom is én, kimaradok éjjelre, hazajövök egy macsóval (*kigyúrt pasival*), bukfencet hányok a főutcán… Rám hagyod, legjobb esetben megkérded, mi a francot csinálok, de a parancsolást, erőszakot felejtsd el, különben abban a percben offollak (*kirúglak*).

– Itt a kezem, nem disznóláb – nyújtott kezet Miki vidáman, bár titokban nem kis aggodalommal tekintett a jövőbe, mert szép, szép dolog a szabadság, de ki tudja, mit fog érezni, ha egy éjszaka valóban meg kell ossza ágyukat egy macsóval.

Egyelőre azonban semmi ilyesmi nem történt. Annál jobban meggyűlt a bajuk a tulaj nejével, akit a kétszeres lakbérrel sem tudtak meggyőzni. Pár hétig ugyan lapított, de aztán mégis csak becsöngetett a leányhoz.

– Egyedül van?

– Mikivel.

– Kijönne két percre? Szeretnék magával négyszemközt beszélni.

– Előtte nem lehet, merthogy nekünk nincsenek ám titkaink?

– Lehetni lehet, csak zsenáns, meg jobb is ha Miki úr nem hallja. Maga még olyan fiatal, nem tudja, milyenek a férfiak.

– Azt hiszi? – nevetett a nő a hasas, bibircsókos arcú asszonyra.

– Kérem.

– Oxigén (*rendben van*)! Utoljára még kijövök, de máskor elvárom odabent és nyíltan közölje, mi az óhaja, sóhaja. A férfiakat pedig bízza rám! – lépett ki a folyósóra.

– Nézze, kedves Viktória, tudom, hogy a férjem adott magának 20 000 forintot, és azt is, hogy mi célból. Ne, ne szóljon közbe! Tudok én mindent, nem kell nekem itt semmit sem magyarázni, titkolni. De az isten szerelmére legyen már tekintettel reám is! Miért jó az magának, ha hírbe hoz bennünket? Mellesleg képzelheti, mit érezhetek, amikor nap mint nap látnom kell, hogyan töri a nyavalya Boldit kegyedért.

– Hát ne törje! – vont vállat Viktória. – Már többször el is küldtem ezért a pokolba, de mit csináljak, ha forr benne a bikavér?

[1] Az 1789-es francia forradalom jelszava.

– Elküldte? – vidult fel a házinéni egyszerre. – Nem ugrat? Ezt eddig még egyszer sem vallotta be a gazember.

– Még szép, hogy nem kürtölte világgá! Asszonyom, hát ennyire jól ismeri a pasikat?

– Köszönöm. Látja, ezt nem feltételeztem volna kegyedről. Sajnos mi haszna, ha a férjem így sem tér észre, ezért szerintem továbbra sincs jobb megoldás, minthogy leadja a kulcsot, és odébbáll, ha…

– Ha?

– Ha csakugyan semmi köze a férjemhez.

– Abszolút. Csak éppen az elköltözéssel sem oldunk meg semmit sem, mert ugyan bizony ki akadályozhatná meg, hogy oda is kövessen a Boldi úr. De mivel együtt érzek magával, no meg én magam is meg szeretnék szabadulni a férjétől, majd csak kitalálok valamit. Hopp, már ki is találtam! Mi volna, hogyha én…? Nem, ez túl költséges! Kár, mert amúgy szavamra baromi jó ötlet.

– Micsoda? Az isten szerelmére, árulja már el, mit ötlött ki!

– A megoldás külföld, például Hollandia, igen, ott kéne munkát és albérletet keresnem. Oda biztosan nem követne Boldi úr, főleg, ha azt sem tudná, melyik országban csavargok.

– Igazán? Látja, így tényleg elhiszem, hogy maga is szabadulni akar az uramtól.

– Ja, csak az a gáz, hogy egy ilyen kiruccanáshoz zsé is kellene, mert anélkül még a határig sem jutok el. Először is ott az útiköltség. Másodszor… Hosszú, a lényeg az, hogy inkább maradok.

– Akkor… akkor nincs más választásom, minthogy felmondjak – remegett meg a nő hangja.

– Kérem, ha maga azt hiszi, hogy egy albérlőnek, szerződés ide, szerződés oda, bármikor felmondhat… – mosolygott gúnyosan a pultos lány.

– Na jó, maga győzött – sóhajtott fel az asszonyság nagyon jól tudván, hogy egy albérlőt nem lehet csak úgy, ukmukfukk kitenni. – Majd meglátjuk. Esetleg besegíthetek én is a dologba, de csodára ne várjon, mert én is bérből és fizetésből élek, ha nem tudná.

– Ki volt az? – érdeklődött a fiatalember.

– Az öreghölgy – válaszolta a kis szöszi, és elmesélte, miben sántikál a házinénijük.

– Szegény mámi, nagyon odalehet az uráért. Talán nem kellett volna ezzel a holland mesével etetni.

– Etette a tyúkszemem. Én, hát igen, én csakugyan Hollandiába mennék, Mikikém.

– Az anyját! És ezt csak most mondod?

– Még nem mondtam? Persze te is jöhetsz velem, sőt, egyenesen megkérlek, vágjunk neki *együtt* a világnak!

– Azt már nem – szontyolodott el az üveges, – nagyon jól megvagyok én itthon is.

– Azzal a nyomorult éhbérrel, amit az üvegvágással keresel? – biggyesztette le ajkát Viki fitymálón.

– Például.

– Ebben az esetben elég dinnye vagy, mert manapság már minden tizedik magyar külföldön, felfogtad, külföldön próbál szerencsét.

– Jut eszembe! Tudsz te egyáltalán hollandul?

– Még nem, de tanulok: goode dag! (*Jó napot kívánok!*) Kunt u mij vertellen waar ik kan vinden in de high street? (*Meg tudná mondani, hol találom a főutcát?*) Heel erg bedankt. (*Nagyon szépen köszönöm.*)

A férfi elámult.

– Hogy mik nem derülnek ki rólad, cicuskám! Már azon sem csodálkoznék, ha egy nap bejelentenéd, miniszterelnök a faterod.

– Már megint a fater? Mi a túróba nem szállsz már le erről a témáról!

– Oké, Oké, leszálltam. Aztán mikor indulsz, ami nyilván azt is jelenti, hogy szép csendben elválunk – keskenyedett el a fiatalember.

– Holnap tuti, hogy nem. Előbb még meg is kell tanulnom hollandul, elő kell készítenem a terepet stb. Hála istennek, addig a nyanya is kussolni fog, és ami még ennél is fontosabb, leesik tőle némi mani is.

A válásról bezzeg hallgat, mint prücsök a lyukban. Mintha nem is bánná az egészet – állapította meg keserűen magában. Pedig de bírom ezt a csajt. Formás, szexi, szép hangú. Csak ne lenne néha annyira szeszélyes, ugyanakkor hideg és számító.

– Mondd, jelentek, egyáltalán jelentettem-e bármikor is valamit a számodra?

– Ezt most Hollandia miatt kérdezed? Érdekes, én is pont arra gondoltam, mennyire csipázhatunk (*szerethetünk*) valakit, akitől ilyen könnyű szívvel megválunk.

– Én? Tőled? De hiszen te akarsz Hollandiában melózni.

– Veled. És aki szeret, követ. Egyébként ki tudja, fordulhat még a kocka Magyarban, és akkor, biztos lehetsz benne, hogy maradok.

Marad, nem marad, szeret, nem szeret, ilyen és ehhez hasonló kételyekkel birkózva éltek tovább egymással, amikor egy szép napon bekövetkezett, amitől legjobban tartott az üveges: in flagranti (*tetten érte*) kapta a bombázót. Épp a férfin lovagolt eltorzult arccal, aprókat sikoltva. Rá sem hederítettek, zavartalanul folytatták az ügetést. A fiatalember elszorult lélegzettel meredt reájuk, de amit most érzett, legvadabb álmai sem csiholtak ki soha belőle. Először szinte rájuk rontott, de visszafogta magát, és kitámolygott az utcára. Nem is tehetett volna egyebet, miután semmi más nem történt, mint amiben már eleve megállapodott a leánnyal, és amit két szóval nyitott kapcsolatnak neveznek. Hát így néz ki egy nyitott kapcsolat, hölgyeim és uraim!

Esteledett. Mikor a nap a legkisebb ház mögött is lebukott, a városban kigyúltak a villanyok. A fiú bújában bevetette magát egy night-clubba. Alig hajtott fel két pohárral, máris nyakába akaszkodott egy bártündér.

– Mit iszol?

– Egy Camparit.

– Pincér! Pincér! Legyen szíves, hozzon a hölgynek egy Camparit!

Az ital hamar a fejébe szállt, anélkül azonban, hogy kimosta volna Vikit az agyából. No problem, van neki ennél jobb tippje is.

– Elég! Mehetünk!

– Máris? – mosolygott a bártündér. – Hozzám vagy hozzád?

A fiú elhalványodott. Ugyanezt kérdezte tőle Viki is megismerkedésük estéjén.

– Hozzám. Apollónia – mutatta be otthon a magas, karcsú pillangót. – A barátnőm.

– Szia, Viki vagyok.

– Vesd meg, kérlek, az ágyat, lefekszünk.

A lány szeme megvillant, tekintetével végigfutott a nő alakján, és beleegyezően bólintott.

– Köszönöm. Bújj az ágyba, Apolka! Meg te is. Ha akarod – tette hozzá gyorsan az üveges.

– Miért ne!

A fiú sorba ölelgette a lányokat. Apolka egy-kettőre lázba jött. Legalább is úgy tett, mintha eszméletlenül élvezné a férfi cirógatását, csókjait. Csupán Vikivel akadt némi probléma, aki inkább csak eltűrte, hogy cirógassák, csókolják.

– Mi van veled, elkéstem? Már kilovagoltad magad a macsóddal?

– Várj, majd én újra hangulatba hozom a kicsikét – ajánlkozott Apolka, felkattintotta a villanyt, lerántotta a takarót, és kezelésbe vette a kis szöszit.

Láthatólag sikerrel, mert pár perc múlva már ugyanúgy nyögött, sikongott, mint amikor a macsóval kettyintett.

– Még, még! Nagyon szuperül csinálod! Remélem, felkeresel máskor is!

A férfiban egymásnak ellentmondó indulatok tomboltak. Egyik pillanatban dühöngött, a másikban csak úgy rázta a testi vágy, de utálat és szomorúság is egyben.

– Állj félre, most én jövök! – nyomta félre Apolkát, s tőle szokatlan vadsággal vetette magát a leányra.

– Finomabban, hé, finomabban! Nem hallod? Ez már fáj, te vadbarom! – lökte el magától Viki az üvegest.

Ettől a naptól valami megváltozott közöttük. Megfogalmazni ugyan nem tudták, tulajdonképpen micsoda, ezzel szemben határozottan érezték, aztán… Nos, igen, teherbe esett a pultos csaj. Ettől gyulladt be csak a férfi igazán, merthogy ki lehet annyi férfi közül az apuka.

– Jaj, ne ökörködj! Természetesen te, édesem – biztosította a nő az üvegest.

Ettől nemcsak lehiggadt, de még a reménysége is felébredt, hátha jövendő gyermekük más irányba tereli majd Vikikét, mert a nő trendje… Hú, kirázza a hideg, ha csak eszébe jut.

Teltek a hetek, hónapok, végül elérkezett a várva várt pillanat: megszületett a kisbaba.

– Mit szólnál hozzá, ha most már meg is esküdnénk? – dobta be ekkor tétován az ötletet.

– Ez komoly? De, kisapám, elfelejtetted a jelszavunkat? Szabadság, egyenlőség…

– Fátylat rá, csak kérdeztem – visszakozott egykedvűen, és együttlétük óta először érezte, hogy valamit nagyon-nagyon elrontott.

Egy év múlva már nemcsak érezte, hanem tudta is, ugyanis Viktória egy fikarcnyit sem változott. A gyerekkel is csak eleinte törődött, utána a mosogatástól a pelenkázásig minden munkát Miki nyakába szakadt.

– Hát ez várható volt – csóválta meg a fejét a mamája. – Előre megjósoltuk mi ezt a papával. Anyagilag hogy álltok?

– Rosszul. Hiába, túl keveset keresek. Azért így is meglennénk, ha Viki is megtanulna spórolni. De még ez sem volna katasztrófa, ha nem szaladna folyton kölcsönért. Már fűnek-fának tartozik, és ha ezt továbbra is így folytatja…

– Sittre vágják, logikus – ráncolta össze homlokát a papa is. – Hát, fiam, én a helyedben még ma otthagynám, mielőtt még jobban összekuszálná az életed, utána rögtön megállapíttatnám, ki az apja a pulyának, merthogy nem te vagy, azt sejtheted.

A férfi hallgatott. Ezt követően is vagy két hétig, aztán egyszer mégis csak betoppant két bőrönddel a kezében.

– Megjöttem. A tékozló fiú hazatért.

Miközben Miki és a szülei egymás nyakába borulva örvendeztek egymásnak, Viki háziura a haját tépte dühében.

– Hallod ezt a gyereket? – szólt oda a párjának. – Meddig kell nekünk ezt a bőgést mindennap hallgatnunk?

– Nem tetszik? – kárörvendett a felesége. – Te akartad. Bezzeg, ha rám hallgatsz, már régesrég megszabadulhattunk volna a ribanctól.

– Egen – dugott Boldi úr vattát a fülébe, és átrohant a másik szobába. – Nem bírom, jaj, nem bírom – jelent meg öt perc múlva ismét a nejénél. – Hallgattasd el ezt a fattyút, vagy megölöm.

– Nem tetszik? Te akartad. Bezzeg, ha rám hallgatsz, már réges-rég megszabadulhattunk volna tőlük, nemdebár?

– Ami késik, nem múlik. Majd megmutatom én, ki az úr a csárdában!

– Komolyan? Na, erre befizetek – nevetett gúnyosan Szatmári Boldizsárné.

Hirtelen megszólalt a telefon.

– Halló!… Igen, én vagyok… Beszélni? Miről?… Rendben van, azonnal átmegyek.

– Ki telefonált? – kérdezte Boldi úr.

– Viki. Valamit sürgősen akar velünk közölni.

– Én is! – sietett át a férfi Vikihez, és bekopogott az ajtaján.

Semmi reakció, csak a gyerek sírt fel még jobban.

– Viki kisasszony! Megjöttünk – nyomta le reflexszerűen a kilincset. – Ni csak, nyitva van.

Beléptek, és csodálkozva néztek szét. A ruhásszekrény, valamennyi fiók nyitva és üres volt. Amúgy sem az anya, sem az apa nem tartózkodott a szobában.

– Te, Boldi, ezek meglógtak, és itt hagyták nekünk a kisfiút – nézett körül az asszony még egyszer, és megpillantott az asztalon egy papírt.

A gyerek keresztlevele volt. Anyja családi és utóneve: Kis Viktória – olvasott az anyakönyvi kivonatba. Apja családi és utóneve: Szatmári Boldizsár.

KARÁCSONYI TÖRTÉNET

Cingár, egérképű fiatalember volt. Amúgy csendes, jámbor műszerész, aki sok más fiataltól eltérően sohasem lázongott. Ez pedig nagy szó, mert Ceauşescu elnök impériumában már nemcsak a fiatalság, hanem az egész ország csikorgatta fogát dühében. Magyarán rityegett-rotyogott, na nem mint a tűzhányók, csak úgy pianóban, mint a puliszka, mely legfeljebb pukkan, de sohasem robban, ugyebár.

1987 december elsején dermesztő hidegre ébredt a városka. Olyan kegyetlenül fújt a szél, hogy csak az merészkedett az utcára, akinek halaszthatatlan dolga volt.

Gyulai mester és fia, Aladár aznap egy ágyba feküdtek le aludni így melegítvén egymást, ugyanis a lakásban nem lehetett több 8 foknál.

– De jó azoknak, akik nem függnek semmiféle központi fűtéstől – sóhajtott fel a csontos arcú, kopaszodó családfő. – Csak bedurrantanak a kályhába, és fütyölnek a világra.

– Hát szerezzünk be mi is egy dobkályhát – ajánlotta Aladár. – A füstöt meg vezessük ki az ablakon.

– Áá! Nem engedi a házi szabályzat. Hogy a mennykő ütne ebbe az egész rohadt rendszerbe!

– Halkabban, apa, halkabban, nehogy a szomszédok meghallják! – rémüldözött a műszerész.

Mástól, például poloskától nem tartott, mert a szobában, biztos, ami biztos, a telefontól a falakig minden zegzugot átvizsgált. No de a falak. Azok is olyan vékonyak, hogy minden hangosabb szó áthallik.

– Felőlem! Ó, de elegem van már ebből a Suszterből[1]. Bezzeg Magyarban… Pedig ott is ezt a kurva szocializmust építik, nekik is van egy Kádárjuk, és adósságuk is temérdek. Mégsem kell senkinek sem fáznia, nem vezették be a jegyrendszert, és villany ég valamennyi házban, üzletben.

– Ez van. Hiszen tudod, az adósság… De majd csak ezt is kifizetjük egyszer, és építhetjük tovább nyugodtan a szocializmust, mint azelőtt.

– Nyugodtan? A szocializmust?

– Mi mást? Mindenki azzal főz, amivel tud. Ha málélisztje van, azzal, ha nincs, még azzal sem, a többi már csak attól függ, ki milyen rutinnal készíti el a vacsoráját, ebédjét.

Tiszta anyja – állapította meg az apa magában. Az sem morgott soha semmiért, akármenynyire is bántották, ő mindig mindenkit megértett. Szívből, könyörületből, vagy egyszerűen csak félt az istenadta? Igazából soha sem értette, mint ahogy Alival sincs teljesen tisztában, nyuszi-e a fia vagy csupán egy óvatos, józanul mérlegelő műszerész.

[1] Nicolae Ceauşescu román elnök egyik gúnyneve.

– Na, aludjunk! Még csak azt akarom mondani, hogy holnap később jövök haza, mint egyébkor.

– Mert?

– Nyugdíjba megy a pártitkár, akinek a tiszteletére nagy bankettet rendezünk.

Másnap estefelé csak úgy bűzlött az italtól, amikor hazajött, ennek ellenére csöppet sem tűnt részegnek.

– Végem van – rogyott egy fotelbe. – Megástam a síromat – ingott jobbra-balra, mint a siratós asszonyok.

– Jézusom, mi történt?

– Én hülye, anyjába küldtem a párttitkárt.

– Hűha, még csak ez hiányzott! A Susztert is?

– Azt nem, annyira hülye azért még nem vagyok

A következő napokban még rosszabbul aludtak, de most már nemcsak a hideg, hanem a várható retorzió miatt is. És ez be is következett, amennyiben az öreget kirúgták az üzemből.

Aladár fellélegzett.

– Minden rosszban van valami jó, mert, ugye, akár le is csukhattak volna az elvtársak.

– Le – horgasztotta le a fejét Gyulai úr, és attól kezdve szavát sem lehetett venni, nemhogy háborgott volna, mint azelőtt.

Remek! Hála istennek, jól veszi a kanyart a faterom – dörzsölte a kezét Aladár, hát még amikor templomba is kezdett járni a lapátra tett rebellis. Utóvégre miért ne, hiszen nem is párttag, mit párttag, még állása sincs szegénynek, hogy bárki kifogásolja, amit maga a román alkotmány is szavatol.

Eltelt egy hét. Gyulai úr naponta eljárt misére, aztán stop, elnyúlt az ágyon, és napestig szundikált, merengett, vagy nézte a tévét, amikor kegyeskedtek megadni az áramot.

– Nem lesz ez jó, édesapám. Nem kellene munkát keresni? Na, és a hited, miért nem jársz többé templomba?

– Munkát? Minek? Hogy mindenütt azt vágják a fejemhez, túl koros maga ehhez, Gyulai bá? Ami pedig az Úristent illeti, hát hozzá is hiába imádkoztam mindeddig.

– Mit imádkoztál? Bocs! Nem kérdeztem semmit, felejtsd el!

– Arra kértem a Jóistent, szabadítson meg minket ettől az átkozott Susztertől.

– Ámen, úgy legyen! Azért még kimozdulhatnál itthonról. Keresd fel a barátaid, sétálj, meg ilyesmi, minthogy folyton a sebeidet nyalogasd – próbált lelket verni belé Aladár.

– Igazad van, így teszek – ugrott fel az öreg a fotelből, felkapta a kabátját, s csupán vacsorára dülöngélt haza meglehetősen elázva.

– Sieg, Heil![1] Itt vagyok, ragyogok.

– Ejnye, már megint! Tudod, mi jár mifelénk ezért a két kurta szócskáért?

– Mi az, nem tetszik? Akkor ide süss! – zendített rá a közismert refrénre:

Poporul, Ceauşescu, România!
Partidul, Ceauşescu, România![2]

– Szép. Mondd, hányszor és kiknek énekelted el ezt már, édesapám?

– Kiknek, kiknek? Hát a haveroknak a kocsmában.

– Hm, azt hiszem, tévedtem. Mégiscsak jobb lenne, ha itthon maradnál. Gyere, egyél valamit, és tedd el magad holnapra! Ma mi a programod? – kérdezte másnap Aladár, mielőtt elment volna dolgozni.

– Beugrom egyik nyögdíjas barátomhoz a városban. Jut eszembe, nem adnál kölcsön néhány lejt az apádnak?

---

[1] Köszönés a hitleri Németországban. (Győzelem, üdv!)

[2] A nép, Ceauşescu, Románia,/A párt, Ceauşescu, Románia. (rom.)

– Nagyon szívesen, csak az a bökkenő, hogy éppen most egy huncut banim sincs – utasította vissza az öreget, nehogy eligya valamelyik carul cu bereben[1] a maradék eszét is. – Viszlát, kellemes pihenést!

– Kösz. Könnyű műszakot!

– Hahó, megjöttem! – kiáltott be délután a halból a szobába, amint hazajött az üzemből.

Az öreg nem válaszolt. Talán alszik – gondolta.

Nem aludt, ugyanis itthon sem volt a derék szűcsmester. Aladár rosszat sejtve sietett a konyhába, hadd lássa, megvan-e még az a 3000 lej dugipénz, amit titokban tartalékolt a kredencben.

– Basszus!

Ezt sem feltételezte volna az apjáról! Vérmessége még elcsúszik, hiszen ilyen volt ő világéletében, de hogy a saját fiát is meglopja… Ilyesmire eddig még sosem vetemedett az öregúr.

Leszállt az este és ezzel a sötétség is a városra. Csupán néhány kiemelt hely, mint a Securitate, milícia, városi párttitkár háza tája stb. ragyogott vakító fényárban. A fiatalember meggyújtott egy gyertyát, és várta, egyre várta, mikor tántorog haza a jó öreg. Hát azt várhatta! Nem tántorgott biz az haza reggelig sem. Erre még jobban megijedt, és gyorsan betelefonált a kórházba.

– Halló, ügyelet? Gyulai Aladár vagyok. Elnézést a zavarásért, csak azt szeretném kérdezni, nem szállítottak-e be önökhöz tegnap délután, illetve este egy Gyulai Gábor nevű bácsikát? … Igen, a rokonom, pontosabban édesapám, kérem tisztelettel… Köszönöm, várok… Nem? Még egyszer nagyon szépen köszönöm.

Tehát kutyabaja. De akkor hol lehet? Hirtelen elhalványult: a Securitate… Világos, ki másnak a vendégszeretetét élvezheti egy ilyen szabad szájú mitugrász? Munka után azonnal a Securitatera sietett, s már-már be is csengetett, aztán még sem mert bemenni. Naná, hogy elkezdjék összevissza faggatni, utána rásüssék a politikailag megbízhatatlan polgár bélyegét? De talán a milícia is megteszi. Igen, ott fog információt kérni az apjáról.

– Mi nem hoztuk be – biztosította Aladárt egy szúrós szemű alhadnagy. – Be kellett volna?

– Nem, csak szerintem tegnap elég szépen beszívott, esetleg randalírozott is valahol, így még most is itt csücsül valamelyik karcerben – hebegett a műszerész, aki életében először lépte át a városi kapitányság küszöbét.

– Ilyen zűrös apja van? Mit is mondott, hogy hívják?

– Gyulai Gábornak.

– Gjuláj, Gjuláj… – lapozott bele a tiszt egy füzetbe.

– Nem Gjuláj, Gyulai.

– Egykutya. Különben is ki a franc tudja kiejteni a maguk idétlen neveit? Nos, nálunk nincs. Egyelőre. Majd értesítjük, ha behozzák.

– Értem. Akkor viszont eltűnt, és ezt ugyancsak maguknál kell bejelenteni, nem igaz?

– Da, da[2], de ehhez várnia kell még pár hetet, mert hátha csak az egyik barátjánál vagy barátnőjénél bulizik. Nézzen csak szépen utána! Telefonja van?

– Van.

– Telefonálja körbe őket, végül is ez a maga dolga, nem a milíciáé, Gjuláj *úr*. Aşa, ău![3]! Addig is hadd adjak egy tanácsot: tanuljon meg rendesen románul, mert azzal, ahogy maga itt románul nyekereg, nem sok hazafiságot árul el magáról. És aki ma nem hazafi, az nyilván szeretett Pártunk és Kormányunk politikájával sem azonosul.

– Én? Dehogynem! Hogy is tetszik rólam feltételezni ilyesmit?

– És egyet is ért vele, vagy csak hadovál, miközben magában az anyánkba küld bennünket?

– Isten őrizz, különben sem szoktam káromkodni.

---

[1] Sörös szekéren, vagyis kocsmában. (rom.)

[2] Igen, igen. (rom.)

[3] Úgy bizony. (rom.)

– Pedig nagyon így tűnik. Vigyék, és magyarázzák el ennek a bozg…, elvtársnak a kommunista illemet, továbbá milyen következményekkel jár, ha valaki hazafiságról prédikál, s még az ország nyelvét sem ismeri! – intett a zsaruknak.

– Köszönöm a felvilágosítást! – tapogatta meg állát, szemét Aladár, amint befejezték az oktatást, és leforrázva bicegett az utcára.

Hanem az apja iránt érzett aggodalma, továbbra sem hagyta nyugodni, ezért még aznap felhívta valamennyi ismerősét, barátját. Hasztalan, az öreg egyiknél sem „bulizott". Szűzanyám, csak nem vágott neki a határnak! – hasított belé a gondolat. Á, nem, nélkülem? Sokkal inkább úgy tűnik, hogy bevitték a Secura, és akit oda bevisznek… Hú, onnan már csak az úristen hozza ki.

Szegény Aladár napokig úgy járt-kelt, dolgozott, hogy azt sem tudta, mit csinál. Még az étvágya is odalett, alig csipegetett valamit, holott azelőtt majd meghalt egy darabka kolbászért. Régen elég sokat volt idehaza. Nem lakott ugyan kastélyban, de ő a villany, fűtés, meleg víz és egyéb megszorítások ellenére is szerette az otthonát. Most inkább csak lődörgött, néha beült egy italra, moziba, csak ne kelljen a négy fal közé mennie. Így keveredett egyik nap az I. C. Frimu utcába, ahol, micsoda véletlen, éppen édesapja üzemi párttitkárának a háza állt. Trendi kecó, az nem vitás, de mi a francot keresek itt? – nézett farkasszemet egy veszettül ugató pitbullal.

– Hallgass már, te rohadék!

Be szívesen dobnék ebbe az udvarba egy Molotov-koktélt emlékül! – fogta el a gyűlölet, aztán csak bámult, micsoda indulatok kavarognak immár benne is. Sietve odébbállt, pár lépés után azonban ismét lestoppolt. Lehet, hogy nem a leghumánusabb megoldás ez a koktél-ügy, de legalább ennyivel rójam le a párttitkár iránti hálámat. Ez lenne ám egy tűzijáték! Először a park gyulladna ki, aztán a ház, az emberek… Na nem, az emberek nem, hiszen akadnak köztük öregek, gyermekek is, akiknek semmi közük apámhoz – borzongott meg hirtelen. A párttitkár az más, az megérdemelné, hogy kinyírjam, bár igazság szerint… Nos, igen, nyilván ő sem jókedvéből dobatta ki apát az üzemből. Erre utasíthatták felülről, és ő, mint mindenki, teljesítette a parancsot – bizonytalanodott el fokozatosan. Oké, hagyjuk, de ha már idehoztak a lábaim, egy kis tréfát még megengedhetek magamnak – húzta ki zsebéből a noteszét, és a következőt firkantotta a papírra:

Vigyázat, bombát rejtettek a párttitkár elvtárs kertjébe!
Egy jóakarójuk

Elég gyerekes bosszú, de mégis csak jobb annál, minthogy ezt a békát is lenyeljem – tépte ki a lapot, s már-már a levélládába csúsztatta, amikor megszólalt mögötte valaki.

– Mi az, levél? Adja ide, legyen szíves!

A fiatalember döbbenten fordult hátra. A párttitkár állt előtte.

– Ni csak, Gyulai elvtárs! – ismert rá a párttitkár. – Hadd lássam, mi van abban a levélben!

– Ebben… izé… semmi érdekes. Egyedül azt szerettem volna önnel közölni…

– Igen? Most miért nem válaszol? Remélem, nem azzal fenyeget, persze névtelenül, ha nem pucolok el a városból, Molotov-koktélt dob a kertembe – tréfálkozott a jól táplált, piszokul elegáns politikus; hanem a szemében furcsa fények villogtak.

Aladár szíve akkorát dobbant, hogy majd kiugrott a helyéről.

– Mit dobok? Jaj, ne tessék velem viccelni! Egy ilyen áldott jó ember kertjébe? Ellenkezőleg, én… Kicsit szégyellem, ezért is írtam meg levélben, hogy…

Na, öregem, most aztán kutyaszorítóba kerültél! – töprengett el egy pillanatra, aztán felderült az arca, és már nyomta is a szöveget:

– Bocsánatot szeretnénk kérni a párttitkár elvtárstól.

– Tőlem? Miért?

– Mert olyan tiszteletlenül fogadtuk, amikor el tetszett tanácsolni apát az üzemből.

– Hja, fiatalember, ilyen az élet. Azok után, amit fejemhez vágott becses édesapja, igazán nem tehettünk mást, minthogy útilaput kössünk a lábára. Sajnálom, de a maga apja az igazgató elvtárstól a pártszervezetig, mindenkit megsértett. Az igazgató kolléga még hagyján, de a Párt szent, ahhoz, fiatalember, nem nyúlunk.

– Igenis. Most már apa is, én is megértjük, és megkövetjük önöket, annál is inkább, mert akár fel is jelenthette volna, ha nem ilyen áldott jó ember – csókolt kezet a párttitkárnak. – Köszönjük. Ezt sohasem felejtjük el önnek.

– Mit csinál, megbolondult? – nézett körül a párttitkár riadtan. – Kompromittálni akar, maga tyúkeszű.

– Bocsánat, csak a hálámat szeretném kifejezni.

– Rendben van, kifejezte. Sok szerencsét! Üdvözlöm az édesapját!

Aladár leforrázva sompolygott ki az I. C. Frimu utcából. Egy ellenséggel kevesebb, jöhet a következő. Ha vele is ilyen remekül kiszúrok, kinevezem magam első osztályú mókamesternek – gratulált magának fanyarul. Nézzük, kit *tréfáljak* meg másodszor! A szúrós szemű milicistát? Igaz, az sem veszélytelenebb a pártitkárnál, de mit számít az egy ilyen tökös krapeknek, mint amilyen én vagyok. Tehát gyerünk, nyomozzuk ki íziben, hol lakik a mélyen tisztelt alhadnagy.

Egy nappal utóbb erre is sor került, és rögtön el is határozta, most aztán nincs pardon, azért is bedobja azt a Molotow-üdítőt, melynek összeállításához elég egy szimpla palack is, kis benzin, alkohol, gyufa, és kezdődhet a tűzijáték. Elhatározását, gyors tett követte, amennyiben valóban össze is tákolt egy bombácskát.

Csupán bedobni nem merte sehova. Vajon mit szólna az apja ehhez a *hőstetthez*?

– Nyuszi! – fejezte ki véleményét egy szóval, persze ezt is csak álmában, ugyanis éppen vele álmodott.

– Szerintem jól tette – mosolygott mellette Aladár mamája. – Egy fecske nem csinál nyarat, de még kettő, három sem, úgyhogy én csak azt mondom, várjunk még egy picikét.

– És nyeljünk tovább, mint azelőtt? Bölcs tanács. Mégis meddig, nyuszikák? Lehet-e még egyáltalán tovább is így élni?

– Nehezen, de türelem! – rajzolt ekkor egy kört a levegőbe. – Mit láttok?

– Egy firtyegő-fortyogó puliszkát – vont vállat Gyulai, alias Gjuláj úr.

– Erről van szó, gyerekek.

– Hogy pukkadozik a puliszka? Hát aztán! Mindegyik ezt teszi, ugyanis egy puliszka *sosem robban,* tudjátok.

Érdekes álomkép. Kár, hogy a folytatásra nem emlékszik, így nem is érti igazán, miért hangsúlyozta apja annyira, hogy egy puliszka sohasem explodál, illetve… Dehogyis nem érti – tévedt tekintete a Molotow-koktélra. Mindegy, nem számít. Ezúttal nála is betelt a pohár, elég volt. Csak még a karácsonyon legyen túl. És az éppen holnap lesz, utána robbanhat a puliszka. A fenyőt már megvette, már csak az ünnepi ebéd hiányzott. Ezt is megfőzte: húslevest hús nélkül, narancsos kacsa helyett köleskásás véres hurkát krumplival.

– Jó étvágyat! Boldog karácsonyt! – biccentett az asztal két vége felé, ahol a szülei szoktak ülni valamikor.

Estefelé következett a fenyőfa. Ezt is szépen feldíszítette, miközben folyton azért fohászkodott, legalább az ünnepre való tekintettel ne kapcsolják ki a fűtést, áramot. Kikapcsolták. Semmi vész! Ha úgy vesszük, sokkal romantikusabb egy karácsony a gyertyák, csillagok fényében.

– Köszönjük. Áldott karácsonyt neked is – emelte poharát egy harmadik láthatatlan személyre, és dideregve meggyújtott egy gyufaszálat, utána még egyet és még egyet, legutolsónak pedig magát a karácsonyfát.

Lett is erre olyan fény és meleg a szobában, mint odafenn a mennyekben. Hát még, amikor lángra lobbant a szőnyeg is, az ágy, bútorok, minden égett, füstölgött. De hisz ez isteni! Pápá, puliszka, Molotow-koktél, „aranykor”! Éljenek az angyalok!

PIKNIK

Zak és Berci valaha elválaszthatatlanok voltak egymástól. Aztán, mint a legtöbb fiatal, ők is kirepültek a fészekből. Zakariás Mórahalmon, Bertalan pedig Nyíregyházán talált új otthonra. Azért a testvérek rendszeresen, legfőképp nyáron találkoztak egymással, hogy ne csak az interneten, hanem élőben is kidumálják egy kicsit magukat. Ebben az évben Mórahalmon, kint a Madarász-tó partján piknikeztek, jövőre…

– Ki tudja, hova fújj minket a sors szele ebben a bizonytalan, gyorsan változó világban – sóhajtott Zak, a fiatalabb Joó-testvér. – Talán meg sem kéne várnom az egészet, és tisztelt honfitársaimhoz hasonlóan máris el kéne pucolnom valahova Nyugatra.

– Szerintem tévedsz, ha azt hiszed, máshol nyugisabb. Ilyen hely nem létezik már sehol a világon, legyen az Berlin, London vagy akár New York is – vélekedett a testesebb, s egyben bölcsebb Bertalan. – Megengedem, hogyha szerencséd lesz, drágább rucikban sétálsz végig a Wall Streeten, és menő kocsiban hajkurászhatod a csajszikat. De vajon megéri, ha cserében itt hagyod a szívedet? Merthogy itt hagyod, az nem vitás. Plusz nem is olyan biztos, hogy homlokon csókol a szerencse, utána… Tudod, mi következik ezután? Nem szívesen huhogok, de könnyen megeshet, hogy egy ócska Suzuki és Porsche közt a földre pottyansz, öcsikém.

– Tudom, nem is gondoltam én komolyan, de mégis… Próba szerencse – álmodozott Zakariás. – Annyi embernek sikerült, miért ne sikerülne egyszer nekünk is? Na nem végleg. Dehogyis hagynám itt anyát, apát, a haverokat, akárkit. Csak éppen addig, amíg összekaparnék pár ezer dollárt, eurót.

– Kéménysepréssel? – nevetett Bertalan. – Még ha híres orvos, énekes lennél vagy ilyesmi.

– Oké, oké, igazad van. Azért az sem állapot, hogy akármilyen rendesen melózok, bármikor útilaput köthetnek a lábamra. Így aztán még betegen is felmászok a tetőre, akár vasárnap vagy ingyen is, ha erre utasítanak a főnökök.

– Akárcsak nálunk, s még csak pisszenni sem mer senki sem, különben isten veled, iroda, mehetsz árkot ásni két-három diplomával a zsebedben. Egyszer megkérdeztem a főnököm, miért kell nekünk a kötelező nyolc óra helyett sokszor tízet gürizni, mire azonnal kiküldött az utcára, ahol kedvemre kritizálhatom a kormányt, rendszert, akármit, de amíg tőlük kapom a fizetést, jobban teszem, ha hallgatok – panaszkodott az idősebb fivér is. – Á, marhaság! Miért kell nekünk még szabin is effélékről dumálnunk? Gyere, fürödjünk, utána megebédelünk, és sétálunk egyet az erdőben!

Így is tettek, úsztak egy jó nagyot, majd testben-lélekben felüdülve siettek vissza a ruháikhoz. De nem csak ők, egy nyakigláb alak is, aki minden jel szerint a cuccaikat készült elcsórni.

– Az anyját! – hökkent meg Zakariás. – Te is látod, amit én látok?

– Micsodát?

– Hát azt a langaléta krapekot, aki éppen most fújja meg a holminkat. Hé, teszed le azt a hátizsákot, kisapám!

A fiú, lehetett úgy 16–17 éves, ijedten kukkantott ki a fák mögül, észrevette a két férfit, és elkezdett szaladni. Zak és Berci utána. Miután a siheder ragaszkodott a hátizsákhoz, nem tudott elég gyorsan szaladni, utol is érték egy perc alatt.

– Megvagy, te gazember! – ugrott rá Zak hátulról, leteperte a földre, és úgy eltángálta, hogy még a vére is kiserkent.

Balambér szíve megesett a legénykén.

– Stop, ennyi! Menjük vissza a ruhánkhoz, aztán majd eldöntjük, mit csináljunk ezzel a csontvázzal – tekintett végig a feltűnően sovány tolvajon. – Hogy a csodába fogytál le ennyire?!

– Lódulj, de meg ne próbálj meglógni, mert beléd vágom a bicskámat – húzta elő hátizsákjából Zakariás a zsebkését. – Itt volnánk, és, csodák csodája, még a szerkónkat, bicajunkat sem nyúlták le eközben.

– Hogy hívnak? – kérdezte Berci a suhanctól.

– Uszaid.

– Mit pöntyög?

– Fogalmam sincs. Te, öcsi – nézte meg figyelmesebben a tinédzsert –, fura arca van ennek a fiúnak. Hova valósi vagy?

– Szír lenni Rakkából.

– Honnan? – bámult rá Zakariás.

– Na, ezt jól kifogtuk magunknak! – sápadt el az irodai asszisztens.

– Miért?

– Mert ez a hely a pokol egyik tornáca, pontosabban a mudzsáhidok szíriai tűzfészke.

– Kiknek a tűzfészke?

– A szélsőséges fundamentalisták, más szóval terroristák jelenlegi központja.

– Hogy az a kaporszakállú… – rezzent össze a kéményseprő. – Ezt tényleg jól kifogtuk magunknak! Eh, nem hiszem, kamu az egész, amivel ránk akar ijeszteni a barátunk. Csakhogy én nem ijedek meg tőle, és mindjárt meg is mutatom, hogy szoktak elbánni nálunk egy tolvajjal.

– Isten őrizz! Hogy aztán ránk hozza a társait? Menj haza békével! – fordult Uszaidhoz Balambér. – Nem történt semmi, éljen Abu Bakr al-Bagdad!

A siheder arca eltorzult, és valamit hadarni kezdett arabul.

– Ne éljen! Haljon! Én nem szeretni sem El-Aszad, sem dzsihádisták, mind csupa rossz ember – fordította a szót magyarra. – De azért köszönni.

– Állj, meg, vándor! Én még nem mondtam, hogy elmehetsz! – fogta vissza Zakariás, azzal előhúzott egy zsineget, és a fához kötözte. – Így ni, biztos, ami biztos.

– Megvesztél? Egyszer már elraktad, és a hátizsákunkat is megkaptuk, úgyhogy nem értem, mit akarsz még vele csinálni.

– Hogy mit? Nálatok mit csinálnak a tolvajjal? – kérdezte a muszlimtól.

– Levágni kéz – horgasztotta le fejét a tinédzser.

– Te mondani – kapta elő Zakariás ismét a halefét.

– Nyugi, csak ijesztget! – nyugtatta meg Bertalan a suhancot. – Nem olyan rossz fiú az én bátyuskám. Te meg a bolhából ne csinálj elefántot, légy szíves!

– Más szóval vágjak hozzá jó képet, vagy akár meg is köszönjem, amiért ez a terrorista méltóztatott minket meglopni?

– Ez nem terrorista, különben is gyerek, nem látod?

– Terrorista, bevándorló, parazita… Egyiket sem kamelem. Én nem vagyok oda a kormányért, viszont abban igaza van, hogy meg kell végre állítani ezt az évről évre növekvő át- meg bevándorlást. Újabban már nincs olyan nap, hogy ne ütközzünk egy-egy koszóvóiba, szírbe, afgánba. És csak jönnek, egyre jönnek, mint a sáskák csapatostul. Mit akarnak ezek mitőlünk, amikor gyakran még nekünk sem jut elég kenyér, munka, lakás stb.? Vagy szerinted egy fuldokló meg tud menteni egy másik fuldoklót? Szerintem nem, úgyhogy húzzuk csak ki szépen azokat a szöges drótokat még mielőtt mi is velük fulladunk.

– Ne te ne, most amikor végre dübörögni kezd a gazdaság? Bocs, csak vicceltem.

– Örülök, hogy te még ilyenkor is tudsz viccelni. Pedig ez még az érem egyik oldala. Azért az sem semmi, amit a Charlie Hebdonnal[1] műveltek.

– Az tényleg nem, de mi köze ehhez Uszaidnak?

– Ki tudja! Ott vannak ám ezek mindenhol beleértve még az ilyen kölyköt is. Tudod, te hány kiskorú kiáltja Allah akbar egy dzsihadista seregben? Mit mondtál, hogy hívnak? – kérdezte Zakariás a fiútól.

– Uszaid.

– Te hol, melyik csapatban harcoltál?

– Semelyikben. Ezért szökni ide hozzátok.

– Hallottad? Be akarták sorozni.

– Fantasztikus! Már a gyerekeket is? És az édesapád? Hallgatott, beleegyezett?

– Hallgatott. Azt mondani neki, kötelesség. Kettő közül csak egyet tehetni: bevonulni katona vagy öngyilkos jelölt.

– Erre megszöktél. Szegény srác, ezekután még mindig azt hiszed, meg kellene büntetni?

– De hát lopott, a szakramentumát, és én tisztelem a tízparancsolatot. Figyelj ide, Bercikém! – húzta félre Bertalant. – A srácot most már én is sajnálom, de gondolj bele, mi lenne, ha minden bűnét elnéznénk, csak azért, mert politikai menekült. Ma még csak kéreget, holnap csaklizik, de holnapután már ölni fog Allah és az iszlám nevében.

A tisztviselő elgondolkozott.

– Hát van benne valami. Én ugyan futni hagynám, de nem bánom, vigyük a kapitányságra.

– Minek vinnénk, amikor mi is elintézhetjük? Kap tőlünk egy leckét, persze csak úgy jelképesen, Zak módra, hadd lássa, mi jár annak, aki mások hátizsákjában kotorász.

– Felőlem – vont vállat egykedvűen –, bár őszintén szólva nem értem, mi hajt téged *valójában* – nézett kutatóan öccse szemébe.

– Hogyhogy mi? Épp az imént közöltem. Azért mégis csak borzasztó, hogy annyira beleszoktunk a nyelésbe, hogy még akkor is hallgatunk, amikor nekünk kéne pofázni – ballagott a kéményseprő a fához kötözött legényhez. – Éhes vagy?

– Igen.

– Várj egy kicsit, mindjárt eszünk valamit.

Leterített egy abroszt a fa alá, és komótosan kezdte kivenni a hátizsákba pakolt ennivalót. Volt ott minden, ami szem-szájnak ingere: szalonna, hagyma, paradicsom, feketekávé…

A fiú kidülledt szemmel bámult az abroszra.

– Így ni! Most pedig sütünk egy kis szalonnát! Szereted a szalonnát?

– Mit?

– Ejnye, mióta élsz te Mórahalmon, hogy ilyen gyengén tudsz magyarul? Sza-lon-nát – mutatott Zakariás a szalonnára.

– Haraam.

– Az mit jelent?

– Tilos enni nekünk disznóhús.

---

[1] Szatirikus, karikatúrákat, riportokat, vitákat és tréfákat közlő francia hetilap, melynek szerkesztőségét egytől egyig lemészárolt egy dzsihádista szervezet.

– Elég hülye szokás, mert mit ér az élet enélkül! Hogy mondják arabul: egy az isten és Mohamed az ő profétája?

– Lá iláha illallah, Muhammad raszúl Allah.

– Allah növessze meg a szakállad. És azt hogy mondod: egy az isten, Jehova, és Jézus az ő fia?

A fiú szeme megvillant.

– De Zakariás!

– Parancsolsz?

– Jól vagy? – tette kezét öccse homlokára Bertalan. – Nem kaptál te véletlenül napszúrást?

– Ugyan! Amiért meg szeretnék tanulni pár szót arabul? Apropó, igaz-e, hogy nálatok a férfiak kézen fogva beszélgetnek, sőt, csókolóznak időnként? – fordult újra Uszaidhoz Zakariás.

– Igaz.

– Megcsókolnál engem is?

Az irodai asszisztens kiejtette kezéből a poharat.

– Hehehe, hihihi, beugrott!

– Te nem vagy normális! De most aztán csakugyan elég volt! – próbálta kioldozni a fiú kezét dühösen.

– Pillanat, előbb kihívom a zsarukat – húzta elő Zakariás hátizsákjából a mobilját.

– Ne, ne, Allahra kérni nem tenni – jött izgalomba az . – Engem kitoloncol, küldeni vissza Rakkába.

– Hát aztán! Éhezni otthon is tudsz, nem igaz? Vagy olyan jól megy sorod Mórahalmon, hogy még az apádra sem vagy kíváncsi?

– Késő. Apát megölni bosszúból – csillant meg egy könnycsepp a szemében.

– Részvétem. Akkor valamelyik csini magyar lány miatt?

– Nem szeretni engem magyar lány, se fiú, senki sem.

– Na látod! Ők nem csípnek téged, te bennünket. Ne, ne is tiltakozz! Látom én ezt a szemedből. Szokásainkra fittyet hánysz, istenünkre úgyszintén. Engem speciel nem zavar, viszont nem mindenki ilyen, mint én vagyok. Egy szó, mint száz, a helyedben én mégis csak felszedném a sátorfám – oldozta el Zakariás a muszlimot. – De hagyjuk! Ha nem, nem, végül is a te dolgod.

– Helyes – lélegzett fel megkönnyebbülten Bertalan. – Már azt hittem, telefonálnom kell a mentőkért. Gyere, tarts velünk, és bocsásd meg az öcsémnek, amiért megfeledkezett néha magáról.

– Sukrán, köszönni. És a rendőrség? Akkor mégsem szólni zsaruknak?

– Hm, most az egyszer még elnézzük, csak aztán azt ne hidd, hogy nálunk mindenki következmények nélkül lophat, csalhat vagy akár ölhet is. Ez bizony haraam, amit valamennyi államban szigorúan büntetnek.

– Érteni, és megígérni, soha többé nem lopni – borult lábai elé a rakkai menekült.

– Akkor isten, vagyis Allah hozott Magyarországon!

– Kaphatni kevés víz?

Megkapta, ezzel kezet mosott, s csak ezután ült közéjük.

– Biszmilláh. Alláhumma bárik lene fihi va att'imná hajran minhu[1].

Zakariás fejcsóválva mormogott valamit. Egy ideig szótlanul ettek, miközben Uszaid – arab szokás szerint – nagyokat böfögött.

– Egészségedre!

– Kapni még egy pohár víz? – törölte meg izzadt homlokát.

Forró, júniusvégi délután volt. A nyári napsugár gyilkos erővel sütött át a lombokon.

– Tessék!

Egy hajtásra kiitta, utána döbbenten meredt a kéményseprőre.

[1] Allah nevében. Ó, Allah, áldd meg ezt nekünk, és táplálj bennünket még jobbal! (arab)

– O, jaj nekem, mit inni?

– Természetesen pálinkát. Csak nem adok vizet egy ilyen kedves vendégnek – vigyorgott rá a férfi kajánul.

– Elkárhozni, Allah, elkárhozni! Most már én is a majdanba[1] kerülni – hajtogatta Uszaid percekig jobbra-balra hajlongva.

Hirtelen felkapott egy kést, és Zakariásra emelte. Egy pillanatig habozott, majd sarkon perdült, és elrohant.

– Hát ezt meg mi lelte! Hajszál híján engem is elküldött a majdanba. Pedig, biz isten, csak vicceltem.

[1] A pokol tüzébe. (arab)

SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI

„Mikor kimondják a nevét, nem hisz a füleinek. körülnéz, hátha csoda történik, hátha csak agyrém, nyomasztó lidércnyomás volt, hogy ez az ő neve, és most felébred ebből az álomból. Aztán egy csomó füzetet kap fel a padról.” (Karinthy Frigyes: *A rossz tanuló felel)*

– Nagy Pál.

Jaj, ez én vagyok! – hasított belém a félelem. Pedig de igyekeztem elbújni Lőrincz Emese széles háta mögött. Mert hátha nem vesz észre Szente tanár elvtárs. Majd azt hiszi, hiányzom, és nem hív ki felelni. Csakhogy észre vett, és most felelnem kell abból, amit meg sem tanultam. De talán, ha nem találom az ellenőrzőm, mást tanulót fog kihívni.

– Nem hallod? Mit keresel abban a táskában?

– Az ellenőrzőm, úgy látszik, otthon felejtettem.

– Majd én kikutatom a táskáját – ajánlkozott szolgálatkészen Eifer Feri, mint mindig valahányszor egyikünk *otthon felejtette* a kiskönyvét.

– Hagyd, nem számít. Most az egyszer még elnézem. Majd legközelebb elhozza. Nos, készültél, Nagy Palkó?

– Igen. Egész délután az Azték Birodalom bukását bifláztam – füllentettem, mert azt, ugye, nem mondhattam, hogy ehelyett éppen Nick Carter detektívvel nyomoztunk egy gyilkos húsevő növény ügyében.

Le se tettem a krimit mindaddig, amíg végig nem olvastam. Nézem az órát: tíz óra. Isten veled tanulás! Ilyen későn és álmosan csak nem kezdek el tanulni. Pedig holnap biztosan felelni fogok töriből. És most tessék, itt állok bénán, mint egy rakás szerencsétlenség.

– Remek! Akkor, légy szíves, fáradj ki, és meséld el, hogyan omlott össze a nagy Azték birodalom!

Kívánszorogtam a táblához. Kellett nekem hazudni! Halványan emlékeztem ugyan egy-két cselekménymozzanatra, névre, évszámra, ami a töritanár előadásából még megmaradt a fejemben, de hogy ez hányast ér… Valószínűleg buktát, amivel két dolgot is elveszíthetek egyszer-

re. 1. Édesanyám tíz lejét, amit minden nyolcas után szokott adni újabban. 2. Szente tanár bizalmát, aki a tisztelt tanári karból egyedül nem néz hülyének.

– Parancsolj!

– Igenis – köszörültem meg a torkomat. – A mai Mexikó területén élt egy harcias, magát mexikának nevező népcsoport. Egy ideig békében éltek a szomszédos indiánokkal, aztán el kezdtek terjeszkedni. És csak terjeszkedtek, terjeszkedtek, amíg létre nem jött a nagy Azték Birodalom – végeztem az aztékokkal két mondatban.

Az osztályban felcsendült a nevetés.

– Ennyi? És a bukása? Ez is ilyen gyorsan ment?

Na, kisapám, most találd fel magadat! Csakhogy mi a francot mondhatnék, ha semmi sem jut eszembe. Már-már búcsút mondtam a tíz lejnek, amikor támadt egy ragyogó ötletem.

– Nem éppen gyorsan, el is mondom azonnal, hanem én ennél jobbat ajánlok.

– Mégpedig?

– Épp a tegnap olvastam egy történelmi regényt ebben a témában, ugyanis ha engem érdekel valami, ahhoz én mindig hozzáolvasok egy picikét.

– Csakugyan? – lepődött meg a töritanárom. – Nagyszerű, bár a társaid is követnék a példádat. De mi ebben az ajánlat?

– Én… izé… elmondanám ennek a regénynek a tartalmát, ha meg tetszik engedni, mert miért mondanám el még egyszer, amit már amúgy is tud mindenki.

– Kiegészítésként? Nem bánom. Csak röviden és lehetőleg nevekkel, évszámokkal együtt, hátha tanulok tőled én is egyet-mást.

Újabb nevetés. Ejha, csak nem gúnyolódik velem a tanbácsi!

– Igenis – eresztettem el a fantáziám, mert, most mit tagadjam, a történelmi regény is kamu volt.

Kb. öt percig fantáziáltam, miközben az osztályban még a légy zümmögését is meg lehetett hallani. Vajon beveszi? – sandítottam a magas homlokú, gyér hajú magyar-történelemtanárra. Nem szakított félbe, tehát van remény, és akár két tízest is bezsebelhetek egyszerre. Egyet jegyben, a másikat lóvéban. Istenem, de klassz lenne!

– Állj! – pislantott karórájára hirtelen Szente tanár úr. – Szívesen hallgatnálak tovább, de…

Nem folytathatta a kitörő taps miatt, amivel osztálytársaim honorálták a szárnyas kígyóistenről, kegyetlen csatákról és egyéb elképesztő dolgokról szóló előadást.

– Ni csak, milyen sikere van ennek a legénynek!

Szerényen, de kipirult arccal hallgattam. Azelőtt és azután sem arattam ekkora sikert én, Nagy Palkó, a 8. osztály legrosszabb diákja. Tudniillik az voltam, ráadásul neveletlen vaddisznó, jellemzett kiváló megfigyelői képességgel megáldott osztályfőnököm.

– Köszönöm a feleletet. Még csak néhány kérdés, és végeztünk. Hogy nevezték, és mikor alapították meg az Azték Birodalom fővárosát?

Természetesen nem tudtam.

– Ki volt az aztékok leghíresebb uralkodója?

– Mo…, Monte…

– Milyen hiedelemnek köszönhették kezdeti sikereiket a hódító spanyolok?

– Passz.

– Semmi vész, kicsire nem adunk. De azt csak meg tudod mondani, ki hódította meg Mexikót.

Megsemmisülten horgasztottam le a fejemet. Úgy látszik, mégsem kapom meg a tíz lejem, és ezt a szimpatikus tanárt is magamra haragítom rendesen.

– Ez is *passz*? Köszönöm a választ. Négyes[1]. Mi az Emese, te is szeretnél felelni?

– Nem, csak az lenne a kérésem… Szóval… – hebegett az osztály legjobb tanulója, akinek a hátát oly előszeretettel paskoltam meg időnként. – Ne tessék haragudni, mindössze az lenne

[1] Elégtelen osztályzat a román szocialista rendszerben.

a kérésem – nézett körül az osztályban –, helyesebben kérésünk, hogy tessék megbocsátani Palinak. Igaz, hogy nem készült, vagyis készült, mert hiszen végig az aztékokról…

– Fantáziált.

Nem vette be! – állapítottam meg letörten. Hiába, ilyen az én szerencsém.

– Lehet, de olyan izgalmasan, színesen, hogy szerintünk már emiatt megérdemelne valamilyen, négyesnél jobb jegyet.

– Így van – bólogattak rá legnagyobb csodálkozásomra többen is.

Különös. Eddig azt hittem, csak a rossz tanulót látják bennem a társaim.

– Mi ez, lázadás? – mosolygott Szente tanár úr. – Ám legyen, ha már ennyire bírjátok ezt a lókötőt – veregetett vállon vidáman. – Kérem az ellenőrződet!

– Tessék! – húztam ki gépiesen zakóm belső zsebéből, és el sem tudtam képzelni, miért harsant fel harmadszor is a nevetés.

– Mi ez?

– Az ellenőrzőm.

– Melyik? Csak nem az, amelyiket otthon felejtetted, Nagy Palkó?

Ohó, hát ezért rötyögtek! Én tyúkeszű, hogy ugorhattam be ilyen marhául.

– Ötös vagy… semmi, amennyiben jövő órán még egyszer felmondod az anyagot, aztán… Aztán meglátjuk. Szeretsz olvasni?

– Szeretek.

– Igazán? Ez sem semmi, ha tekintetbe vesszük, mennyit, és főleg mit olvasnak manapság az emberek. Neked kik a kedvenc hőseid?

– Nick Carter, Sherlock Holmes, Arsène Lupin, Rózsa Sándor, Angyal Bandi, Rinaldo Rinaldini, Buffalo Bill – soroltam megilletődve, hogy egy ilyen híres tanár, mint a Szente elvtárs érdeklődik eziránt.

– Buff! A Pál utcai fiúkat is olvastad?

– A…azt nem.

– A kis herceget, Tamás bátya kunyhóját, a Koldus és királyfit…?

– Azokat sem.

– Nem baj, ami késik, nem múlik. Talán iratkozz be az iskolai könyvtárba, plusz az önképzőkörünkbe, ahol annyiszor fantáziálhatsz, ahányszor csak jólesik.

Majd elfüttyentettem magam örömömben, ugyanis az olvasás mellett szoktam ám én írni is. Legfőképp persze verseket, be is iratkoztam volna a körbe, ha nem félek attól, hogy felsülök, kikacagnak, megesznek piszokul jól tanuló társaim.

Hát nem ettek meg, mi több, alig múlt el két hónap, már a jó tanulók néztek fel énreám. Ettől fogva, micsoda 360 fokos fordulat, kezdtem büszke lenni magamra. Még egy szavaló estén is felléptem Ady Endre Sírni, sírni, sírni című versével.

Természetesen minden osztálytársam jelen volt, továbbá néhány szülő, az osztályfőnököm, az igazgató, a vegytan- és földrajz-, egyszóval valamennyi „kedvenc” tanárom.

– Bátorság! – követte tekintetemet Szente tanár úr. – Bizonyítsd be nekik, hogy bármilyen szemmel néznek rád, azért benned is motoszkál valami.

Nem a legnagyobb meggyőződéssel, de nekivágtam a bizonyításnak. Előbb félve, meg-megremegő hangon, később egyre bátrabban, hogy csak úgy zengett belé az aula. Meg is tapsoltak mindnyájan, én meg csak ámultam-bámultam, amikor rettegett oszifőm odakapott a szeméhez.

– Gratulálok! – fogott kezet velem Szente tanár úr (illetve elvtárs, ahogy akkoriban szólítottuk a tancsikat), és másnap reggel azonnal befirkantott egy tízest a nagykönyvbe.

Ettől a naptól kezdve elkezdtem tanulni. Egyelőre ugyan csak magyarból, s talán, ki tudja, a többire is sor kerül, ha a matektanárom… De ez már egy másik történet.

Visszatérve Szente tanárra egyik nap bejelentette, hogy az RKP és Gheorghiu-Dej elvtárs főtitkár tiszteletére a *színházban* rajoni fesztivált rendeznek, más szóval készüljek, mert nemsokára ismét *sírnom* kell – tette hozzá tréfásan.

– Sír-nom? Ezt… ezt hogy tetszik érteni?

– Hát csak úgy, kedves Nagy Palkó, hogy újból fel kellene lépned Ady Endre Sírni, sírni, sírni című versével.

Ez volt ám a megtiszteltetés, annál is inkább, mert ekkor már színészi ambíciókat is dédelgettem magamban. Ennek ellenére elég minimálisan izgultam, sőt: alig vártam, hogy végre igazi színházban adjam elő a magyar irodalom egyik legszebb gyöngyszemét. Egyedül az aggasztott, hogy nagyrészt olyan közönségnek szavalok, mely egy kukkot sem ért magyarul.

Amikor kiléptem a színpadra, meglehetősen nagy lárma fogadott, így persze alig hallhatták a vers bevezető sorait:

Ady Endre:
Sírni, sírni, sírni

Várni, ha éjfélt üt az óra,
Egy közeledő koporsóra.

Semmi változás. A nézők tovább traccsoltak. Folytattam. Ezúttal emeltebb hangon úgy, ahogy egyszer egyik legzseniálisabb színművészünktől, Ódry Árpádtól hallottam:

Nem kérdeni, hogy kit temetnek,
Csengettyűzni a gyászmenetnek.

Aha, már figyelnek! Csupán azt furcsálltam, hogy minél magasabb és erősebb szintre tornásztam a hangomat, annál jobban nevetnek. A magas cét a vers utolsóelőtti sorában vágtam ki, amit azonnal descrescendo követett halkan, ünnepélyesen, mint ahogy a koporsót eresztik a gödörbe.

Testamentumot, szörnyűt írni,
És sírni, sírni, sírni, sírni.

Hiszik, nem hiszik, attól a verstől, amitől annyian meghatódtak nemrégen, itt, a színházban nevetőgörcsöt kapott a publikum. Érti ezt valaki, hölgyeim és uraim?

Azóta sem lett belőlem sem költő, sem színművész, s miután az oskolát is réges-rég kijártam, már jó tanuló sem lehetek.

BÁRCZY ÚR UJJAI

Bérczy és Bárczy szomszédok sokáig békés egyetértésben éltek egymással. De miután semmi sem tart örökké, ennek az állapotnak is vége szakadt, amikor Bérczy úr vásárolt egy félelmetes külsejű, 40 kilós, 70 cm martmagasságú dobermannt.

– Tudja, a betörők… – magyarázta a hosszú hajú zenésznek. – Újabban egyre több házat rabolnak ki a környéken. Remélem, ha ezt a dögöt meglátják, kétszer is meggondolják, hogy nálam is tiszteletüket tegyék egy éjszaka. Ajánlom, szerezzen be sürgősen maga is egy dobermannt! Vagy inkább pit bullt szeretne? Tényleg, igaza van: attól még jobban félnek ám a bűnözők.

– Isten őrizz, különben sem bírok semmiféle négylábút. Büdösek, zajosak… Köszönöm, én nem kérek belőlük. Van ugyan két macskája a nejemnek, de még azoktól is kiütést kapok, esküszöm.

– Maga tudja. Én mindenesetre bebiztosítottam magamat.

– Sok szerencsét! – mosolygott ironikusan Bárczy úr, s még akkor is mosolygott, amikor este a napi munkától fáradtan nyúlt el felesége mellett a rekamién.

Alig pihent azonban tíz percet, egyszer csak rázendített a dobermann, és csak szűkölt, ugatott egészen reggelig.

Hát így kezdődött.

Dobogó szívvel, ölében a diplomatatáskával zötyögött egykori házához. De régen nem járt már erre! Vajon átalakíttatta-e az új tulaj a vityillót, az ő drága otthonát, ahol hatvan évvel ezelőtt jött a világra? Másik kérdés, ami még ennél is jobban izgatta, beengedik-e majd Bárczyék, ha megpillantják a kapuban – foglalkoztatta egész úton a szemüveges hegesztőt. Hopp, már meg is érkezett. Na, nézzük, mi változott meg az alatt a tíz év alatt, amióta utoljára erre csámborgott! Ami azt illeti, nem túl sok. Legfeljebb Bárczy úr háza roggyant meg idővel. Falai repedezettek, piszkosak, a kerítés bedőlve. Mintha nem is lakna itt senki sem. Pedig lakik, mert a kéményből vékony füst szállingál.

Az utcán hideg szél süvöltött, s majd lekapta a hegesztő kalapját. Amúgy semmi hó, fagy, holott holnapután karácsony. Igazán nem ártana egy kis havazás a szenteste kedvéért.

Becsengetett. De most aztán utoljára, mert ha ezúttal sem állnak szóba vele, feladja. Végérvényesen, és isten irgalmazzon a lelküknek.

– Jó napot kívánok! – üdvözölte a kapuhoz slattyogó muzsikust.

Ha ugyan tényleg ő ez az elhanyagolt külsejű, savanyú arcú bácsika.

– Tessék, kit keres?

Tényleg ő, megismeri a hangjáról. De hogy a fenébe vénülhetett meg tíz év alatt ennyire!

– Magát, tisztelt művész úr.

– Milyen ügyben? Egyáltalán kihez van szerencsém? – sandított az ablakra, ahol a felesége figyelte, ki csengetett be hozzájuk.

– Nem ismer meg? Bérczy vagyok, a volt szomszédja – kapta le szemüvegét a hegesztő.

– Apage, Satanas![1]! – lépett hátra Bárczy úr. – Maga még él, átkozott gazember!

– Amint látja, és azért jöttem, hogy… De beengedne előbb, ha szépen megkérném?

– Hozzám.

– Magához. Szeretnék újból bocsánatot kérni maguktól.

– Menjen a pokolba!

– Üdvözlöm, szomszéd úr! – bukkant fel mögöttük váratlanul Bárczyné. – Milyen kedves, hogy ennyi év után sem felejtett el bennünket.

– Te meg mit koslatsz itt? Eredj be, mert megfázol!

– Máris, csak előbb engedd be a vendéget. Hadd beszélgessünk el vele a régi szép időkről!

– Szép i-dőőők? Becsavarodtál? Nem látod, kivel beszélek?

– Dehogynem. Igaz, hogy azelőtt nem hordott okulárét, és a bajusza is hosszabb, deresebb, de attól még felismerem a te régi jó cimborád – vette ki férje kezéből a kulcsot, és beengedte a hegesztőt.

– Parancsoljon, kedves Bérczy úr!

A férfi meghökkenve engedte előre a váratlan vendéget. El sem tudta képzelni, mi ütött az asszonyba, aki ugyanúgy vagy még nálánál is jobban gyűlölte a hajdani szomszédot.

– Kávé? Bor? Barackpálinka? – hunyorított titokban Bárczyné a férjére.

Nofene, ez az Ildikó akar valamit!

– Köszönöm, nagyon kedvesek. Igazán nem akarok zavarni, csupán azért jöttem, hogy boldog karácsonyt kívánjak, és ismét bocsánatot kérjek a családtól.

– Nincs mit. Ami volt, elmúlt. Felejtsük el, és pötty. Megyek, megfőzöm a feketét. További kellemes társalgást!

A két öreg zavartan nézett egymásra, aztán csak ültek, és nagyokat hallgattak.

– Ugye, tudja, hogy csak a feleségemre való tekintettel állok szóba magával – törte meg a csendet végül a házigazda.

– Sejtettem, mert valahányszor kerestem, egyszer sem engedtek be a házukba. Pedig minden évben becsengettem ám magukhoz.

– Még szép, hogy nem engedtem be. Sok mindent elnéztem már magának, de amit legutoljára művelt mivelünk, azt a síron túl sem felejtem el, a kurva mindenit a jó édes…

– Stop, stop, stop, nem kell meggyőznie! Elhiszem én ezt akkor is, ha nem emlegeti az anyámat – hordozta körül tekintetét a szobában.

Valamikor elég gyakran megfordult itt, de akkor még fény, vidámság és élet lengte be ezt a helyiséget. A falakat festmények és poszterek díszítették, az egyik sarokban kecses zongora sötétlett. Most pókhálón kívül alig látott egyebet, és a zongora sem álmodozott már a sarokban, ráadásul olyan hideg volt, hogy a hegesztő önkénytelenül is összébb húzta magán a kabátját.

– Bájos putri, mi? Hát ezt is magának köszönhetjük, meg emezt is – emelte kezét Bárczy a magasba.

A hegesztő elborzadva tekintett Bárczy kezére, amiről éppen tíz éve harapott le három ujjat a dobermann.

– El tudja képzelni, mit ér egy zongorista ujj nélkül, ráadásul öreg, és nem is ért semmihez?

– Szívből sajnálom, de hát nem szándékosan tettem, művész úr – sírta el magát majdnem a hegesztő. – Az egész csak gondatlanságból elkövetett testi sértés volt. Le is ültem érte kerek

[1] Apage, Satanas! (lat.): távozz tőlem, Sátán!

egy esztendőt. Maga most nyilván azt hiszi, ezzel már le is tudtam az egészet. Biztosítom, nem tudtam le, és még ma is lelkiismeret-furdalásom van miatta.

– Na, ne vicceljen! Ennyi év után?

– Ennyi év után, mert a jóisten… De hagyjuk, ne keverjük őt is a dologba! Mindenesetre már réges-rég kárpótoltam volna ezzel-azzal önöket, ha szóba állnak velem időnként.

– Nocsak, a megítélt nem vagyoni kártérítésen kívül is?

– Is, főképp azóta, hogy… Most miért bazsalyog?

– Mivel? Egy-két ajándékkal, nevetséges összeggel, amiért tönkretette az életem?

– Nézze, művész úr! Tisztában vagyok azzal, hogy nincs olyan ajándék a világon, amivel kárpótolhatnám a karrierjét, ujjait, és akárhányszor is bocsánatot kérek emiatt, erre nincs, és nem is lehet bocsánat. Mindezek ellenére, engedje meg, hogy… – nyúlt a táskájához félszegen.

– Megajándékozzon azzal vacak táskával? Kösz, tartsa meg magának. Kivéve, ha az ujjamért cserében felajánlja a magáét – ragadta meg a kezét a muzsikus.

– Hű, a mindenit annak a beste kutyának! – állított be a muzsikus korán reggel Bérzczyhez. – Tudja, hogy egész éjjel nem aludtunk miatta?

– Miért, ugatott?

– Maga nem hallotta? Süket maga, vagy itthon sem volt az éjjel?

– Képzelje, itthon voltam, de én éjjel általában aludni, nem hallgatózni szoktam, művész úr.

– Mindegy, alszik, nem alszik, nagyon szépen megkérem, csináljon ezzel a döggel valamit.

– Különben? Feljelent?

– Ha kényszerít rá, föltétlen. A magam és a többi szomszéd nevében, mert hogy ők sem alhattak, az hétszentség.

– Sajnálom, de nekem szükségem van erre az állatra, és aligha hiszem, miszerint megtilthatná nekem bárki is, hogy kutyát tartsak az udvaron.

– Ez az utolsó szava?

– A legeslegutolsó.

Ebből persze akkora vita, sőt, több szomszédot érintő harc támadt, hogy hetekig ettől zengett a fél utca, amiből végül is Bérczy Edömér került ki győztesen. Pedig többen is feljelentették a hegesztőt. Hiába. A hivatal mindent rendben talált. Az ebet szabályszerűen regisztrálták, oltás, mikrochip rendben, s még csak nem is balhézott. Legalábbis a helyszínen végzett vizsgálat idején.

A zongorista dúlt-fúlt mérgében. Legszívesebben megmérgezte volna a dobermannt. Csakhogy az ilyesmi bűncselekménynek számít ám mostanság, és ha erre fény derül, legközelebb már a kóterben zongorázhatott volna a raboknak.

– Ugyan mit tépelődsz! Beszélj valamelyik csövessel, adj neki egy ötszázast, és meg van oldva a probléma – biztatgatta Bárczyné.

– Adnék én akár ezret is, ha olyan csövest ismernék, akiben egy kicsit is megbízom. Sajnos nem ismerek, így könnyen meglehet, hogy még nagyobb bajba kerülnénk. Mert mi lenne, ha egyszer, csak úgy, piálás közben kikotyogná az egészet, vagy, ami még rosszabb, el kezdene zsarolni?

– Akkor old meg *te* a problémát, de ízibe, mert én már gutaütést kapok ettől a kutyától.

– Szerinted én nem? De, nyugodj meg, így vagy úgy, megoldom. Majd csak találok én fogást ezen a dikhencen.

Nem tévedett, talált, pontosabban a felesége, amikor a hegesztő rendszeresen nyitva felejtette a kapuját. Hektor persze kapott az alkalmon, és ki-kiszökött az utcára.

– Megvan! Most jött el a mi időnk, ugyanis tudtommal minden nagy testű kutyát szigorúan elzárva kell tartani. Na, és úgy tartja? Egy fenéket, és már az is kész csoda, hogy senkit sem mart meg mostanig – rohant az önkormányzatra Bárczyné, onnan pedig, biztos, ami biztos, a járási állat- és egészségügyi hivatalhoz, melynek folyamán Bérczy úr írásbeli figyelmeztetésben részesült.

– Nesze semmi, fogd meg jól – fintorgott a zongorista felesége. – Hát, öregem, ezek után nincs más hátra, minthogy mégiscsak megmérgezd a dobermannt.

– Nem – jelentette ki határozottan a muzsikus. – Lehet, hogy nyuszinak tartasz emiatt…

– Inkább mulyának.

– Oké, mulyának, de ezt az egyet akkor sem veszem a lelkemre.

Eltelt egy hónap, kettő, és a hegesztő ismételten *megfeledkezett* a kapuról. Így esett meg aztán egy vasárnap, ami még nem esett meg idáig: a dobermann megmart valakit. Ja, és ez a valaki éppen Bárczy volt.

– Itt a finom fekete. Pintyőkém, mit rángatod úgy a Bérczy úr csuklóját? – meredt a férjére Bárczyné.

– Dehogyis rángatom. Ellenkezőleg: épp azt csodálom, milyen szép hosszú ujjai vannak a kedves vendégnek.

– Pazar. Örülök, hogy ilyen szépen kibékültetek egymással. Bérczy úr, maga meg hova készülődik?

– Kissé elszállt az idő, mennem kell.

– Rosszul van? Olyan fehér, mint a herendi porcelán.

– Semmi bajom – pislantott a hegesztő Bárczyra; irgalom atyja, ne hagyj el, ez a muzsikus megőrült, és bármelyik percben lenyisszentheti az ujjamat – villant belé a gondolat.

– Akkor csüccs vissza, és igya meg szépen a kávéját!

Megitta, és igyekezett újból gyorsan lelépni, akkor viszont Bárczyék egészségére kellett innia.

– Jut eszembe, hogy van a becses felesége?

– Sehogy. Meghalt.

– Részvétem. És a gyerekek, illetve el is felejtettem, hogy gyerekei sincsenek.

– Nincsenek.

– Szegény ember, rossz lehet magának. Csak még egy kérdés, egy utolsó, ha már ennyire siet haza, Bérczy úr.

– Tessék!

– Azt csiripelik a verebek, hogy öt millió forintot nyert a lottón nemrégen.

– És?

– Ni csak, nem is tagadja?

– Miért tagadnám, ha egyszer ez az igazság?

– Gratulálok. Aztán mondja, de őszintén: nem gondolt arra, hogy ha már ilyen mázlista, adjon néhány fillért nekünk is? – bökte ki az asszony csípősen.

Na, most kimondta, ha már a hegesztő sehogy sem akarja kinyögni. Tulajdonképpen csakis emiatt engedte Bérczyt a házába.

– Elég! – hördült fel a háziúr. – Tény, hogy jól befűtött nekem ez a lótetű, de azért még nem süllyedtem odáig, hogy elfogadjak tőle egyetlen fillért is.

– Bérczy úr?

– Én… Hát izé… – hebegett a hegesztő – őszintén szólva megfordult a fejemben, bár ezért kétszer is megfizettem, ugyebár – válaszolta csendesen. – Egyrészt azzal, hogy lecsuktak, másrészt anyagilag, miután kártérítést is kellett fizetnem.

– Aha, megfordult – csillant fel a remény újfent az asszonyban. – Igyon még egy pohárral, tisztelt mester úr!

– Egészségükre! Hú, de erős! – áradt el Bérczy ereiben az alkohol. – Remélem, nem kevertek bele semmit sem – hunyorított rájuk tréfásan.

– Attól függ – hunyorított vissza az öregasszony.

– Mitől?

– Hogy mi van abban a táskában.

A hegesztő elkomorult. Eszébe jutott az az ominózus jelenet, amikor az exmuzsikus nekiesett az ujjának. Ki tudja, talán le is nyisszenti, ha nem toppan be a b. neje.

– Abban semmi. Eltekintve egy-két könyvtől, papírtól.

– Tehát így állunk! – futotta el Bárczyné arcát a pirosság. – Akkor mi a francos francot látogatott meg bennünket? Még egy ilyen cinikus, hitvány alakot! Először kettétöri Jocó karrierjét, utána mindkettőnket nyomorba dönt, végül utolsó gesztusként eljön hozzánk boldog karácsonyt kívánni.

– Bocsánat! Ha jobban meggondolom, valóban nem kellett volna eljönnöm, vagyis… kellett, legalábbis én úgy éreztem, ennyivel még tartozom maguknak – tápászkodott fel a hegesztő. – Köszönöm a kávét, pálinkát, de ne féljen, feleségem emlékére esküszöm, ezúttal utoljára csengettem be magukhoz.

– Ebben, látja, kivételesen nem is kételkedem, ugyanis elárulok egy apró titkot azzal kapcsolatban, amit legutoljára kérdezett – villant meg a nő szeme gonoszul. – Emlékszik rá?

– Nem, de nem is érdekel.

– Pedig érdekelhetné, mert… Jocó, idejönnél egy pillanatra!

A férfi odaaraszolt a feleségéhez, aki súgott a fülébe valamit.

– Nem – jelentette ki hangosan.

Bárczyné addig-addig győzködte, amíg a muzsikus vállat vont, és meglehetősen mogorván süppedt egy fotelbe.

– Köszönöm a türelmét – fordult az öreg hölgy újból Bérczyhez. – Tehát… Hol is tartottunk? Ja igen: éppen most közöltem a férjemmel, hogy nemsokára maga is a felesége után költözik – nézett a falon függő órára.

– Ki után? – hűlt el a hegesztő.

– A felesége után, magyarán néhány perc és kipurcan attól a szertől, amit a pálinkába kevertem.

Csend. Rövid ideig csak a falióra ketyegését lehetett hallani.

– Mondja, miért szórakozik velem, asszonyom!

– Szórakozik a nagyanyja. Egyébként jól van? Pulzusa, légzése rendben? Nem viszket a keze véletlenül?

– Nem, miért? Atyaúristen, mit kevert az italomba, Bárczyné!

– Szóval mégis érdekli?

– Jaj ne, hova pottyantam! – iramodott az ajtóhoz a hegesztő.

– A maga helyében maradnék. Hacsak nem akar a nyílt utcán meghalni, miközben ha itt marad, bármikor megkaphatja a megfelelő ellenszert.

– Anyukám, végem van. Itt nemcsak a háziúr, hanem a háziasszony is megőrült!

– Tizenegy óra. Még húsz perc, és megjelennek az első piros foltok a mellkasán.

– Nono, ne izéljen! Én megértem, hogy haragszik, és szívesen ütne rajtam utoljára még egyet, de akkor is, egy istenfélő ember ilyet nem csinál – gombolta ki az ingét lázasan.

– Az nem, de ki itt az istenfélő?

– Tiszta – törölte meg a homlokát. – Maga blöfföl, asszonyom.

– Azt hiszi? Akkor meg mire vár? Nyomás a rendőrségre, és jelentsen fel azonnal!

A hegesztő nem mozdult.

– Nem megy? Ezek szerint mégsem olyan hülye, mint gondoltam.

– Jó, tegyük fel, hogy nem blöfföl. Ebben az esetben mondja ki kereken, mivel alázzam meg magamat az ellenszerért cserében, mert hiszen erre megy ki a játék, nem igaz? Csókoljam meg a kedves férje fenekét?

– Igen, csókolja – vigyorodott el a muzsikus.

– Pfuj, pintyőkém, ne légy már te is ilyen alpári! *Mi*, tisztelt mester úr, nem alázunk meg senkit sem.

– Csak eltesznek láb alól – törölte meg verejtékes homlokát a hegesztő. – Köszönöm, megnyugtatott.

– Esetleg. Az ellenméreg megvan, ezért akár meg is gondolhatom magamat.

– Mennyiért, merthogy nem ingyen, azt kezdem sejteni – találta ki hirtelen Bárczyék szándékát; nem bolondok ezek, hanem kapzsiak amellett, hogy bosszúvágyók és változatlanul gyűlölik. – Tízezer forint elég lesz?

– Mennyi? – háborodott fel a muzsikus? – Nem kevés ez egy kicsit a három ujjamért?

– Százezer.

– De nagyot ugrott egyszerre!

– Sajnálom – szólt közbe a nő lenézőn. – Hiszi, vagy sem, de *mi* megzsarolni sem kívánjuk.

– Ajaj, akkor végképp nem értem, illetve dehogynem: maguk eleitől fogva az ujjaimra pályáznak! Hát persze, szimpla, mint az egyszeregy: szemet szemért, ujjat ujjért.

– Még van tíz perce, utána rögtön leesik a vérnyomása, és mindene elkezd borzasztóan viszketni. Elég kellemetlen állapot, hát még, amikor beduzzad a torka, nyelve is, és alig kap majd levegőt.

A férfit arcán vérpiros rózsák nyiladoztak. Hirtelen a zsebéhez kapott, kikotorta bicskáját, és bal kezét fölemelve meredt az ujjaira.

– Nem megy. Istenem, nem bírom megtenni – ejtette ki kezéből a halefet, és elkezdett halkan, elcsukló hangon zokogni.

A házaspár sokatmondóan pillantott egymásra.

– Jó, jó, jó, ennyi! – intette le Bárczyné. – Menjen haza Bérczy úr, és felejtsük el az egészet!

– Késő – tette kezét szívére a hegesztő. – A szívem, a torkom! Jaj, alig kapok levegőt.

– Lehetetlen! – sápadt el az öreg hölgy. – Bérczy úr, ne vicceljen itt velünk, hiszen… hiszen csak blöfföltünk. Mi… én nem is adtunk be semmiféle mérget magának.

A hegesztő kiejtette kezéből a táskáját.

– Esküszik?

– Én nem szoktam esküdni, de ha ez megnyugtatja, esküszöm.

– Az istenre vagy a saját életére, mert ha istenre, akkor ne is fáradjon.

– Az életemre, Bérczy úr.

– Tényleg – szuszogott Edömér. – Tisztára hihetetlen: már nem is fuldoklom, és a szívem is normálisan kalapál.

– Na látja!

– Köszönöm, istenem, áldassék a te neved – borult térdre ekkor az öregember. – De nagy kő esett le a szívemről. Most már csak arra lennék kíváncsi, mire volt jó ez a komédia.

– Micsoda komédia? Jocó, te érted, mire céloz ez a jóember?

– Nem.

– Hát akkor isten áldja meg magukat, és engedjék meg, hogy…

Kicsit habozott, majd így folytatta:

– … hálából átadjam önöknek ezt a szerény ajándékot – nyújtotta át Bérczyi úr a táskáját.

– Pfuj, már megint ez a bóvli! Lehet, hogy pocsék a memóriám, azért nem annyira, hogy *mindent* elfelejtsek – tépte ki kezéből a táskát Bárczy úr, odasietett a kályhához, és a tűzbe vetette.

A hegesztő falfehéren dermedt a kályhára.

– Atyaúristen, mit csinált?

– Miért, mi volt benne? – kérdezte rosszat sejtve az öregasszony.

– Tulajdonképpen semmi különös. Boldog karácsonyt és új évet! – felelte a hegesztő, és kitámolygott a szobából.

KATEDRÁTÓL A KONZERVGYÁRIG

Olvasom az interneten, hogy sztrájkolnak a román pedagógusok. Több anyagi és szakmai megbecsülést, a pedagógusok túlterhelésének korlátozását és hasonlókat követelnek. Ez eddig rendben van! Csupán az olyan nosztalgiával nem tudok mit kezdeni, mely szerint a Ceauşescu-rendszer idején nagyobb megbecsülésnek örvendtek a tanárok, tudniillik ilyen vélemények is hangzanak időnként. Valóban így lenne? Hadd illusztráljam a választ egy személyes sztorival, amiből remélhetőleg rögtön kiderül, milyen valóságalapja van egy ilyen nézetnek.

Idő: 1970 augusztus. Ekkor kaptam kézhez 4. tanári kinevezésemet egy eldugott Bihar megyei faluba, Nagyváradtól É–ÉK-re. Neve, ha jól emlékszem, Hegyközszentmiklós (Sânnicolau de Munte). Aprócska, hegyes-völgyes község volt, ma híres gyógyfürdő a székelyhídi körzetben.

– Hát ez elég messze van, s még csak navétalehetőség sincs[1], úgy látom – csóválta meg a fejét feleségem együtt érzően. – Elfogadod?

– Mi mást tehetnék, ha bármennyi is a fóka, eszkimóból még több van. Lám, már maga a vezér-tanfelügyelőnk is ajánlja, hogy képeztessük át magunkat.

– Hát igen, az ipar, a termelés: ez manapság a húzóág. Csupán azt nem értem, akkor mi a francnak képeznek ki ennyi tanárt, tanítót?

– Jó kérdés, to be or not to be: lenni vagy nem lenni.

Az igazgató, középtermetű, fontoskodó fiatalember, hűvösen fogadott, és ugyancsak elképedt, amikor megkértem, szerezzen nekem egy albérletet valahol.

– Még hogy én! Mégis minek néz engem? Recepciósnak? Egyébként is magánügy, és az effélét mindenki maga szokta intézni. Holnap kezdődik a tanítás. Addig itt, a tanáriban elalhat, utána azonban más *szállás* után kell néznie. Végül is ez egy oktatási feladatokat ellátó intézmény, nem vasútállomás vagy éjjeli menedékhely, ahol bárki meghúzhatja magát, Nagy elvtárs.

Világos, ugyanakkor elszomorítóan rideg beszéd volt, ellentétben azzal, amit pár évvel ezelőtt éltem át egy színtiszta román faluban. Ott bezzeg nem sokat lacafacáztak, és az igi reggeltől estig velem együtt fésülte át a kunyhókat, amíg megfelelő albérletet nem találtunk. Legalább egy matracot adna a tisztelt, oktatási feladatokat ellátó kolléga – néztem körül a viszonylag szűk helyiségben. De nem adott, én meg nem kértem, kivéve a tanári kulcsát, utána gyerünk albérletet keresni. Kis település lévén nem sokáig kellett tallóznom, no meg a gazdák sem igen akartak szóba állni velem ahhoz, hogy estig barangoljak a faluban. Sehol egy élelmiszerbolt, mozi, cukrászda,vagy ha lehetett is, én nem fedeztem fel egyet sem. Az utcák gondozatlanok,

[1] Ingázási lehetőség.

sárosak, lakói mogorvák. Fura, pedig már megszokhattam volna. Tisztában vannak ám őkelmék, kicsodák, micsodák a nyakkendős elvtársak.

Még le sem szállt a nap, és én már ismét az irodában hesszeltem. Akkor most papizzunk! Nézzük, mit pakolt feleségem a bőröndbe! Kenyér, sült csirke, konzervek, paradicsom, paprika… Frankó, van itt takarmány, éhen biztosan nem veszek. Vacsora után leheveredtem az asztalra. Persze illőbb lett volna a padlóra feküdnöm, de fent melegebb volt. (Ezt látta volna csak Zoltán Hunor elvtárs! Ha jól emlékszem, így hívták a nagyképű dirigátort!) Hirtelen agyamba villant az a jelenet, amikor a 2. világháború idején menekült rokonok szálltak meg a házunkban. Akkor bizony nekik is a zongorán, anyám legféltettebb kincsén ágyaztunk. Benyomásaimat összegezve nem a legszebb jövőt jósoltam magamnak, de talán még így is jobb egy tanári asztalon cidrizni, mint valamelyik gyárban mestereim szemetét seperni – bölcselkedtem fanyarul, előhalásztam a tranzisztoros rádióm, és csakhamar mély álomba merültem.

Másnap megismerkedtem a kollegákkal, gyerekekkel stb. Nem nagy ügy! Jóllehet csak négy éve végeztem, átmentem én már háromszor is effélén. Igaz, eddig még egyik helyen sem fordult elő olyasmi, hogy se lakást, se kosztot ne találjak a faluban. A dolgot el is panaszoltam néhány kartársnak, amit persze borzaszóan sajnáltak, csak éppen segíteni nem segített egyik sem. Hm, ez volna az a híres magyar vendégszeretet, amiről annyi szépet *olvastunk*? Már-már azt hittem, vissza kell döcögnöm Váradra, mert hiszen ki a franc tud kvártély nélkül dolgozni, amikor tanítás után félrehúzott egy kollegina.

– Én segítek, pontosabban megpróbálok segíteni azzal, hogy beajánllak az anyámnak. Nem garantálom, hogy befogad, de próba szerencse – emelte rám nagy, dióbarna szemeit.

Szerencsém volt, befogadott, s ebédidő lévén, máris asztalhoz ültetett.

– Ízlett, Palcsikám?

Felelet helyett kezet csókoltam előbb az anyának, aztán a lányának. A nő ezután megmutatta a szobámat. Kicsi, de ízlésesen berendezett kégli volt. Az ágy felett borongós hangulatú tájkép sötétlett.

– Megfelel?

– Abszolút.

– Akkor menjünk, úszkáljunk egy kicsit a termálban! – javasolta a szép szemű kartársnő.

– Hoool? Hát Szentmiklósnak termálja is van?

– De van ám. Egy kb. két méter széles, négy méter hosszú kacsaúsztató – nevetett. – Itt szoktam feredni, néha késő őszig is, ugyanis igazi gyógyvíz folyik belé egy vascsőből.

Eszem a zúzáját, milyen édesen tud nevetni. Kezdtem jól érezni magamat. Kiváltképp, amikor fürdődresszre vetkőzött. Ez igen, csinibaba a javából! – gyönyörködtem a leányban. Kecses termet, arányos formák. Nem olyan gömbölyded, mint, mondjuk, a hitvesem, ezzel szemben üde, tűzről pattant babuci.

– Klassz ez a termálvíz! Én a néptanács helyében nem hagynám csak úgy szabadon elfolyni. Friss fúrás?

– Olyan két éves. Eredetileg kőolajt kerestek, helyette azonban ez a forró víz tört a magasba.

– Te is szuplinitor[1] vagy?

– Az, de még nem végeztem, más szóval tanítás közben tanulok. Csak az a baj, hogy amikorra végeznék, az iskola is megszűnik.

– Ilyen kevés pulya van a faluban?

– Itt igen, másutt nem tudom.

– A keservit, jó helyre pottyantam, bár ki tudja, mához egy évre hol leszek.

A második nap ismét a termálvízben lubickolva töltöttük a délutánt. Megelégedetten konstatáltam, hogy Marica ugyanúgy csípi a vizet, úszást, mint jómagam. Bezzeg a feleségem! Őt csak a legritkább esetben tudtam a váradi strandra elcsalni, ráadásul folyton óg-mög, hisztizik.

[1] Óraadó, helyettes tanár.

Ezért szinte semmiben sem passzolunk, miközben Maricával úgy illünk egymáshoz, mint cseréptálhoz a fakanál – simogattam meg combjait a víz alatt.

– Nono, piszka Peti, tanár úr! Erről eddig nem volt szó.

– Eddig nem, de ezután…?

– Ezután sem. Vajon mit szólna ehhez a feleséged?

– Honnan tudod, hogy nős vagyok?

– Miért, nem vagy az?

– De igen, az vagyok – bólintottam őszintén.

Vesztemre, mert a harmadik nap felmondták a kovártélyt. Puff, így legyen az ember őszinte!

– Megkérdezhetem, mit kifogásolt bennem az anyukád? Megbíráltam a főztjét, vagy túl hangosan rádiózom esténként?

– Nem, dehogyis! Egyedül az nem tetszik anyunak…

– Hogy túl sokat járunk egymással? Persze megértem: én nős vagyok, te hajadon. Még megszólnak érte, ugye, az emberek.

– Már aki. Inkább az nincs ínyére, hogy csak egy szimpla tanár vagy.

– Na ne! – bámultam rá döbbenten. – Mondd, hogy rosszul hallottam!

– Bocsáss meg, tudom, hogy hülyeség, de hát nála *valaki* az agronómusnál vagy orvosnál kezdődik. Szerinte minden tanító éhenkórász mihaszna, aki még egy rózsabokrot sem bír megnyesni.

– Érdekes, annál is inkább, mert te is tanár vagy. Ilyenformán nem értem, egyáltalán mi vonz akkor a pedagógusi pályához?

– Nem sok. Sajnos az az igazság, hogy más egyetemen meg elhúztak. Eh, majd csak hozzászokom valamiképp ehhez is. Legrosszabb esetben lelépek, és…

– Hozzámész egy kevésbé éhenkórász orvoshoz vagy mérnökhöz. No, mindegy! Azért köszönöm, hogy segítettetek egy *éhenkórász* kollegán.

– Most haragszol?

– Ellenkezőleg: köszönöm, hogy…

Felnyitottad a szememet – kívánkozott ki belőlem is újfent az igazság, de ezt már megtartottam magamnak.

– …hogy ilyen őszintén domborítottad ki a lényeget – ábrándultam ki egyből a fruskából, és szomorúan ballagtam ki az alvégre, ahol még egyszer sem jártam mostanig.

– Keres valakit?

Egy barna bőrű, ösztövér ember állt előttem.

– Inkább valamit. Úgy hívják, hogy kiadó szoba, kvártély, albérlet, vagy hogy mondják itt maguknál.

– Maga hova valósi? Csak azér kérdem, mert eddig még sohasem láttam mifelénk.

– Szóval nincs. Nem számít, úgyis meggondoltam magamat.

– És ha volna, kellene?

– Attól függ, milyen, na és mennyiért adja ki, ugyebár.

– Jöjjön! – vezetett egy kamraféle oduba. – Megfelel?

– De hiszen itt az égvilágon semmi sincs! Ugyan bizony hol fogok én itt aludni?

– Hát ott, ott az ablaknál!

Odanéztem. Valóban volt ott egy szalmával tömött piccs – matrac, huzat nélkül, azzal pont.

– Egye fene, kiveszem – adtam be rövid vívódás után a derekam.

Hiába, ha nincs ló, jó a szamár is, illetve nem jó, de mi mást tehetnék? Fussak haza, és tartassam el a feleségemmel magamat? Áthoztam a bőröndöm, és nekiláttam takarítani, seperni. Ezzel sikerült legalább a nem éppen illatos kamra levegőjét felfrissíteni némiképp. Beesteledett. Most már jó lenne villanyt is gyújtani. Nyúlok a kapcsolóhoz. Híre-hamva sincs. Akkor vettem észre, hogy áram sincs a szobában.

A negyedik nap jó részét a priccsen heverve töltöttem. Beugorhattam volna ugyan a „termálba”, de Marica miatt elvetettem az ötletet. Más lehetőségem viszont nem akadt. Mozi nuku, kultúrház nuku, sportpálya nuku, barátok nuku. Körülbelül így festett akkoriban Szentmiklós, pontosabban én egy olyan közegben, melyhez úgy illettem, mint bocskorra a sarkantyú. Amíg látni lehetett, olvastam, aztán bekattintottam a rádiót, és megpróbáltam aludni. Nem sikerült: görcsölt a hasam, egész nap nem ettem, ugyanis koszt már nem járt a villához.

Az ötödik nap reggelén hasamra szorított kézzel támolyogtam az isibe.

– Mi az, rosszul van? – figyelt fel rám a direktor, akinek a figyelmét semmi sem kerülte el, ami szerény birodalmában mozgott és lélegzett.

– Á, semmiség, csak a hasam muzsikál.

– Kérem! További kellemes zenélést, és bocsásson meg, amiért zavartam.

– Tényleg érdekli? Akkor figyeljen! – pakoltam ki a főnöknek, hogy tette ki a szűrömet Marica, és milyen körülmények között lakom momentán.

– Hallatlan! – méltatlankodott az igazgató. – Maga, Nagy elvtárs, kompromittálja a tanügyet.

– Kit?

– A tanügyet. Ezek után már csak az hiányzik, hogy a tanfelügyelőség és néptanács is megtudja, milyen priccsen alszik egy hegyközszentmiklósi pedagógus. Párttag?

– Nem.

– Kár, mert szólhattam volna pár szót az érdekében a székelyhídi primárnál[1]. Kolléga, kolléga, maga egyre több fejtörést okoz a községnek. Azért, remélem, délig még kibírja. Addig is megpróbálok szerezni magának egy normális albérletet valahol.

– Személyzeti lakást nem lehet? – rebegtem. – Tény, hogy nem vagyok sem orvos, sem agrármérnök, de kivételesen talán nekem is… Bocsánat, jó lesz nekem az albérlet is… valahol.

A továbbiak során egy magányos öregasszonyhoz kerültem. Itt már volt villany is, asztal, szék, szekrény stb., plusz napi háromszori étkezés. Kívánhat-e ennél többet egy falusi pedagógus magának? Igaz, hogy Lilla nénivel ketten osztoztunk a szobácskán, így éjjelenként a horkolásától a pottyantásáig mindent végig kellett hallgatnom. Hangsúlyozom: egy szobácskán, nem ágyon osztoztunk, ami, ugye, nagy különbség.

Iskola. Egyik kutya, másik eb, más szóval mindenütt ugyanazok a körülmények: lerobbant tantermek, foghíjas szemléltető eszközök, nem létező tornaterem, túlterhelt tanárok… Lehet-e ezek után furcsállni, hogy az iskola egyetlen tanuló pályaválasztási listáján sem szerepelt? Ki ügyvéd akart lenni, ki állatorvos, focista, párttitkár.

– No fene – vettem szemügyre a pártitkári ambíciókat tápláló diákot. – Miért éppen párttitkár?

– Mert előtte még a CAP[2] elnöke is leveszi a süvegét.

– Szép, és te, Benedek? – puhatolóztam egy másiknál.

– Még nem tudom. Majd csak lesz belőlem is valami – tekintett révedezve a távolba.

– Mégis mi: autószerelő, informatikus, tanító?

– Tanító? Isten őrizz! Hogy ugyanoda jussak, ahova a tanár bácsi érkezett?

No comment. Visszatérve a mámira, egyre közelebb kerültünk egymáshoz. Egyik este, lámpaoltás után elkezdett mesélni, és azontúl minden este gyerek-, ifjúkori és egyéb emlékeit hallgatva merültem álomba.

– Nem untatom, tanár úr? – aggodalmaskodott néha a nénike. – Régi dolgok ám ezek.

– De igazak, és szegény édesanyámra emlékeztetnek, aki ugyanígy szokott mesélni, mint Lilla néni esténként.

– Akkor jó, és ha gondolja, meséljen, lelkecském, maga is. Biztosan a tanár úrnak is jólesne mesélni egy-két dolgot magáról.

---

[1] Polgármesternél.

[2] TSz.

Megtettem. Csak nem zárkózom el egy ilyen áldott jó anyótól, aki, és ez nem mese, azzal lepett meg egy szép napon, hogy mától fogva tekintsem otthonomnak a hajlékát, lakbér nincs, és a kosztért sem kell többé fizetni.

– Egy banit[1] sem?

– Egy banit sem.

Elképesztő! Ilyet még a nagyanyám sem ajánlott fel az anyámnak, amikor a „najma" kiadó szobáinak egyikébe költöztünk.

– Köszönöm – öleltem magamhoz a pöttöm, keszeg, anyókát. – Ezt sosem felejtem el Lilla néninek.

– Nincs mit. Legalább mi, szegények, tartsunk össze, nem igaz?

No comment 2. Sajnos az ördög nem alszik, sietett is kupán vágni néhány patkánnyal. Magyarán ellepték a házat a rágcsálók. Szegény öregasszony alig győzte őket fogdosni. Hasztalan: annyian voltak és olyan éhesek, hogy még a néni kiscicáját is megették. Mit volt mit tenni, ki kellett hívni a Sanepidet[2] sürgősen, így aztán megint csak szállás nélkül maradtam.

– A kiskésit! Most mit csináljak magával? – vakarta meg a fejét az igazgató.

– Semmit, feladom. Visszamegyek Váradra.

– Kérem, ahogy óhajtja. De előbb tartsa meg az óráit!

Miután nem volt pénzem autóbuszra, csak úgy gyalogosan vágtam neki a mintegy 40 km-es útszakasznak. Valószínűleg el is tévedtem, mindenesetre fogalmam sem volt hol vagyok, amíg le nem stoppoltam egy éppen Várad felé tartó gépkocsit.

– Jé, Pali, nem hiszek a szememnek! Hogy kerülsz te Váradra? – csapta össze kezét a feleségem, amint fáradtan, porosan beestem a szobába.

– Majdhogynem négykézláb – roskadtam egy fotelbe, és elmeséltem neki, hogy jártam.

– Ilyen az élet, fiatalúr – vigasztalt meg az apósom. – De csöppet se búsulj, míg engem látsz! Majd szólok a mérnöknek, vegyen fel segédmunkásnak hozzánk az üzembe.

[1] Román váltópénz.

[2] Román népegészségügyi szolgálatot.

AMATŐRÖK

– Ennyi. Köszönöm, hogy meghallgattatok – fejezte be a felolvasást elcsukló hangon Ubiobi, a kopasz, 50-60 körüli prózaíró, civilben temetkezési vállalkozó.

– Bámulatos! Ez a mű igazi gyöngyszem, uraim – hallatszott innen-onnan a teremből.

– Mester! – térdelt eléje eléje egy pirszinges tinédzser. – Smacizz, kérlek, homlokon!

– Mit csináljak?

– Csókold meg a homlokom, mert akivel te smárolsz, azt a múzsák is homlokon csókolják!

– Kérlek, állj fel, és ne nevezz mesternek! Nem vagyok én más, mint egy tanulatlan amatőr, aki néhanapján csip-csup dolgokat firkálgat.

– Bár én lennék ilyen tanulatlan, csip-csup dolgokat firkáló *amatőr* – tipegett melléje egy ősz hajú nénike. – Kaphatnék egy autogramot, fiatalúr?

– Me too (*én is*) – csatlakozott hozzájuk a mindig atillában járó műfordító.

– De hölgyeim, uraim, csak szép sorjában! Nők és idősek előre! – figyelmeztette a Búgócsiga portál főszerkesztője és adminja az Ubiobi körül tolongó írókat, költőket.

– Engem kihagytok? – ágált a portál legsokoldalúbb törzstagja, a tolószékben ülő költő, író és festőművész.

– Helyesbítek: fogyatékosok, nők és idősebbek előre!

– Fogyatékos? De adminkám, szerinted a tolószékes ember fogyatékos is egyúttal?

– Bocsánat, nem így akartam mondani?

– Hanem hogy? Nyomorék?

– Kérlek, ne add a számba, amit nem mondtam! Viszont, hm, akkor mégis hogy szólítsunk?

– Hát a nicknevemen, Bús Tuloknak vagy Vip-tagnak.

– Vip-tagok, előre, illetve… jobbat mondok: hagyjuk a gratulációkat, autogramokat a végére, és kommentáljuk előbb inkább Ubiobi munkáját.

– Mit mondott? – kérdezte az idős hölgy kezéből tölcsért formálva.

– Kommentáljunk! – ismételte hosszúnyakú, sovány férje hangosan, aki minden összejövetelre elkísérte, bár jó maga sosem írt, de még csak nem is olvasott egyetlen novellát, verset sem.

– Einverstanden (*egyetértek*)! – helyeselt a mindig atillában járó műfordító. – Véleményem szerint fenoménális prózavers.

– Egyperces – javította ki Ubiobi finoman.

– Karcolat – vágta rá a pirszinges.

– Nem mindegy? – mosolygott Bús Tulok. – A lényeg az, hogy *engem* levett a lábamról.

– Más kommentár, vélemény? Nincs? Akkor átadom a szót Serkötő Pál szerkesztő úrnak, aki volt olyan kedves, és…

– Csak még annyit, hogy olyan ez az izé… szösszenet, mint egy pisztrángos, tojásos rizsköltemény – jelentkezett szólásra az anyóka. – Ettetek már effélét? Nem? Pedig igazán fenséges. Próbáljátok ki, megéri. Nem kell hozzá más, mint egy kis pisztráng, petrezselyem, tojás, némi tejszín, vaj és currypor. De tehettek bele mazsolát, sőt, borsót is.

– Éljen! – tapsolta meg a férje lelkesen.

– Megkérdezhetem, hogy maga most mit tapsol? – bámult rá tolószékéből Bús Tulok.

– Miért, nem kell tapsolni?

– Köszönöm a tárgyilagos elemzést, amiből ismételten kiderült, hogy mi, sok más irodalmi klubbal és portállal ellentétben, nemcsak elolvassuk, de értékeljük is egymás műveit – vette át a szót ismét a Búgócsiga 120 kilós adminja. – Sajnos ugyanakkor azt is meg kell állapítanunk, hogy, bár kommentjeink nem nélkülözik az építő szándékú segítőkészséget, szakértelem, irodalomelméleti tekintetben van még mit tanulnunk. Igen, hölgyeim és uraim, ez a szomorú valóság. Az internetnek hála ugyan évről évre terjeszkedünk, prosperálunk, de mi haszna, ha eközben nincs, aki vezessen bennünket. Ja, nincs egyetlen olyan hozzáértő tagtársunk, szerkesztőnk sem, aki *tudjon*, és *akarjon* is tanítani, vezetni. Beleértve saját magam is – tette hozzá őszintén. – Legalábbis a szakértelmet illetőleg. Én a magam részéről igyekszem behozni a lemaradásomat, ezért úgy döntöttem, hogy ezentúl havonként meghívok egy-egy magyartanárt, szerkesztőt, hadd tanuljunk a profiktól is valamit. Nektek mi a véleményetek: jól tettem?

– Maximálisan – értett egyet vele Ubiobi. – Mindnyájunkra ráfér egy kis továbbképzés.

– Köszönöm. Én is így gondoltam.

– Nem kifogásként mondom, csak… csak úgy megjegyzem, azért tanulhat valaki írás, olvasás révén is – köhintett a pirszinges.

– Tanulhat – bólintott a Búgócsiga adminja. – Nem mindenki, de tényleg tanulhat.

– Übung macht den Meister: gyakorlat teszi a mestert – tódította a mindig atillában járó műfordító.

– Csakhogy mennyivel gyorsabban menne egy ez egy tanítóval, mesterrel, mintha magunktól kellene rájönnünk, mi a különbség például egy egyperces novella és vicc között. Ettől függetlenül természetesen nincs erőszak. Aki úgy érzi, megvan ő mester és holmi gúzsba kötő szabályok nélkül is, nyitva az ajtó, nyugodtan távozhat. Én megértem, ilyen alkotók is léteznek – hallgatott el az exbirkózó. – Senki? Ezek után mondja nekünk még valaki, hogy az amatőrök nem tudnak, és nem is akarnak tanulni.

– De akarunk! – vágták rá néhányan kórusban.

– Sejtettem, éppen ezért bátorkodtam meghívni szerény körünkbe Serkentő Pál urat, a Piffpaffpultri művészeti-irodalmi folyóirat szerkesztőjét, tiszteljen meg azzal, hogy méltassa ő is pár szóval kedves szerzőtársunk, Ubiobi opusát – fordult a Búgócsiga adminja a mellette ülő magas, intelligens arcú emberhez.

– Kérem, nagyon szívesen, viszont máris előre bocsátom, hogy elsősorban azokhoz szólok, akik nemcsak igénylik, de viszonylag bírják is a kritikát, ugyanakkor képesek és akarnak is tanulni belőle. Főszerkesztő úr?

– Próbálja ki!

– Rendben. Nos, kedves Ubiobi, az ön szösszenetét hallgatva, rögtön azt mondtam magamban: íme, egy tipikus, műkedvelőkre jellemző prózai alkotás. Egy mondatba foglalva: felfokozott, itt-ott szentimentalizmusba fulladó érzelmek, sematikus, könnyen emészthető tartalom, leegyszerűsített formai és szerkezeti elemek – sandított a szerkesztő a megdöbbenve hallgató költőkre, írókra, miközben folyton azon töprengett, vajon képes lesz-e bárkit is *megokosítania* a csoportból.

Ha viszont mégis, megéri, tudniillik úgy agyba-főbe dicsérik ezek egymás munkáit, hogy ennél többre-jobbra nyilván már nincs is igényük. De vajon tényleg elhiszik, amit egymás munkáiról zengenek? No, majd megmutatja ő a komáknak, hogyan kell szakszerűen és pártatlanul bírálni.

– Remélem, nem sértettem meg senkit sem – folytatta a szerkesztő. – De hát a tények, tények, az amatőr irodalomnak is megvannak ám a buktatói, hölgyeim és uraim. Az ön műve, kedves Ubiobi úr, sajnos meglehetősen töredékes, amolyan prózában írt vers, illetve versben írt próza ritmus és rím nélkül. Hogy miért írnak így ennyien újabban, nem tudom. Talán, mert rövid, és tized annyi fáradtságba kerül megírni, mint egy novellát, a regényről nem is beszélve. Sokan egypercesnek hívják, mások karcnak, krokinak. Én torzónak, melynek hol a feje, keze, hol egyéb része hiányzik. És ez baj, nagyon nagy baj, kérem tisztelettel, mert a próza a kerekséget, teljességet kedveli.

– Szólhatok? – emelte fel a kezét a temetkezési vállalkozó.

– Majd a végén, Mórickám – intette le az egykori birkózó.

– Na jó, de addig elfelejtem, mit akartam kérdezni.

– Mit akart? – mosolygott rá bátorítóan a szerkesztő.

– Hogy mit hiányol az én egypercesemből a szerkesztő úr, ugyanis én bizony semmi ilyesmit nem érzek.

– Egyperceséből?

– Karcolatából – vágta rá másodszor is a pirszinges.

– Prózaverséből – vélte Bús Tulok.

– Na látják! Itt van a kutya elásva, egyik sem tudja, micsoda: egyperces, karcolat vagy prózavers. Márpedig mindegyik műfajnak megvan a maga sajátossága, követelménye, aminek a tükrében elemezhetünk egy-egy alkotást. Az öné, Ubiobi úr, valójában meghatározatlan műfajú, így elég nehéz meghatározni, mi hiányzik belőle.

A temetkezési vállalkozó szája legörbült.

– Értem. De akkor honnan tudja, hogy bármi is hiányzik?

– Elnézést, hogy közbeszólok, de szerintem ennek semmi jelentősége – lázadozott egy trapéznadrágos fiatalember. – A végén kiderül, hogy csak azért, mert valami nem sorolható semmiféle műfajba, az már nem is irodalmi alkotás.

– Hát nem egyszerű kérdés, de csakugyan hallottam már ilyen nézeteket is, barátom.

– Érdekes, én eddig azt hittem, abszolút mindegy, mit írunk, prózát, verset, akármit, csak *jót*, és *jól* írjunk, *ebben áll a nagy titok*, és ha ez sikerül, marhára nem érdekes, karcnak vagy egypercesnek nevezik az opusunk.

– Nagyon jól beszél. Igaza van a Potyinak – helyeseltek a társai.

– És ez a dolognak még csak az egyik oldala – fokozta a trapéznadrágos az össztüzet.

Valahogy nem csípi ezt a nyakkendős, leereszkedő modorú úriembert. Az elején még hagyján. Ahogy ott ült fáradt arccal, távolba révedő szemekkel, egy percig még szimpatikusnak is érezte, de amint megszólalt, mindjárt kiugrott belőle a csalhatatlan szerkesztő. És ezt ő kurvául nem díjazza, ám a többi sem, ahogy elnézi.

– Mit mondott? – érdeklődött újfent a nagyothalló nénike.

– Halkabban, Tündi, halkabban! – restelkedett a gémnyakú apóka.

– Csak azt, tisztelt asszonyom, hogy ha elfogadjuk, miszerint egyetlen műfajilag meghatározhatatlan szöveg sem műalkotás… Ugye, ezt tetszett mondani?

– Nagyjából – erősítette meg a szerkesztő, akinek nem kerülte el a figyelmét, milyen irányba kezd fordulni a hangulat a teremben.

– Akkor már eleve nem érdemes új formákkal, műfajokkal kísérletezni – következtette ki a pirszinges.

– Pontosan, amit viszont én abszurdumnak nevezek – jelentette ki határozottan a trapéznadrágos. – Gondolják csak meg, hölgyeim és uraim, hova fejlődne a művészet, ha folyton gúzsba kötve kéne táncolni.

– Nono, ezt azért nem állítottam – tiltakozott a szerkesztő. – Kísérletezni lehet, sőt, szükséges, csak nem mindenkinek ajánlom. Jó, fogadjuk el, hogy nem szeretünk mindnyájan kitapo-

sott úton haladni. Legyen! Kicsit ugyan nehéz lesz, mert olyan szépen kitaposták nekünk már ezt az utacskát, hogy ennél jobbat, szebbet már az isten sem igen építhet.

– Más szóval stop, állj meg vándor: utad végére érkeztél – gúnyolódott a pirszinges.

– Többnyire. Hacsak nem produkálnak valami olyan pluszt, ami miatt egyből elfelejtem a jó öreg irodalomelméleti szabályokat.

– Nekem produkált. Meg is ríkatott rendesen – jegyezte meg az öreg hölgy.

– Elhiszem. A szentimentalizmusnak mindig akadtak követői, amiben viszont semmi pluszt, illetőleg újat nem látok. De hol vagyunk mi már Fanni hagyományaitól, az Érzelmes utazástól, Werther szerelmétől és halálától![1] Ilyen köntösben, higgye el, asszonyom, ma már csak a ponyva-, és lektűrírók parádéznak.

– Plusz az amatőrök – mosolygott ironikusan a trapéznadrágos.

– Többé-kevésbé.

– Nem szentimentális az, csak affektív, érzelmileg színezett alkotás, ami, ugye, nem mindegy – pontosított a mindig atillában járó műfordító.

– Köszönöm a helyesbítést. Valóban nem mindegy, de kinek a pap, kinek a papné. Én személy szerint érzelgősnek, patetikusnak találom.

– Mi nem – harsogták valahonnan hátulról.

– Kérem. Ezenkívül? Mit értékelnek még ebben a Romana- és Júlia-regények hangulatát idéző… írásban?

– Nekem úgy, ahogy van, tetszik – válaszolta Bús Tulok. – Mit kell ezen folyton kérődzni!

– Nos, tulajdonképpen igaza van: szükségtelen, s miután önök is, én is kifejtettük a véleményünket, akár be is fejezhetjük a gyorstalpalást, amire, úgy látom, nincs is olyan nagy szükségük – unta el a szerkesztő az okosítást annál is inkább, mert ha így folytatják, még ezek az amatőrök fognak adni neki tanácsot.

– Á, dehogy, nagyon is ránk fér ez, és őszintén kijelenthetem, hogy máris rengeteget tanultunk a szerkesztő úrtól – biztosította a 120 kilós férfi udvariasan. – Volna szíves folytatni?

– Csupán arra bátorkodtam célozni, hogy a maguk helyében én nem következtetnék a részről az egészre. Lehet, hogy valaki szépen fogalmaz, jó párbeszédeket ír stb., en bloc azonban meglehetősen vérszegény. Vagy fordítva: itt-ott pongyolán fogalmaz, párbeszédei papírízűek stb., mindent egybevetve mégis elfogadható művet tesz az asztalra – hallgatott el az irodalmi berkekben általános megbecsülésnek örvendő szerkesztő.

– Befejezte?

– Engedelmével, vagyis még csak annyit kérdeznék Ubiobi mestertől, mi célból írta ezt az … egypercest?

– Hogyhogy mi célból? Nem volt nekem ezzel az égvilágon semmi szándékom. Csak úgy… izé… kipattant az agyamból, utána feltettem a netre, hogy a barátaim, ismerőseim is olvassák.

– Elolvastuk, köszönjük – bólogatott elismerően a Búgócsiga adminja. – Tedd fel máskor is! Mi mindig örömmel fogadjuk azokat a szerzőket, akik még ebben a prózai, elanyagiasodott világban sem felejtettek el írni-olvasni.

A teremben felzúgott a taps, amit a himnusz eléneklése követett:

Isten, áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbűnhődte már e nép
A múltat s jövendőt!

[1] Sterne, Goethe és Kármán József szentimentálista alkotásai.

– Ha nem haragszanak, visszatérnék a témára – foglalt helyet ismét a pulpituson álló asztalnál. – Elárulná, kedves Ubiobi, Bús Tulok úr vagy bárki a teremben, hallott-e olyasmiről, hogy eszmei mondanivaló?

– Én, magyar órán, az iskolában – bazsalygott a trapéznadrágos.

– Aztán figyel is írás közben ilyesmire, vagy csak egy az egyben leírja, ami „kipattant az agyából"?

– Is is. Néha, itt-ott csiszolgatok egy-két szón, ötleten, a tanulság kihámozását azonban rábízom az olvasóra, ítészre, úgyis mindig azt hallják ki az írásból, amit ők akarnak hallani. Egyébként hol van megírva, hogy minden műalkotásnak tanítania kellene?

– Nem kellene?

– Nem. Ezt bízzuk inkább a szakírókra. Én, tisztelt szerkesztő úr, szívesebben tallózok valamelyik amatőr portál szentimentális torzóiban, mint az önök profi íróinak műveiben, melyek elolvasása után azt se tudom, mi a ménkűről olvastam tíz, húsz oldalon keresztül.

Társai dobogva helyeseltek. Egy általános iskolai, vékony bajszú tanár kivételével, aki az irodalom oktató-nevelő szerepéről dünnyögött valamit. Láthatóan nem sok sikerrel, jóformán meg sem hallgatták. Annál többen kapták fel a fejüket, amikor egy ábrándos szemű gimis lány aziránt érdeklődött, miért nem támogatják a megyei lapok az amatőr és azok közül is a helyi szerzőket.

– Konkrétabban?

– Például indíthatnának egy állandó vagy legalábbis időnként megjelenő rovatot, melyben a megyei irodalmi körök kiemelkedő alkotásait közölnék.

– Téved, támogatjuk, csak persze módjával, hiszen annyi a költő, író manapság, hogy tudtommal még a végtelen kapacitású neten is sorba kell állniuk e célból – pirult el a szerkesztő, akinek épp a minap ajánlották figyelmébe a polgármester lányának a verseit.

Amúgy elég jó versek, de mégsem annyira, hogy a Piffpaffpultriban is közöljék. Mégis mit képzel a tisztelt apuka, hol vagyunk? A szocializmusban, amikor elég volt a párttitkárnak vagy akármelyik nagykutyának felvennie a telefont, hogy a legtehetségtelenebb pancsert is sínre tegyék a szerkesztők? Hát azt lesheti, mert nála senki sem rúghat labdába csak azért, mert polgármester őkelme, ilyen-olyan politikus, színész, tévés személyiség stb. Az egészben csupán az az idegesítő, hogy véletlenül épp ez a polgármester apuka finanszírozza a Piffpaffpultrit az önkormányzati büdzséből. De ki tudja, meddig még, hiszen az olvasók zöme máris inkább a világhálót böngészi. Ja, más idők, más emberek, így bizony könnyen megeshet, hogy egy szép napon őt magát is a nonprofit portálok egyikére zsuppolják – borult el a szerkesztő homloka.

A Búgócsiga-kör tagjai tudomásul vették a választ, és ezúttal kivételesen senki sem háborgott. Hiába, ami igaz, az igaz: illogikusnak tűnik, mégis az az igazság, hogy hovatovább többen írnak, mint olvasnak. Író, költő legyen a talpán, akire ilyen körülmények között is felfigyelnek a szerkesztők. Így, baráti körben még megjárja, utána irány a fiók vagy internet, bár ez az utóbbi sem igazán értékmérő, úgy hírlik.

– Megvan elégedve a válasszal?

– Hát ha támogatják, semmi zűr. Éppen ezért megkérném, hallgassa meg szerkesztő úr az én versem is – kotort elő a hölgyike ridiküljéből egy ívpapírt. – Felolvashatom?

– Nem. Majd legközelebb – pisszegte le a kövér ember sietve. – Add ide a versedet, és várj szépen sorodra!

– Hagyja! Ez a kis versike még belefér az időmbe – nézett órájára Serkötő. – Parancsoljon, kisasszony!

A lány előbb tétován, majd egyre bátrabban futott végig a sorokon. A szerkesztő fél perc alatt megállapította, hogy a vers… Nos, olyan, amilyen, hanem a technikája, stílusa igencsak ismerős. Mintha olvasott volna már effélét. Kitől is? Megvan: hát a polgármester lányától, ergo ez a szőke bombázó sem lehet más, mint a polgármester leánya – konstatálta a szerkesztő,

és sehogy sem értette, miért reagálnak rá a *búgócsigák* olyan fagyosan. Nem is tapsolta meg egy hajléktalan költőn kívül senki sem.

– Köszönjük a költeményt. Engedelmeddel még a héten kiemelt helyen közöljük – ígérte a Búgócsiga adminja. – Szerkesztő úr?

– A Piffpaffpultri is.

– Ki?

– A Piffpaffpultri, mert ez a vers… Hm, igazi gyöngyszem, hölgyeim és uraim. Vagy önöknek nem tetszett?

A kör tagjai hirtelen szedelőzködni kezdtek a teremben.

– Pillanat, még hátra van egy napirendi pontocskánk! – tartóztatta őket az exbajnok.

Rá sem hederítettek, és pár perc múlva már csak négy ember bámult egymásra: a hajléktalan költő, a gimis lány, Serkötő és a Búgócsiga adminja.

– Nem értem, mi ütött beléjük. Ilyet sem láttam még, mióta ezt a kört vezetem.

– Hja, ilyenek a művészek – vonta meg a vállát a szerkesztő. – De hát próbáljon meg valaki megérteni egy amatőrt. Bocsánat, művészt akartam mondani.

HÁZI MUZSIKA

– Sebike, szeretnék veled komolyan beszélni.
– Beszélj! – mordult a fiatalember az apjára.
– Talán volnál szíves otthagyni egy percre ezt a masinát.
– Hagyj békén, most el vagyok foglalva. Épp egy e-mailt írok, nem látod?
– Látom, mégis ha nem zavarlak…
– De zavarsz. Azért csak bökd ki, ha már belekezdtél!
A borostás arcú, karikás szemű apa odahúzott egy széket a fiához.
– Arról van szó, hogy… Figyelsz te rám egyáltalában?
– Tessék? Ja, hallgatlak.
– Nem tudjuk fizetni a rezsit, Sebikém.
– Ismerős refrén. Más?
– Le kellene mondanod az internetet. Na, nem örökre, csak amíg egy kicsit összeszedjük magunkat.
Erre már Sebike is abbahagyta a gépelést. Ilyesmivel eddig még egyszer sem rukkolt ki a fatere.
– Ennyire leégtünk? Egyébként tök mindegy, az internetet *én* fizetem, úgyhogy akkor mondom le, amikor akarom.
– Te fizeted, ez nem vitás, de az adósság, a tesóid. Egy fizu túl kevés ennyi éhes szájnak, kisfiam.
– És ezért én bűnhődjek? Mi a francnak kellett ennyi kölyköt csinálnod! – kapcsolta ki a számítógépét dühösen.
– De Sebikém, hogy beszélsz te az apáddal! – rökönyödött meg a jó öreg. – Mellesleg felhívnám a becses figyelmed, miszerint éppen ennek köszönheted, hogy…
– Megszülettem?
– Valahogy így.
– És? Talán hálás kéne lennem emiatt?
– Miért, nem vagy az?
– Jó kérdés! – kacsázott a fiatalember a tükörhöz. – Ismered ezt a madárijesztőt? – vicsorgott a tükörbe, ahonnan, szó, mi szó, nem éppen Apolló vicsorított vissza rá: hosszú áll, Cyrano-orr, rücskös arc.
– Értem, sőt, megértem. Sajnos nem vagyunk egyformák. Egyesek szerencsés, mások szerencsétlen csillagzat alatt születtek.
– Főként, ha ehhez a kedves papa is hozzájárult kicsinyég – tette hozzá gúnyosan.

– Hja, ilyen az élet. Amit lehetett, én megtettem, a többi már rajtad múlott, barátom.

– Megtettél? Mit tettél meg? – torzult el az arca hirtelen. – Hogy hagytad magad eldobni, mint egy kifacsart citromot? – célzott az anyjára, aki apját, tesóit otthagyva dobbantott egy fiatal pasi kedvéért.

– Nem hagytam, de megesett, amennyiben az anyádra céloztál, és ami megesett, arról már nem sok értelme van beszélni – szakadt fel egy sóhaj az öregből.

– De csak beszéljünk! – csattant fel a fiatalember szilajul. – Hogy nem csípett téged, még megjárja, de nem csípte az a saját pulyáit sem. Legfőképp engem, pedig de jólesett volna, ha néhanapján engem is átölel, megcsókol valaki – vallotta be életében először.

Meg is riadt tőle egy pindurkát. Még csak az kéne, hogy infantilisnak gondolják. Eh, mindegy, most már ezt is kibökte.

– A francokat! Még el is lökött magától, valahányszor én akartam megölelni, puszilni. No persze, nem bírta a fizimiskám, mert ki az isten csudája puszilkodik egy varanggyal.

– Szegény fiú, veled sem bánt kesztyűs kézzel az úristen – próbálta megsimogatni sután Kovács úr.

– Senki. Te is csak módjával, úgyhogy vidd innen a praclidat, mert ezzel már te is jócskán elkéstél. Más? Akarsz-e még valami mást is közölni?

– Igen, igen – szégyellte el magát immár másodszor, tudniillik ebben is igaza van a kölyöknek. – Az egyik a számítógép.

– Amit csak és csakis akkor csapok zaciba, ha kirúgnak a cégünktől.

– Csak nem! A fenébe, erről miért hallgattál?

– Mert ott még nem tartok. Viszont bármikor megeshet ebben a megveszekedett, kurva világban. De hogy lásd, ki vagyok, a családi kassza érdekében abbahagyom a bagózást.

– Komolyan? Megtennéd?

– Meg. Mától, nem, holnaptól mindketten hadat üzenünk a ciginek.

– Üzenünk?

– Naná! Ha már lúd, legyen kövér. Hiszen tudod: a rezsi, a gyerekek, hogy az egészségről ne is beszéljünk – vigyorgott Sebestyén az apjára.

– Rendben van! Pacsit rá – rázta meg a kezét a családfő. – Nagy gazember vagy te, kisfiam. Mindegy, nem számít, a lényeg az, hogy a végén mindig dűlőre jutunk egymással. Egyedül az nem fér a fejembe, miért lógsz mostanság annyiszor a bácsidnál – szaladt ki a száján váratlanul. – Nem azért mondom, felőlem ott szórakozol, ahol jólesik. De aki ennyire nem bírja az onkliját, az szerintem szívesebben csellózik egy klubban vagy havernél.

– Nocsak! Ezt meg melyik veréb csiripelte el neked?

– Szóval igaz.

A fiatalember vállat vont. Nem verte dobra, de valóban eljárt hozzá zenélni, továbbá az is nyílt titok, miszerint nem bírja a nagybátyját, aki nem látott benne mást, mint egy ágrólszakadt amatőrt, miközben ő volt a trióban a legtehetségesebb muzsikus. A háziak mégis mindenkitől elvárták, hogy Olikának tapsoljon. Sebi keze sokszor ökölbe is szorult emiatt, de Csilla, no meg a kellemes környezet kedvéért ezt a sértést is lenyelte. Oli zongorázott, ő csellózott, Csillácska, unokanővére barátnője pedig hegedült. Csilla. Valahányszor rágondolt, elfogta a melegség. Tetszett neki a szőke bombázó, és érzése szerint Csilla sem zárkózott volna el előle, ha nem alázza meg a nagybátyja. Pedig de szívesen közeledett volna a leányhoz! Szerencsére Olivér némileg ellensúlyozta a dolgokat.

– Te vagy a legjobb zenész, akivel valaha is játszottam – vallotta be egyszer jóindulatúan a délceg, fekete hajú unokabáty. – Te meg a Csillácska. Amit ti csináltok, az igen, az művészet. Én sajnos csak pötyögtetek, klimpírozok.

A fiatalembernek, mi tagadás, jólesett az elismerés. Nem csoda, hiszen Olivér majdnem mindenben túlszárnyalta. Udvarias volt és elegáns, ő slampos és *bárdolatlan*, ahogy az anyja szokta mondani. Az iskolában is jól tanult, mármint Olivér, miközben ő éppen csakhogy átcsú-

szott egyik osztályból a másikba. Hát nem jó ajánlólevél, az bizonyos. Hogy is tudna, merne ennyiféle hátránnyal közeledni a szöszihez – sietett a kasztnihoz, és kihalászta belőle egyetlen ünneplőruháját.

Kétségtelenül, ez sem volt már olyan új, itt-ott meg is kopott már picikét, de ha elhagyja a cigit, talán összespórolhat még annyi lét, hogy felfrissítse a gardróbját.

– Mész valahova? Persze Gáborhoz. Nos, Sebikém, te tudod. A helyedben én bizony kétszer is meggondolnám magamat. Jól ismerem a bátyámat, meg téged is, és nem igen hinném, hogy előbb-utóbb össze ne akadjon a bajszotok. És hogy ennek ki issza meg a levét legjobban … Szerinted ki issza?

– Ha rád ütök, én, ha az anyámra, isten irgalmazzon a bácsimnak. De őt talán hagyjuk ki a pakliból! – aprított az utcára, ahol azonnal lefröcskölte egy Mercedes.

– Még ez is. A kurva anyádat!

Már most mit tegyen? Forduljon vissza, és öltözzék másik ruhába? Hiszen ilyen csatakosan, vizesen talán be sem engednék a bácsihoz. Nem fordult. Csak nem ijed meg egy felfuvalkodott vén trottytól! – makacsolta meg magát, és azért is vásárolt két csokor virágot. Lehet, hogy ő sem életrevalóbb az apjánál, de most az egyszer megmutatja, ki a legény a csárdában. Az egyik csokor a nénikéé, a másik Csilláé. Miért is ne! Tény, hogy nem olyan macsó, mint a tesója, ezzel szemben van egy titkos fegyvere, a csellója, amivel minden nőt elkaszálhat előle. Nem olyan nagy kunszt ez, és ha másnak sikerült, lásd Paul Pottst, Charliet, Jagger Micket stb., akkor neki is bejöhet – bátorítgatta önmagát, amikor bemondta nevét a kaputelefonba.

– Szia, nénikém! Ezt neked hoztam – nyújtott át egy csokor margarétát a platinaszőke asszonynak. – Oli, Csilla?

– Köszönöm, nagyon édes vagy – mérte végig Kovácsné csuromvizes rokonát. – A zeneszobában *edzenek*.

Mikor a fiatalember benyitott, Oli és Csilla egymásba borulva csókolóztak.

– Elnézést!

Tíz percig bírta, majd el kezdett pakolni.

– Bocsássatok meg, de nagyon megfájdult a fejem, lelépek. Jövő vasárnap találkozunk, addig *edzetek* nélkülem.

Természetesen nem találkoztak. Nem hiányzott neki már akkor sem az esztétikus környezett, sem a házi muzsika. Ehelyett szeretett volna meghalni.

– Úgy tűnik, máris beteljesedett a jóslatom – jegyezte meg Kovács úr a fejét ingatva. – Kezed-lábad megvan még, vagy csak a lelkedbe rondított a tiszteletre méltó bátyuskám?

– Eh, a bátyuskád! Kit érdekel az az uborkafára kapaszkodott pojáca!

– Akkor mi a zűr? Remélem, nem az anyád bukkant elő valahonnan.

Erre már nem is válaszolt. Egyébként sem beszélt soha róla. Elment, faképnél hagyta őket, nincs tovább. Nem is látta viszont tizenöt éve egyszer sem. Kivéve álmaiban. Persze mindig ugyanolyan olyan szépnek, fiatalnak, mint amilyen akkoriban volt. Néha leült az ágyára, és hol énekelt, hol gyönyörű meséket mondott neki. Csodálatos álom volt, de csak álom azokból az időkből, amikor még minden gyerek bűbájos.

Olivér sűrűn rácsengetett a számítógépen, és folyton azért füstölgött, amiért felbomlott miatta a triójuk.

– Tulajdonképpen nem is értem, mi bajod. Megbántottunk valamivel?

– Nem, dehogy, csak valahogy úgy érzem, nem illek a tablóba – vallotta be a fiú őszintén. – Főleg két olyan zseni tag mellé, mint amilyen te vagy és Csillácska – tette hozzá epésen, miközben magában pokolba kívánta mindkettőt.

– Kár, mert épp a minap döntöttünk úgy Csillával, hogy benevezünk a * tehetségkutató műsorba – újságolta Oli ravaszul; tudta ő, amit tudott, nem lehetett őt csak úgy átvágni.

– Aha. És mikor lesz a válogatás?

– Hat hónap múlva Budapesten.

A fiú ajka lefittyedt.

– Sok szerencsét!

De már másnap csatlakozott a duóhoz. Végül is miért ne! Akárhogy nézi is magukat, mégis csak ő a legtehetségesebb közöttük, ergo őt választják be elsőnek. A többi jön magától: pénz, siker, Csilla. Igen, igen, Csilla is. Minden az ölébe hull, ha… Hogy is mondta Ady Endre?

Ma se hitünk, se kenyerünk.
Holnap már minden a mienk lesz,
Hogyha akarunk, ha merünk.

Igaz, függetleníthette volna magát Olitól. Töprengett is rajta egy ideig, annál is inkább, mert sehogy sem tudott felmelegedni a nagybátyja házában, aki egyrészt lenézte, másrészt irigykedett is rá, amiért tehetségesebb a fiánál. Szóval csak törte a fejét, tötymörgött, végül arra a következtetésre jutott, hogy több eséllyel mérkőzhet egy jól összehangolódott, évek óta együtt játszó trióval. Ezzel folytatódott minden, ahol abbamaradt: egy kézcsók balra, csokor virág jobbra, hajlongások, dicsériádák. Így virradt rájuk egy szép napon a *-be való válogatás hajnala. A fiatalokat a családfő, Kovács úr szállította egy vadonatúj Porscheval a helyszínre.

A teremben rengeteg, extrémebbnél extrémebb jelölt várt sorára. Volt köztük énekes, bűvész, akrobata, breaktáncos.

– Hát ez nehéz casting lesz, kiváltképp, mert akad közöttük néhány menő fazon is – állapította meg Oli szorongva.

– Hát aztán! – legyintett hanyagul a magas kapcsolatokkal rendelkező Kovács úr. – Kit érdekel néhány ágrólszakadt művészke. Különben se izgulj, amíg engem látsz. Hoppá, behívtak! Kéz- és lábtörést!

A zsűri végighallgatta a zenekart, és meghozta a döntését, melynek értelmében továbbjutatták az együttest.

Leszámítva Sebestyént. A fiatalember nem hitt a fülének.

– Sajnos nem mindig vagy szinkronban a többivel – indokolta meg döntését egy lófarkos zsűritag. – Folyton ki akarsz tűnni, amivel lépten-nyomon megbontod, kérlek szépen, az összhangot. És, ne vedd rossz néven, valahogy nem érzed a ritmust sem, a tetejében itt-ott hamisan is játszol.

– Én? Érdekes. Én nem tapasztaltam ilyesmit, és általában mások sem, bár nem egy profi zenész, sőt, zenetanár előtt játszottam már mostanig – foszlott szerteszét egy perc alatt szegény fiú valamennyi álma, reménye.

– Most mégis előfordult. Sajnálom. Legközelebb talán jobban sikerül. Viszontlátásra! Kérjük a következőt!

Oli és Csilla ragyogó arccal hagyták el a stúdiót. Egyedül Sebestyén nem mozdult.

– Megkérhetném a tisztelt zsűrit valamire?

– Parancsolj! – mosolygott rá egy kecskeszakállú öregúr, aki egyedül szavazott Sebire a négytagú zsűriből.

– Őszintén szólva nem értek egyet veletek, ám legyen! Maradjunk abban, hogy nem vagyok *szinkronban a többivel*. Ebben az esetben nem hallgatnátok meg szólóban, amikor nem kell koncentrálnom folyton az összhangra, és szabadon, mástól függetlenül játszhatom?

– Nem – vágta rá a lófarkos rockzenész.

– Nem – erősítette meg gondolkozás nélkül másik két társa is, és megrökönyödve bámultak Sebire, amikor az, se szó, se beszéd, eljátszott nekik egy gordonkára írt szonátát.

Lendületesen, nagy beleéléssel muzsikált, amitől annyira megszépült, hogy szinte rá sem lehetett ismerni. Azért persze megpróbált maximálisan vigyázni, hogy a legkekeckedőbb kritikus se köthessen bele még egyszer. Amint befejezte, a kecskeszakállú felállva tapsolta meg a méretes orrú versenyzőt.

– Bravisszimó! Isten hozott a *-be!

A három zsűritag zavartan pislantott egymásra.

– Előbb talán szavazzunk! – fintorgott a lófarkos.

Újabb szavazás, ugyanaz az eredmény: a duó maradt, Sebestyén kiesett.

– Mert? – szaladt a vér Sebestyén arcába. – Ezúttal mivel hibáztam?

– Ezúttal precízebben, ugyanakkor lagymatagon és színtelenül játszottál, amitől… Legyek őszinte? Szinte elaludtam. Pedig ma már négy kávét is megittam, kérlek tisztelettel – magyarázta a csurkás zenész kajánul.

– Köszönöm, hogy meghallgattatok – szegezte le a fejét a fiatalember.

– Ez a dolgunk. De ne búsulj, leszel te jobb is idővel – vigasztalta meg egy másik, pápaszemes zsűritag, amúgy szintén gordonkás. – Eltekintve néhány esztétikai korláttól, mert ebben a szakmában ilyesmivel is kell ám számolni.

– Igen, tudom – emelte fel a fejét Sebestyén. – Színpadi mozgás, tánctudás stb. Mégis: egy színésznél, énekesnél még megértem, de mi köze ehhez egy csellósnak? Vagy szerintetek egy-egy szonáta közben táncra is kellene perdülnöm?

– Félreértesz, pajtikám! Igazán nem akarok személyeskedni, de, hm, megnézted-e te a tükörben is magadat?

Sebestyén összehúzott szemöldökkel kacsázott a szemüveges ítészhez.

– Mit méltóztatott mondani?

– Haladjunk, fiúk, haladjunk! – szólt közbe türelmetlenül a lófarkos. – Még sokan várnak, kérem tisztelettel, odakünn.

– Bunkó.

– Ki? Én? – torpant meg a muzsikus.

– Maga is – tért át a magázásra Sebestyén. – Sőt: nekem nagyon bűzlik itt valami. Kíváncsiak rá, mi lehet?

– De udvarias ember vagy! Hanem most már volnál szíves, kérlek szépen, távozni?

– Bunda.

A zsűri elnémult. Ez súlyos sértés volt, nem is hangzott el még ilyen vád ebben a teremben mostanig.

– Bunkó, bunda – törölte meg a homlokát a szemüveges. – Istenem, hova jutottunk!

– Feltételezem, tudod, mit beszélsz, és be is bizonyítod, amit állítasz – emelte fel a hangját a lófarkos.

– Még nem, de…

– Őrök!Vezessék ki, kérem, ezt a… ezt a huligánt! Még ilyet! Mit képzelsz, hol vagyunk? Futballpályán? Bokszmeccsen?

– Levennétek rólam a mancsotok! – tépte ki magát Sebestyén a teremfelügyelők kezéből. – Előbb elmondom, mi a véleményem erről a válogatásnak becézett színjátékról.

– Higgadj le, kérlek, ne feszítsd túl a húrokat! Majd később keress meg, és mindent megbeszélünk odakint – kérlelte a kecskeszakállú szelíden.

– Miért nem idebent, most, azonnal, hadd tudja meg mindenki, hogy működnek a magyarországi sztárgyárak!

– Ez megzakkant – pattant fel a zsűri egyetlen hölgytagja, egy szuper karcsú, fülkarikás táncosnő. – Vigyék már ki, mit bámulnak! – intett a tétovázó őröknek.

A biztonsági őrök fenyegetően fogták közre a ragyás arcú ifjút.

– Nyugi, megyek már. Csak azt nem ajánlom, hogy rám tegyék a kezüket – kapta elő Sebestyén önkénytelenül a gázpisztolyt, amit azóta hordott magánál, amióta néhány csavargó ki akarta zsebelni.

– Jézus Mária, Szent József! – sikoltotta el magát a táncosnő.

A fiatalember értetlenül meredt a megrettent zsűrire. Akkor kapott észbe, hogy valószínűleg a riasztófegyverét gondolják igazi pisztolynak.

– Hol tartottunk? Ja, igen: bunda! Mielőtt lelépnék, elárulná valaki, mennyit kapott azért, hogy kibuktasson a versenyből? Például maga – fogta pisztolyát a copfosra.

– Én semennyit. Mégis minek nézel bennünket? Mi, itt mindnyájan becsülettel és legjobb tudásunk szerint végezzük a dolgunkat.

– Igazán? No, majd mindjárt kiderül! Maga, ugye, énekes?

– Az vagyok.

– Akkor volna szíves elénekelni nekem a Házasodik a tücsök című dalocskát! Ismeri?

– Fogjuk rá.

– És maga? – kérdezte a szemüveges gordonkaművésztől.

– Remélem, tisztában vagy vele, mi jár ezért, amit itt művelsz.

– Mi?

– Legalább két év börtön rágalmazás, életveszélyes fenyegetés és közfeladatot ellátó személy elleni erőszak miatt – válaszolt a szemüveges helyett a kecskeszakállú. – Hogy ezek után melyik versenyen állnak szóba veled, sejtheted. Mondd, édes fiam, megéri?

– Lehet, hogy nem, lehet, hogy igen – szeppent meg egy pillanatra Sebestyén.

De már nem tudott megállni. Akárcsak egyik visszatérő álmában, amikor egy feneketlen szakadékba nézve a mélység el kezdi hirtelen vonzani. Ő persze ellenáll, kézzel-lábbal kapálódzik ellene, mégis belehull, és csak zuhan, esik tehetetlenül lefelé, amíg fel nem ébred álmából. Hú! Vajon nem fordulhat elő, hogy most is csak álmodik?

– Uraim, maguké a színpad! Művész úr, odaadom kölcsön magának a kisbőgőm! Ezzel kísérheti a kollegát.

A lófarkos és pápaszemes rázendített:

Házasodik a tücsök, szúnyog lányát kéri,
Csiszeg-csoszog a tetű, násznagy akar lenni.
Odaugrik a bolha, vőfély akar lenni,
Mindenféle csúf bogár vendég akar lenni.

– Köszönöm. Megengedik, hogy most én bíráljam meg magukat?

– Ne csináld, Sebi, ne csináld! – tördelte kezét az öregúr. – Menj szépen haza, és felejtsük el az egészet! Én megértem a bánatod, de neked is meg kell értened, hogy ez itt nem a vadnyugat, ahol Colttal a kezükben győzködik egymást a cowboyok.

– Pardon! – vágta zsebre Sebi a gázpisztolyt. – Így megfelel?

– Meg, nagyon jól csinálod. Viszontlátásra! – lélegzett fel megkönnyebbülte a kecskeszakállú kezet nyújtva Sebinek. – Köszönjük a részvételt. Legyen máskor is szerencsénk!

– Nincs mit. De azért a véleményem még elmondhatom, ha nem haragszanak meg érte.

– Felőlem – vonogatta vállát a lófarkos. – Úgy látszik, ez a mániája – súgta oda a szemüvegesnek. – Javaslom, ne ingereljük a kis cowboyt, mert ennek, most már tuti fix, hogy nincs ki mind a négy kereke.

– Köszönöm. Kezdjük talán magával! – intett a copfosnak Sebestyén. – Egész kellemes a hangszíne. Ritmusérzéke… Lényegében ez sem tré, más egyebekben azonban nem ártana önnek sem eljárni valamelyik énektanárhoz, művész úr. Egy az, hogy pontatlanul kornyikál, bocsánat, énekel. Másrészt nem alkalmazkodik a szöveghez. Itt jönne a képbe az a bizonyos színpadi mozgás és mimika, amit nálam is hiányolni tetszettek – élvezte ki a pisztolya révén szerzett pillanatnyi fölényét. – Én a maga helyében utánoztam volna a tücsköt, tetűt és bolhát is, miközben Szabadi művész úr zsonglőrködve csellózik.

– Zsonglőrködve?

– Vagy táncolva úgy, ahogy tőlem is elvárta a művész úr. Na, megpróbálják még egyszer?

– Menj te a jó…

– Megpróbálják vagy lövök? – kapta elő ismét a revolvert.

Fura! Mi a francot akar ő még mindig ezektől! – kérdezte eközben magától. Amit akart, elmondta, a többi pedig nem rá tartozik.

A lófarkos meg a szemüveges Sebi utasításait követve újból rágyújtott a Házasodik a tücsökre. A nézők arca fokozatosan felderült, és elkezdtek kuncogni, majd kacagni. Még az általában tartózkodó táncosnő sem bírta ki, hogy fel ne nyerítsen időnként.

Nagyszerű, de most aztán spurizzunk, még mielőtt más húrra nem pendülnek! – oldalgott az ajtó felé Sebestyén, illetve oldalgott volna, ha az okulárés csellós meg nem állítja.

– Ideadnád a mordályod? – vette ki kezéből váratlanul a gázpisztolyt. – Sejtettem: egyszerű gázpisztoly.

– Elkapni! – kiáltott oda az őröknek vérvörös arccal az énekes. – Ó, hogy simulna ki az EKG-d! – maszatolt be a fiúnak egy horgot jobbról, egyet balról keményen.

– Ne bántsák! – hangzott fel ekkor mögöttük.

Ősz hajú, madárcsontú öregasszony állt az ajtóban. Mellette Kovács úr, Sebi édesapja feszengett.

– Maguk meg kicsodák? – húzta össze szemöldökét a lófarkú.

Kovács úr és az öregasszony közelebb lépett Sebihez.

– Volna szíves engem is beavatni, miért ütötték meg a fiamat?

– Tehát az apja. Na idesüssön! Látja, kérem tisztelettel, ezt a revolvert? Hát ezzel támadt ránk a fiatalúr.

– Ki? Ő? – képedt el a táskás szemű apuka. – Lehetetlen.

– Várjon, mindjárt megmagyarázom! – hunyorított a copfosra az idősebb zsűritag, aki mindvégig szimpatizált Sebivel.

Hanem most kissé változott a helyzet ezzel a horoggal. Vitathatatlan tény, hogy a fiú példátlanul agresszív, ha ugyan egyáltalán épeszű. De az agresszió egy, az önbíráskodás meg kettő, amihez ugyanúgy nincs joguk, mint ennek a szerencsétlen csellósnak. A dolgot külön bonyolítja, hogy mindezt látta az apa is, és ha ezt mások is megtudják, nyilván ők sem úsznak meg szárazon. Sőt: még rosszabbul járnak, mint ez a félnótás.

– Kérem, próbáljon megérteni valahogy minket is. Elismerjük, hogy nem kellett volna kezet emelnünk a fiára. Igaz, Rezsőkém? – hunyorított ismét az énekesre titokban.

– Így igaz, kérem tisztelettel. Őszintén sajnálom. De hát kinek nem jár el a keze egyszer-kétszer ebben az ideges világban? – kapcsolt kelletlenül a lófarkos. – Még szerencse, hogy alig értem hozzá, kérem alásan.

– Látom – hajolt a nő Sebihez, és letörölte a vért az arcáról.

– Szegény gyerek, téged sem hordtak ám tenyerükön az istenek.

A fiatalember kutatóan fürkészett a nő arcába. Ez a hang… Mintha csak az édesanyját hallaná.

– Kösz, nagyon kedves, de ismerjük mi egymást, asszonyom?

– Nem ismersz meg? – döbbent meg az öregasszony. – Én vagyok az édesanyád.

– Maga? – ismerte fel a fiú hirtelen, és elfogta a szánalom.

Szó, mi szó nagyot vétkezett ellene, de meg is verte érte a Fennvaló, mert, ahogy elnézi, már a lélek is csak hálni jár az anyjában.

– Nem – keményítette meg a szívét mégis konokul.

Elvégre csak nem borul már az első szóra a nyakába, miután tizenöt év alatt egyszer sem adott hírt magáról. Vajon hol bujkált idáig: itt, Budapesten vagy külföldön?

– Az én anyám sosem volt ilyenráncos, töppedt nőszemély, mint amilyen maga, jóasszony.

– Na ja, plusz jó pár évvel fiatalabb. Szeretted?

– Maga szerint?

– Ő milyen volt?

– Bocsánat, nem beszélhetnék meg ezt inkább odakint? – köhintett a táncosnő.

– Magas, sudár, szép arcú. Emlékszem, néha leült az ágyamra, és hol mesélt, hol énekelt – mélázott el Sebestyén. – Legtöbbször ezt a dalocskát – nyúlt a gordonkához.

Aranykertben aranyfa,
aranymókus alatta.
Aranybaba szundikál,
aranyszúnyog muzsikál.
Cini-cini kisbaba,
édesanya csillaga.

– Brávó! – tapsolt a lófarkos. – Nem is olyan tehetségtelen maga, Kovács úr. Én a magam részéről meggondoltam magamat. Remélem, a többiek is. Ugye, nem hagyunk elveszni egy ilyen istenáldotta tehetséget, uraim?

– Ezt mondtam én is – sugárzott az öregúr. – Örülök, hogy végre ti is belátjátok.

– Köszönöm, de hát ez csak egy szimpla dalocska – gyulladt ki Sebi arca tekintetével édesanyját keresve.

Hanem akkor már nem volt a teremben.

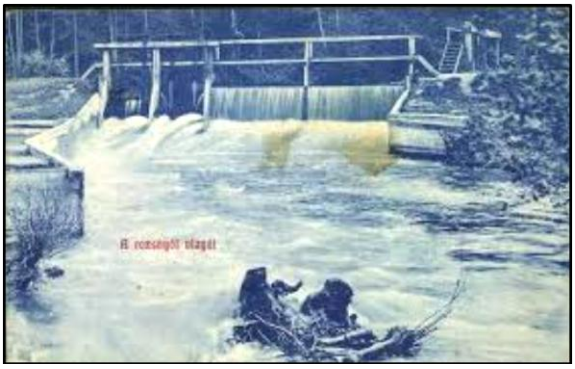

MÉRLEG

Mostanában egyre gyakrabban tűnődöm el azon, mit tettem jól vagy rosszul életem folyamán. Izgalmas kérdés, nem, főleg, ha arra gondolok, vajon hova kerül a lelkem, miután elmegyek deszkát árulni Földvárra.

Nos, nézzük ab ovo, ahogy a latinok mondanák: a tojástól, vagyis elejéről. Idő: 1942–1945, amikor még Horthy Miklós, majd I. Mihály király boldogított bennünket. (Istenem, de régen volt!) Helyszín: Kajántó, ahol édesapám lelkészkedett, miközben édesanyám az alma materben köszörülte a falusi gyermekek elméjét. Jó kis porfészek, nemdebár? Nekem mégis a paradicsomot jelentette, bár – háború lévén – fejem fölött harci repülőgépek cikáztak, a faluban petróleumlámpa világolt, sokan éheztek, és magam is bátyáim kinőtt ruháit viseltem. Egyébiránt papgyerekként is ugyanúgy jártam, mint a parasztgyerekek: télen ködmönben, nyáron mezítláb, nadrág és ing nélkül. Egyszer, kivételesen vásároltak nekem egy prémes kozáksapkát. Hű, de büszke voltam rá, hát még amikor egy matrózruhát is kaptam melléje. Ilyen göncben sem a tesóim, sem senki más nem járt a faluban. Hordtam is őket akkor is, ha nem nem kellett volna, például prémes sapkát 30 fokos melegben. Itt, kukoricahántáskor, a fonókban stb., mártóztam meg először a népköltészet csodálatos tavában is. Szívesen folytatnám, de maradjunk a témánál: mit tettem jól vagy rosszul ebben a Kolozs megyei *édenben*! – kérdeztem többször, és kérdezem ma is magamtól. Őszinte legyek? Passz! Egyedül édesapám cirógatásaira emlékszem, aki szerint én voltam a parókia angyala, hogy pár évvel később maga is angyalként szálljon az Atyához. Kerekedett is ebből akkora szélvihar, hogy én meg a Páring lábáig repültem.

Petrozsény. Bányászváros, füstös, kormos és hűvös. Hanem a környéke, no az még szebb volt mint a kajántói. A városka körül égig érő hegyek tornyosultak (Paring, Retyezát, Vulkán-hegység …), alattuk a sebes vizű Keleti-Zsil áramlott. Mi magunk is egy kisebb hegy alatt laktunk, nem messze a Malea-pataktól. Sajnos, nagyanyámnak hála, nem éppen békében. Hogy mi hergelte folyton az öreglányt, pontosan nem tudom, mindenesetre csaknem mindig fasében voltunk a *najmával*. Mert azért mi sem viselkedtünk ám áldozati bárányként, és hébe-hóba bizony fellázadtunk ellene.

– Ki innen! Takarodjatok a házamból! – kapta fel ilyenkor habzó szájjal a piszkafát.

Mi, testvérek persze, szégyen a futás, de hasznos, felhúztuk a nyúlcipőt, és étlen-szomjan, sokszor napokig csavarogtunk Petrozsény utcáin. Hiszik, nem hiszik, olykor még az anyám is elmenekült előle, bezárkózott egy szobába, és hetekig nem beszéltek egymással. Emlékszem, egyszer, olyan hat éves forma lehettem, elhatároztam, hogy, ha törik, ha szakad, elbujdosom otthonról. Felmentem hát a hegyre, és nekivágtam a nagy útnak. Órákig mentem, mendegéltem, ám minél idegenebbé vált a vidék körülöttem, annál jobban elment a kedvem a vándorút-

tól. Azért kitartottam, legalábbis addig, amíg sütött a nap, és meleg volt, utána azonban kezdtem megszeppenni. Úristen, hol vagyok? – néztem körül szorongva. Nem kéne mégis visszafordulni? – húztam összébb magamon a kabátot. Nemsokára alkonyodik, és én még egy házra, egyetlen emberre sem bukkantam. Hirtelen rám tört a magány és a félelem, amikor eszembe jutott, hogy errefelé medvék, farkasok is szoktak ám kószálni. Több sem kellett szegény fejemnek, egyből hátraarcot csináltam, és… meg sem álltam hazáig. Hogy hogy keveredtem haza, nem tudom, de sikerült, akartam. Később, hosszú-hosszú évek múltán már nem, és nem is akartam. De ez már egy másik történet, és azóta már a najma is letette a *piszkafát*. Ilyen az élet: egyszer mindnyájan elmegyünk, mint a najma. Már csak arra lennék kíváncsi, *ő* hova keveredett: a pokolba vagy a mennyekbe.

Kisiskolásként, egy-két notórius iskolakerülő hatására, sűrűn kerültem az iskolát. És kötözködtem, verekedtem is, ha kívánták. Legtöbbször egy vékony, szeplős srácot üldöztünk, aki folyton szájalt velünk, utána, uzsgyi, elszaladt. Mi persze utána. Fürge srác lévén elég nehezen kaptuk el a grabancát, de aztán úgy elvertük, hogy meg sem tudott mozdulni. Érdekes módon nem bánta, sőt, mintha öröme tellett volna az egészben. Pedig néha akkorákat húztam rá, hogy attól féltem, kinyiffan. Egy fenéket, csak megrázta magát, és az arcomba nevetett. Fura srác volt, az bizonyos, azóta sem találkoztam ilyen alakkal. És ezzel a *jó cselekedetemmel* sem vágtam fel még senkinek. Egy nulla a pokol javára.

Mint minden gyermek én is imádtam a filmeket. A városban akkortájt két mozi működött: egy az exmunkáskáskaszinóban és egy a főutcán. De már mozipénzt legfeljebb hetente egyszer, ha kaptam az anyámtól. Érthető, hiszen alig éltünk egyik napról a másikra. Egy fizetés, három pulya… Nem gyerekjáték ez, uraim. Sebaj, Barbu bá ingyen is beenged. Ő volt ugyanis a kaszinói mozi jegytépője, sovány, napbarnított ember, aki viszont a gyerekeket imádta. Be is engedett az mindenkit, igaz, csak és csakis híradó után. De hát melyik kölyköt érdekelte a híradó! Ennél sokkal nagyobb gondot jelentett a központi filmszínház. Ott aztán soha senki sem szánt meg bennünket. Viszonylag modern, cifra mozi volt, szépen kivilágítva ajtajában olyan jegyszedőkkel, akik nemhogy ingyért, de rongyos ruhában sem engedtek be egyetlen kölyköt sem. Hja, nem mindenki Barbu bá! Pedig élt ám ott annyi szegény bányászgyerek, hogy tíz Barbu bá is elkelt volna Petrozsényban. Azért így is feltaláltam magamat. Kimentem az utcára, és, szégyen, nem szégyen, elkezdtem koldulni, amíg össze nem gyűlt a jegyre való. (Hej, ha édesanyám tudta volna!) Vétkeztem? Talán nem. Szégyennek persze szégyen, de ki nem koldult akkor Zsil-völgyében. Másik módszerem, amivel bejutottam a moziba, hogy elcsentem néhány almát, körtét a szomszédok kertjéből, ezeket eladtam, és ismét összejött a mozi-, pontosabban költőpénz. Világos: kellett ám a mani másra is: fagylaltra, ráhátra, halvára[1]. Másra sajnos, például játékra, ennyiből már nem tellett. Még egy futball-labdát, mit futball-, gumilabdát sem vásárolhattam magamnak. No, azért futballoztunk mi bőrlabda nélkül is. Összegyűrtünk néhány harisnyát, s már rohantunk is a hegyre, utcára focizni. De maradjunk a mozinál! Gyakran az Alexandru Sahia udvaráról (így hívták a főutcai mozinkat), egy ugyancsak szűk ablakon át másztam a vécébe, azzal hopp, már bent is voltam a moziban. Szerencsémre sosem csíptek el, s csupán akkor hagytam fel ezzel a gyakorlattal, amikor felnőtt már be sem fértem az ablakon. Régi idők mozija. Ma már biztosan senki sem követ el hasonló *csínyeket*, annál is inkább, mert már a legtöbb mozi az otthonunkba költözött. Lásd a tévét, számítógépet stb.! Egy gombnyomás, és kedvünkre válogathatunk a jobbnál jobb filmek közt.

Nos, ahogy elnézem, még semmi jót sem tettem mindeddig. Eredmény (verekedés, lopás, csalás): 3–0 újfent a pokol javára. Szavamra már szinte bánom, amiért belementem ebbe a gyónásba. De hát ilyenek az öregek, kiváltképp a hetedik x után. Csak ülnek és méláznak, többnyire olyan időkről, melyek a kutyát sem érdeklik. Ennek ellenére folytatnám, csak úgy, magamért, tudniillik olyan jólesik kibeszélgetni hébe-hóba magamat.

[1] Keleti eredetű édességek.

Mint említettem, elég sokat tekeregtem az idő tájt. Nagyobbrészt egy Ghiţă nevű, barna bőrű, kopasz gyerkőccel, aki tőlünk két házzal lakott odébb a Calea Romană utcában. Egy időben azzal szórakoztunk, hogy esténként célba vettünk egy-két ablakot, rövid csörrenés, utána uccu neki, vesd el magad, meg sem álltunk a következő utcáig, ahol aztán akkorát nevettünk, hogy majd leestünk a lábunkról. Hát … Mit mondjak? Ilyen idióta passziót sem láttam, mióta megteremtett a jóisten, vagyis… Helyesbítek: dehogyis nem láttam, hiszen ugyanígy törték be az én ablakomat is két nappal ezelőtt. Na, ja, isten nem ver bottal. Elég neki egy kavics is, ugyebár.

Ghiţă-ról jut eszembe a következő sztori is. Nyár volt, július, 40 fok árnyékban, ami errefelé elég ritka jelenség. Mondom a kopacnak:

– Hai să ne scăldăm la stăvilar! *(Gyere, fürödjünk meg a zsilipnél!)*

Elballagtunk. Mióta felszámolták a strandunkat, az egész város idejárt feredni. De csak a jó úszok, és nekik sem ártott vigyázni, mert akit átsodort a víz a zsilipen, azt azonnal bekapta a gát alatt kavargó víztölcsér. Így járt szegény Ghiţă is, aki mellesleg úszni sem igen tudott még.

– Na, ennek kampec! – nézték végig kétségbeesett kapálódzását a fürdőzők anélkül, hogy bárki is a segítségére mert volna sietni.

Nem csoda, sokan fulladtak már be ide, mert akit ez az örvény elkapott, annak tényleg befellegzett. Lehet, csakhogy Ghiţă a barátom, és egy barátot csak nem hagyok cserben, ha bajba jut – futott át az agyamon, és a következő percben magam is ott vergődtem mellette a forgóban. Hála a jó égnek (vagy izmaimnak?) semmi bajom nem történt, mi több, sikerült Ghiţăt is kimentenem a habokból. Hu, remélem, ezt az egyet legalább javamra írja a Teremtő.

Ugorjunk a változatosság kedvéért l. Mihály király és Gheorghe Gheorghiu-Dej idejéből a Kárpátok Géniuszának korába. Anno: 1986–87, a romániai forradalom előestéje. Képzeljünk el egy sötétségben burkolt nagyvárost! Az utcákon egyetlen villany, a boltokban, házakban is csak gyertya világít. Mint a háborús, illetve az azt követő pár évben. A lakosok évszaktól függően hol kohókba, hol jégkoporsókba zárva várják, hogy zseniális elnökük visszafizeti 13 milliárd dollár tartózását a Nyugatnak. Mert megfizeti, legalábbis ezt állítja, még ha addig füvet is kell enniük. Utána talán az életszínvonaluk is megjavul, és nem állnak többé sorba húsért, tejért, kenyérért – bizakodtak egyesek, miközben mások fokozatosan kiszivárogtak az országból. Elsősorban a kisebbségek, akiknek a nemzeti elnyomás mellett a nemzetiségit is el kellett tűrniük. Ki a határon szökött át, ki házasság révén vagy fejkvóta ellenében (lásd a zsidókat, svábokat, szászokat) igyekezett menekülni a süllyedő hajóról. Én a házasság szentségét áldoztam fel – sablonos kifejezéssel élve – az érvényesülés oltárán. Isten bocsássa meg bűnömet! Eredmény: 4–1, ha jól számoltam. Szép. Ha minden ilyen prímán alakul, máris előjegyeztethetem magamat a pokolba. Vagy mégse? Nézzük, csak találok még valamit, amit javamra írhat az úristen.

Bejelentvén házassági szándékom, szóba sem jöhetett többé a tanügy, tanítás, holott ez volt a kenyerem, ebből diplomáztam 20 évvel ezelőtt. De nem alkalmaztak máshol sem, hogy ezzel is bűnhődjek, amiért szeretett elnökünk aranykora helyett az izgága bozgorokat választom. Sejtelmem sincs, létezett-e olyan törvény, mely szerint a kivándorló jelöltek bé-listára teendők. Szerintem nem. Egy szocialista országban, *ahol fajra, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül* (hogy oda ne rohanjak!) mindenki egyenlő, már eleve kizárt, hogy ilyen diszkrimináció létezzék. Elvileg, írásban, miközben gyakorlatilag… Még bonyolultabbá vált az életem. Se pénz, se munka, most mi az anyám kínját csináljak egy olyan városban, ahol *sem utódja, sem boldog őse nem vagyok senkinek?* – tettem fel a kérdést magamnak egy nagyváradi odúban. Kolduljak, lopjak, vagy illegálisan melózzak valamiképp? Az utóbbit választottam: idegen nyelvek oktatására adtam a fejemet. Tudtam egy kicsit franciául, jobban spanyolul, még inkább olaszul, németül, ennyi nyelvvel a tarsolyomban már csak nem halok éhen, a fenébe. Hogy mindez kit izgat úgy 30 év távlatából? Nyilván… Mindegy, nem számít, ha momentán úgyis magammal, illetőleg a jóistennel purparlézok. Szóval továbbra is okítottam, csak ezúttal

illegálisan, clandestin, ahogy románul mondanák. Csodák csodája, sikerrel, olyan értelemben, hogy a kivándorlás növekedésével több nyelvtanulóm akadt, mint valaha.

– Szuper, de aztán jól vigyázz – figyelmeztetett egy-két barátom, aki még nem fordította el a fejét, amint megpillantott a városban. – Ezek közül tízből hét emigrálni szeretne, és ugyanúgy figyelnek, mint téged, jóember.

Más szóval ne vállaljak ilyen tanítványt, nehogy a végén még kollaborálás ürügyén vágjon sittre a Securitate. Logikus, csak végtelenül önző álláspont, mert ki segítsen rajtuk, ha még a sorstársai is elfordítják a fejüket. Igaz, megtették ezt már velem is. No, de mit hirdetett édesapám valamikor a szószékről? Ha megdobnak kővel, dobd vissza kenyérrel! *Én* inkább ehhez tartottam magamat.

Teltek-múltak a napok, hónapok. Egy hideg, téli délután görnyedt hátú, borostás képű férfi csengetett 11. emeleti apartmanomba.

– Bocsánat a zavarásér! Ön Nagy úr, a nyelvtanár?

– Nagynak Nagy, de nem nyelvtanár. Szabad tudnom, ki küldte?

– Wagner Ottó tanár úr.

Aha, egy exkolléga! De milyen segítőkész lett egyszerre, bár nemrégen találkozott vele a piacon, és… Hát igen, meg sem akarta őt ismerni.

– Fáradjon be, kérem! – tessékeltem be nem kis aggodalommal látogatómat a szobába.

Hiába, ez itt nem Bécs, de még Belgrád sem, hanem Oradea *(Nagyvárad),* ahol sosem tudhattuk, ki bújhat meg egy görnyedt hát mögött.

Társalgásunk során kiderült, hogy a kolléga elfoglaltsága miatt irányította hozzám Gáll urat (Ne már!) Egyébként németül szeretne tanulni, méghozzá kétnaponként, ha lehetne.

– Kétnaponként? Nem lesz ez egy kicsit sok, Gáll elvtárs? Nem beszélve a tandíjról, amit esetleg, hm, ki sem tudna fizetni – néztem végig a meglehetősen topis alakon.

– Sok, nem sok, nekem ez sürgős és fontos, nagyon fontos, tanár úr. Egyedül az a kérésem, hogy utólag fizessek.

– Óra után? Nem probléma.

– A legvégén.

– Jó napot kívánok! Volt szerencsém, Gáll elvtárs!

– Szóval maga sem vállal el. Sejtettem. Egyik kutya, a másik eb. Magukat is csak a saját koncuk izgatja. És azt persze mindig megkapják – nyúlt a sapkája után letörten.

Megesett a szívem rajta, elvállaltam. Később pedig még a garzonba is bevettem, amikor az élettársa kitette szűrét a kégliből. Remélem, édesapám eldicsekedett velem odafent, és beprotezsál majd az Atyához. Visszatérve Gáll úrra, nem sok eredménnyel biflázta a *der, die, dast,* mert amit aznap megtanult, másnap el is felejtett. Erre feladta, és angolosan távozott. Az országból, bekasztlizták, vagy kibékült a csajával? Ki tudja? Valószínűleg neki vitte ajándékba anyám arany fülbevalóit is. El is ment a kedvem a hasonló jótettektől sokáig, ergo nagyon úgy tűnik, ezek után én sem igen kerülök a mennyországba, hölgyeim és uraim.

Már ha egyáltalán létezik mennyország.

KAKASOK

Volt egy harmonikája meg egy kutyája, a Piti. Azonkívül semmije: ház, munka, feleség, semmi. Leszámítva a bolhákat. Régebben a nagytemplom előtt harmonikázott, de onnan elűzték. Zavarta a hívőket meg a kilátást. De talán a baptisták eltűrik. Eltűrték. Igaz, az imaház körül gyérebb volt a forgalom, ezzel szemben sokkal ritkábban kötöttek belé a rendőrök.

Nem élt fényesen, azért elégedett volt, még ha ezt nem is tudta magáról. Később erre is ráeszmélt, amikor egy őszi délután magas, sovány koldus telepedett pár méterre melléje.

– Hé, ez az én placcom!

– Kibérelted? Muti a bérleti szerződést! – helyezkedett el komótosan a nagyra nőtt…

Koldus, muzsikus vagy olyan, mint ő koldus-muzsikus? Mindjárt kiderül! Aha, már készíti is a transzparenst. Nézzük, mi van ráírva!

BETEG A KISFIAM. MEG KELLENE MŰTENI.
KÉREM, SEGÍTSENEK
ITT ÉS MOST, KÜLÖNBEN MEGHAL A KÁLMIKA.

Szegény gyerek, vajon milyen betegségben szenvedhet? – enyhült meg az utcai muzsikus, és a férfi sityakjába pottyantotta egész napi *gázsiját*.

– A műtétre.

– Kösz. Isten fizesse meg a jóságod.

– Nincs mit, de… jól vigyázz! Ha most átvertél, kiverem a fogadat!

– Hát azt nehezen, mert hogy azt már kiverték – nevetett a langaléta, akinek a szájában valóban nem sok fog fehérlett.

A szakállas, sötét szemüveges kolléga visszabattyogott a placcára. Hopp, egy nénike! Nosza, játsszunk neki valamit!

De szomorú ember lettem, minden álmot eltemettem.
Csak a neved, azt a rosszat, mondogatom órák hosszat.
Jaj, a napok egyre múlnak, elfeledni mégsem tudlak.
Szívemnek csak egy a vágya, véssék neved a fejfámra.

Az idős asszony gyönyörködve hallgatta, majd nagylelkűen kicsípett a retiküljéből ötszáz forintot.

– Köszönöm. Maga igazi nagy művész – törölte meg a szemét meghatottan.

– Piti! Szolgálj, pajtás, a szép hölgynek!

– Jaj, de édes kiskutya! Nem hamis? – simogatta meg kedvesen.

Ekkor vette észre a táblás kéregetőt. Elolvasta a feliratot, és gyorsan kicserélte az ötszázast egy százasra.

– Elnézést, a Kálmika… Inkább neki adom az ötszázast. Ugye, megérti?

A harmonikás bólintott. Természetesen megérti. Nem olyan kérges szívű ő, hogy ezért bárkire is morogjon. Csak amikor a járókelők továbbra is a kollegát részesítették előnybe, szökött ráncba a homloka. Nem jól van ez így, a szentségit. Hiszen ez az ürge mindenkit elhappol előle, más szóval, ha sürgősen nem áll odébb egyikük, csakhamar szögre akaszthatja a hangszerét, utána akár magát is melléje.

– Figyu, Frici, vagy hogy hívnak. Nem keresnél egy másik placcot magadnak?

– Á, nem. Nagyon jól megvagyok én itt, mért kérded? – vigyorgott rá a fiatalember.

– Na hallod, mióta itt tarhálsz, alig keresek valamit. Én megértem, hogy szarban vagy, de azért valahogy nekem is meg kell élnem, Fricikém.

– Akkor alá szolgája! Elég nagy ez a város ahhoz, hogy máshol is produkáld magadat.

– Miért én? Ne felejtsd, ki jött ide hamarabb, különben sem szeretek én már összevissza császkálni.

– Sajnálom, én sem. De hogy lásd, ki vagyok, nem bánom, átengedem a placcomat öt, nem, tízezer forintért – nyújtotta a harmonikás felé a tenyerét.

A férfi ránézett, és szó nélkül otthagyta. Utána elkezdett pakolni. Utóvégre valóban akad még máshol is hely ebben a barátságos városban.

– Gyere, Piti, költözünk!

Aztán mégsem költözött, különösen, amikor megtudta, hogy az égimeszelő csúnyán átrázta. Dehogyis gyűjt az műtétre, hiszen még csak kölyke sincs a taknyosnak. Hirtelen elöntötte szívét a melegség. Eszébe jutott az a fekete ruhás, szomorú tekintetű úrinő, aki újabban erre sétáltatja a kutyáját, leül egy padra, és onnan tapsol neki időnként. Egek, hogy ez milyen kecses, finom hölgy! De miért nem jön közelebb? – töprengett a muzsikus, és elhatározta, hogy azért is közelebb csábítja. Egyszóval marad, legfeljebb szerez ő is egy táblácskát, és ráírja… Mi a francos francot is? Megvan: ugyanazt a szöveget, mint ez az imposztor! Csak ő nem a kisfia, hanem, hehehe, édesanyja műtétjére fog gyűjteni.

A fiatalember ugyancsak pislogott, amikor másnap szemébe ötlött a felirat. Hát még, amikor a bevételt is megolvasta esténként.

– Nem lesz ez így jól, Harmonikás. Azt hittem, elpucolsz, erre fel még a klienseimet is elhappolod előlem.

– Sajnálom, meggondoltam magamat. De hogy lásd, ki vagyok, nem bánom, átengedem a placcomat öt, nem, tízezer forintért – nyújtotta feléje tenyerét ezúttal a szakállas.

– Pfuj, micsoda szőrős szívű muzsikás! – köpött a tenyerébe a hosszúra nyúlt kéregető. – Elhúzod a csíkot, vagy kitaposom a beledet – karolta át a férfi derekát.

– Vagy én a tiédet – rántotta földre a muzsikus, aki ugyan idősebb volt a fiúnál, ezzel szemben izmosabb.

Egy ideig némán, Piti ugatása közben henteregtek egymáson, aztán kiengedvén a gőzüket el kezdtek fáradni.

– Ne hagyd magad, csináld ki a kintornást!

– Ennek annyi, húzz be neki egy utolsót! – biztatták őket a köréjük gyűlt emberek.

– Feladod? – lihegte a szakállas tudván tudva, hogy ha nem kerekedik fölül azonnal, olyan szépen, kimerül, hogy magától is padlót fog.

– Majd, ha piros eső esik, apukám.

Még egyszer utoljára nekigyürkőzött. Hiába, mintha megbénultak volna az izmai.

– Oké, meggyőztél. Ezer forint elég lesz?

– Ötezer.

– De az istenit az anyádnak, miért ragaszkodsz ehhez a helyhez ennyire? – tévedt tekintete a fekete ruhás asszonyra.

Ni csak, közelebb jött! De vajon kinek a kedvéért? – nézett a nőről Fricire, majd megint az asszonyra. Tehát így állunk – kapott észbe komoran, azzal minden erejét összeszedve egy K. O.-val padlóra küldte a krapekot.

– Mára ennyi, de ha holnap is itt látlak, esküszöm, lepedőben visznek a híd alá.

Ezzel csatát nyert, mert ilyen az élet, ugyebár: harc, csata, háború, és mindig az győz, aki erősebb.

Ja, de még nem nyerte meg a háborút, ugyanis a srác helyett csakhamar felbukkant egy másik… muzsikus kezében a következő feliratú táblával.

Szegény menekült szír vagyok. Adakozzanak a migráns szíreknek!

Ekkor ébredt rá először, milyen boldog volt, amikor még egyedül kukorékolt a szemétdomb tetején. Hát igen, ez is benne van a pakliban – sóhajtotta nagy búsan. Itt már csak a jóisten segíthet. Csakhogy melyik Istenhez fohászkodjék: Jáhvéhoz vagy Allahhoz? Nézzük talán az utóbbit!

– Fenséges Allah, Mindenható Teremtő, kérlek, ne engedd, hogy rajtam kívül más kakas is kukorékoljon a portámon! – imádkozott este, amint lefeküdt, és alig hitt a szemének, amikor másnap egyetlen ember sem bukkant fel az imaház környékén.

Teltek az órák. Senki. Még a smaragdzöld szemű hölgy sem sétáltatta arra a kutyáját. A fenébe is, mi történt? Csak nem terroristát szimatolnak ebben a nyiszlett muszlimban! Mindegy, bármi történt is, annyi haszna lesz a dologból, hogy érdeklődés híján ez a kakas is lelécel.

Tévedett, méghozzá óriásit, mert amikor másnap ismét kioldalgott a placcára, már húsz afrikai menekült toporgott a hirtelen eleredő esőben. Lám-lám, milyen galibát okozhat egy imádság. Vagy inkább rossz időben, rossz helyen könyörgött?

Ki tudja, végtére az sincs kizárva, hogy a muszlimok Istene nem is ért magyarul.

NAGYMAMA ALBÉRLŐI

Valamikor jókora, hat szoba-konyhás lakást örökölt az apjától, hozzá egy kis udvart három kamrával. Aha, tehát afféle kispolgár, vagy ahogy akkoriban mondták, csökevény, se nem úr, se nem paraszt lehetett az öreghölgy. Esetleg, amennyiben ehhez némi pénzecskét, ékszert stb. örökölt volna. Csakhogy nem maradt rá az említett házon, apja adósságán és három unokán kívül semmi sem. Ekkor támadt az ötlete, hogy jobb híján a házzal kezdjen valamit. Na és mit lehet egy házzal kezdeni? Vagy eladják, vagy kiadják albérletbe, ugyebár? Ez utóbbit tette a *najma* is. Bátyáim és én bánatosan osztoztunk meg birodalmunkon a nénikékkel, bácsikkal. Különösen az udvar miatt szívtuk a fogunkat, ahol minden percben albérlőkbe ütköztünk.

– Ne búsulj, semmi sem tart örökké – simogatta meg anyám a buksimat. – Majd ha többet keresek, és a nagymama is elmegy dolgozni, megint minden úgy lesz, mint azelőtt.

– Esküszik?

– Remélem. Addig is nézd a dolgok jó oldalát! Itt van mindjárt a Szonyika! Ugye, milyen édes babuci, ráadásul bír téged. Még tán az is megeshet, hogy egy pár lesztek, ha felnőttök.

– Ugyan, még csak nyolc éves. Mit kezdjek én egy ilyen hugyossal? – legyintettem lenézően; de azért tetszett nekem, hogy *bírnak* a leányok.

A kislány, illetve Sófalvi család lakott a legtágasabb udvari lakrészben. Az apa sofőr, az anya mosogatólány volt a Minerul (*bányász*) lokálban, mindkettő székely, nóta- és tánckedvelő házaspár. Én gyakran átugrottam Szonyihoz, néha akkor is, amikor javában ropták a csárdást a székelyek. Általában szombatonként, este héttől reggelig. Olykor behúzták közéjük Szonyit is, Szonyi pedig engem, és onnantól együtt szaporáztam, énekeltem a góbékkal:

Erdő, erdő, erdő,
Marosszéki kerek erdő.
Madár lakik benne,
madár lakik tizenkettő.

– Jaj, ezek már megint csörögnek – fogta a fejét ilyenkor nagymama. – Csak tudnám, mitől van mindig ilyen jókedvük.

– Szerintem semmitől, ilyenek a székelyek. Mások sírnak, ők kacagnak, eladják a gatyájuk, és kitáncolják a lelküket – csitítgatta édesanyám nem minden gúny nélkül elfeledvén, miszerint az apósa, vagyis az apai nagyapám is *ugyanilyen* székely volt.

– Majd adok én nekik táncolást. Láttad, milyen állapotban van a padlózat? Már teljesen be van horpadva, nem szólva arról, hogy aludni sem tudok miattuk – ugrott fel ágyából nemegyszer a nagymama, hogy ott helyben felbontsa a velük kötött bérleti szerződést.

De eddig még mindig lecsihadt, és nem szólt biz egy vak hangot sem. Talán igaza van a lányának, ilyenek a székelyek, és akkor, ugye, hiába is perelne, mert kutyából sosem lesz szalonna. Legfőképp azonban inkább azért sunyított, mert kellett, nagyon kellett ám az a pár lejecske, amit a lakásáért kapott a góbéktól. Érthető: férje, veje már réges-rég a másvilágra költözött, ő meg a lánya alig éltek egyik napról a másikra. De talán még minden jóra fordulhat, ha Petru Groza[1] talpra állítja Romániát valahogy – bizakodott a nagyanyám. No, arra várhatott, nem volt az olyan könnyű összeférceln, amit a 2. világháború összekuszált, tönkretett.

Szóval lapított, bár a házaspár nem csak táncolt, pörölt, mit pörölt, verekedni is szokott, mert csini, sőt, kikapós is volt ám az asszonyka, a férje meg féltékeny, hű, de féltékeny.

– Megverlek, az istenfáját a fejednek, miszlikbe aprítlak! – üvöltött a zömök, kék szemű gépkocsivezető, amikor már sehogy sem bírta cérnával.

– Próbáld meg! – tette kezét csípőre a keménykötésű asszonyka, és bizony sűrűn megesett, hogy ő döngette el a férjurát.

– Nézze, Sófalvi úr! – húzta félre egyszer nagymama. – Semmi közöm hozzá, de sehogy sem fér a fejembe, miért hagyja magát így elverni?

A férfi ötölt-hatolt, majd bevallotta, hogy restell kezet emelni egy asszonyra. Utóbb mégis megtette. Igaz, csak egyszer, de akkor annyira, hogy ki kellett hívni a mentőket. – Az isten szerelmére könyörgök, vegyék magukhoz Szonyikát! – nyöszörgött Sófalviné a hordágyon. – Amilyen vadállat ez a Sanyi, még csinál valamit a lányommal.

A következő napokban Szonyi meg én egy ágyban aludtunk. Jobban mondva csak a lány szunyált, mert én le sem hunytam a szemem reggelig. Nem csoda, hiszen első ízben háltam leánnyal, és egy 12 éves fiúcska már nem annyira kisgyerek, hogy ne induljon meg benne valami. Nem is bírtam ki anélkül, hogy összevissza ne tapizzam, persze csak úgy, diszkréten, mintha csak véletlenül értem volna Szonyihoz. Egyéb nem történt, végtére valóban csak egy pisis, ráadásul halálra rémült kislány volt. De ami késik, nem múlik – vigasztaltam magamat. Majd néhány év, mondjuk, nyolc-tíz év múlva egyébre is sor kerül.

Hát nem került, ugyanis nem sokkal ezután apjára rágurult egy vashordó. Rögtön szörnyet halt, a menyecske meg férjhez menvén egy oltyánhoz (*olténiai románhoz*) sietve továbbállt egy várossal.

Sófalviék helyére azonnal egy öttagú család költözött, a Czifráék. Négy muzsikus, és egy mérnök, a Luca úr. Ez utóbbi román, a többi viszont roma volt, és ugyancsak a Minerulban kereste a kenyerét. Hogy ők honnan vándoroltak Petrozsényba, nem tudom. Nem is nagyon érdekelt, miután (a bányának köszönhetően) elég nagy volt a nyüzsgés-forgás mifelénk. Megfordult itt már a székelyeken kívül oltyán, móc, zsidó, szász stb. Nagy része azonban ahogy jött, úgy is távozott. Nem bírta a kormot, füstöt és a város fölött éjjel-nappal gomolygó felhőket. Esett is annyi eső, hogy még az őslakóknak is tele volt vele a…sárcipőjük időnként.

Édesanyám bosszúsan kerülgette a muzsikus családot.

– Kóklerek – fitymálta le őket mindaddig, amíg meg nem hívták őt is meg a najmát is vacsorára a lokálba.

Akkor este nagymama és édesanyám, nyilván életükben először, eljátszhatták az úri hölgy szerepét. Mindenesetre úgy körüludvarolták őket a pincérek, zenészek, hogy a hetedik mennyországban érezték magukat. Czifra úr természetesen még a nagyanyám nótáját is elhúzta:

Orgonavirág, orgonavirág
gyógyítsd meg a lelkemet!
Mert akire vár, nem jön soha már,
nem szeret az engemet.

[1] Románia államfője 1952–58 között.

Nincs énnekem semmi örömöm,
két szememből csak pereg a könny.
Orgonavirág, orgonavirág
gyógyítsd meg a lelkemet.

A családfő volt a prímás, a felesége nagybőgőn, egyik lányuk gitáron, a másik meg zongorán remekelt, méghozzá olyan virtuózan, hogy anyám ellenszenve, egyből elpárolgott.

– Lenyűgöző, Dusika, maga egy igazi Fischer Annie, komolyan.

– Na ne, álljunk csak meg egy pillanatra! – sétált ekkor a prímáshoz egy nyakkendős úriember. – Mégis hol vagyunk, Petroşani-ban vagy Petrozsényban?

– Nem mindegy? – bámult rá Czifra úr.

– Nekem nem, és igazán fura, hogy teljes egy órája csak magyarul énekelnek. Mintha nem is Romániában lennénk, elvtársak!

– Sajnálom, arról mi nem tehetünk. Mi csak azt játsszuk, amit a kedves vendég kommendál. Ön mit óhajt?

– Hogy román országban román dalokat hallhassunk – pattogott az úriember románul. – Aki meg nem tud a nyelvünkön, az tanuljon meg, de sürgősen. Ennyit csak elvárhatunk egy bozg…, magyartól. Vagy maguk másként gondolják?

– Isten őrizz! – hajolt meg szolgálatkészen a muzsikus. – Akkor mit játssszunk?

– Foaie verde busuioc. (*Zöld levél, bazsalikom.*) Ismeri?

– Ismerem – tett eleget a kérésnek, és az ő nótáját is elhúzta: egyszer, aztán még egyszer, ahányszor a kedves vendég kívánta.

– Kérem, bocsásson meg, amiért ilyen kellemetlen helyzetbe kerültek a tegnap este miattunk – ugrott be másnap édesanyám a prímáshoz. – De hát sajna ilyen emberek is léteznek.

– Nekem mondja – húzta el a száját a legidősebb Czifra lány.

– Mellesleg nekem is van ám egy szép fekete, bécsi típusú pianóm. Megnézné?

Megnézte, mi több, meg is hallgatta anyámat. Ettől kezdve édesanyám napról napra vígabb lett, valósággal kivirult. Azelőtt hónapokig sem ült a zongora elé, most alig várta, hogy Dusika átjöjjön hozzánk játszani. Szó mi szó valóban mesterien zongorált, és ha ehhez hozzáteszem a dudáit, nem csak anyámat, engem is levett a lábamról. Nem is nagyon mertem ránézni, nehogy kiolvassa a szememből, milyen indulatok kavarognak bennem, ha ránézek.

– Ti aztán szépen összemelegedtetek ezzel a „kóklerrel” – csipkelődött anyámmal a nagyanyám. – Nem szeretnél beállni véletlenül te is a bandába?

– Hoppá, nem is rossz ötlet. És *ti* hogy álltok? Megkérte-e már a művész úr a kezedet? – dobta vissza a labdát édesanyám, amitől a nagymamám olyan vörös lett, mint a csipkerózsa bogyója.

– Hogy te milyen hütyü vagy! Hiszen nős a Czifra úr, itt a neje, a Czifráné. Igaz, hogy beteges meg öregecske is a vénasszony, de akkor is.

– Nono, tudom én, amit tudok, láttam, amit láttam, és ha valaki úgy néz rád, mint a Czifra úr, az biztosan jelent valamit.

Nincs kizárva, hogy jelentett, mert egy nyári éjszakán arra ébredtünk, hogy énekelnek az ablak alatt:

Egy ablaknál állj meg cigány,
Úgy muzsikálj, hogy sírjon az a barna leány.
Olyan legyen, mint egy könnyes szerelmi vallomás,
Csak csendesen, ne hallja senki más.

Czifra úr és a bandája adott szerenádot a nagyinak. Érdekes románc. Vajon mi lesz belőle? – találgattam a függöny mögött lapulva. Legfőképp azon ámultam-bámultam, hogy maga Czifrá-

né is együtt szerenádozott a férjével. Ez valami roma szokás vagy mi a szösz. A végén még egy ágyba is dugná őket a nyirettyűs. Orrod tőle fokhagymás! – kapott észbe ekkor a nagymama, és útilaput kötött a talpukra.

Az udvar végében lakott egy igen-igen öreg nénike. Mivel nyugdíjt nem kapott, kénytelen kelletlen kiadta ő is a szobáját. Hogy hogy fértek el annyian abban a kamrában, nem értem, de hát a muszáj nagy úr: el kellett férniük. Nagyanyám nem bánta, miután neki is csurrant-cseppent a lakbérből valami. Mi, testvérek kifejezetten örültünk a lányoknak, és Albi bátyámmal felváltva legyeskedtünk körülöttük. Így röppent el néhány esztendő. A lányok jöttek-mentek: Juliska, Jolán, Margit, Emma, valamennyi formás, tűzről pattant csajszi volt. Ennek ellenére egyikkel sem mertem ágyba bújni. Ma már persze bánom, de hát mit tegyek, ha ilyen ügyefogyott mamlasznak teremtett a Jóisten.

Mialatt én az udvari szobában, az *öreg*, a nem tudom milyen cégnek a fejese az utca felőli szobában hancúrozott a lányokkal. Ugyanis nagymama ezt a szobát is kiadta, mégpedig olyan személynek, aki csak alkalmanként járt oda… reszelni. Édesanyám szegény nem is hagyta szó nélkül.

– Jaj, anyuka, ne csinálj, légy szíves, találkahelyet a házunkból! Ez… ez, kérlek, prostitúció, amiért akár be is csukhatnak.

– Ha megtudják, illetőleg akkor sem, mert ez az albérlőnk… Van fogalmad, kicsoda ez a nyakkendős kurafi?

– Kicsoda? Egyébként tárgytalan, láttam én már karón varjút, anyukám.

Milyen igaza volt! De nem neki, hanem a nagyinak, amire akkor jöttem rá, amikor bővérű albérlőnk elkezdte egyik szeretőjét kínozni.

– Te jó ég, mit művel ez a perverz vadállat! – figyelt fel a fájdalmas, apró sikolyokra édesanyám. – Anyu, lépj közbe azonnal, mielőtt nagyobb baj nem lesz belőle! Te pedig tűnj el innen, mit állsz itt! – rivallt rám mogorván, és elképedve meredt a hirtelen felpattanó ajtóra.

Kecses, kb. 14–15 éves lány jelent meg az ajtóban. Anyaszült meztelenül, testén korbácsütések nyomai.

– Gyere vissza, most mit izélsz! – húzta vissza az albérlőnk hátulról, anyám elölről; végül is a férfi engedett. – Á, elég! Csinálj, amit akarsz, végeztünk! – csapta ránk az ajtót dühösen.

– Mi is magával – kiáltott anyám utána.

Ezzel le is zárult volna az afférunk, ha a kis csajszi nem mesélte volna el otthon, mi történt. Csaptak is akkora rumlit a szülei, hogy egyből összeszaladtak a szomszédok.

– Vén kerítőnő, nem szégyelli magát? – üvöltött magából kikelve az apuka. – Hol van az a gazember, hadd tapossam ki a beleit.

– Milyen gazember? Egyébként is ki maga? – adta nagyanyám az ártatlant.

– No nézd a naccságát, még ő áll az erdő felé. Ne kérjek esetleg elnézést, amiért csak úgy betörtem magukhoz?

– Pedig kérhetne, azonkívül lejjebb vihetné kissé a hangját is, hacsak nem akarja, hogy kihívjuk a milíciát (*rendőrséget*).

– A milíciát? De még mennyire, hogy akarom – kapott a szón a munkazubbonyos, rekedt hangú apuka. – Sőt: éppen *én* akartam kihívni. Addig is mutassa meg, melyik szobában bujkál az a gazember! Nem hallja? Na, majd a rendőrök kiszedik magukból – rohant a milíciára.

– Ugye, megmondtam: addig jár a korsó, amíg eltörik! – tördelte a kezét édesanyám.

– Hát… istenem, ez is benne van a pakliban. De nyugi, lányom, nyugi: még nem tört el. Talán jobbat gondolt, és… hazament.

Nem talált, mert fél órába sem tellett, és két rendőr kíséretében dörömbölt ismét a kapunkon.

– Kérem az iratait! – igazoltatta le nagymamát első lépésben az idősebb, egy nagy hasú őrmester. – Köszönöm. Most pedig lássuk a medvét: vezessen, kérem, Bekk elvtárshoz!

– Igenis! – kalauzolta őket az utcai szobába nagyanyám. – Itt lakik.

– Nincs itthon?

– Úgy tűnik. Különben is csak hetente…
– Hordja ide a lotyókat?
– Ki állítja?
– Ez az elvtárs itt, maguk előtt.
– Akkor ő jobban tudja, mint én, mert nekem aztán fogalmam sem volt ilyesmiről.
– Majd meglátjuk, Katonáné, meglátjuk! – mosolygott ironikusan az őrmester. – Elkérhetem a cartea de imobilját? Ez az, köszönöm – merült a lakókönyv ellenőrzésébe, majd társát meglökve rámutatott Bekk nevére.

A rendőrök elkomorodva tekintettek egymásra.

– Még egyszer köszönjük, és elnézést a zavarásért! – tisztelgett az őrmester. – További kellemes jó napot!
– Ennyi? – ráncolta össze homlokát az apuka.
– Parancsol?
– Semmi büntetés, megrovás? Mintha mi sem történt volna?
– Nézze, elvtársam! Talán bízza ránk, hogy mit tegyünk. Ha óhajt még ezenkívül valamit, jelentkezzék holnap reggel a milícián, és jelentse fel őket! De már most felhívjuk a becses figyelmét, gondolja át, mivel és hogyan vádol meg egy köztiszteletben álló dolgozót – hangsúlyozta az őrmester. – Más szóval indokolja meg alaposan a vádjait, ha nem akarja megütni a bokáját. Mi igyekszünk megoldani a Pártunkhoz és Kormányunkhoz lojális állampolgárok ügyeit, de könyörtelenek vagyunk azokhoz, akik ellenünk dolgoznak. Megértette?
– Meg, vagyis nem egészen – zavarodott meg az apuka.
– Akkor gondolkozzék el rajta – szalutált az őrmester még egyszer, és faképnél hagyott bennünket.
– Te értetted? – kérdezte anyám a nagyitól, miután az apuka is odébbállt.
– Körülbelül – harapott ajkába a nagyanyám, és ennek a lakónak is felmondott.

Az ezt követő években egyik albérlő váltotta a másikat. Volt köztük szakács, zsidó, spanyol, színművész, amíg elkerülvén otthonról nem léptem be magam is az albérlők sorába.

De ez már egy másik történet.

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

A tűz csiholója

A magas, atléta termetű vezér intett a többieknek, tegyék le a tulkot, pihenjenek. Megtörölte arcát, melege volt, és el is fáradt eközben. Fia aggodalmasan mutatott a magasba.

– Á, nnnou! – legyintett jelezve, hogy nem kell félni egy kis zuhétól.

Leültek, és várakozóan néztek a csapott homlokú vezérre. Az kivágott kőkésével egy darab húst a tulok combjából, és nekilátott az evésnek. A többiek mohón követték. Hirtelen megdördült az ég, és már esett is. A vadászok egy fa alá húzódtak, és türelmesen várták, egyre várták, hogy elálljon a zivatar. De az csak nem állt el, inkább jobban rákapcsolt, s csakhamar elkezdett villámlani, dörögni.

– Deu du, deu duuu! – borultak térdre a vadászok, hogy kiengeszteljék a föld és ég Urát.

Semmi változás, kivéve annyi, hogy belecsapott a villám a tulokba. Tehát rá haragszik – kanyarított ki a vezér sebtében egy darabkát a villámsújtotta állatból, azzal, huss, kiinalt az erdőből. A többiek utána. Még néhány perc, és elérték a barlangot. Itt tanyázott a klán, mely nagy ovációval fogadta, amíg rá nem jött, hogy ezúttal semmit sem hoztak a vadászok. A vezér magyarázóan mutogatott az égre, majd egy inas, töpörödött öregre, hogy kivételesen egyék meg a nagypapát. Ekkor eszébe jutott a húsdarab.

– Happ! – vetett egy falatot borzas hajú nejének, a többit megtartotta magának.

Hanem ez a hús egészen más hús volt. Finom, ropogósra sült, amilyet addig még soha életében nem evett.

– Deu du, deu duuu! – borult le ismét hálásan, mert hiszen kinek köszönhette volna, ha nem a föld és ég Urának.

Attól fogva őkelme nem akart csak *sült* húst, vízben *főtt* bogyókat és magvakat burkolni – hála a tűznek, illetve Istennek, aki még arra is megtanította, hogyan csiholjon tüzet két kődarabbal.

Nappali sötétség

Egyszer egy kis városra fényes nappal ráborult az éjszaka. Az emberek nem hittek a szemüknek, főleg azok, akik még sosem láttak effélét.

– Mi ez, úristen, mi történt? – kérdezgették egymást rémülten.

– Én tudom – hadonászott egy kínai. – Az ég sárkánya támadt a napunkra, el is nyeli azonnal, ha nem űzzük el a bestiát.

– Hogyan, egyáltalán lehetséges ilyesmi?

– Lehetséges, legalábbis nekünk Kínában mindig sikerült. Nem kell hozzá más, mint dob, puska, ágyú és egy jó torok, amiktől eddig még minden sárkány berezelt.

– Mese – legyintett egy sötét bőrű arab lenézően. – Nem sárkány itt a ludas, hanem Széth, Ozirisz isten testvére, aki éppen most harapja ki a sólyomfejű Hórusz szemeit.

– Ki az az Ozirisz, Széth, Hórusz, és mi köze Hórusz szemének a napunkhoz? – értetlenkedtek az emberek.

– Hát csak az, hogy Hórusz bal szeme a hold, a jobb pedig az a nap, amiért annyira izgultok.

– Miért, nem kellene izgulnunk?

– Nem, mert… Hallottatok Thot istenről? Szóval róla sem. Mindegy, várjunk türelemmel, amíg Thot isten meggyógyítja Hórusz szemeit, mert meggyógyítja ám, és utána még szebben fognak ragyogni, mint azelőtt.

– Miket habogsz itt összevissza! – háborodtak fel erre többen is. – Isten csak egy van, egyetlen egy, aki éppen a bűneink miatt háborog – dideregtek a hirtelen támadt hidegben. – Inkább imádkozzunk, és próbáljuk kiengesztelni, még mielőtt örök sötétségbe borítaná a világot.

– Úgy van, szaladjunk a templomba! Halljátok? Már szólnak is a harangok.

– Eljött a leszámolás órája! – hirdették a papok a szószékről. – A Sátán és démonai, nem Isten akar elpusztítani bennünket. De csöppet se féljetek, Isten nagy és irgalmas. Bánjuk meg a bűneink, és fohászkodjunk, mert csak Ő, de csakis Ő szabadíthat meg a Gonosztól.

Így is tettek, fohászkodtak, és még ma is élnek, ha meg nem haltak azóta.

Híd a mennyekbe

Ugye, mindenki látott már szivárványt. Én is, és ilyenkor mindig az jut eszembe, amit a dédapám mesélt erről valamikor.

– A szivárvány – magyarázta félig évődve, félig komolyan – az a híd, mely elvezet bennünket a mennyekbe. Aki meg csak úgy átsétál alatta, fiúból lánnyá, lányból pedig fiúvá változik. Téged melyik út érdekel?

Nem rossz, mi? Gondolom, egész jól jönne Conchita Wurstnak[1] és a hozzá hasonló uraknak, hölgyeknek. Később azt is megtudtam, hogy a tövében akár kincs is lehet elásva. Ez már jobban érdekelt, és bizony többször megkísértet a gondolat, hogy magam is szerencsét próbáljak. Aztán még sem próbáltam. Ja, valószínűleg emiatt nem lett soha gazdag pasi belőlem.

Napjainkban

Egyszer egy tv-riporter megkérdezte az utca emberét.

– Mondja, uram, maga szerint ki teremtette a világot?

– Mit tudom én – rántotta meg a vállát a meglepett járókelő. – Én biztosan nem. Talán kérdezze meg a haverom, az minden rüfkével lefekszik.

– Vicces ember. Imádom a humorát – lépett ezután a riporter egy 14 éves formájú diákhoz. – Helló, öcsi, kérdezhetek tőled valamit?

– Benne leszek a tévében?

– Máris benne vagy.

– Akkor kérdezhet.

– Vajon kire és miért haragszik Isten, amikor villámlik és mennydörög?

[1] Híres osztrák transzvesztita énekes.

– Jól van? – tapogatta meg a fiú a riporter homlokát? – Ott van pár lépésre egy patika. El tud menni odáig?

A férfi tovább tallózott, és leszólított egy bokor alján szieszẗázó közmunkást.

– Kellemes pihenést! Megzavarhatom egy pillanatra?

– Munkaidő közben? Tiltja a szabályzat.

– Elnézést, csak azt szerettem volna kérdezni, tudja-e, kinek, minek tulajdonítható a napfogyatkozás? Egyáltalán van-e valamilyen összefüggés a technika és istenhit között?

– Miért, maga nem tudja?

– Dehogynem.

– Akkor miért kérdezi?

– Köszi a választ, esetleg ön többet tud a dologról – fordult egy mellette elhaladó alakhoz.

– Tessék?

A riporter megismételte a kérdését.

– Nos, attól függ, milyen szempontból közelítjük meg a problémát. A Biblia szerint természetesen *Isten* teremtette a Napot és Holdat is. Egyrészt azért, hogy „elválasszák a nappalt az éjszakától". Másrészt égi jelként, mely szerint egyszer „a nap sötétséggé változik és a hold vérré, minekelőtte eljön az Úrnak ama nagy és fényes napja". (Apostolok Cselekedetei: 2:20).

– Tudományos szempontból?

– Az a csillagászati jelenség, amikor – egyszerűen fogalmazva – a Hold eltakarja a Napot, és árnyéka a Földre vetődik. Világos?

– Mint a nap. Feltételezem, hogy a szivárvány keletkezésének okát is ismeri.

– Hogyne. Manapság még egy gyermek is tudja, miszerint akkor jön létre szivárvány, amikor a napsugarak fénytörést szenvedve tükröződnek vissza az esőcseppek függönyén.

– Tény, hogy az iskolákban így tanítják? De vajon igaz-e? Mit szólna ahhoz, ha én azt állítom, hogy a szivárvány Isten és a Föld szövetségének a jelképe? – provokálta a riporter.

– Miután szabad országban élünk, mindenki azt állít és hisz, amit akar, barátom.

– No, persze, persze. Amúgy hol dolgozik?

– Előadó vagyok a városi planetáriumban.

– Ja?! Akkor ön mindent tud, ami a csillagos éggel összefügg.

– Mindent? Ne vicceljen! Nem vagyok én Isten, szerkesztő úr.

– Hohó, ezek szerint van Isten! – csapott rá a riporter.

– Majd ha tényleg mindent tudok, megmondom. Addig is kérdezze meg Őt magát! – mutatott az égboltra.

– Miért, ön megtette?

– És ha igen, elhiszi?

– El. És mit válaszolt?

– Semmit – horgasztotta le a fejét komoran, és tovább-baktatott.

NEMZETI KONZULTÁCIÓ

X. városka kulturális központjának nagyterme zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. Nem csoda, hiszen ezúttal nem kisebb téma került terítékre, mint a népvándorlás. Az emelvényen három személy feszengett a városi polgármester, az alpolgármester és a rendőrkapitányság vezetője. A légkondiknak köszönhetően kellemes hűvösség uralkodott a teremben, ennek ellenére a polgármester nem győzte törölgetni a homlokát.

– És most engedjék meg, hogy átadjam a szót Vasváry alezredes úrnak.

A közönségből többen elkezdtek pfujolni.

– Befejezték? – nézett szembe velük a szikár, marcona tekintetű rendőrtiszt. – Tudom, hogy nem sokan szimpatizálnak a rendőrséggel, pedig mi önöket védjük, szolgáljuk.

Fütty.

– Nem szeretném repetálni (*ismételni*) a polgármester úr szavait, de ami igaz, az igaz, hogy a mostani migráció súlyos dilemma elé állít bennünket.

– Kerítsék körül a várost, és lőjenek le minden illegális átkelőt! – kiáltott közbe valaki.

– Nyugodjék meg, megtesszük. Legalábbis ami a körülkerítést illeti. A miniszterelnök úr már ki is adta a parlament által is jóváhagyott ordint, akarom mondani, parancsot, miszerint négyméteres, hőkamerával kontrollált vasfüggönnyel védjük meg magunkat. És ezzel vége: a magyarországi helyek beteltek, más szóval mától kezdve egyetlen migráns sem kap menedékjogot Magyarban. Nos, megnyugodtak?

A teremre kísérteties csend borult. Az öregebbek még emlékeztek azokra az időkre, amikor még szöges kerítés feszült a legtöbb ország határán. Szerencsére ezek az idők már réges-rég elmúltak, és most, íme, kezdődik minden elölről. Egy percig még a légy zümmögését is meg lehetett hallani, aztán kitört a tapsvihar. A fiatalabbak, akik még sosem éltek át ilyesmit, éltették az elnököt.

– Örülök, hogy egyetértenek a kormánnyal, illetve miniszterelnök úrral. Addig is nyomatékosan felkérek mindenkit, tartózkodjék az önbíráskodástól. Információink szerint ugyanis egyre több állampolgár támad szír, pakisztáni, iraki stb. migránsra. Mi megértjük az önök indignációját (*felháborodását*), de az igazságszolgáltatást hagyják talán a katonaságra, rendőrségre. Ez, kérem, a mi dolgunk. Az önöké, hogy nyissák ki jól a szemüket, fülüket, s még idejében jelezzék, ha valamilyen szokatlan vagy törvénybe ütköző akciót percipiálnak, akarom mondani, észlelnek.

– Oké, ezen ne múljék – emelkedett szólásra egy vastagnyakú úriember. – Igen nagyra értékeljük a kormány szándékát, egyedül azt nem díjazzuk, hogy szinte semmit sem tesz azok ellen a szír, pakisztáni, nigérai stb. *menekült* ellen, aki nap mint nap belopódzik, mit lopódzik, betör az udvarra, megdézsmálja a gyümölcsöst, molesztálják a hölgyeket.

– Úgy van, nagyon jól beszél – helyeselt a közönség.

– Legalább zárnák őket lágerbe, hogy senkinek se tudjanak ártani – kurjantott közbe egy erősen tetovált fiatalember.

– Hová? – sápadozott egy hallókészülékes bácsika. – Ez azért túl erős. Ne írjuk azt is a kapura, *Arbeit macht frei* (*a munka felszabadít*)?

– Tessék?

– Hagyd! – intette le mellette ücsörgő barátja. – Még túl fiatal ahhoz, hogy ezt megértse. Ettől függetlenül tényleg nem árt, ha valamiképp gyorsabban szabadulunk meg az uraktól. Nagyon szégyellem, de már csak kimondom: én bizony félek tőlük, főleg, ha arra gondolok, milyen betegségeket terjeszthet némelyik, no meg, ugye, terroristák is bujkálhatnak közöttük.

– Irtsátok ki őket! – hallatszott valahonnan a terem végéről. – Ha a rendőrség alszik, védjük mi meg magunkat.

– De, kérem, mérlegeljenek józanul! – tördelte kezét a polgármester. – Nem tagadom, hogy fel kell lépnünk ellenük, de nem úgy, ahogy önök képzelik. Utóvégre ez nem a vadnyugat, ahol bárkit meglincselhetünk, akinek nem tetszik a pofája. Nekünk tiszteletben kell tartanunk mind a magunk, mind az Európai Unió törvényeit, méghozzá úgy, hogy a morál se szenvedjen csorbát, ami, elismerem, nem könnyű feladat.

– Miii? Politika és morál? – csóválta meg fejét a bácsika. – Komám, nem volna jobb, ha lelépnénk? – súgta oda a társának.

– De hát ez van, ez is benne van a pakliban, úgyhogy, tetszik, nem tetszik, meg kell tanulnunk gúzsba kötve táncolni – folytatta a polgármester. – Maga meg min nevet? – csodálkozott rá egy pocakos, erősen izzadó alakra.

– Én? Én csak elképzeltem, amint, hahaha, hehehe, gúzsba kötve ropják a kállai kettőst.

– Jó mulatást, mi meg addig, engedelmükkel, cselekszünk – fintorgott a vastagnyakú.

– Nono! – húzta össze szemöldökét a rendőrtiszt. – Úgy látom, nem voltam elég explicit, akarom mondani, egyértelmű. Tehát ismétlem: maradjon veszteg mindenki, továbbá őrizze meg a nyugalmát, és bízza ezt a kérdést a kormányra, aki az Európai Unióval karöltve mindent megtesz azért, hogy nyugodtan hajthassuk álomra a fejünket.

– Sőt… Szólhatok? – jelentkezett szólásra egy gyászruhás nénike.

– Parancsoljon!

– Bocsánat, amiért beleszólok a vitába, vagyis dehogy szólok, csak úgy megjegyzem, mert mit mondhat egy ilyen tanulatlan öregasszony?

– Bármit – nyugtatta meg a hosszú, ritkás hajú alpolgármester, aki eddig csak szótlanul bólogatott a pulpitus bal szélén –, hiszen éppen e célból hívtuk össze önöket.

– Igen, tudom, ezért bátorkodtam én is erre a kan…, konzulizére eljönni.

– Konzultációra.

– Arra, arra. Mondom az uramnak…

– Tibi – bazsalygott az alpolgármester.

– Miféle Tibi?

– Semmi, semmi, kérem, folytassa!

– Látom, nem vesznek komolyan. Nem is tudom, mit keresek itt ilyen nagy tudású urak közt.

– Á, nagyon jól tette. Legyen szerencsénk önhöz máskor is, és egy pillanatig se higgye, hogy nem vesszük komolyan. Mi, kérem, mindenkit komolyan veszünk ebben a városban. De most megkérhetném, hogy folytassa?!

– Meg, ezért lennék itt, tisztelt polgármester úr.

– Alpolgármester.

– Alpolgármester. De ha minden szavamba beleköt…

– Hagyja, mama, nem ismeri a fideszes urakat? – intette le egy piros inges férfi lenézőn. – Összevissza kotyognak kötelességről, morálról, s még annyi tisztelet sincs bennük, hogy meghallgassanak egy szegény nénikét.

– Maga baloldali? – érdeklődött az alpolgármester.

– Aha, most lóg ki a ló lába. És ha igen, szégyen ez? Hát vegye tudomásul, hogy eszem ágában sincs restellni – pattogott a piros inges. – Régebben még előfordult, viszont azóta olyan szépen lejáratta magát a mélyen tisztelt kormányunk élén a még tiszteltebb Fidesszel, hogy igenis, büszkén vallom magam komcsinak.

Újabb pfuj. Hja, tempora mutantur et nos mutamur in illis (*változnak az idők, és velük együtt mi is.)*

A polgármester zavartan harapdálta deresedő bajuszát, és az első széksorban üldögélő asszonyára tekintett. Az energikusan jelezte, ne hagyja annyiba, vágjon vissza üstöllést.

– Váljék egészségére! Kinek a pap, kinek a papné, csupán arra figyelmeztetném, hogy lakossági, nem politikai fórumra invitáltuk önöket. A kormánnyal kapcsolatos véleményét pedig nem bánnám, ha megtartaná magának.

– Különben?

– Leülhet, és szépen átadja a szót azoknak, akik a napirendi pontról szeretnének beszélni.

– Miért, én miről beszélek, meg ez a szegény nénike, már ha egyáltalán meghallgatná valaki.

– Biztosítjuk, mi meghallgatjuk. Szóval asszonyom, mi az ön óhaja, sóhaja?

– Hát azt elfelejtettem. Majd szólok, ha eszembe jut – foglalt ismét helyet nagy lelki nyugalommal az öregasszony.

– Úgy legyen! – sandított a polgármester a nejére. – Magának?

– Nekem semmi, nem szoktam én sóhajtozni, uraim. Hanem ez a drótkerítés…! Na, ez nem megy ki a fejemből. Mennyibe is kerülhet? 8–9 milliárdba? Hány kórházat korszerűsíthetnénk ennyi forintért? Azt meg sem említem, mit szól a világ mindehhez? Látják, ezt kellene szégyellni, hiszen magyarok ezrei kerestek, és keresnek máig jobb megélhetést, emberibb életkörülményeket külföldön. Befogadnak minket? Befogadnak. Erre jövünk mi, és Európában először kifeszítünk egy csini vashálót.

– Te beszélsz szégyenről? – fortyant fel a vastagnyakú úriember. – Vajon ugyan bizony ki miatt menekültek el Magyarországról az emberek? A kommunisták miatt vagy miattunk?

– Először is, kérem, ne tegezzen! Másodszor minek képzelik magukat? Istennek, hogy apáink, nagyapáink hibáiért vonjanak felelősségre bennünket.

– Nézzék, uraim – törölte meg homlokát a polgármester. – Nem állítom, hogy abszolút nincs igazuk, de az a helyzet, hogy egyelőre nem találunk ennél jobb megoldást. Pár migránssal még csak elboldogulnánk valahogy, és mi meg is tettük eddig a magunkét. Itt van mindjárt példának a helyi rendőrkapitányság nagyra becsült főnöke, aki Erdélyből menekülve kért és kapott menedékjogot a magyar kormánytól. Bocsánat! – fordult az alezredeshez. – Remélem, nem voltam indiszkrét.

– Kérem, semmi gond! Különben sem titok, polgármester úr.

– Sajnos az akkori helyzet jócskán különbözik a maitól, ugyanis a mostani migránsok száma több ezerszeresre duzzadt azóta. És nemcsak nálunk, Európa szerte. De majd csak megbirkózunk ezzel a gonddal is. Addig is, kérem, szavazzanak bizalmat, és segítsenek de facto, tettleg is a kormánynak, hogy közös erővel és akarattal legyünk urai a helyzetnek.

– A segítés oké. Ebben én is partner vagyok. Csupán a sorrend nem mindegy. Előbb, már ne is haragudjék, hadd segítsek az apámon, akit pont egy ilyen etióp vagy kicsoda miatt rúgtak ki nemrég a húsfeldolgozó üzemből – méltatlankodott egy másik, rövidnadrágos úriember.

– Ne aggódjék, ez a mi álláspontunk is. Hogy hívják?

– Engem?

– A kedves édesapját – húzott maga elé egy ívpapírt az önkormányzat teljhatalmú vezére.

– Hoppá! – gúnyolódott a vastagnyakú. – Maguk is látják, amit én látok?

– Miért, mit kellene vagy nem kellene látniuk?

– Megvan, eszembe jutott! – kiáltott fel hirtelen az anyóka. – Azt akartam mondani, hogy Isten előtt mindenki egyenlő, és ő sohasem tesz különbséget rászoruló és szűkölködő közt, ennek pedig szerintem sem a szögesdrót lenne a legalkalmasabb eszköze.

– Brávó, tapsoljuk meg a nénikét! – gúnyolódott a tetovált ifjú. – Még jó, hogy nem ajánlja, fogadjunk mi is a házunkba egy-két emigránst.

A tömeg ismét felzúgott.

– Már miért ne ajánljam? Polgármester úr! Állok rendelkezésükre: én bizony nem zárom be az ajtómat, ha zörgetnek.

– Én sem – araszolt melléje a bácsika, utána két apáca meg egy piarista tanuló.

A polgármester sokatmondóan pislantott kopaszodó jobbkeze, majd felesége szemébe. Azért az sem mindegy ám, mit szól ehhez borotvaeszű asszonya. A kikent-kifent asszonyság elégedetten bólintott.

– Köszönjük a nagylelkű felajánlást. Ha Ferenc pápa látná, most biztosan igen büszke lenne magukra. Szerencsére itt még nem tartunk. Alezredes úr! Óhajt-e még valamit a lakossággal közölni?

– Nem, köszönöm. Amit kellett, közöltem. Aki ezek után is morogna, ám morogjon, mindössze a klikkezést, egyéni iniciatívát, magyarul: kezdeményezést zárja ki a dologból. Helyesebben szólva éppen kezdeményezhet – korrigálta a rendőrkapitány önmagát –, csak konzultáljon előbb velünk is.

– És a kerítés? – firtatta a vastagnyakú továbbra is makacsul. – Végül is marad vagy…?

– Leromboljuk! – vágta rá a tetkós fiatalember lelkesen.

– Hülye – kuncogott valaki –, még ki sem húztuk, süsükém.

– Még nem, de ami késik, nem múlik – taposott kifelé a széksorból a birkózónyakú atyafi. – Aki mást akar, mondja itt és most a szemembe!

– Például én – sétált eléje kihívóan a piros inges.

A két férfi farkasszemet nézett egymással.

– Sózz oda egyet az elvtársnak! – öklözött a levegőbe a nyeszlett tetovált.

– De uraim, csak nem fognak itt verekedni! – lépett közbe békítően az egyik apáca.

– Ezzel? Ugyan, mit kezdjek egy ilyen kukaccal – fricskázta orron a vörös ingest a vastag nyakú, mire azonnal többen is a segítségére siettek.

– Ejha, ilyen sokan vagytok, piroskák!

A tetkós oda volt az örömtől.

– Hajrá magyarok! Mutassuk meg, az istenit ennek a bolsevista csökevénynek, mit tudunk!

Puff! – vágta kupán napernyőjével az öregasszony.

– *Az Úrnak, a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd, mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül, aki az Ő nevét hiába felveszi***.**

– De, mamuska, mi egy csoportba tartozunk.

A két tábor már-már nekirohant egymásnak, amikor a rövidnadrágos nagyot üvöltött.

– Ott van az az etióp, aki miatt kirúgták apámat az üzemből – mutatott egy sötét bőrű emberre.

A tömeg reflexszerűen fordult a jelzett irányba.

– Hé, maga meg mi az anyád kínját keres közöttünk? – rivallt a meglepődött férfira egy hordóhasú honpolgár.

– Ugyanazt, mint mindenki ebben a teremben: részt veszek a fórumon.

– Te.

– Én. Egyébként, már elnézést, nem vagyok etióp.

– Hanem?

– Palesztin, mellesleg magyar állampolgár – feszítette ki mellét büszkén a palesztin. – Arról pedig, hogy mi történt annak az úriembernek az apjával, én, kérem, semmit sem tehetek. Azt meg pláne nem sejthettem, hogy miattam tették lapátra.

– Így igaz – erősítette meg a szomszédja. – Miután tíz éve vagyunk szomszédok, én… Nos, igen, én kezeskedem Mahmúdért. Kérem, ne bántsák!

A bejelentésre mindenki egyszerre kezdett beszélni.

– Csendet, kérem, őrizzék meg a rendet, fegyelmet – dörögte a polgármester a mikrofonba. – Ha nincs több kérdésük, ezennel berekesztem a fórumot.

– Hála istennek, ezen a fórumon is túl vagyok – lélegzett fel otthon megkönnyebbülten. – Amúgy mi a véleményed róla? – puhatolódzott a nejénél, akinek a véleményére mindig sokat adott.

– Tiszta káosz. Ami téged illet, lehettél volna picit határozottabb, ettől függetlenül ügyes voltál – veregette vállon a felesége. – Csak így tovább, Fifikém! Remélhetőleg odafent is felfigyel rád egyszer valaki, és idővel, miért ne, nemcsak a várossal, hanem az egész nemzettel konzultálsz.

VIRÁGOT A VIRÁGNAK

Éppen az aznapi tv-műsort tanulmányozta, amikor felbukkant tárcáján a Gmail értesítése. Mátyás Mátyás. Vajon ki lehet ez az érdekes nevű cimbora? Kinézett az ablakon. A nap lassan süllyedt le a szemközti négyemeletes ház mögött. Micsoda unalmas kínálat! Úgy tűnik, ma sem igen fog tévézni, és megint csak holmi könyvvel vagy magazinnal kell beérnie, annál is inkább, mert a mára tervezett bridzsparti is elmarad. Hanem ezt az e-mailt azért még átböngészi.

Kedves Virágh Úr!
Nevem Mátyás Mátyás. Gréta férje vagyok, és ezzel, remélem, mindent megmondtam. Őszintén szólva nehezen határoztam el magam az írásra. De hát mit tegyek, valahogy csak tudtára kell adnom magának, mennyi bajt, keserűséget okozott, és okoz ma is folyamatosan énnekem. Igaz, ezt közölhettem volna szóban is mint férfi a férfival, de, magam sem értem, miért, ehhez semmi ingerenciám. Mivel nem szeretnék sem panaszkodni, sem fenyegetőzni, ezért csak szimplán megkérem, szálljon le, művész úr, a nejemről. Ugye, megteszi?Maga olyan cool pasi, emellett híres és vastag is, aki bármely csajt megkaphat, akit csak megkíván, miért ragaszkodna hát pont az enyémhez?
Tisztelettel.
Mátyás Mátyás

A férfi bosszankodva kattintott a törlőikonra, és kikapcsolta a számítógépét. Fura hapsi ez a jégtörő. Bizonyára összetéveszti valakivel, vagy, ami még rosszabb, valami általa ismeretlen ok miatt ki akarja csinálni. Ja, újabban ez a divat. Nem bírod a haverod, főnököd? Ott az e-mail, Facebook meg effélék. Majd azokkal kitekerem a nyakukat. Csak az a kérdés, miért az övét is, amikor sejtelme sincs, ki ez a Mátyás és b. neje – gondolkozott el hosszasan, de csak nem jött rá, miféle kapcsolat fűzheti hozzájuk.

A következő nap újabb levél fogadta.

Tisztelt Művész Úr!
Nem méltóztatott válaszolni az emilre, bár világosan tudattam, mennyi bajt, keserűséget okozott, és okoz ma is azzal, hogy nem száll le Grétiről. Stop!Várna még egy picurkát, mielőtt kitörli, vagy letiltja minden levelem?Én… Nem is tudom, hogy valljam be, mennyi mindent várok magától, és ha maga most cserbenhagy, abból

még az eddiginél is nagy baj lehet. Ne ijedjen meg, nem magának, de azt nyilván nem veszi a szívére, hogy bárki is szerencsétlenül járjon ön miatt.
Tisztelettel
Mátyás Mátyás

Jár az agyad, öregem! De ha azt hiszed, velem kitolhatsz, biztosítalak, tévedtél – készült végleg kitörölni Mátyás nevét a címtárból, aztán mást gondolt. Ki tudja, hátha tényleg, bajban van, amiről, ha nem is ő tehet, de valamiképp mégis csak kapcsolatban lehet vele is – ébredt fel az érdeklődése hirtelen. No, majd holnap kiderül. Annyira azért nem fontos, hogy elkezdjen most itt pötyögni.

Kiderült, illetve… nem egészen:

Kedves Uram!
Már megint szemezett a Grétivel. Ezt a pimaszságot! Ott ülök mellette, csöndben hallgatom, ahogy muzsikálnak, de mintha nem is léteznék. Még integet is a húsinak. Mégis mit képzel, meddig bírom én ezt cérnával? Vagy maradjak otthon, és tiltsam el Grétát is attól az átkozott diszkótól? Abszurdum! A feleségem szabad, modern nő, és odajár, ahova akar, ugyebár. Erre egy, és csakis egy megoldás létezik, ha nem lenne magára többé kíváncsi. Oké, hát ne legyen, vagyis léptesse le, drága művész úr, amiért leperkálnék magának úgy 20000 forintot, vagy akár többet is. Istenem, mit nem teszünk meg azért, akit szeretünk.
Tisztelettel várom a válaszát.
Mátyás
Ui. Köszönöm, hogy átengedte leveleimet a villámposta szűrőjén.

Virágh Menyhért fejcsóválva válaszolt az e-mailre.

Tisztelt Uram!
Igen, átengedtem. Egyelőre. Ettől függetlenül befejezhetné ezt az értelmetlen levelezést, tudniillik nem is ismerem, hasonlóképp a tisztelt nejét sem, akivel állítólag megint szemeztem. Világos?Ezért nem értem ezzel kapcsolatos gondjait, úgyhogy, ezúttal én kérem, szálljon le maga rólam, barátom.
Virágh Menyhért

Megkapta ám a választ erre is, méghozzá aznap este tíz körül.

Na, ne csináljon hülyét egy szegény könyvkötőből! Még hogy nem ismer bennünket! Akkor kinek kacsingat dobolás közben, művész úr?Amúgy hol tartanak?Csak a kacsingatásnál, vagy már le is feküdtek egymással?Mondja, kevesli a 20000-et? De hát megírtam: többet is kérhet, csak hagyja már békén Grétácskát.

Szent Habakuk, hát nem érti? Fogalmam sincs, kik maguk, és ne hívjon, kérem, művésznek, mert botfülű lévén, nemcsak dobolni, de még énekelni sem tudok. Na, most megnyugodott, és elhiszi, hogy összetéveszt valakivel, merthogy összetéveszt, az tutifix? Nyugodalmas jó éjszakát, a pénzét meg, ha már mindenképp adakozni szeretne, adja oda egy szerencsétlen migránsnak – pötyögtette alá a nevét Virágh úr, és lefeküdt.

Másnap elromlott a Pc-je, és be kellett vinnie a szervizbe. Mire újból monitor elé ülhetett, legalább húsz e-mail várt reá. Ezek zöme természetesen a könyvkötőtől származott, melyekből különösen az utolsó vágta mellbe az állítólagos nőcsábászt.

Látom, nem értettünk meg egymást. Nem baj, tudok én másképp is csevegni, és ha eddig én rimánkodtam neked, ezentúl te imádkozol azért, hogy mentsen meg isten a veréstől. Hátha attól észre térsz, és megtanulod végre, hol a helyed, kis mocsok.

Most bánta csak igazán, amiért levélváltásba keveredett ezzel az örülttel. Még szerencse, hogy nem nem adott neki alkalmat sem chatelni sem skypolni. A következő napokban, ami biztos, biztos, előbb alaposan körülnézett, mielőtt kiszállt volna valahol a kocsiból. Legjobb lenne egy biztonsági őrféle, aki minden lépésére vigyázna. Vagy egyszerűen jelentse fel a zsaruknál? Ja, csakhogy az egyikhez pénzre, a másikhoz meg komolyabb indokra volna szüksége, mert mi az egy verés, amikor másodpercenként ölnek meg a világban valakit.

Eltelt néhány nap. A pasas nem jelentkezett. Sem az utcán, sem e-mailben, sem Virágh úr Facebookján. Feladta volna? Talán utánanézhetne a Gmailen, ugyanis a címét, miért, miért nem, valahogy még mindig nem törölte ki a címtárból.

Kedves Barátom!
Volna szíves elárulná, mit tervez? Szerintem jobb lenne, ha feladná, mielőtt a rendőrséghez fordulnék.
Virágh Menyhért

Elküldte az e-mailt, és lélek szorongva leste Mátyás Mátyás válaszát. Az továbbra is hallgatott, amivel persze még jobban összezavarta Virág urat, aki ismét azon kezdett rágódni, hogy mégiscsak valamiféle (h)idegháború folyik ellene. A jelek szerint valahol valakinek nagyon a tyúkszemére hághatott – vette sorba magában valamennyi ismerősét, barátját, ám sehogy sem bírt rájönni, ki haragudhat rá ilyen veszettül. Utoljára úgy döntött, randira hívja a könyvkötőt. Amennyiben eljön, csakugyan összetévesztik egy dobossal, ellenkező esetben 101%, hogy idegileg akarják kinyírni. És ez nyilván sikerül is az ipsének, mert már aludni sem tud nyugodtan, a legkisebb zajra is felriad, egyszóval épp itt az ideje, hogy tiszta vizet öntsön a pohárba. Hogy ez eddig miért nem jutott eszébe? Nos, eszébe jutott, bele is vágott néhányszor, aztán mégsem lett semmi az egészből. Viszont ezúttal türelme végpontjához érkezett.

Uram!
Valahogy az az érzésem, még mindig agyon akar verni engem Mátyás úr. Oké, állok elébe, de ha azt hiszi, betojtam, biztosíthatom, most is félre tetszett trafálni. *Mindazonáltal el tudok képzelni ennél kulturáltabb megoldást, nevezetesen, ha összejöhetnénk holnap este nyolckor az I love you lokálban. Itt aztán csípőből tisztázhatjuk a dolgokat, s talán maga is belátja, milyen igazságtalanul vádaskodott mostanig.*
Üdv
V. M.

Bezzeg most nem kellett napokig várnia. Alig küldte el a levelet, öt perc múlva már rá is csöngetett a Gmail.

Jól van, kis mocsok, várlak holnap este 8-kor a Rigó Jancsi utcában.

A férfi alig hitt a szemének. Tehát eljön, más szóval mégsem idegileg akarja kinyírni. Az ám, de miért éppen a város szélén található Rigó utcát választja a sokkal komfortosabb bár helyett? – kereste ki a megjelölt utcát a térképen. Mindegy, ez sem rossz hely ahhoz, hogy meggyőzze a krapeket, milyen *dobost* kell neki mindenképp megverni. Hopp, ez az: megverni! – döbbent be-

lé a felismerés. Hát ezért csalná őt ilyen néptelen utcába! Most mit tegyen? Menjen, vagy maradjon? Ha elmegy, úgy elrakják, hogy akár hetekig nyomhatja az ágyat a kórházban, föltéve, hogy egyáltalán túléli. Ha marad, legfeljebb időt nyer, eltángálni azonban mégis csak eltángálják egy szép napon. Kerek tíz percig latolgatott, töprengett. Hiába, azért meg kell ám az ilyesmit gondolni. Lehet, hogy másodpercenként ölnek meg valakit a világban, de neki még az orra, fogai is fontosak. Végül így válaszolt.

Amit mondtam, megmondtam: hajlandó vagyok találkozni magával, de csak az I love you night-clubban. Ha eljön, jó, ha nem, az sem baj, de akkor sosem tudja meg, mi az igazság ebben a sztoriban. Mellesleg megkérném, ne tegezzen, rendben, és lehetőleg kis mocsoknak se szólítson! Köszönöm.

Ezután ő várakozott tíz percig, de megérte: másnap este 8-kor találkoztak a night-clubban. Alig foglalt helyet, felbukkant Mátyás is, odalépett az asztalhoz, és bemutatkozott Menyhértnek.

– Mátyás Mátyás, Gréta férje, szolgálatára.

– Virág Menyhért. Foglaljon helyet, Mátyás úr!

Hallgattak. Micsoda snassz alak – mérte végig Virág úr a farmernadrágos könyvkötőt. De hát mit várjon az ember egy disznópatkánytól.

– Nos, rám ismer? Tényleg én vagyok az a „kis mocsok”, aki a feleségével szemezget?

– Maga bizony szőröstől-bőröstől.

– De hisz ez abszurdum! Nézzen meg jobban, könyörgöm!

– Miért? Láttam én magát annyiszor, hogy sötétben is felismerném.

– Oké, hagyjuk! Ha az a heppje, bocs, elképzelése, hogy nem először látott már, ráadásul elcsavartam kedves neje fejét is, rendben, legyen magának igaza. Viszont mit szólna ahhoz, ha utoljára bátorkodtam tenni ilyesmit? Magyarán: rá se nézek többé, szakítunk, vagy ahogy maguk mondanák, dobom a b. nejét.

– Komolyan? – ugrott fel a fiatalember.

– Itt a kezem, nem disznóláb.

Kezet fogtak.

– Visszavonom a kis mocskot, maga… maga igazi úriember!

– Akkor nem akar többé bántani?

– Isten őrizz! Egy ilyen gáláns dzsentlement? – csipkedte meg az arcát kedvesen. – Milyen finom bőre van! És a szeme… Becsszavamra még sosem láttam férfiban ilyen gyönyörű kék szemet. Lassan kezdem pedzeni, miért zúgott Gréta magába. Csak ezt a kőkorszaki nyakkendőt ne kötötte volna a nyakába. Amúgy hány éves?

– Harminckettő.

– Tudja-e, hogy maga fantasztikusan jól dobol?

– Már megint kezdi!

– Hú, nem jó! – fancsalodott el váratlanul. – Lehet, hogy *maga* lemond a nejemről, de ahogy Grétát ismerem, nem mond le *ő* magáról, úgyhogy találjon ki más, ennél hatásosabb metódust!

– Még hatásosabbat? De hát mi lenne annál hatásosabb, mint hogy szakítsunk?

– Például… – ráncolta össze Mátyás a homlokát, ami nála a legmélyebb fejtörés jele volt. – Például az, ha dobbantana is egy füstre.

– A lokálból?

– A városból.

– Kösz, megnyugtatott. Már azt hittem, az országból.

– Nem is rossz éca. Legalábbis elméletileg – tette hozzá bizonytalanul. – Megtenné a kedvemért?

– És ha nem? Akkor mégis eltángál?

– Maga mit gondol?

– Oké! Még megfontolom – roskadt magába Virág úr.

– Tessék, csak nyugodtan, én ráérek – ült vissza helyére a felnyírt hajú fiatalúr. – Pincér! Hozzon nekünk… Maga mit iszik?

– Egy Camparyt.

– Két Camparyt, legyen szíves!

– Ne haragudjon, amiért megkérdem, de az meg sem fordult a fejében, hogy ráparancsoljon Grétára, szálljon szépen le rólam, vagy egyszerűen dobja *maga* a kicsikét? Utóvégre kettőjük közül maga hordja a nadrágot. Mi az, rosszul van? – tűnt fel a férfinak Mátyás nyugtalansága. – Olyan piros lett, mint a szegedi paprika.

– Ott, ott! Forduljon hátra, és nézzen a zenekar felé! Látja ott az asztalnál azt a kék szemű, szemüveges szépfiút?

– Uramatyám, de hisz ez pont olyan mint én vagyok.

– Ugye? Én is úgy nézem. És tudja, kivel bájcseveg?

– Kivel?

– A feleségemmel, Virág úr.

– Ezt a véletlent! – csóválta meg a fejét ámultan. – El se hinném, ha nem látnám.

– Hja, így jár az, aki nem hisz senkinek.

– Miért, maga számított rá? És mi az, hogy nem hisz senkinek? Tudtommal végig maga nem hitt nekem, rockerkém.

– Jaj, ne bonyolítsuk, ne bonyolítsuk, így sem igen vágom még, hogy a mennykőbe látom magát két példányban is egyszerre. No, megállj, te kisdobos! – torzult el Mátyás arca lassanként. – Most helyben kiverem a fogaidat. Plusz a Grétáét – pattant fel hevesen.

Annál nyugodtabbá vált Virág úr, amiért mégiscsak sikerült megszabadulnia egy őrülttől. Csupán ezt a hasonlóságot nem sikerült egyelőre neki sem feldolgoznia magában.

– Nagyon helyes. Látja, így beszél egy igazi férfi, Mátyás úr. De mondja, megéri ez a felhajtás egy ilyen tyúk miatt?

– Lehet, hogy igaza van, csak hát a becsület… Eh, egye fene, érdekelnek is engem az *aszszonyok*! – intett magához egy virágárust a hoppon maradt fiatalúr. – Virágot a virágnak – nyújtott át Menyhértnek egy tűzpiros tulipánt, és kezet csókolt a *férfinak*.

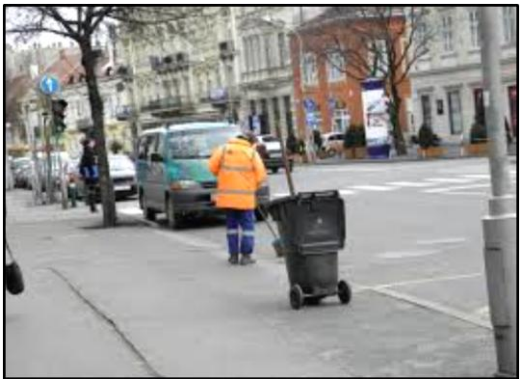

SZEGÉNY EMBEREK

Söprik az utcát az utcaseprők,
Mennek egy lépést, sepernek kettőt.
Egy lépés, két söprés, két söprés, egy lépés.
Egy lépés, két söprés, két söprés, egy lépés.
Na söprés...
(Malek Miklós: Az utcaseprők)

Az utcaseprő izzadságban fürödve sepert a főtéren. Dél. 32 fok árnyékban. Ideje volna kajálni, de addig még van fél óra. És azt így vagy úgy, le kell dolgozni, ugyanis a főutcán felállított kamera minden mozdulatát figyelte. Pedig milyen jó lenne a mellette zöldellő parkocskában hűsölni. Már ha egyáltalán létezik még hűvös hely ebben a pokolban – húzta le magáról narancssárga színű mellényét, de vissza is húzta sebesen. Tiltja a szabályzat, és amit az elrendel, azt a pokolban is be kell tartani.

– Nyugalom! Várja meg, míg általános hőségriadót hirdetnek, utána óránként heverészhet az árnyékban – intették türelemre az irodán.

És addig? Süljön meg élve, miközben mások légkondik mellett kávéznak?

Na, még húsz perc, addig már csak kibírja valahogy. Hű, ezek után állítsa még valaki, milyen gyöngyélete van az utcaseprőknek. Télen fagyban, nyáron a legnagyobb hőségben seperni, amikor kutya sem jár az utcákon, csak külföldön, például Bécsben jó üzlet, Magyarországon a halálra ítéltek utolsó szalmaszála: ave, Caesar, morituri te salutant! *(Üdvöz légy, Caesar, a halálba indulók köszöntenek!)* Aztán aki bírja, megmarad, aki meg nem, azzal végez az idő és a minimálbér alatti munkadíj. Régebben még megjárta, sőt, volt idő, amikor ugyanannyit keresett, mint egy orvosi rezidens. De az akkor volt. Most közmunkásként dolgozik – ugyanitt, fele annyi a fizuért, s még csak azt sem mondhatja: disznóság, mert végül is mi történt? Ismét helyre billent valami ebből a tótágast álló világból.

– Jó napot, tanár úr! – fékezett le hirtelen mellette valaki. – Sepregetünk, sepregetünk? További jó munkát! Ha így folytatja, húsz év múlva vehet magának is egy… biciklit – robogott el az ismeretlen röhögve.

Ez meg ki a fene volt? – meredt a kocsi után az extanár. Á, nyilván valamelyik exdiákja – szegezte vissza tekintetét kutatóan az úttestre. Mintha keresett volna valamit. Keresett is. Na, nem az eldobott diplomáját, hanem valamiféle értéket: gyűrűt, pénzt, okostelefont. Az emberek olyan hanyagok, ki a zsebkendőjét, ki pénztárcáját ejti el. Egyszer talált is egy ridikült benne két kulcsot, rúzst, néhány fogamzásgátló tablettát… Azóta mindig mindenütt lehorgasztott

fejjel jár azzal a reménnyel (dum spiro, spero: *ameddig élek, remélek*), hogy máskor nagyobb értékre is bukkanhat, és akkor… Nézzük csak, mit csinálna például, ha találna egymillió forintot! Mellesleg: leadná a talált tárgyak osztályán? Van eszébe! Elég hülye volt már akkor is, amikor a tanári pályát választotta. Igaz, errare humanum est *(tévedni emberi dolog),* de ettől még megokosodhat az ember idővel. Most azonnal vásárolna magán*a*k egy légkondit, és egy álló hétig mindennap luxusétteremben étkezne. Ni csak, egy tasak, itt az én szerencsém! – fedezett fel az flaszteren egy fekete műanyagzacskót. Felemelte, megszagolta. Babapúder illata volt, telis-tele kutyaürülékkel. Jellemző: ilyen a szegény ember szerencséje.

Még tíz perc, aztán beülhet ő is a parkba kajálni.

A rezidens pihegve kucorgott egy árnyékos fa alatt. Ő meg azért kesergett, hogy még mindig nem gyűlt össze annyi dohánya, hogy megvegye kiszemelt kocsiját, egy kék színű, 94 lóerős Suzuki Splasht. Mert mit ér egy doktor gép nélkül. Igaz, ez sem valami luxuskocsi, de ha nincs ló, jó a szamár is. Öt év múlva szakvizsgázik, és akkor majd jobbat vásárol. Addig ott az autóbusz meg a két lába, ami nem lenne éppen vérlázító igazságtalanság, ha, mondjuk, az a sepregető bácsi is így járna. No de így jár-e? Aligha, bár nem sok hajszála hullhatott ki a tudományokért mostanig. Bizonyára rá is ott vár valahol egy tipp-topp személygépkocsi, ami nélkül még a második utcáig sem gyalogol. Amúgy csuda szakszerűen söpröget. Mozdulatai nyugodtak, kiszámítottak. Nem cikázik összevissza, és a csajok után sem fordul úton-útfélen. Ő kizárólag a munkájára összpontosít, s amit egyszer elsöpör, az el van, kérem, söpörve. Feltehetőleg nemcsak akkurátus, megbízható alkalmazott is egyúttal, aki ha találna az utcán valamit, habozás nélkül leadná a talált tárgyak osztályán. Nem is néz rá görbén senki sem, mint … mint rá, amikor borítékot csúsztatnak a zsebébe. Pedig hát az vesse rá az első követ, aki megharagudna e miatt. De hát miért is haragudjék, elvégre mindenki másképpen fejezi a hálát. Egyesek kezet csókolnak, mások valamilyen ajándékkal, illetőleg pénzzel kedveskednek. Utasítsa vissza az ajándékot? Hát ez elég nagy illetlenség, föltéve, hogy távolról sem hálából csúsztatnák a zsebébe azt a bizonyos borítékot. Ebben az esetben, elismeri, valóban elítélendő gyöngeségnek vagy akár orvosetikai vétségnek is minősül, ami szankciókat is vonhatna maga után. Csakhogy orvos legyen a talpán, aki el tudná dönteni, hálából vagy ilyen-olyan előnyért hajbókol előtte a betege. Bezzeg ezt a söprögető dolgozót sohasem bántják hasonló dilemmák. Először azért, mert úgysem hajbókolna előtte senki sem, másodszor pedig, együgyű arcát elnézve, nem sokat érdekelhetik az etikai kódexek! Ő csak él, vegetál, legyűr 8-10 órát az utcákon, utána hazamegy, megdugja a feleségét, és fütyöl a világra. Általában nem ír, nem olvas, mint némely magyar nemes hajdanán, s valószínűleg sohasem hallott Hippokrateszről, Dantéról vagy Stephen Hawking elveiről, így olyan dilemmák sem aggasztják, mint a globális klímaváltozás vagy népvándorlás kérdése. Ő megelégszik azzal is, hogy annyit keres mit egy rezidens, és meg tud fogalmazni egy-két kérvényt, levelet. Mindezek ellenére boldogul, sőt, esetenként boldog is. Hát kívánhat ennél többet egy magyar állampolgár magának! – nézegette az orvos-gyakornok csaknem irigyen. Most mindjárt befejezi, beül egy presszóba, jókat eszik-iszik, és még elégedettebb lesz, mint valaha.

Eltalálta, befejezte, de nem a presszóba, hanem a parkba, egyenest melléje tolta kerekes kukáját.

– Megengedi? – kért engedélyt udvariasan az orvostól. – Ne haragudjon, amiért zavarom, de úgy nézem, ez az egyetlen szabad árnyékos pad a díszkertben.

– Tessék!

Fáradtan huppant a pad végébe, s már húzta is elő az ebédjét. Első fogásként megevett egy sült libacombot hagymával. Hamm-hamm-hamm, és volt cubák, nincs cubák.

– Egészségére!

– Köszönöm. Kicsit büdös – mutatott a hagymára –, de egészséges, ugyanis a hagyma, legfőképp pedig a fokhagyma rengeteg B- és C-vitamint tartalmaz. Tudja, mi az a B- és C-vitamin?

– Nagyjából – fintorgott a rezidens; a végén még ez a szemetes tart neki előadást az egészséges étrendről.

– Én ugyan nem szeretem, de állítólag jó hatással van az erekre, és javítja a szívműködést. Hanem ez a cubák mennyei – halászott elő a köztisztasági dolgozó még egyet; hamm-hamm-hamm, és ezt is bevágta.

– Magának aztán van étvágya.

– Van, az van. Megkínálhatom magát is? A comb ugyan elfogyott, de adhatok helyette egy szárnyacskát.

– Nem, köszönöm. Hol van még négy óra, ugyanis én akkor szoktam ebédelni. Különben sem tudnék enni ekkora hőségben.

– Hja, az a temérdek széndioxid, az üvegházhatás… – végezte ki gyorsan a szárnyat is; érdekes mióta utcaseprésben utazik sokkal jobb az appetitusa.

– Maga honnan tud ezekről?

– Ki nem tud, hiszen mindenki erről témázik mostanság.

– Kivéve, amikor migránsokról eszmecserél – dünnyögte a rezidens. – Magát nyilván ez a téma sem érdekli.

– Mi az, hogy sem! Olyan embernek látszom, akit semmi sem érdekel?

– Nem olyan?

– Képzelje, utóvégre nekem sem közömbös, hogy megsülök, megfagyok vagy az afrikai kivándorlók isszák meg a jeges teát helyettem – hörpintett a melós a termoszba. – Maga külföldi, amerikai magyar vagy ilyesmi?

– Miért?

– Hát amiért ilyen furákat kérdezget.

– Nem, magyar magyar vagyok, *képzelje*!

– Aha, és miben utazik?

– Utazom?

– Mármint hol gyúrja az ipart a tisztelt úr?

– Magát tényleg minden érdekli. Az egészségügyben, tudniillik orvos vagyok. Orr–fül–gége – egészítette ki a rezidens, hogy egy kicsit leforrázza az öreget.

– Na nem! Egy igazi főorvos? – rázta meg a fejét hitetlenül a közmunkás.

– Csak rezidens. De mért csodálkozik emiatt?

– Hogy miért? Hát… csak úgy. Tudja, valamikor én is felvételiztem az orvosin.

– És? Sikerült?

– Megbuktam. Pedig már kezdtem beleképzelni magamat. Csak ülök a rendelőben, és rendelek. Kin tombol a kánikula, nálam halkan zümmög a légkondi. Jön a nővér, hozza a kávét, és rám mosolyog bízva abban, hogy legközelebb megint vele kamatyolok. A betegek tisztelnek, becsülnek. Amikor elmegyek mellettük, felállnak, négyszemközt pedig egymást túllicitálva váltják forintra a hálájukat. Ebből persze telik kocsira, villára a Balatonon, és ha ehhez hozzáadják még az év végi prémiumot, becsület szavamra nem értem, miért kívánnak egyesek külföldön szerencsét próbálni. Istenem, de irigylem az orvosokat!

– Maga viccel – tátotta el a száját a rezidens –, vagy valóban ilyennek lát bennünket?

– Szánjanak meg, uraim pár forinttal! – bukkant fel mellettük váratlanul egy hajléktalan.

Az utcaseprő készséggel nyúlt a zsebébe, de egy forint, nem sok, annyit sem talált a bukszában.

– Sajnálom. Üres az eklézsia.

Ugyanígy járt az orvos is. Egyiknek sem volt egy huncut garasa sem.

– Szegény emberek – húzta el a száját a hajléktalan.

Megvetően? Megértően? Ki tudja, mikor vetnek vagy értenek meg az emberek manapság valakit.

KÖZMONDÁSOK

A *magyar nyelv értelmező kéziszótára* szerint elvet, tapasztalati igazságot, (vélt) életbölcsességet kifejező, mondatértékű szólásmondások. Ezek egy része idővel természetesen módosult, más része elveszítette érvényességét, illetve kommentálásra szorul, íme, néhány példa az ismertebb „bölcsességek" közül:

Mindent lehet, csak akarni kell.

Lehet. Nekem eddig még nem sikerült. Gyermekkoromban hadvezér akartam lenni, aztán még bakának sem kellettem, mert már a sorozáskor kiszuperáltak. Egyszer egy nagyon magas fa tetejéről szerettem volna a Holdba ugrani. Szerencsére még idejében meggondoltam magamat, ami talán másképp alakul, ha történetesen eszembe jut, miszerint mindent *lehet, csak akarni kell.*

Néma mesterektől sokat lehet tanulni.

Nono, és akkor ezt, hogy kell érteni: *néma gyereknek anyja sem érti a szavát*?

Addig tanulj, míg időd van.

De mivel *az idő pénz*, ezt így is lehetne mondani: addig tanulj, míg pénzed van.

A lovat nem ostorral, hanem abrakkal kell megindítani.

Mert intelligens állat. Próbálnád meg csak ezt egy szamárral. Annak aztán ígérhetsz fűt-fát, meg sem moccan, ha egyszer megmakacsolja magát. Szegény szamár! Így persze sosem lesz belőle például politikus.

Ha paraszt nem volna, kenyerünk sem volna.

Hacsak az urak nem kezdenének el ásni, kapálni. A kérdés csupán az, létezik-e még ilyen úr Magyarországon, ha viszont létezik, ki biztosít arról, hogy ugyanaz fog aratni, aki vetett is.

Aki korán kel, aranyat lel.

Hát nem túl gyakori jelenség, azért egyszer velem is előfordult, és csakugyan találtam egy aranygyűrűt – gondoltam én, aztán kiderült, hogy csak rézből van. Hiába, nem *minden arany, ami fénylik.* Ennek ellenére gondosan eltettem, mert *aki a kicsit nem becsüli, a sokat nem érdemli.*

Segíts magadon, és Isten is megsegít.

Más szóval nincs is szükség rá, mi több, nincs is Isten, ugyebár – értelmezik az ateisták. Az istenhívők olvasatában: Isten szívesebben segít az emberen, ha maga is megpróbál segíteni önmagán. Önök szerint?

Mindenki saját szerencséjének a kovácsa.

No, ezt határozottan tagadom, mert ha így lenne, minden második, helyesbítek: valamennyi ember kovácsnak tanulna. Ettől függetlenül ilyen is akad egy-kettő: Kovács Ágnes, olimpiai

úszóbajnok, Xavér Ábner, a hályogkovács, Selymesi Balambér, rímkovács. Bocs, ez utóbbiból több is van. Vagy tévednék?

A türelem rózsát terem.

Kivéve, amikor felszökik a vércukrunk, vagy fordítva: úgy lemerülünk tőle, mint az okostelefonunk akkumulátora.

A rest kétszer fárad.

A nem rest viszont háromszor.

Aki másnak vermet ás…

Bizonyára sírásó.

Az alma nem esik messze a fájától.

Hacsak nem dombon nő.

Sok az eszkimó, kevés a fóka.

Még szerencse, mert ha több lenne, a fókák ennék meg az eszkimót.

RETRO

Az ember, ahogy vénül, egyre sűrűbben merül az emlékeibe, múltjába. Ezzel bizony én is így vagyok. Sőt, egy időben még a feltehetően élő barátokat, iskolatársakat is kezdtem felkutatni e célból. Már előre elképzeltem magamban, amint elrévedő tekintettel csetelek vagy szkájpolok velük a régmúlt időkről, amikor még vér, nem aludttej csordogált az… ereinkben. Nem ragozom tovább, nehogy megint ugyanazt mondjam, amit biztosan elnyekeregtem már jó párszor.

Szóval fejest ugrottam a múltamba, akarom mondani, számítógépembe, így bukkantam egyik gyermekkori barátomra, akit bizony 50 éve nem láttam. Érdekes módon azóta sem költözött sehová. Ugyanabban a városban járt iskolába, egyetemre, és nősülni is ugyanott nősült – nézegettem pufók, önelégült képét a világhálón. Tiszta virágállat! – ámuldoztam magamban. Szinte alig hittem el, hogy ilyen csodabogár is létezik. Mivel e-mail címe megvolt, még aznap délután küldtem neki egy terjedelmes levelet csatolt fájlként meg néhány régi képet magamról. Nem válaszolt. Erre elröppentettem még egyet, hátha befulladt a gépe vagy ilyesmi. Ám erre is csak egy hónap múlva reagált.

> *Kedves Barátom*!
> *Bocsásd meg, hogy ilyen késve válaszolok, de annyira el vagyok foglalva, hogy momentán még meghalni sincs időm. Kérded, hogy emlékszem-e rád? Hát persze, hogy emlékszem.*

A továbbiak során felidézett néhány közös élményt, emléket, köztük olyat is, ami már réges-rég kiment a fejemből. Kezdtem jól érezni magamat. Őszintén szólva pont ilyennek képzeltem az egészet. Valószínűleg lehet Skype-ja is, ott hallhatom és látom is, nosza, kérjük el a Skype címét! Nem adta meg, ehelyett küldött egy sorozat természeti képet ilyen-olyan hegyről, erdőről. De klassz fotók, van ízlése a havernek! – bájoltak el a fotói, majd újból rákérdeztem a Skype-jára. Válaszként újabb sorozattal lepett meg. Ezúttal rengeteg folyót, vízesést és patakot zúdított a nyakamra. Fura. Legalább egy-két személyre vonatkozó részlettel egészítené ki a fájljait, megkérdezné, hogy vagyok, hol élek… No, azt leshettem, nem foglalkozott az sem velem, sem magával, csak küldözgette tovább a képeit. Hébe-hóba tiltakoztam ugyan ellene, de hiába, falra hányt borsó volt. Még ilyet! Hé, mérnök úr, nem kattant meg véletlenül valami az agyadban! – kapkodtam levegő után. Ekkor, de csakis ekkor megtorpant, s azontúl egyetlen levelemre sem válaszolt. Bumm, nesze neked múlt, iskolatársak, barátok!

Eltelt egy év, és megint elfogott a nosztalgia. Milyen jó lenne ezúttal nemcsak mélázni, hanem utazgatni is picurkát, felkeresni gyermekkorom, ifjúságom egy-egy színhelyét, ahol még vér, nem aludttej csordogált az ereimben. Igen, most mit néznek, elvégre tudhatnák, hogy a világtól való búcsúzás öregkorban kezdődik. Néha előbb is, de a legtöbben nyugdíjas koruk-

ban veszik nyakukba utoljára a világot. Igaz, ehhez pénz is kell, meg kedv, egészség. Semmi akadálya: nálam egyik sem hiánycikk, ergo mehetünk! – határoztam el lelkesen, és… maradtam. Nem slattyogtam és slattyogok máig sem tovább a város határig. Csak azt ne kérdezzék, mi okból, mert halvány gőzöm sincs. Álmodozni, tervezni persze tervezek, ide megyek, oda megyek, ám amint tettre kerül a sor, maradok. Vajon ez is az öregséghez tartozik? Mindegy, nem számít, tulajdonképpen ez sem probléma, amíg itt az internet – szálltam le újfent a Vörös Róka[1] feneketlen gyomrába.

Aki keres, talál – tartja a közmondás. Így fedeztem fel egyik osztálytársamat, Álmoskát, akit ugyancsak 50 éve nem láttam. Első levelemben illendően bemutatkoztam. Tudattam vele, honnan körmölök, hány éves vagyok, melyik suliba jártunk stb. Egy órába sem tellett, s máris ott vöröslött válasza a Windows tárcáján. Hát ez hamar ment. Nézzük, miről retrózik az Alika! Nos, elég sok mindenről, de legfőképp magáról: hol lakik, mivel tölti nyugdíjas napjait, gyerekek, unokák… Csupán kettőnkről, közös iskola- és egyéb élményeinkről hallgatott. Mint utóbb kiderült, rég elfeledkezett ő már ezekről annak ellenére, hogy négy évig jártunk ugyanabba az osztályba. Az angyalát, ezt a mukit is jól kifogtam magamnak! De hát ez van, mit tegyünk, ha egyszer ilyen feledékenyek az emberek. Vagy speciel ez is az öregség számlájára írandó? Akkor viszont én nagyon jól állok, mert még arra is emlékszem, hogy hordta a haját, Ányoska, milyen színű a szeme, melyik állatövben született. Sebaj, végül is nem csak a múltból áll az életünk. Talán nem is baj, sőt, kifejezetten tanácsos a múlt helyett inkább a jelenről eszmecserét folytatni – alkudtam meg a helyzettel, és gyorsan átugrottam a jelenbe.

Kedves Ali!
Örülök, hogy nálad minden rendben van, és sem anyagi, sem egyéb gondjaid nincsenek. Nagy szó ez olyan világban, ahol a háború vagy ínség miatt naponta hagyják el hazájukat a lakosok. A magyarok még hagyján, de nézd meg a szerencsétlen szíreket, afgánokat, irakiakat, pakisztániakat et cetera.[2] Ha ez így megy tovább, teljesen ellepik az Európai Uniót, és akkor Allah irgalmazzon nekünk, szegény gyauroknak. Te mit gondolsz: integráció, szegregáció vagy újabb háborúk várnak ránk az elkövetkezendő 10-20 évben?
Palkó

Hamar megtudtam, helyesebben sosem tudtam meg. Legalábbis ebből a levélből.

Kedves Palkó!
Allah akbar[3]! Szíves figyelmedbe ajánlom az alábbi jogagyakorlatokat. Amennyiben tetszenek, legközelebb videót is küldhetek.
Üdv.
Ali

Hát ez mi a fityfene! – bámultam a válaszra. Valamiféle virágnyelv vagy csupán a hóbortját akarja rám erőltetni a barátom?

Alikám,
köszi a gyakorlatokat, de per pillanat kisebb gondom is nagyobb annál, minthogy elkezdjek 73 éves koromban jógázni. Viszont nem bánnám, ha felelnél is a kérdéseimre időnként, például arra, miszerint integráció, szegregáció vagy háború küszöbén áll Európa szerinted.
Palkó

Izgalmas kérdés volt, amire Álmoska a maga eredeti módján reagált:

Hopp egy versike! Ismered?

Vágom a fát hűvös halomba,

[1] Mozilla Firefox. Népszerű böngésző.
[2] És a többi. (lat.)
[3] Allah a legnagyobb! (ar.)

Fényesül a görcs sikongva,
zúzmara hull szárnyas hajamra

De félre a tréfával, olvasd el, kérlek, az ehhez tartozó passzust is!

Elolvastam, s nem győztem simogatni jó húsz éve megkopaszodott fejemet. Meg kell adni, megindítóan figyelmes ez az Álmoska! Egyedül azt nem értettem, ez egyszer miért pont a fésülködés élettani-esztétikai hatásáról próbál meggyőzni. Arról nem is beszélve, hogy mi köze van a fésülködésnek az iszlámhoz. Már-már meg is kérdeztem, aztán jobbnak láttam teljesen visszazökkenni a jelenbe.

– Csakhogy felébredtél, kisapám – helyeselt a feleségem. – Már azt hittem, bélyeg helyett ezentúl exbarátokat fogsz gyűjteni a Facebookon.

– Ugyan, ami volt, elmúlt. Holnaptól kezdve beállok hozzád kertészinasnak.

– Komolyan? Csakhogy ezt is megértem! – ölelt át boldogan. – Jutalmul engedd meg, hogy meghívjalak a cukiba.

Ez volt a gyöngém, a fagyi, sütemények, bár cukorbajos létemre csak diabetikus sütiket ehettem. Hja, az idő múlik, és én sem vagyok már annyira fiatal. Vagy ezt mondtam már? Itt is fáj, ott is fáj, ezt sem ehetek, azt sem ihatok. Csupán az agyam kereke forog kifogástalanul. Igaz, nem úgy, mint például S. W. Hawkingnél[1], de pörög, és ez a lényeg, ugyebár?

Hűvös őszi vasárnap volt. A tomboló nyár után szinte dideregtek az emberek. Ennek ellenére sorban megteltek a fagyizók, és alig találtunk szabad asztalt magunknak. Amint kihozták a fagyikat, úgy nekiestem a fagylaltnak, mintha ez lenne az „utolsó vacsorám”. Hiába na, isten bocsássa meg vétkemet, de imádom a fagylaltot.

– Fenyődi!

– Hozzám beszél? – fordultam a vizenyős szemű öreghez, aki velem szemben üldögélt egy tíz éves formájú gyerkőccel.

– Mi az nem ismersz meg? Én vagyok a Gyurkovics, a legjobb barátod.

– Gyurkovics? Fenyődi? Attól tartok, ön összetéveszt valakivel.

– Hűha! – nézett meg figyelmesebben. – És most? – fújta fel az arcát váratlanul, és olyan grimaszokat vágott, hogy estem szét a nevetéstől. – Így sem ismersz rám?

– Jé, a Gyurgyovics! – véltem felismerni az öregben egyik régi barátom.

Vagy katonatársam lett volna? De hát az pisze volt és kékszemű, ez meg fekete szemű, nagy orrú. Eh, istenem, omnia fluont, omnia mutantur: minden folyik, minden változik. Én is kopaszon jöttem a világra, aztán tiszta szénaboglya nőtt a fejemre, hogy utána megint csak kopaszon nyaljam ezt a fagylaltot.

– Gyurkovics – javított ki elnézőn. – És most hadd mutassam be az unokám! Ferike, mutatkozz be szépen a bácsinak.

– Gyurkfer.

– Ő meg a feleségem – mutattam csöndben bazsalygó nejemre.

– Örvendek, Gyurkovics. Hanem, öregem, haragszom ám rád, hallod-e.

– Mert?

– Évekig semmi hírt sem adtál magadról. Fogalmam sincs, mit csináltál, hol jártál, s még egy kurta ímélre sem méltattad a legjobb barátod – ingatta meg a fejét rosszallóan. – Bezzeg én mindent megtettem, hogy a nyomodra bukkanjak. Mindenfelé érdeklődtem, nyomoztam beleértve a netet is. Sikertelenül. Pedig milyen jó lett volna időnként ellevelezgetni egy baráttal a régi szép időkről, amikor még vér, nem aludttej csordogált az ereinkben.

Hoppá, még egy nosztalgiázó nyögdíjtárs! Százat teszek egy ellen, hogy mindjárt elkéri a címemet.

[1] Világhírű angol kozmológus.

– De ami késik, nem múlik. Sajnos most mennem kell – pislantott az órájára hirtelen. – Legközelebb majd többet dumálunk. Asszonyom, vigyázzon erre a csibészre, nehogy megint megszökjön előlem. Számítógéped van?

– Van.

– Nagyszerű! Akkor akár akár ímélben vagy Skype-on is kommunikálhatunk egymással – nyomta kezembe a névjegyét.

– Szereted a természeti képeket? Patakokat, vízeséseket, ilyesmit?

– Fogjuk rá.

– Konkrétabban?

– Elnézegetem őket… nagy néha.

– És a jógagyakorlatokat?

– Miket?

– Jógagyakorlatokat. Azokat is csak *nézegeted*?

– Miért, te talán jógázol?

– Nem, viszont figyelmedbe ajánlok néhány ritka bélyegszériát. Esetleg el is adhatok belőlük néhányat, amennyiben…

– Elment! – bámultam a tag után. – Úgy látszik, nem érdeklik a bélyegek – gyűrtem össze aranyozott betűkkel díszített névjegyét.

– Szegény tata – csóválta meg fejét a feleségem. – Mióta is vagytok ti barátok?

– Ezzel a vén trottyal? Életemben most találkoztam vele először.

PÁRBESZÉD

1.

Jahve, a „keresztények istene” egy napon gondterhelten tekintett le a mennyekből.

– Mekkora tömeg, mennyi kivándorló, menekült! És a legtöbbjük muzulmán. Szegény arabok. Hát bizony, úgy nézem, itt új népvándorlás kezdődik – szólt oda fejcsóválva Jézusnak.

– Igen, úgy tűnik, a történelem megismétli önmagát – simogatott meg a Megváltó egy ember-, oroszlán-, bika- és sasarcú kerubot. – Persze megértem, túl sok ideje szenvednek már a földön az emberek. És nemcsak a víz-, élelem- és egyéb hiánytól. Megértés, béke sincs közöttük, mondhatni, ember embernek farkasa. Néha, bocsásd meg Atyám, de az az érzésem, hogy hiába áldoztam fel magamat, mert a Sátán lassan mindent lerombol, amit felépítettem mostanig.

– Türelem, fiam, türelem! Már nem sokáig rombolhat. Csak egyetlen percet várjál még, és úgy elfújom, mint egy porszemet.

– Egy perc neked, ezer év az embernek. De hallod-e azt a sok Allah akbart alattunk? Lehet, hogy téged nem zavar, és a mi milliárdnyi angyalunk sem sokat sem töri a fejét emiatt. Csakhogy mi lesz, ha nemsokára mindenütt ezt fogjuk hallani?

– Nyugodj meg. Bármi is történjék, nincs annál fontosabb, minthogy mindnyájan békében, testvérként férjünk meg az akolban.

– Velük? Hát ez nehéz lesz. Tapasztalataim szerint ezek a muszlimok aligha érik be egy kis zuggal az akolban. Ők, Atyám, előbb-utóbb az egész akolt akarják, amennyiben nem ugyanazt azt az Istent imádják, akit ők imádnak. Kérlek, ne érts félre, én őket is szeretem, viszont azt sem kívánom, hogy ezentúl saját hitük szerint formálják a világot. Egy Sátánunk már van, minek ide még egy Allah is? Azt meg végképp nem értem, miért könyörög maga a pápa is érettük? Lehetetlen, hogy ő, éppen ő ne lássa, mit kockáztat, ha egy akolba engedi a farkast a báránynyal? Vagy tényleg azt hiszi, megvalósíthat olyasmit, ami a legnagyobb birodalmaknak: Egyiptomnak, asszíroknak, babiloniaknak, perzsáknak, görögöknek, rómaiaknak sem sikerült?

– Pedig ennek is eljön az ideje. Hadsereg, katonák nélkül is, és Ferenc pápa aklában mindenki jólétben, félelem nélkül élhet örökké, s ahol a farkas igenis egy tálból eszik a báránnyal.

– Igen, tudom, az Édenben. Csak azt nem gondoltam, hogy éppen most váltod valóra több ezer éve dédelgetett álmodat.

– Hogy mikor, miként váltom valóra, még a jövő kérdése. Ez jórészt attól függ, milyen párbeszédet folytatnak Ádám és Éva sarjai. Akaratuk mindenesetre szabad, így továbbra is úgy aratnak, ahogy vetetettek.

– Szent! Szent! Szent! – áradoztak a hatszárnyú szeráfok. – Legyen minden akaratod szerint, menynek és földnek teremtője, mindenható Jehova!

– Ámen, úgy legyen! – hajtott térdet a Megváltó.
Az angyalok új dalba fogva áldották az ég Urát:

Áldott légy, mindenek Alkotója!
Áldott légy, teremtő Bölcsesség!
Áldott légy, felfoghatatlan Szentség!
Áldott légy, mindenható Szabadság!
Áldott légy, határtalan Szeretet!
Áldott légy, Ábrahám, Izsák és Jákob Istene!
Áldott légy, aki az élők Istene vagy és nem a holtaké!
Áldott légy, aki megközelíthetetlen fényességben lakozol!
Áldott légy, Világosság Atyja, akiben nincsen semmi sötétség!
Áldott légy, Szépség Szerzője!
Áldott légy, kifürkészhetetlen Mélység!

2

Apropó, mélység! Talán szálljunk le a mennyekből, és nézzük meg emberi szemmel is, mi zajlik ezekben a percekben, mondjuk, egy isten háta mögötti városban.

Ősz. Kipp-kopp-kipp-kopp, az eső napok óta verdeste Püspökfalat tetőit. Az utcákon senki, fújt a szél, és hideg volt. Lassan leszállt az éjszaka. Csend, csak az eső kopogott és a menny dörgött időnként. Öt kilométerre a várostól esőköpenyes migránsok kúsztak a határon feszülő GYODÁ[1]-hoz. Lehettek olyan harmincan, zömében arab származású „menekült". Hogy akkor miért nem a főkapun, legálisan igyekeztek átsétálni a határon? Jó kérdés, de tudják, mit? Fátylat rá! Mi a csudának kell mindenben a miértet keresni? Talán náluk így szokás, vallási rítus vagy micsoda, hogy kapu helyett inkább a kerítéseket részesítik előnybe. Így tett valaha a néhai Tom Sawyer is, ha még emlékszik valaki Mark Twain halhatatlan srácára. Igaz, ő nem valamelyik isten iránti tiszteletből közlekedett ily módon, hanem csak úgy, hobbiból. Szóval hol is tartottam? Ja, igen, a kerítés! Pillanatok alatt előkerültek a drótvágók, és a kis csapat máris magyar területen folytathatta útját az ígéret földjére.

3

Az illetéktelen behatolás nyomai nem sokáig maradtak titokban. Alig állt el az eső, és kezdtek sűrűbben járőrözni a 4 méter magas vasfüggöny mentében, már fel is fedezték az ominózus hézagot.

– Hogy az a magasságos…! – káromkodta el magát a fiatal, pirospozsgás arcú járőrvezető. – Ebből bazi nagy balhé lesz.

Eltalálta, az lett, melynek során üstöllést sittre vágtak minden aznap szolgálatos határőrt. De megrovásban részesült az őrparancsnok, s közvetve maga a püspökfalati polgármester is.

– Reméljük, ez volt a legutolsó gikszerük – figyelmeztették felülről. – Úgy látszik, nincsenek tisztában, hogy egész Európa ránk figyel, és ha valaki, hát mi nem engedhetünk meg ilyen lazaságot magunknak. Most az egyszer még elnézzük, hogy elaludtak a határon, de ha még egyszer megesik, hogy valaki – legyen az akár egy darázs is – regisztrálatlanul sétálgat a püspökfalati körzetben, azonnal telepítünk a városukba száz muzulmánt.

Hú, ettől szeppent meg a derék polgármester igazán. Még százat? Hiszen van már ötven belőlük! Gyorsan összehívott egy röpgyűlést, és tájékoztatta a városatyákat a történtekről.

– Hohó, ezt kikérem magamnak! – ugrott fel székéről egy szögletes arcú képviselő. – Ugyan bizony miért vagyunk *mi* hibásak, amiért alszanak a határon? Mi, püspökfalatiak nem alszunk.

[1] Gyorstelepítésű drótakadály.

Ja, amit meg kell tennünk, azt mi becsülettel megtesszük, ezért kategorikusan visszautasítok minden ez irányú kritikát.

– Mi is – forrongott a képviselő-testület. – A migránsokból pedig nem kérünk.

– Naná – jegyezte meg ironikusan egy tar fejű MSZP-s. – Csak nekünk legyen jó, nem igaz? Hogy aztán velük mi lesz, élnek, halnak-e, bízzuk Allahra, aki bizonyára itt sem hagy cserben egyetlen igazhívőt sem.

– Allah növessze nagyra a szakálluk! – kiáltott közbe valaki.

– La illah, il Allah, Mohammed rasúl Allah! – toldotta meg egy másik nevetve.

– Kérem, ne bagatellizáljuk a dolgokat! – intette komolyságra a polgármester őket komoran. – Az csak természetes, hogy mi nem „alszunk", továbbá, bármennyire is szeretnénk, nem tudunk több menekültet fogadni.

– Úgy van! Éljen a püspökfalati polgármester úr! – helyeseltek a képviselők.

– Köszönöm, ez jólesett – pödörte meg hosszú, lecsüngő bajuszát. – Sajnos, ami történt, megtörtént. Akár mi, akár mások hibásak az éjjel lepergett malőrért, valakinek felelnie kell emiatt. Hiszen tudják, bűnbaknak mindig kell lennie, és jelen esetben bizony mi vagyunk.

– Micsoda szemétség! – dörmögte a szögletes arcú városatya.

– Az. Pillanatnyilag ugyan még nincs veszély, de hogy minden lépésünket figyelik, az bizonyos. Az Unió Magyarországot, Magyarország pedig bennünket. Normális körülmények közt nem volna baj, sőt… Csupán az a bökkenő, hogy korántsem jó szemmel, úgyhogy szerintem nem ártana megelőzni egy második, jóval komolyabb következményekkel járó *fejmosást.*

– Magyarán: köszörüljük ki a csorbánkat – bólintott a kopasz fejű MSZP-s. – Én benne vagyok, köszörüljük. A magam részéről javaslom, fogadjuk el a kormány ötletét, és telepítsünk a városba még ötven muzulmánt – nézett farkasszemet a tárgyalóteremben ülésező képviselőtársakkal.

A terem felhördült.

– Ezt… ezt komolyan gondolja? – csóválta meg a fejét a polgármester is.

– Miért, baj, vagy ön szerint az Európai Unió mást akar?

– Az Európai Unió… Á, bonyolult, inkább… izé…szavazzunk! Kérem, nyomják meg a szavazógombjukat azok, akik az említett migránsok betelepítése mellett, illetve ellen szavaznak!

A MSZP-seken kívül senki sem támogatta az ötletet.

– Más ötlet, javaslat?

– Szerintem ejtsük a témát, és menjünk haza ebédelni! – ajánlotta egy nagy hasú képviselő. – A polgármester úr pedig ne féljen, mert nem lesz itt semmiféle megtorlás. A kormány is csak azért rizsázik, hogy bebizonyítsa, milyen példásan ragaszkodik a schengeni szabályokhoz.

– Meglehet, de jobb félni, mint megijedni, Bélteky úr, következésképp, amennyiben nincs senkinek semmiféle écesze…

– Nekem van – düllesztette ki mellét egy szemüveges városatya, amúgy a városi kultúrház dirije.

– Remek! Végre akad valaki, aki a maga helyén kezeli a dolgokat. Parancsoljon! Halljuk, ön mit tenne azért, hogy megfeledkezzenek rólunk odafönt?

– Hogy megfeledkezzenek rólunk, nem tudom, de azt igen, miképpen érjük el, hogy… Pro primo: egy migránst se küldjenek többé a nyakunkra.

A teremre hirtelen néma csend borult.

– Pro secundo?

– Egyetlen idetelepített menekült se akarjon tovább Püspökfalaton maradni.

– Éljen! – tapsolták meg a leleményes igazgatót. – Tisztítsuk meg Püspökfalatot a sáskáktól!

A polgármester gyorsan leintette a felbuzdult atyákat.

– Állj, állj, állj! Tény és való, hogy nálunk demokrácia és szólásszabadság van, azért tartózkodjunk a sértő minősítésektől, uraim. Bírálni, véleményezni szabad, de csak tárgyilago-

san, személyeskedés nélkül, ahogy azt a parlamenti kollégáktól tanultuk. Mellesleg ne feledjük, ezek a szegény mohamedánok velünk egyenlő jogokat élveznek, és ugyanolyan tisztelet jár nekik, mint akármelyik püspökfalati polgárnak.

– Szegények – nevetett fel a szögletes arcú gúnyosan.

– Kérem, folytassa! – fordult a polgármester a dirihez. – Hogy tudna megszabadítani bennünket ettől a rengeteg száskától? – szaladt ki a száján akaratlanul. – Már úgy értem.… Ezer bocsánat, nem így akartam mondani.

A teremre ismét, az előbbinél is vészjóslóbb csend borult.

– Szóval szeméttől – csapott rá azonnal a tar fejű MSZP-s. – Látták, hallották? Ez Püspökfalat polgármestere! Az ilyen emberre szokták mondani: vizet prédikál, és bort iszik. Hát uram, ne vegye tiszteletlenségnek, de azt hiszem, itt az ideje, hogy önkritikát gyakoroljon.

– Én i-igazán nagyon sajnálom, de té-tényleg nem így gondoltam – ingott meg a polgármester önbizalma, még szeretett volna valamit mondani, de meggondolta magát, és hallgatott.

– Mondjon le! Mondjon le! – harsogták a szocialisták kórusban.

– Én is, mi is sajnáljuk – folytatta a nyugdíjkorú MSZP-s. – Ha jól meggondolom, ön sem volt sokkal rosszabb polgármester, mint az elődje, és, ami tény, az tény, voltak jó húzásai is nagy néha. Mindezek után azonban nyilván ön is belátja, nekünk olyan vezér kell, akire mindnyájan felnézünk, akinek a fehér fehér, a fekete meg egyértelműen fekete.

– Nekünk viszont olyan vezető, aki ahelyett, hogy ajnározza, kiűzi a törököt az országból – jegyezte meg epésen egy lobogó hajú városatya.

– Kit?

A képviselők felállva tapsoltak.

– Köszönöm, nagyon köszönöm – hajlongott a jó öreg, amíg arcába nem vágtak egy tyúktojást.

– Éljen a püspökfalati polgármester!

– Nahát, jól rám ijesztettek a kartársak. Egy pillanatra azt hittem, valóban le akarnak mondatni – törölte meg izzadságtól gyöngyöző homlokát Püspökfalat egyes számú főnöke.

– Szó sincs róla – nyugtatta meg a nagy hasú képviselő. – *Mi* kitartunk ön mellett, föltéve, hogy valóban kiűzi innen a törököt.

– Igyekszem, Bélteky úr, igyekszem.

– Hip, hip, hurrá! – intett a képviselő kollégái felé kacsintva.

– Hip, hip, hurrá!

– Most már csak az a kérdés, mi módon. Lefejezzük őket? Nem? Akkor ajánlom, húzzuk mindegyiket karóba! Én ebben is benne vagyok, addig is azonban nem mehetnénk haza ebédelni, könyörgöm?

– Apropó, Gubics úr écesze! – jutott eszébe a polgármesternek hirtelen. – Itt van még, kedves kolléga?

– Itt vagyok – bújt elő egy terebélyes Playboy mögül a Magyar Kultúra Lovagja.

– Még nem fejtette ki teljesen, milyen módszerrel köthetnénk útilaput az arabok talpára?

– Nem? Akkor kifejtem, de… valamit valamiért. Én adom az ötletet, az önkormányzat pedig sürgősen kitataroztatja városunk művelődési központját.

– Rendben van – pödörte meg bajuszát rövid gondolkodás után a polgármester. – Tetszik az altruizmusa. Bárcsak minden képviselő ilyen önzetlenül sietne önkormányzatunk segítségére.

– A hazámat szolgálom. De biztos, hogy nem lesz baj abból, ha beleavatkozunk a, hm, nagyok dolgába, ugyanis az Európai Unió meg a kormányunk… Ugye, megérti? Nem mindig járnak ám kéz a kézben mostanság.

– Attól függ, milyen az ötlete. De ha nem vállalja…

– Már miért ne vállalnám, csak hát a kockázat meg az ezzel járó plusz munka…

– Plusz munka?

– Világos, merthogy egy tervet, ötletet meg is kell ám valósítani, és ki erre a legalkalmasabb, mint teamünk szerény, de minden tekintetben szakavatott dolgozói, ezért számukra átmenetileg kiemelt bérezést *is* javaslok.

– Lehet róla szó. Már amennyiben beválik az ötlete – tette hozzá óvatosan –, elvégre minden ötlet annyit ér, amennyit megvalósíthatunk belőle.

– Így igaz – bólintott a két alpolgármester főnökük jobb és bal oldalán.

– Evidens. Az enyém, biztosíthatom, beválik. Egyedül az a kérésem, kezeljék bizalmasan a problémát, és maradjon közöttünk minden, ami itt elhangzik. Én, de hát ismernek, nem igen favorizálom a tömjénezést, celebeket. Summa summarum[1], szeretnék inkognitóban maradni.

– Micsoda szerénység! Árulja már el nekünk, ön nem indul a legközelebbi polgármesteri választáson, mert ha igen, én önre szavazok.

A teremben itt-ott felcsattant néhány langyos taps.

– Megtisztel. De hogy ne raboljam tovább senkinek sem az idejét, már be is jelentem stratégiám mottóját: integráció.

– Ennyi? – biggyesztette le száját a lobogó hajú kolléga. – És mi ebben a pláne, tudniillik amellett, hogy ugyanezt akarja a kormány is, nem nagyon látom, mit nyerünk ezzel mi, püspökfalati polgárok.

– Máris megmagyarázom. Remélem, nem szorul túl sok bizonyításra, mekkora a muszlimok és keresztények közti különbség. Más a vallásunk, kultúránk, szokásaink, vérmérsékletünk… Vajon feltételezhető-e, hogy a két, ennyire elütő etnikum megférhet egymás mellett az akolban?

– A szeretet, megértés minden ellentétet áthidal – szavalta a tar fejű MSZP-s, aki pár perce még csaknem elinalt, aztán mégis csak visszaosont a helyére. – Ferenc pápa, 2015 tavasza.

– Ámen – fintorgott a polgármester. – És mit szól ehhez a történelem?

– A Babiloni, Perzsa, Mongol, Római, Habsburg Birodalom stb., stb. tanúsága szerint… képtelenség. Ilyen sokszínű vallással, kultúrával rendelkező tömeget a legerősebb hatalom is csak ideig-óráig integrálhat magába. El is buktak sorjában – felelte egy műkedvelő történész.

– El, de Amerikának sikerült – ellenkezett tétován egy szikár, lapos mellű képviselőnő. – Nem vagyok ugyan történész, de vak sem ahhoz, hogy ne lássam, milyen szépen integrálódtak például a négerek.

Az MSZP-s szeme megvillant, és kezet csókolt az asszonynak.

– Ők igen, ez bizony történelmi valóság – ismerte el Gubics úr. – Csakhogy, ne feledje Amerikában mindig kisebbségben voltak a feketék, miközben nálunk, nem adok két évet, és több lesz az arab, néger, mint európai. És ez kétségkívül nem mindegy, mert mi forog a Föld körül? A Nap, vagy fordítva?

– És ez mit bizonyít? Kicsit elvesztettem a fonalat, és nem értem, ön most a beilleszkedés mellett vagy ellen agitál – zavarodott meg a polgármester.

– Jó, tömörítek. Tagadhatatlan, hogy az integráció kérdése erősen megoszt bennünket, ezzel szemben a hasznosságában senki sem kételkedik, nemdebár? Nos, én a következőt javaslom: ne csak toleráljuk, hanem fedezzük is fel egymást. Hadd ismerjék meg a mi templomainkat is valamennyire, a Bibliát, a szentjeinket, hogy kell egy európai városban viselkedni, dolgozni…

– Szép, nemes gondolat. Sajnos, mint minden éremnek, ennek is két oldala van, tisztelt lovag úr, mert mi lesz, ha annyira megszeretik az országot, hogy el sem akarnak hagyni bennünket.

– Akkor a muszlimok lesznek többségben, és az afroamerikaik mellett lassan kialakul egy iszlámeurópai népesség – egészítette ki vigyorogva a szögletes arcú kolléga.

– Jesszusom! – vetett keresztet a képviselőnő.

– Pfuj, ki velük! Kergessük ki a sáskákat! – hadonászott a lobogó hajú képviselő.

[1] Mindent összevetve. (lat.)

– Én viszont azt mondom, ne kiáltsunk tüzet, amíg egyetlen ház sem ég – bölcselkedett Bélteky úr. – Utóvégre ki tudja, nem válik-e gazdaságunk javára ez az… exodus.

– Hoppá! – csettintett az MSZP-s.

– De Bélteky úr! Ezt most találta ki, vagy eddig is azt hitte, hogy éppen ezek a félig analfabéta arabok állítják talpra a magyar gazdaságot? – hökkent meg a polgármester.

– Nem, dehogyis, ennek ellenére… Én sem vagyok történész, de már az iskolában is úgy tanultam, hogy bevándorlók nélkül Amerika sem igen létezne.

– Amerika az Amerika, Európa pedig Európa, és mi nem kérünk az arabokból, nem kevésbé Afrikából, ahonnan még az eddiginél is nagyobb hullámban készülnek megrohanni Európát – sietett főnöke segítségére az alpolgármesterek közül a fiatalabb, egy pepita ruhás városatya.

– Stimmel. Nem akarom falra festeni az ördögöt, de, úgy tűnik, a gazdasági válságnál is súlyosabb válság felé sodródunk. Rövidesen Európa-szerte nő a munkanélküliség, a szociális kiadások, drágább lesz az élelem, üzemanyag, akadozik a termelés. És a bevándorlókkal beszivárgó terroristákról, globális klímaváltozás következményeiről még nem is beszéltem. Eddig, ki jobban, ki rosszabbul, de elboldogult valahogy. Ezután mindnyájan egy szintre, a létminimum legalsó fokára süllyedünk, vagyis vissza a… szocializmusba, és kezdhetünk mindent megint elölről – summázta az idősebb alpolgármester.

A képviselőnő elsápadt, a lobogó hajú fiatalember pedig el kezdett csuklani.

– Félreértés ne essék, ez még nem jelen, és jövővé sem kellene föltétlenül válnia, ha végre nem csak fecsegünk-locsogunk, de teszünk is ezért a jövőért valamit.

– Egen! – köhintett Gubics úr. – Visszatérve az előbbi témára…

– Melyikre? – kérdezte a polgármester.

– Hogy végül is milyen módszerrel köszörüljük ki a csorbánkat, ami miatt megharagudtak ránk odafönt.

– Érdeklődéssel hallgatom. Kivéve az integrációs terveit, mert azokkal tényleg tele van már a hócipőnk.

– Pedig enélkül nem megy, már az Európai Unió felfogása miatt sem, mely minden integrációs ötletet támogat. Csakhogy ll y a fagots et fagots[1], lehet ám különbség integráció és integráció között is. Én az egészet úgy váltanám valóra, hogy a kecske jóllakjék, és a káposzta megmaradjon.

– Csakhogy végre kibökte! Konkrétabban?

– Mint említettem volt, eleget teszünk az integrációs követelményeknek, melyek vitathatatlanul szépen hangzanak, de csak addig, amíg gyakorlatba nem ültetik. Utána persze gyorsan kiderül, hogy a farkas meg a bárány sohasem fér meg ugyanabban az akolban, mint ahogy a tűz sem a vízzel, ugyebár?

– Nem bizony, igaza van a Gubicsnak! – helyeseltek a képviselők.

– Többnyire ilyenkor döbbennek rá az emberek, mekkora a különbség elmélet és gyakorlat, szólamok és őszinte hit között. Igaz, mélyen tisztelt Marosán úr? – mosolygott Gubics úr az öregre.

Az MSZP-s legyintett, és bekapott egy nyugtató tablettát.

– Szóval kiderül az igazság, mert előbb-utóbb kiderül. Csakhogy akkor már késő lesz, olyan értelemben, hogy a szerencsétlen menekültek addigra nálunk is letarolnak jó néhány országot, köztük a miénket, hölgyeim és uraim.

– Térjen, kérem, a lényegre, még mielőtt valóban kihűl Bélteky kolléga ebédje – sandított karórájára a polgármester.

– Már bele is trafáltam. A lényeg lényege: miért várjuk meg, amíg lassan, fokozatosan világosodik meg az arabok, afrikaiak stb. elméje, amikor meg is gyorsíthatjuk ezt a folyamatot?

[1] Különbség van rőzse és rőzse közt. (Molière)

– Mégpedig Gubics Alajos módra, ha jól sejtem, melynek eredményeképp messzire elkerülnek majd a migránsok, mi több, még az is elszelel, aki már letelepedett a városban – ironizált az MSZP-s.

– Valahogy így. Nem tetszik?

– Nem. Fogalmam sincs, milyen fortélyos módszerrel akarja ezt a kolléga úr elérni, de hogy mi, baloldaliak nem szavazzuk meg, azt máris előrebocsátom. Ettől függetlenül hadd döntse el ki-ki önmaga, milyen identitás szerint éljen ebben az országban.

– Miért, én mást mondtam? Ami engem illet, én Magyarország *identitására* adom a voksomat – sodorta meg a polgármester immár, ki tudja, hányadszor jellegzetes harcsabajuszát. – És önök? – fordult a plénumhoz? – Egy heterogén, identitását vesztett unióra, vagy arra, hogy senki se tűzhesse az Európai Unió-s zászlóhoz az iszlám zászlót is?

A képviselők szinte egyszerre ugortak talpra, és a következő pillanatban fölhangzott Magyarország himnusza.

– Az ám, de mi lesz azokkal, akik hazájukat, családjukat otthagyva még mindig az „ígéret földje" felé tartanak, aminek a határát azonban aligha fogják átlépni – motyogta halkan valaki.

De ezt már senki sem hallotta.

4

Az Ismerkedés hadművelet első lépéseként Gubics úr a művelődési házba hívatta a püspökfalati arabokat.

– Kedves barátaim, tisztelt leendő honfitársak!

– Dear friends, dear prospective compatriots! – fordította le Gubics úr szavait a fordítással megbízott művelődésszervező.

– Üdvözlöm önöket a püspökfalati művelődési és konferenciaközpontban. Nevem Gubics Alajos. Én vagyok ennek az intézménynek a vezetője, ez a kolléga pedig itt mellettem Wailing Ferenc, a tolmácsunk. Tud maguk közül angolul valaki?

A csoportból hatan is jelentkeztek.

– Magyarul? Egy kicsit sem? Hiba, nagy hiba. Ha már így belénk estek, illik ám a nyelvünket is megtanulni. Nos, most itt a nagy alkalom: ismerjük meg egymás nyelvét, életét, kultúráját, ami nélkül, biztosítom magukat, írott malaszt bármiféle integráció. Vagy inkább külön társadalmakban, afféle gettókban élnének, mint valamikor a zsidók, cigányok?

– Lais! No!

– Brávó, ezt akartam hallani! Akkor kezdjük mindjárt az életükkel! – sétált Gubics úr a terem közepébe, és maga köré ültette a csoportot. – Számoljon be mindenki részletesen magáról: hogy hívják, hány éves, honnan jött, hány iskolája van. Te meg mit pislogsz, mint béka az aludttejben, Francikám?

– Szerinted van ennek értelme? Tudod te, hányan beszélnek itt angolul? Kb. hatan, legalább is ezt állítják. Arabul? Nézzük! Van 25 szírünk, 15 afgánunk és 10 iraki menekült. A szírek, irakiak esetleg megértik egymást. De csak az iskolázottak, akikbe beleverték a sztenderd arabot. Ezzel szemben az afgán dari nyelv, és ez már a perzsához áll közelebb, úgyhogy egy kukkot sem fognak érteni.

– Hát aztán! Egy nyelvnek zenéje is van, és ahhoz sem kell minden szót érteni. Én sem értek olaszul, mégis élvezem Al Banot, Abelát, Pavarottit. *Ha jő az alkony, s messze száll a napfény* – zendített az O sole miora.

A muszlimok rezzenéstelen arccal vették tudomásul, mit kíván tőlük a dalos kedvű hitetlen. Teltek az órák. Délben Gubics és Wailing úr elmentek ebédelni. A muszlimok maradtak, illetve bemosakodtak a déli imához, majd megfelelő asszisztencia mellett este hat óráig folytatták az ismerkedést.

Második nap: magyar nyelv. Az első órát személyesen Gubics úr tartotta.

– Az én tanítási elvem a következő egyszerű, de tudományosan tesztelt gyakorlaton alapszik: mindig jobban jegyzünk meg valamit, ha azt egyszerre halljuk és látjuk is. Még ennél is jobban azonban, amit valamennyi érzékszervünkkel érzékelünk. Nézzük, miként fest a dolog gyakorlatilag! Abdul, Ahmed, Muhammad! – szólított a táblához három muszlimot, miután Wailing úr lefordította a mondatát.

A mohamedánok bizalmatlanul battyogtak a pápaszemes tanító elé. Mi tagadás egyiket sem érdekelte a magyar nyelv, amit egyébként is borzalmasan nehéznek és furcsának éreztek. Azért megpróbáltak jó képet vágni a leckéhez. Az utóbbi időben sajnos nagyon bekeményítettek a magyarok. Azelőtt még el-elnézték, ha egyik-másik reklamált, vagy nem úgy működött együtt, ahogy elvárták. Most a legkisebb fintorra is megtagadnak mindenfajta családegyesítési kérelmet, lefaragják a szociális juttatásokat, vagy egyszerűen visszatoloncolják őket a abba az államba, ahova először tették a lábukat. Még szerencse, hogy itt ellenzik a telepítési kvótákat, így bármikor leléphetnek… Hova is? Berlinbe, Stockholmba már nemigen, mert újabban ott is bekeményítettek a germánok. Ya 'iilah[1],ide nehéz muszlimnak lenni manapság!

– Az első szó legyen… pofon! – törölte képen sorban mindegyiket Gubics úr. – Most maguk jönnek. Mondják: po-fon, és üssenek! Na, mi lesz? Po-fon.

A muszlimok felvillanó szemmel néztek egymásra.

– Po-fon – ismételték, és összevisszapofozták a magyar kultúra találékony lovagját.

– Ne engem, hé, ne engem! Imádom ezeket a hárembasákat. Vág az eszük, mint a borotva. Folytassuk! – sietett az igazgató a táblához, és lerajzolt egy kisbirkát. – Birka, beee! – bégetett elnyújtva. – Abdul!

– Present.[2]

– Rajzoljon le nekem egy kisbirkát! Francikám, fordítsd le, kérlek, a mondatot!

– Lays, no, ez van haram – ingatta meg a fejét a vékonydongájú iraki.

– Tilos, tilos, de azért megeszed – füstölgött Gubics úr, amíg Wailing úr fel nem világosította, hogy nem megenni, hanem rajzolni tilos a birkákat meg semmiféle élőlényt, különösen, ha tisztátalan is, mint a disznó, kutya stb., mert az alkotás egyedül Allah privilégiuma. – Oké, oké, létezik nálatok olyasmi, ami nem haram? De bégetni csak szabad, a mindenit!

Az szabad volt, bégettek is zúgolódás nélkül, szegények.

– Még egyszer! – vezényelte Gubics úr az arabokat egy pálcával.

– Beee!

– Stop! Csillagos ötös. Csak így tovább, uraim! Most megtanuljuk a háború szót.

Pofon, birka, háború – sorolta magában a kis szemű, tömpe orrú tisztviselő. Érdekes ízlése van a főnöknek. Csak röfögni ne kezdjen, mert attól még ez a gibernyúz iraki is megvadul.

– Mondják utánam: háború! Katasztrofális! – fogta be a füleit Gubics úr. – Mindegy, azért lejátsszuk, hogy ez se menjen ki a fejetekből. Kellett nektek háború? Hát most megkapjátok.

– De főnök – hökkent meg a jámbor művelődési aktivista –, hiszen pont előle pucolnak.

– Eh, nem értesz te ehhez, kisapám. Szunniták balra, síiták jobbra! Úgy, és most rajta, üsd, vágd, nem apád! Most mit bámulnak? Közöld már, kérlek, a gádzsókkal, hogy ez is része a leckének, afféle gyakorlati szemléltetés, illusztráció vagy minek nevezzem.

A muszlimok ímmel-ámmal engedelmeskedtek.

– Mi a frász ütött ezekbe? – ráncolgatta homlokát Gubics úr. – Eddig azt hittem, hogy a szunniták gyűlölik a síitákat. Erre mit tesznek? Csak kerülgetik egymást, mint macska a forró kását. Te érted ezt?

– Nem – ismerte be Wailing úr.

Pedig értette. Csak ezt már nem kötötte a főnöke orrára.

---

[1] Istenem! (ar.)
[2] Jelen. (ang.)

– Nos, nekem így is jó – találta fel magát a magyar kultúra lovagja. – Ha lúd, legyen kövér. Ha keringőzni van kedvük, tanuljanak meg… táncolni – kereste ki egy MP 3-as lejátszón a világhírű Kék Duna keringőt.

Harmadik nap: ismerkedés a templommal, ami számukra ugyanazt jelentette, mint az ördögnek a tömjénfüst. Prüszköltek is tőle erősen, hanem Gubics úr ebből sem engedett.

– Köztudott, hogy keleten a hit mindenekfelett áll. A nyugati társadalmakban már kevésbé. Azért itt sem istentelen ám mindenki, úgyhogy nem árt, ha megismerjük egymás Istenét is pindurkát – magyarázta sebtében, mielőtt elmasíroztatta volna őket néhány templomba.

– La illaha illa Allah![1] – nézett rá csúnyán egy jól megtermett iraki.

Ezt a jelszót, ami egyre többször hangzik el Magyarországon is újabban, már a diri is értette.

– Rendben, helyesbítek: a kölcsönös megismerés érdekében hasznos lenne meglátogatni egyet templomot. Így megfelel?

– Nem. Mi, muszlimok sosem megyünk olyan templomba, ahol félhold helyett kereszt áll, és szobrok, képek előtt térdelnek az emberek.

– Nálunk szobrok, máshol emberek előtt – vonta meg a vállát Gubics úr. – Nagy a világ, és a népek is sokfélék, akik nem tudnak, és nem is kívánnak egyetlen Isten előtt térdelni. Tehát nem jönnek. Megértem, de hogy akkor miként akarnak megismerni minket, már kevésbé. Vagy már nem akarnak?

A muzulmánok meghányták-vetették Gubics úr ötletét, aztán mégiscsak beadták a derekuk. Igazság szerint nem ők az elsők, sem az utolsók, akik bekukkantanak egy keresztény szentélybe. Csupán azt kötötték ki, hogy ne kelljen nekik is imádkozni, térdelni. Az igazgató legelőször egy katolikus templomba vezette a csoportot. A muszlimok megütközve meredtek a díszes öltözetű atyára meg a Jézust, Máriát és különböző bibliai jeleneteket ábrázoló képekre, és ugyancsak bámultak, amiért mindebből semmit sem láttak a unitárius, illetve református templomban.

– Tetszik? – érdeklődött Gubics úr, aztán már ő kezdett pislogni, amikor délben a templomi szenteltvízben megmosdva a muszlimok előkapták a mindig készenlétben tartott imaszőnyeget. – Ez haram! Imádkozzanak máshol, maguknak itt nem szabad. Hallják? Jaj, magyarázd már el ezeknek! – rikkantotta oda a tolmácsnak.

– Haram? – nézett nagyot Wailing úr. – Azt hittem, ez is az integrációhoz tartozik. Ha viszont nem, miért jöttünk ide? Táncolni?

Negyedik nap: iszlám hét.

– Kedves barátaim, tisztelt leendő honfitársak! – rukkolt ki Gubics úr negyedik, minden eddiginél zseniálisabb tervével. – Lassan elérkezett a pillanat, amikor nemcsak mi, hanem önök is megmutathatják az arcukat. Ennek érdekében iszlámhetet szervezünk, melynek során ismertetni fogjuk a muszlim szokásokat, kultúrát.

Semmi reakció. Blazírt arabok. Tudnak ezek valaminek egyáltalán örülni?

– Ebben kérem, és várom becses közreműködésüket, mert mit értünk mi ehhez, ugyebár. Cserében megígérem, hogy közbenjárok az illetékes szerveknél, gyorsítsák meg letelepedésüket a városban, utána rögtön, értik, rögtön munkát biztosítunk önöknek.

– Fifa![2]

– Mi? Futballozni is akarnak? Nem tudom, miért pont futballozni, ám legyen. Csak pénzt, jutalmat ne kérjenek, mert attól mindjárt felforr a magyarok agyvize.

5

A ruhák, filmek beszerzése, a személyzet betanítása stb. elég sok időt vett igénybe, de végül is minden összejött, klappolt, kezdődhet a fesztivál. Előzőleg még kifüggesztettek ötszáz pla-

[1] Nincs más Isten, csak Allah! (ar.)
[2] NLSZ (Nemzetközi Labdarúgó-szövetség), egyébként vivát, éljen! (ar.)

kátot, továbbá agyontömték a helyi tévét reklámmal, hogy mindenki megtudja, milyen világraszóló esemény zajlik ezen a héten a művelődési központban. A megnyitóra minden városatyát és egy minisztériumi tanácsost is meghívtak.

– Gyönyörű! Hogy csinálta? – gratulált a polgármester, miután keresztül-kasul járták a központot. – Ezek a rekvizitumok, dekorációk! Szinte az 1001 éjszakába repít bennünket.

– 'Ana saeid li'annak targhab fi dhalik: örülök, hogy tetszik – feszített Gubics úr burnuszban és turbánban.

– Na ne, kolléga úr tud arabul?

– Csak néhány szót. Gondoltam, ha elvárjuk a betelepülőktől, tanuljanak meg magyarul, nekünk is illene elsajátítani néhány arab szót, kifejezést. Jut eszembe, 1001 éjszaka! Ajánlom, fáradjunk a színházterembe, ahol éppen most adják elő Aladdin és a bűvös lámpa meséjét. Természetesen arabul, méghozzá a püspökfalati muszlimok előadásában. Vagy jobban érdekli önöket valami modernebb, például a Taxi Teherán című film Jafar Panahi rendezésében?

– Lézer show van? – kíváncsiskodott a minisztériumi vendég, egy idősebb, a feje búbján kopasz tisztviselő.

– Sajnálom, az speciel nincs. Ehelyett beugorhatunk egy arab nyelvi kurzusra, merthogy nálunk ilyesmi is működik ám – tájékoztatta Gubics úr szerényen.

Beugortak, utána lazításként egy bárba is, hogy megízleljék a keleti vendéglátást is a vízipipától a híres hastáncig. Az asztalok roskadoztak a különleges fogásoktól. Volt ott szír saláta, csicseriborsókrém (hommosz), padlizsánkrém (Baba ghannuzs), nyárson sült bárányhús (kebab keskas), török édesség (baklawa), mindegyik alatt a megfelelő címkével, az arab ételnevek népszerűsítése céljából.

– Parancsoljanak! Lássanak hozzá, uraim! Ez, amint látják, amolyan svéd asztal, vagyis mindenki tetszése szerint vesz az ételből. Az etikett nem számít. Étkezhetnek európai, de arab módra is. Abdul! – intett a mellette álldogáló fiatalembernek. – Mutassa meg, kérem, az uraknak, hogy étkeznek a muszlim testvérek! Enni, eat!

– Ay[1] – mosott kezet Abdul az asztalhoz készített mosdótálban, és felcsillanó szemmel ült asztalhoz.

Ajaj, de rég evett itt effélét! Otthon, Irakban még megjárta, és az is milyen régen volt. Itt legfeljebb a fővárosban, és persze nem kis pénzért juthat hasonló menühöz.

– Biszmillah![2] – terítette térdére az asztalkendőt, és mohón vett a legközelebb eső tálkából.

– Micsoda paraszt! Figyeli? Kés és villa nélkül étkezik! – súgta oda a képviselőnő az idősebbik alpolgármesternek.

– Nem paraszt, csak muszlim, tudniillik náluk ilyesforma az étkezési etikett.

– Jól van, Abdul. Látom, ízlik a vacsora – somolygott Gubics úr.

A fiatalember nem válaszolt, ugyanis egy kukkot sem értett magyarul. Csak evett, csipegetett az ételből három ujjal, visszafogottan, ahogy otthon tanulta.

– És most önökön a sor, hölgyeim és uraim! Válasszanak, melyik etikettet követik: az arabot vagy a mienket?

A képviselők zavartan feszengtek. Nyilván úgy illett volna, hogy az arabot válasszák, és ezzel a gesztussal máris eleget tettek volna egy integrációs igénynek. No de, hogy egyenek ilyen barbár módon, mint… mint a vikingek. Aztán mégiscsak nekiláttak. Evőeszköz nélkül, ha már a tanácsos úr is így burkol – sandítottak az öregre. Egy ideig csendben ízlelgették az egzotikus fogásokat, de csakhamar torkukon akadt a falat, amikor az iraki elkezdte nyalni az ujjait, és akkorákat böfögött, mint egy szarvasmarha. Mint utóbb kiderült, így akarta Abdul jelezni, mennyire ízlett neki a vacsora.

– Köszönjük a vendéglátást és mindazt, amit népeink kölcsönös megismerése céljából bemutatott nekünk ma este – búcsúzott el a polgármester Gubicstól. – Szép munka volt, csak így

[1] Igenis (ang.)
[2] Allah nevében! (ar.)

tovább, képviselő úr! Remélem, mások is követik a példánkat, és a kormány, mi több, Brüsszel is méltányolni fogja, milyen csodálatos párbeszéd született Püspökfalat és az iszlám közt.

– Legyen nyugodt, méltányolni fogja – biztosította a tanácsos. – Én személyesen fogok gondoskodni arról, hogy eljusson a híre az illetékes szervekhez.

Nem füllentett, eljutott. Így köszörülte ki Püspökfalat azt a csorbát, amit akkor ejtett, amikor átengedett néhány migránst a határon. Viszonzásként mindenki megkapta a maga tortaszeletét. A kormány Brüsszel, az önkormányzat a kormány, Gubics úr pedig az önkormányzat elismerését. Ja, Abdul, Ahmed, Muhammad meg a többiek is egy-egy remek munkahely formájában.

A disznóhizlaldában és a városi kutyatelepen.

TARTALOM

TETOVÁLTAK ……...	**2**
EGYEDÜL ……	**19**
ENNI, INNI, ALUDNI ……	**28**
HÁROM JÓ BARÁT ……..	**42**
A ZENE HULLÁMHOSSZÁN ……..	**50**
KVITT ……..	**57**
ÖTÓRAI TEA ……	**66**
LÍVIA ……	**83**
EMBEREK ÉS FARKASOK ……..	**92**
AZ UTOLSÓ POFON ……..	**97**
ÍGY KEZDŐDÖTT ……..	**103**
SZERELEM, 2016 ……...	**116**
KARÁCSONYI TÖRTÉNET ……..	**124**
PIKNIK ……..	**129**
SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI ……..	**134**
BÁRCZY ÚR UJJAI ……	**138**
KATEDRÁTÓL A KONZERVGYÁRIG ..……...	**144**
AMATŐRÖK ...……	**149**
HÁZI MUZSIKA .....……	**155**
MÉRLEG ...……...	**163**
KAKASOK ...……	**167**
NAGYMAMA ALBÉRLŐI ...……..	**170**
AZ EMBER TRAGÉDIÁJA .....……	**175**
NEMZETI KONZULTÁCIÓ ……..	**178**
VIRÁGOT A VIRÁGNAK	**183**
SZEGÉNY EMBEREK ……...	**188**
KÖZMONDÁSOK ……....	**191**
RETRO ……..	**193**
PÁRBESZÉD ……	**197**